

Projekt

z dnia 20 października 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR XXIV/ /2025
RADY MIEJSKIEJ W RZGOWIE**

z dnia 29 października 2025 r.

**w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030
z perspektywą do roku 2035” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) oraz art. 18 ust. 1 w związku z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647, z 2024 r. poz. 1940, z 2025 r. poz. 1080) **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko o treści stanowiącej załączniki do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Rzgowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035

Rzgów 2025

**„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”**

opracowany przez:

PPUH „BaSz” mgr inż. Bartosz Szymusik

26-200 Końskie ul. Polna 72

tel./fax: 41 372 49 75

e-mail: basz@post.pl

www.basz.pl

przy współpracy:

Urzędu Miejskiego w Rzgowie

Spis treści

Spis treści	3
Spis tabel.....	6
Spis wykresów	7
PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA.....	8
PODSTAWY I CEL OPRACOWANIA.....	9
METODYKA OPRACOWANIA PROGRAMU.....	10
I. GMINA RZGÓW	12
1.1. Ogólna charakterystyka	12
1.1.1. Dane administracyjne.....	12
1.1.2. Rzeźba terenu i geologia	15
1.1.3. Warunki klimatyczne	15
1.1.4. Hydrografia.....	15
1.2. Uwarunkowania społeczne i gospodarcze Gminy Rzgów.....	16
1.2.1. Demografia	16
1.2.2. Mieszkalnictwo	19
1.2.3. Infrastruktura techniczna	20
1.2.4. Gospodarka	24
1.2.5. Rolnictwo.....	27
1.2.6. Energia odnawialna	27
II. DZIAŁANIA SAMORZĄDU W LATACH 2020-2024	32
2.1. Dochody i wydatki budżetu gminy	32
2.2. Dotychczasowe działania z zakresu ochrony środowiska i ocena realizowanej polityki ekologicznej gminy	33
III. OCENA STANU ŚRODOWISKA W POSZCZEGÓLNYCH OBSZARACH PRZYSZŁEJ INTERWENCJI	36
3.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza	36
3.1.1. Przepisy prawne	36
3.1.2. Źródła zanieczyszczeń powietrza.....	36
3.1.3. Pomiary zanieczyszczenia powietrza.....	38
3.1.4. Podsumowanie	46
3.2. Zagrożenia hałasem	46
3.2.1. Źródła hałasu	48
3.2.2. Pomiary hałasu	49
3.2.3. Podsumowanie	53

3.3. Pola elektromagnetyczne	53
3.4. Gospodarowanie wodami.....	54
3.4.1. Wody powierzchniowe	54
3.4.2. Wody podziemne	58
3.4.3. Gospodarka wodno-ściekowa	60
3.4.3.1. Główne źródła zanieczyszczeń wód Gminy Rzgów	62
3.4.3.2. Podsumowanie	62
3.5. Surowce mineralne	63
3.5.1. Surowce naturalne Gminy Rzgów	63
3.6. Gleby.....	64
3.6.1. Typy gleb	64
3.6.2. Użytkowanie rolnicze gleb.....	64
3.6.4. Podsumowanie	65
3.7. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	65
3.7.1. Odpady komunalne	66
3.7.2. Odpady niebezpieczne	68
3.7.3. Odpady z sektora gospodarczego.....	69
3.7.4. Podsumowanie	69
3.8. Zasoby przyrodnicze	70
3.8.1. Stan zasobów przyrody	70
3.8.2. Obszary chronione lub cenne przyrodniczo	70
3.8.3. Podsumowanie	71
3.9. Zagrożenia poważnymi awariami	71
IV. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU	72
V. NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA	78
5.1. Czynniki antropogeniczne.....	78
5.2. Zjawiska naturalne.....	78
5.2.1. Zagrożenie powodzią.....	79
5.2.2. Susze	79
5.3. Nadzwyczajne zagrożenia środowiska w poszczególnych obszarach interwencji	80
VI. DZIAŁANIA EDUKACYJNE	82
VII. MONITORING ŚRODOWISKA.....	84
XIII. ANALIZA ZGODNOŚCI PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI NA POZIOMIE KRAJOWYM, WOJEWÓDZKIM I POWIATOWYM	87

8.1. Analiza zgodności programu z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym	87
8.2. Analiza zgodności programu z dokumentami strategicznymi na poziomie wojewódzkim.....	93
8.3. Analiza zgodności programu z dokumentami strategicznymi na poziomie powiatowym	97
IX. ANALIZA SWOT	99
X. CELE, KIERUNKI INTERWENCJI ORAZ ZADANIA I ICH FINANSOWANIE	103
XI. ZARZĄDZANIE OCHRONĄ ŚRODOWISKA.....	125
11.1. Ogólne zasady zarządzania ochroną środowiska	125
11.2. Propozycje rozwiązań służących zapobieganiu, ograniczaniu lub kompensacji przyrodniczej negatywnych oddziaływań na środowisko w związku z realizacją projektu "Programu..."	125
XII. WDRAŻANIE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY RZGÓW	128
12.1. Środki finansowe na realizację "Programu..."	128
XIII. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	131

Spis tabel

Tabela 1. Sołectwa w Gminie Rzgów	13
Tabela 2. Liczba ludności gminy na przestrzeni lat 2020-2024	16
Tabela 3. Gęstość zaludnienia w latach 2020-2024	16
Tabela 4. Ludność Gminy Rzgów według ekonomicznych grup wiekowych w latach 2020-2024	17
Tabela 5. Wielkość zasobów mieszkaniowych w Gminie Rzgów w latach 2020-2024	19
Tabela 6. Budownictwo mieszkaniowe na terenie gminy w latach 2020-2024	19
Tabela 7. Standardy zaspokajania potrzeb w zakresie mieszkalnictwa – tabela porównawcza (dane z 2024 r.) .	19
Tabela 8. Stan sieci wodociągowej w Gminie Rzgów w latach 2020-2024	20
Tabela 9. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Rzgów na przestrzeni lat 2020-2024.....	21
Tabela 10. Sieć gazowa na terenie gminy	22
Tabela 11. Nowo zarejestrowane oraz wyrejestrowane podmioty gospodarcze w Gminie Rzgów w latach 2020-2024	25
Tabela 12. Podmioty gospodarki narodowej w Gminie Rzgów według sekcji w 2024 r.	25
Tabela 13. Podmioty gospodarcze na terenie Gminy Rzgów – dane za 2024 rok.....	26
Tabela 14. Zestawienie podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy Rzgów w 2024 roku według wielkości, tj. zatrudnionych osób	26
Tabela 15. Gospodarstwa rolne według grup obszarowych	27
Tabela 16. Dochody i wydatki budżetu Gminy Rzgów w latach 2020-2024.....	32
Tabela 17. Dochody i wydatki z budżetu Gminy Rzgów w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2020-2024	32
Tabela 19. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom dopuszczalny ¹⁾	38
Tabela 20. Klasy stref i oczekiwane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia, uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom docelowy ¹⁾	39
Tabela 21. Klasy stref i oczekiwane działania w zależności od poziomów stężeń ozonu, z uwzględnieniem poziomu celu długoterminowego	39
Tabela 22. Wynikowe klasy stref w strefie łódzkiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia (z uwzględnieniem krajowych norm dla uzdrowisk)	40
Tabela 23. Wynikowe klasy stref w strefie łódzkiej (klasyfikacja wg parametrów) uzyskane na podstawie rocznej oceny jakości powietrza z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla ochrony roślin (dwutlenku siarki, tlenków azotu oraz ozonu).....	41
Tabela 24. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku	47
Tabela 25. Pomiary promieniowania elektromagnetycznego na terenie Gminy Rzgów	54
Tabela 26. Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych obejmujących teren Gminy Rzgów	57
Tabela 27. Charakterystyka JCWPd obejmujących teren Gminy Rzgów	59
Tabela 28. Sieć rozdzielcza wodociągowa i kanalizacyjna na 100 km ² w roku 2024.....	61
Tabela 29. Korzystający z instalacji (%) ogółu ludności gminy w roku 2024	61
Tabela 30. Długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Gminie Rzgów w latach 2020-2024.....	62
Tabela 31. Zasoby kopalin w Gminie Rzgów	63
Tabela 32. Dane o gospodarstwach rolnych w Gminie Rzgów.....	64
Tabela 33. Ilość zebranych odpadów komunalnych z terenu Gminy Rzgów w latach 2022-2024	66
Tabela 34. Ilości odpadów zebranych w PSZOK w latach 2023-2024	68
Tabela 35. Ilość zebranych odpadów azbestowych na terenie Gminy Rzgów w latach 2022-2024	69
Tabela 36. Lesistość Gminy Rzgów w latach 2020-2024	70
Tabela 37. Pomniki przyrody na terenie Gminy Rzgów.....	71
Tabela 39. Negatywne konsekwencje zmian klimatu określone w Polityce Ekologicznej Państwa 2030.....	73
Tabela 40. Nadzwyczajne zagrożenia środowiska w poszczególnych obszarach interwencji na terenie Gminy Rzgów	80
Tabela 41. Działania edukacyjne w poszczególnych obszarach interwencji na terenie Gminy Rzgów	82
Tabela 42. Harmonogram działań monitorujących "Program..."	84
Tabela 43. Wskaźniki monitorowania "Programu..."	85
Tabela 44. Zadania zaplanowane w "Programie..." powiązane z celami i kierunkami wskazanymi w krajowych dokumentach strategicznych	87

Tabela 45. Zadania zaplanowane w "Programie..." powiązane z celami i kierunkami wskazanymi w wojewódzkich dokumentach strategicznych	93
Tabela 46. Zadania zaplanowane w "Programie ..." powiązane z celami i kierunkami wskazanymi w powiatowych dokumentach strategicznych.....	97
Tabela 47. Analiza SWOT w poszczególnych obszarach interwencji.....	99
Tabela 48. Cele, kierunki interwencji oraz zadania	104
Tabela 49. Harmonogram realizacji zadań wraz z ich finansowaniem planowanych do realizacji w latach 2026-2035	115

Spis wykresów

Wykres 1. Dynamika zmian liczby mieszkańców Gminy Rzgów w latach 2020-2024	17
Wykres 2. Ludność Gminy Rzgów według ekonomicznych grup wiekowych.....	17
Wykres 3. Wskaźniki przyrostu naturalnego i salda migracji w liczbach naturalnych na terenie Gminy Rzgów w latach 2020-2024	18
Wykres 4. Dochody i wydatki budżetu Gminy Rzgów w latach 2020-2024	32
Wykres 5. Stosunek długości sieci wodociągowej do długości sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Rzgów w latach 2020-2024.....	62

Spis map

Mapa 1. Gmina Rzgów na tle powiatu łódzkiego wschodniego	12
Mapa 2. Podział Gminy Rzgów na sołectwa	13
Mapa 3. Granice Gminy Rzgów (mapa poglądowa)	14
Mapa 4. Lokalizacja Gminy Rzgów w obrębie jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych	56
Mapa 5. Lokalizacja Gminy Rzgów względem Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 401 Niecka Łódzka ...	59
Mapa 6. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi na terenie Gminy Rzgów	79

PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA

Przedmiotem opracowania jest Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035 (zwany dalej „Programem ...”).

Podstawą prawną opracowania Programu Ochrony Środowiska jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 647), a w szczególności:

- Art. 17 ust. 1. Organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 ust. 1.
- Art. 18 ust. 1. Programy, o których mowa w art. 17 ust. 1, uchwała odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu albo rada gminy.
- Art. 18 ust. 2. Z wykonania programów organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.

Poprzedni „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2021-2025 z perspektywą do roku 2030” przyjęty został Uchwałą Nr XLV/441/2022 Rady Miejskiej w Rzgowie z dnia 02.03.2022 r.

W przygotowywanym Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów uwzględnione zostały wymagania także innych dokumentów strategicznych wyższego szczebla (powiatowych, wojewódzkich i krajowych), określono rodzaj i harmonogram działań proekologicznych, środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe.

„Program ...” stanowi opracowanie, które ma za zadanie umożliwienie kompleksowego i efektywnego zarządzania ochroną środowiska. Ma on zapewnić niezbędną koordynację działań proekologicznych w gminie, przyczynić się do rozwiązania istniejących problemów w tym zakresie, a także ukierunkować podejmowane przeciwdziałania mogącym pojawić się w przyszłości zagrożeniom.

W „Programie...” uwzględniono zagadnienia z zakresu ochrony środowiska i dziedzin bezpośrednio powiązanych, co powinno dopomóc we właściwym ukierunkowaniu działań zmierzających do zrównoważonego rozwoju gminy.

PODSTAWY I CEL OPRACOWANIA

Powszechne zainteresowanie problematyką ochrony środowiska wymaga opracowywania syntetycznych dokumentów, które zbierają informacje o stanie środowiska przyrodniczego oraz wyznaczają konkretne kierunki działań, prowadzące w konsekwencji do zrównoważonego rozwoju obszaru. Bardzo ważne jest, aby prowadzić ciągłą aktualizację zamierzonych celów, dostosowywać je do aktualnej sytuacji i badać ich stopień wykonania.

Sporządzanie Programów Ochrony Środowiska dla kolejnych szczebli administracji samorządowej, umożliwi najbardziej efektywną ochronę środowiska przyrodniczego. Ochrona środowiska przyrodniczego jest jedną z głównych dróg do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, czyli osiągnięcia ładu ekologicznego, społecznego, ekonomicznego (gospodarczego) oraz przestrzennego.

Celem aktualizacji Programu jest przedstawienie wytycznych do racjonalnych działań programowych na dalsze lata i poprawa stanu środowiska przyrodniczego Gminy Rzgów. Zawarte w nim rozwiązania organizacyjne oraz logistyczno-techniczne przyczynią się do właściwego, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju gospodarowania zasobami przyrodniczymi.

Najistotniejsze cele i kierunki działań w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego i ochrony środowiska określone dla Gminy Rzgów dotyczą:

- racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych (zmniejszenia zużycia energii, surowców i materiałów, wzrostu udziału wykorzystywanych zasobów odnawialnych),
- ochrony powietrza (zapewnienia wysokiej jakości powietrza, redukcji emisji gazów i pyłów),
- ochrony przed hałasem (zminimalizowania uciążliwego hałasu),
- ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym,
- ochrony wód (zapewnienia odpowiedniej jakości użytkowej wód, racjonalizacji zużycia wody, właściwej gospodarki wodno-ściekowej),
- ochrony gleb,
- ochrony zasobów przyrodniczych (zachowania zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem ich różnorodności oraz rozwoju zasobów leśnych, racjonalnej eksploatacji lasów),
- prowadzenia skutecznej akcji edukacyjno-informacyjnej, gwarantującej powodzenie realizacji wyżej wymienionych działań.

METODYKA OPRACOWANIA PROGRAMU

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030 został opracowany zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi oraz „Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” wydanymi przez Ministerstwo Środowiska w 2015 roku i Załącznikiem do ww. wytycznych opracowanym w styczniu 2020 r. Program stanowi szczegółową diagnozę stanu środowiska przyrodniczego, określając szanse i zagrożenia, przedstawia konkretne działania zmierzające do poprawy jego stanu. Dokument ten ustala również harmonogram realizacji zaplanowanych działań oraz przedstawia prognozę dalszych zmian w środowisku przyrodniczym gminy w odniesieniu do regionu i kraju.

Przy opracowywaniu Programu korzystano z zapisów zawartych w niżej wymienionych dokumentach:

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności;
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.);
- Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej;
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku;
- Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”;
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030;
- Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022;
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030;
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030;
- Polityka energetyczna Polski do 2040 roku;
- Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030r. oraz 2040 r.) – inaczej aKPOP;
- Plan Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły;
- Aktualizacja Programu wodno-środowiskowego kraju;
- Aktualizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych;
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030;
- Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów;
- Program oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032;
- Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej;
- Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej;
- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego oraz Plan zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Łodzi, Łódź sierpień 2018r.;

- Program Ochrony Środowiska Województwa łódzkiego na lata 2025-2028 z perspektywą do 2032, Łódź 2024r.;
- Plan gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2019-2025 z uwzględnieniem lat 2026-2031, Łódź 2021r.;
- Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa łódzkiego przyjęty uchwałą nr II/40/24 Sejmiku Województwa łódzkiego w dniu 21 czerwca 2024r.;
- Uchwała nr L/597/22 Sejmiku Województwa łódzkiego z dnia 22 listopada 2022 r. zmieniająca uchwałę nr XLIV/548/17 Sejmiku Województwa łódzkiego z dnia 24 października 2017r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa łódzkiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw;
- Uchwała nr LXIII/694/23 Sejmiku Województwa łódzkiego z dnia 21 listopada 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie programu ochrony powietrza i planu działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej;
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu łódzkiego Wschodniego na lata 2025-2028 z perspektywą na lata 2029-2032, Łódź 9 lipca 2024 r.;
- Strategia Rozwoju Gminy Rzgów na lata 2022 - 2030, Rzgów 2022r.;
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2021-2025 z perspektywą do roku 2030, kwiecień 2021r.;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rzgów;
- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (zgodnie z danymi zawartymi w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Rzgów);
- Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Miasta i Gminy Rzgów na lata 2017-2032, przyjęty uchwałą nr XL/313/2017 Rady Miejskiej w Rzgowie z dnia 30 sierpnia 2017 r.;
- Gminny Program Niskoemisyjny dla Gminy Rzgów na lata 2025-2028 Aktualizacja, Rzgów sierpień 2024r.;
- Założenia do Planu Zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Rzgów – opracowanie na lata 2011 – 2026, aktualizacja z 2024 r.;
- Strategia Adaptacji do Zmian Klimatu Gminy Rzgów do 2030 r. z perspektywą do roku 2050 – Miejski Plan Adaptacji.

Niniejszy Program opiera się na bazie danych GUS (Główny Urząd Statystyczny), GDOŚ (Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska) w Warszawie, WIOŚ w Łodzi, Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi, RZGW w Warszawie, Starostwa Powiatowego w Łodzi, Urzędu Miejskiego w Rzgowie, GZWiK (Gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji) w Rzgowie. Przy opracowaniu Programu wykorzystano materiały i informacje uzyskane także od jednostek działających na omawianym terenie oraz na obszarze województwa łódzkiego (zarządców dróg, eksploatorów sieci infrastruktury, przedsiębiorstw wodociągowo – kanalizacyjnych, zarządców instalacji).

I. GMINA RZGÓW

1.1. Ogólna charakterystyka

1.1.1. Dane administracyjne

Gmina miejsko-wiejska Rzgów położona jest w centralnej części Polski, w województwie łódzkim, powiecie łódzkim wschodnim. Gmina Rzgów graniczy z gminami: Pabianice i Ksawerów (powiat pabianicki), Tuszyn i Brójce (powiat łódzki wschodni) oraz z miastem Łódź i miastem Pabianice.

Gmina Rzgów wchodzi w skład łódzkiej aglomeracji miejskiej stanowiąc dla niej fragment południowego pasa rozwojowego. Gmina położona jest pomiędzy trzema dużymi miastami: Łodzią, Piotrkowem Trybunalskim i Pabianicami. Rzgów zlokalizowany jest w odległości: 10 km od centrum Łodzi, 31 km od Piotrkowa Trybunalskiego i 10 km od Pabianic.

Powierzchnia gminy wynosi 66 km² (6661ha), co stanowi ponad 13% ogólnej powierzchni powiatu łódzkiego wschodniego. Miasto Rzgów zajmuje 16,8 km², a obszar wiejski gminy 49,2 km². Położenie Gminy Rzgów na tle powiatu łódzkiego wschodniego przedstawia poniższa mapa.

Mapa 1. Gmina Rzgów na tle powiatu łódzkiego wschodniego

Źródło: www.gminy.pl

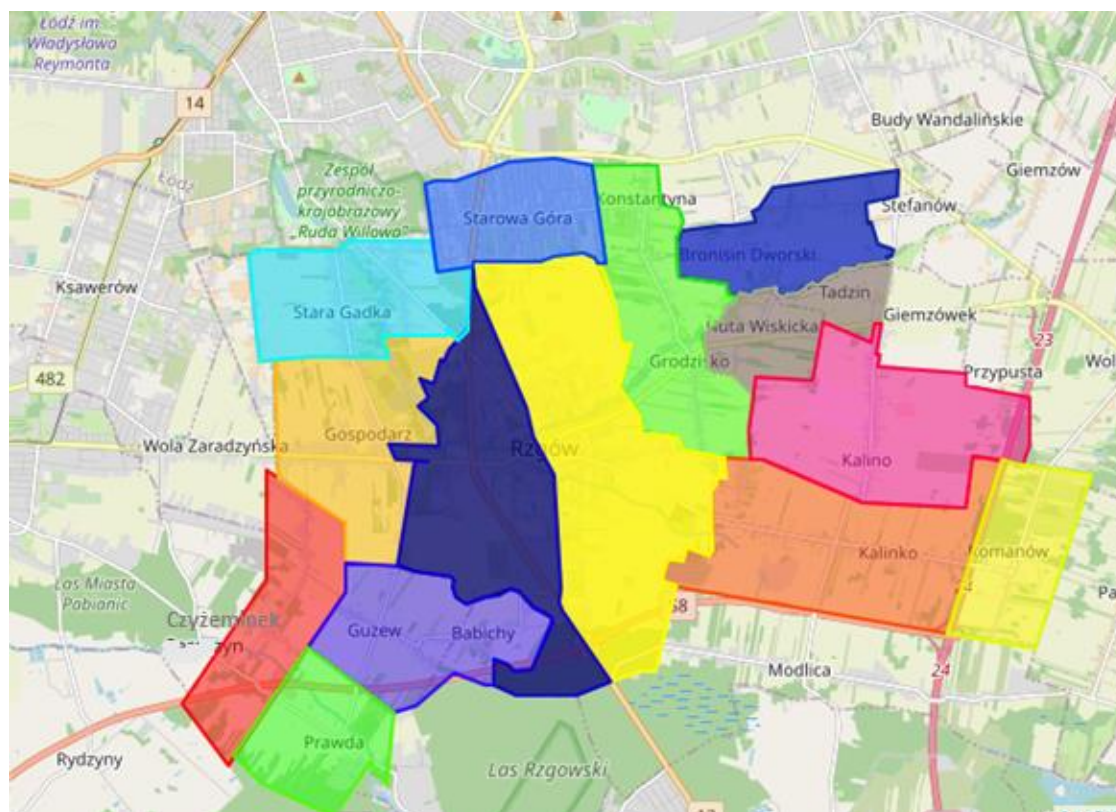
W skład Gminy Rzgów wchodzi 14 sołectw obejmujących 16 miejscowości. Zestawienie sołectw pod względem zajmowanej powierzchni przedstawiono poniżej:

Tabela 1. Sołectwa w Gminie Rzgów

Lp.	Sołectwo	Miejscowość	Powierzchnia sołectwa [ha]
1.	Bronisin Dworski	Bronisin Dworski	321,0963
2.	Czyżeminek	Czyżeminek	376,9463
3.	Gospodarz	Gospodarz	504,1097
4.	Grodzisko-Konstantyna	Grodzisko, Konstantyna	488,3348
5.	Guzew-Babichy	Guzew, Babichy	417,3323
6.	Huta Wiskicka-Tadzin	Huta Wiskicka, Tadzin	253,1236
7.	Kalinko	Kalinko	661,4483
8.	Kalino	Kalino	608,5622
9.	Prawda	Prawda	295,9992
10.	Romanów	Romanów	321,3975
11.	Rzgów I	Rzgów	1668,3133
12.	Rzgów II		
13.	Stara Gadka	Stara Gadka	441,3108
14.	Starowa Góra	Starowa Góra	303,4819
Razem			6661,4562

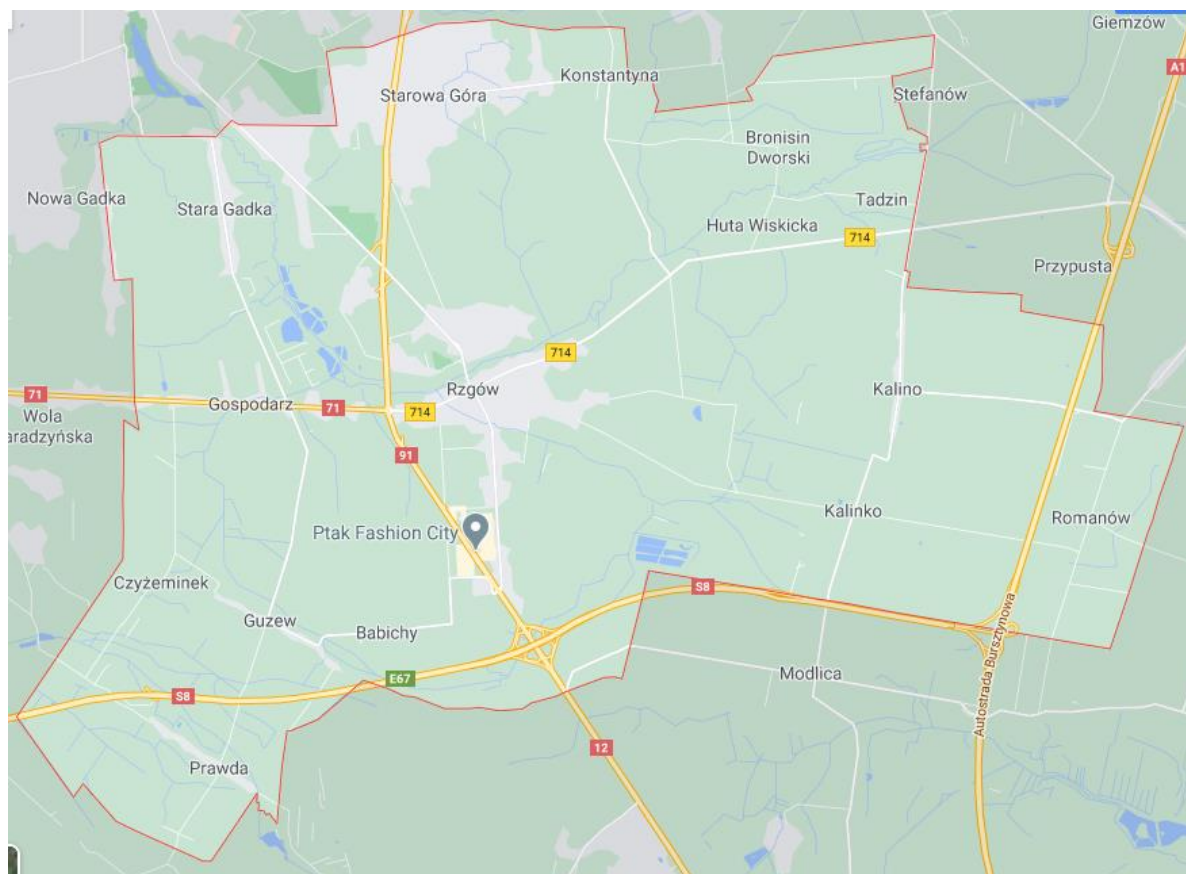
Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego w Rzgowie, Referatu Gospodarki Przestrzennej i Rolnictwa

Mapa 2. Podział Gminy Rzgów na sołectwa

Źródło: <https://rzgow.pl/informator-samorzadowy-t3/jednostki-pomocnicze-solectwa-t31#/>

Mapa 3. Granice Gminy Rzgów (mapa pogładowa)

Źródło: <https://www.google.pl/maps>

Układ terytorialny poszczególnych sołectw charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem. Najmniejszym powierzchniowo sołectwem jest Huta Wiskicka-Tadzín (253ha), największym zaś Rzgów (1668 ha). Wszystkie sołectwa gminy mają powierzchnię powyżej 200 ha, są to duże powierzchniowo jednostki różniące się zarówno obszarem jak również gęstością zaludnienia.

Wiodącą funkcją Gminy Rzgów jest rolnictwo. W strukturze użytkowania gruntów dominują użytki rolne, które zajmują ok. 67% powierzchni ogólnej gminy. Lasy na terenie gminy zajmują powierzchnię 284,84 ha, co daje wskaźnik lesistości na poziomie 4,3%.

Gmina Rzgów położona jest w obszarze metropolitalnym aglomeracji łódzkiej, której silne oddziaływanie w dużej mierze decyduje o kierunku rozwoju gminy. Ze względu na bliskość z miastem Łódź i dogodne połączenia komunikacyjne gmina stanowi potencjalnie atrakcyjny obszar mieszkaniowy dla Łódzian, którzy zgodnie z obecną tendencją szukają miejsc atrakcyjnych dla osiedlenia się w strefie podmiejskiej. W związku z położeniem gminy, przewiduje się ograniczenie zagospodarowania rolniczego, a głównym kierunkiem rozwoju będzie obsługa wzrastających potrzeb mieszkaniowych oraz utrzymanie i rozwój funkcji przyrodniczo-rekreacyjnych. Główne walory gminy: rzeźba terenu, klimat oraz bliskie sąsiedztwo łódzkiej aglomeracji miejskiej i łatwa dostępność komunikacyjna sprzyja rozwojowi funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej gminy.

1.1.2. Rzeźba terenu i geologia

Zgodnie z regionalizacją fizycznogeograficzną Polski wg J. Kondrackiego (z uwzględnieniem aktualizacji z 2018 r.) Rzgów usytuowany jest w obrębie: prowincji Niż Środkowoeuropejski, podprowincji Niziny Środkowopolskie, makroregionu Wzniesienia Południowomazowieckie, mezoregionów Wzniesienia Łódzkie i Wysoczyzna Bełchatowska. Wzniesienia Łódzkie składają się z falistej wysoczyzny o wysokości dochodzącej do 284 m n.p.m. zbudowanej z glin morenowych i piasków fluwioglacjalnych opadającej wyraźnymi, silnie rozczłonkowanymi stopniami ku północy i południu. Przez Wzniesienia Łódzkie przebiega dział wodny pomiędzy dorzeczami Wisły i Odry, tutaj bierze swój początek także Bzura i większość jej prawych dopływów. W zachodniej części regionu dominuje krajobraz miejsko-przemysłowy (Łódzki Okręg Przemysłowy), natomiast w środkowej i wschodniej – rolniczy. W północnej części mezoregionu znajduje się Park Krajobrazowy. Wysoczyzna Bełchatowska to z kolei falista równina z ciągiem ostańcowych wzgórz morenowych, powstałych w czasie Stadiału Warty. Najwyższe wzniesienie znajduje się w okolicach Tuszyna i osiąga wysokość 289 m n.p.m.

1.1.3. Warunki klimatyczne

Obszar gminy znajduje się w łódzko-wieluńskim rejonie klimatycznym, typowym dla środkowej Polski charakteryzującym się przenikaniem cech klimatu kontynentalnego i oceanicznego oraz znaczną zmiennością stanów pogody (zwłaszcza wiosną). Lokalne cechy warunków klimatycznych scharakteryzowane zostały następująco:

- średnia temperatura roczna: 7,5–8⁰C,
- średnia temperatura najcieplejszego miesiąca (lipiec): +17,5⁰C,
- średnia temperatura najzimniejszego miesiąca (styczeń): –3,0⁰C,
- liczba dni mroźnych o max temperaturze doby poniżej 0⁰C: od 30 do 50 dni w roku,
- średni okres zalegania pokrywy śnieżnej: 40–60 dni,
- średnia suma opadów rocznych: 540 mm,
- parowanie terenowe powyżej 500 mm rocznie,
- średni okres wegetacyjny 213–235 dni,
- przewaga wiatrów zachodnich (często bywają również wiatry południowo-zachodnie).

1.1.4. Hydrografia

Przez obszar gminy przebiega dział wodny I rzędu między dorzeczami Wisły i Odry. Sieć rzeczna gminy stanowią głównie Ner, Struga z dopływami bez nazw oraz Dobrzyńska z kilkoma równoległymi ciekami łączącymi się z Dobrzyńką poza granicą gminy. Na wschód od Romanowa jeden słaby ciek prowadzi wody w kierunku Wolbórki – do dorzecza rzeki Pilicy. Większość cieków jest uregulowana pełniąc rolę rowów melioracyjnych. Nieuregulowany jest tylko odcinek Neru między stawami rybnymi w miejscowości Gospodarz a granicą Łodzi. Poza rzekami, na terenie gminy występują sztuczne zbiorniki wodne: zespół stawów rybnych w miejscowości Gospodarz, stawy w miejscowości Prawda na granicy gminy. W płaskich, rozległych dolinach rzecznych użytkowanych jako łąki i pastwiska przy

wysokim poziomie wód gruntowych występują w dużych ilościach małe, bezodpływowe oczka wodne, liczne też są tereny podmokłe.

Cały teren gminy znajduje się na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 401 „Niecka Łódzka”, będącego zbiornikiem w utworach kredy dolnej w ośrodku szczelinowym i szczelinowo-porowym. W/w strefa wodonośna uznawana jest za obszar najwyższej ochrony wód kredowych (ONO). Obszary wysokiej ochrony (OWO) zajmują częściowy teren gminy – (niemal na granicy zasięgu) – okolice miejscowości Bronisin Dworski i Starowa Góra. Na terenie Gminy Rzgów nie istnieją żadne ujęcia z w/w zbiornika.

1.2. Uwarunkowania społeczne i gospodarcze Gminy Rzgów

1.2.1. Demografia

Gmina Rzgów (wg stanu na 31.12.2024 r.) liczy ogółem 11 563 mieszkańców.

Tabela 2. Liczba ludności gminy na przestrzeni lat 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba mieszkańców ogółem	10 991	11 086	11 236	11 347	11 563
Mężczyźni	5 320	5 348	5 409	5 455	5 565
Kobiety	5 671	5 738	5 827	5 892	5 998

Źródło: GUS

Analizując liczbę ludności gminy według płci, można zaobserwować, iż nieco ponad połowę mieszkańców stanowią kobiety (51,9%). Współczynnik feminizacji w 2024 roku w gminie wynosił 1088, co oznacza, że na 100 mężczyzn przypadało 108 kobiet (w województwie łódzkim współczynnik ten wynosił 110).

Wskaźnik średniej gęstości zaludnienia kształtuje się na poziomie 174,4 osób/km², w okresie 2020-2024 wartość tego wskaźnika systematycznie wzrastała.

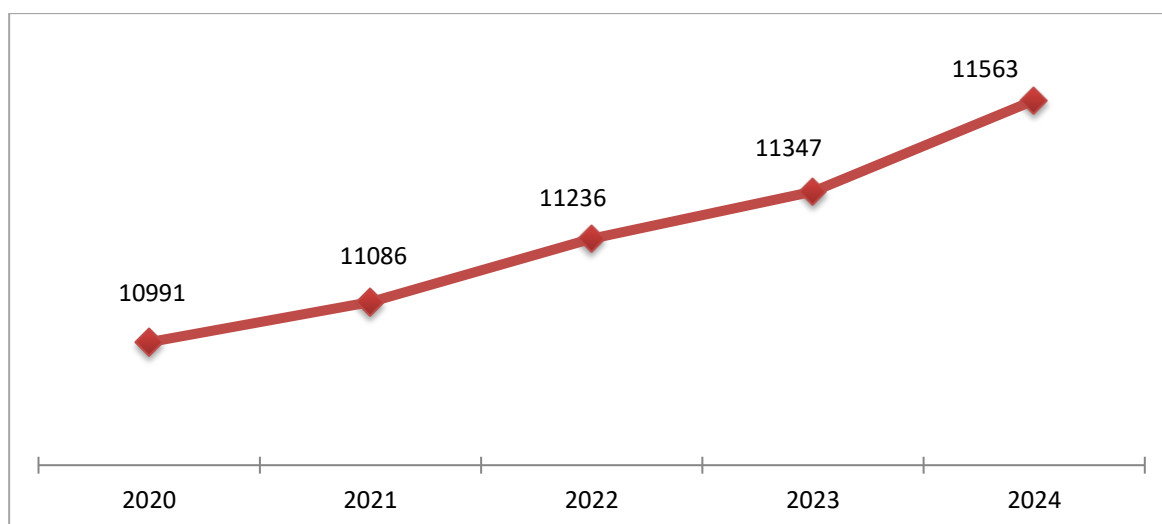
Tabela 3. Gęstość zaludnienia w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Ludność na 1 km ² powierzchni gminy Rzgów	165,7	167,2	169,4	171,1	174,4

Źródło: GUS

Gminę wyróżnia duża zmienność gęstości zaludnienia. Rozmieszczenie ludności na terenie gminy jest nierównomierne – koncentruje się przede wszystkim w paśmie pomiędzy miastem Rzgów oraz dwoma sołectwami sąsiadującymi z miastem Łódź (Starowa Góra i Stara Gadka).

Wykres 1. Dynamika zmian liczby mieszkańców Gminy Rzgów w latach 2020-2024

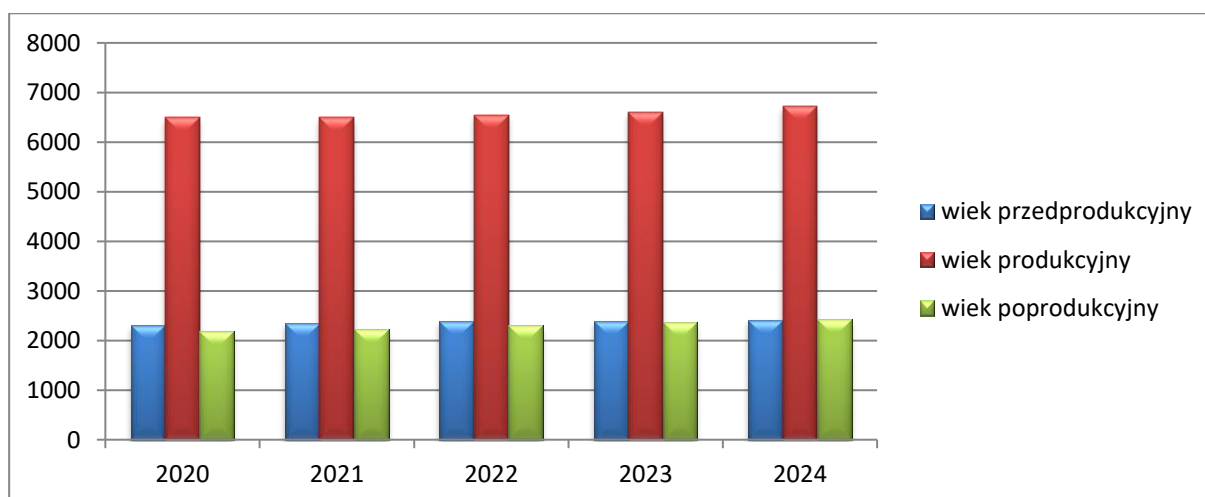
Źródło: GUS

Tabela 4. Ludność Gminy Rzgów według ekonomicznych grup wiekowych w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020		2021		2022		2023		2024	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Wiek przedprodukcyjny	2 299	20,9	2 357	21,3	2 390	21,3	2 390	21,1	2 413	20,9
Wiek produkcyjny	6 501	59,1	6 496	58,6	6 549	58,3	6 596	58,1	6 717	58,1
Wiek poprodukcyjny	2 191	19,9	2 233	20,1	2 297	20,4	2 361	20,8	2 433	21,0

Źródło: GUS

Wykres 2. Ludność Gminy Rzgów według ekonomicznych grup wiekowych

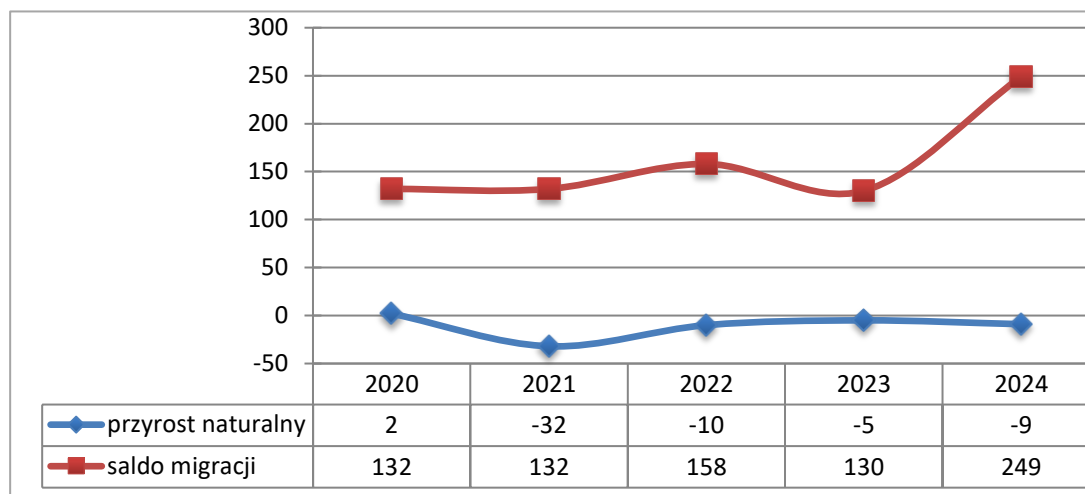

Źródło: GUS

Ludność w wieku produkcyjnym stanowi potencjalne zasoby pracy i w 2024 roku liczba osób pozostających w tej grupie wiekowej to 58,1% ogółu mieszkańców gminy. Na korzystnym poziomie utrzymuje się relacja liczby osób w wieku przedprodukcyjnym

względem liczby osób w wieku emerytalnym, choć ludności w wieku poprodukcyjnym systematycznie przybywa.

Wykres 3. Wskaźniki przyrostu naturalnego i salda migracji w liczbach naturalnych na terenie Gminy Rzgów w latach 2020-2024

Źródło: GUS

Wskaźniki demograficzne dla Gminy Rzgów wynoszą (wg GUS, 2024):

- wskaźnik obciążenia demograficznego:
 - ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym: 72,1 osoby
 - ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym: 100,8 osoby
 - ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym: 36,2 osoby
- wskaźniki modułu:
 - gęstość zaludnienia: 174,4 osób na 1 km²
 - kobiety na 100 mężczyzn: 108
 - przyrost naturalny: na 1000 ludności: -0,8; ogółem: -9 osób
 - saldo migracji: na 1000 ludności 21,6; ogółem: 249 osób
- inne wskaźniki:
 - małżeństwa na 1000 ludności: 2,7
 - urodzenia żywe na 1000 ludności: 6,6.

Z przedstawionych danych statystycznych wynika, że liczba mieszkańców Gminy Rzgów systematycznie wzrasta. Zmiany te mają charakter głównie napływowy i świadczą o atrakcyjności opisywanego terenu dla osiedlania się ludności.

1.2.2. Mieszkalnictwo

Zasoby mieszkaniowe w gminie stanowią głównie domy jednorodzinne oraz w drugiej kolejności budynki wielorodzinne. Są to kamienice miejskie o trzech lub więcej mieszkaniach oraz trzy bloki mieszkalne w Rzgowie na ul. Nasiennej. Na terenie gminy nie występują mieszkania należące do Towarzystwa Budownictwa Społecznego (TBS) ani Społecznych Inicjatyw Mieszkaniowych (SIM).

Według danych GUS (www.stat.gov.pl), stan na koniec 2024 r. (najnowsze dostępne dane statystyczne GUS), na terenie Gminy Rzgów znajduje się 4318 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 502 094 m², w tym w mieście 1363 mieszkania o łącznej powierzchni użytkowej 147 907 m², a na obszarze wiejskim odpowiednio 2955 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 354 187 m².

Tabela 5. Wielkość zasobów mieszkaniowych w Gminie Rzgów w latach 2020-2024

Wskaźnik	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba mieszkań (szt.)	3 897	3 972	4 082	4 226	4 318
Liczba izb (szt.)	18 444	18 857	19 460	20 241	20 753
Powierzchnia użytkowa mieszkań (m ²)	447 454	458 048	472 877	488 296	502 094

Źródło: GUS

Na zasoby mieszkaniowe Gminy Rzgów składa się 4318 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 502 094 m² i sumie izb w ilości 20 753 (źródło: dane GUS z końca 2024 roku).

Tabela 6. Budownictwo mieszkaniowe na terenie gminy w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Mieszkania oddane do użytkowania (szt.)	79	110	119	151	102
Powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania (m ²)	9 933	15 287	15 916	16 196	15 115

Źródło: GUS

Tabela 7. Standardy zaspokajania potrzeb w zakresie mieszkalnictwa – tabela porównawcza (dane z 2024 r.)

Wyszczególnienie	Przeciętna liczba			Przeciętna powierzchnia użytkowa	
	izb w 1 mieszkaniu	osób w 1 mieszkaniu	osób na 1 izbę	mieszkania [m ²]	na 1 osobę [m ²]
Gmina Rzgów	4,81	2,68	0,56	116,3	43,4

Źródło: GUS

Sytuacja mieszkaniowa ludności gminy ulega systematycznej poprawie, jest to wynikiem przyrostu nowych mieszkań o wyższym standardzie w zabudowie prywatnej.

Na jedno mieszkanie o przeciętnej wielkości 116,3 m² przypadają średnio 2,68 osoby. W skład jednego mieszkania wchodzi przeciętnie 4,81 izby, co daje wartość 0,56 osoby

na jedną izbę. Statystyczny mieszkaniec gminy ma do swojej dyspozycji 43,4 m² powierzchni mieszkaniowej.

1.2.3. Infrastruktura techniczna

Zaopatrzenie w wodę

Organem odpowiedzialnym za dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków jest gmina we współpracy z Gminnym Zakładem Wodociągów i Kanalizacji w Rzgowie. Na terenie Gminy Rzgów działa 11 ujęć wód eksploatających przede wszystkim utwory kredowe oraz czwartorzędowe na cele zaopatrzenia ludności w wodę, w miejscowościach: Rzgów (2 studnie), Czyżeminek (2 studnie), Gospodarz (1 studnia), Grodzisko (2 studnie), Kalino (2 studnie), Romanów (2 studnie). W Gminie Rzgów znajduje się sześć Stacji Uzdatniania Wody.

Gmina Rzgów wyposażona jest w sieć wodociągową, z której możliwość korzystania ma ponad 99% mieszkańców, a także przeważająca większość obiektów produkcyjnych i usługowych. Zdolność produkcyjna wszystkich ujęć wód w Gminie na podstawie wydanych dla nich pozwoleń wodnoprawnych wynosi łącznie 1 352 017 m³/rok, czyli średnio 3 704,2 m³/dobę. Według danych GZWiK Rzgów długość czynnej rozdzielczej sieci wodociągowej będącej w zarządzie gminy na koniec 2024 r. wynosiła 116,4 km, liczba przyłączy wodociągowych do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania 3 750, a liczba mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej 11 470, co stanowi 99,2% ogółu mieszkańców Gminy Rzgów. W 2024 r. ogólna ilość wody dostarczonej gospodarstwom domowym z sieci wodociągowej wynosiła 515,8 dam³, a zużycie wody w gospodarstwach domowych na jednego mieszkańca 45,0 m³/rok (dane: GZWiK Rzgów).

Tabela 8. Stan sieci wodociągowej w Gminie Rzgów w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Długość sieci wodociągowej [km]	111,9	113,0	113,1	125,9	127,5
Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	100,8	101,9	113,1	114,8	116,4
Liczba przyłączy wodociągowych [szt.]	3 573	3 680	3 711	3 747	3750
Woda dostarczona gospodarstwom domowym [dam ³ /rok]	475,0	470,3	465,0	525,6	515,8
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej [osób]	10 905	11 001	11 144	11 303	11 470
Procent [%] ludności korzystającej z wodociągu	99,2	99,2	99,2	99,2	99,2
Zużycie wody na jednego mieszkańca [m ³ /os./rok]	43,5	42,6	41,7	46,5	45,0

Źródło: GUS; GZWiK Rzgów

Gospodarka ściekowa

Na terenie Gminy Rzgów dostęp do zbiorczej kanalizacji sieciowej mają miejscowości: Rzgów, Stara Gadka, Starowa Góra i Gospodarz (fragment). Na terenie Rzgowa zlokalizowana jest mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków o przepustowości 3000 m³/dobę. Ścieki po oczyszczeniu odprowadzane są do rzeki Ner. Według danych GZWiK Rzgów długość czynnej sieci kanalizacyjnej na koniec 2024 r. wynosiła 70,0 km, natomiast liczba przyłączy kanalizacyjnych do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania 1 868. Na pozostałym obszarze gminy odprowadzanie ścieków realizowane jest w systemach kanalizacji indywidualnej i lokalnej. Liczba bezodpływowych zbiorników zlokalizowanych na terenie Gminy Rzgów w 2024 r. wynosiła 1 849, a liczba przydomowych oczyszczalni ścieków 356.

W kanalizację zakładową i własną oczyszczalnię ścieków wyposażony jest Zakład Produkcji Wody w Kalinku. Mieszkańcy zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej, a także istniejące na terenie gminy obiekty usługowe i produkcyjne najczęściej odprowadzają ścieki do zbiorników typu szambo. Zgromadzone ścieki są okresowo wywożone przez firmy prowadzące usługi asenizacyjne do punktu zlewnego ścieków na oczyszczalni w Rzgowie.

Tabela 9. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Rzgów na przestrzeni lat 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	65,1	66,2	69,8	70	70
Liczba przyłączy kanalizacyjnych [szt.]	1 711	1 713	1 797	1 845	1 868
Ścieki oczyszczone odprowadzone ogółem [dam ³ /rok]	241,0	260,0	276,0	297,6	292,9
Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną [dam ³ /rok]	172,7	190,0	198,0	224,7	211,3
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [osób]	6 835	6 881	7 076	7 159	7 472
Procent [%] ludności korzystającej z kanalizacji	62,2	62,1	63,0	63,4	64,6

Źródło: GUS; GZWiK Rzgów

Zaopatrzenie w gaz

Zaopatrzenie Gminy Rzgów w gaz realizowane jest częściowo z sieci przewodowej oraz w oparciu o butle napełniane gazem płynnym. Odbiorcy zasilani są gazem wysokometanowym typu E (dawniej GZ-50). Obecnie dostęp do sieci gazowniczej posiada siedem miejscowości w gminie tj.: Rzgów, Gospodarz, Grodzisko, Konstancyzna, Stara Gadka, Starowa Góra oraz Babichy. Odbiorcy gazu na terenie gminy zasilani są z sieci gazowej średniego i niskiego ciśnienia.

Przez teren gminy przechodzi sieć gazowa wysokiego ciśnienia:

- Piotrków – Konstancyzna – Łódź DN 400,
- Pabianice – Rzgów DN 250, DN 300,
- Rzgów – Konstancyzna DN 300, DN 200, DN 300.

Długość sieci gazowej na terenie Gminy Rzgów (stan na koniec 2023 r.) wynosiła 94,75 km.

Tabela 10. Sieć gazowa na terenie gminy

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Długość czynnej sieci gazowej [m]	86 813	88 586	93 642	94 750
Długość czynnej sieci przesyłowej [m]	14 437	0	0	0
Długość czynnej sieci dystrybucyjnej [m]	72 376	88 586	93 642	94 750
Przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych [szt.]	1 556	1 646	1 807	1 871
Ludność korzystająca z sieci gazowej [osoba]	5 518	5 776	5 970	6 161

Źródło: GUS

Wskaźnik uzbrojenia w sieć gazową wynosi 142,9 km/100 km² terenu. Z sieci gazowej korzysta ok. 54,3% ogółu ludności (dane GUS, stan na koniec 2023 r.).

Energia elektryczna

Gmina Rzgów zasilana jest w energię elektryczną ze stacji 110/15 kV Rozdzielczy Punktu Zasilania (RPZ) Kalinko, zlokalizowanej na terenie wsi Kalinko. W stacji zainstalowane są dwa transformatory 110/15 kV, każdy o mocy 25 MVA. Dostawa i dystrybucja energii z tej stacji odbywa się za pośrednictwem sieci rozdzielczej napowietrznej i kablowej średniego napięcia 15 kV oraz stacji transformatorowych SN/nN. Indywidualni odbiorcy powiązani są ze stacjami transformatorowymi liniami napowietrznymi lub kablowymi, które pracują na napięciu 400/230 V.

Udział w zasilaniu Gminy Rzgów w energię elektryczną bierze także stacja 110/15 kV RPZ Chojny (zlokalizowana na terenie Łodzi), stacja 220/110/15 kV Główny Punkt Zasilania (GPZ) Pabianice (zlokalizowana na terenie Pabianic) oraz stacja 110/15 kV RPZ Brójce (zlokalizowana na terenie Kurowic). W RPZ Chojny i GPZ Pabianice zainstalowane są po dwa transformatory 110/15 kV każdy o mocy 25 MVA, natomiast w RPZ Brójce zainstalowany jest jeden transformator 110/15 kV o mocy 25 MVA.

Według informacji PGE Dystrybucja S.A. Oddział Łódź, na terenie Gminy Rzgów w 2023 r. było łącznie 5 819 odbiorców energii elektrycznej, a zużycie całkowite energii kształtowało się na poziomie 66 875,364 MWh/rok.

Gospodarka ciepła

Na obszarze Gminy Rzgów nie funkcjonują scentralizowane systemy ogrzewania. Poszczególne miejscowości wyróżnia niska gęstość ciepła, co wynika z charakteru zainwestowania – przeważają zabudowania mieszkaniowe, głównie jako zabudowa zagrodowa oraz zabudowa jednorodzinna (domy wolnostojące prywatne, mieszkania starej i nowej zabudowy). Taki charakter zainwestowania terenu gminy, typowy dla gmin wiejskich, stanowi o braku technicznych i ekonomicznych przesłanek do budowy czynnych systemów

ciepłowniczych – gmina nie przewiduje scentralizowanego systemu dostawy ciepła na swoim terenie.

Budynki mieszkalne, użyteczności publicznej jak i sfery gospodarczej zasilane są z własnych źródeł ciepła w postaci:

- kotłowni lokalnych pracujących dla potrzeb obiektów użyteczności publicznej oraz nielicznie występujących w gminie zakładów produkcyjnych. Kotłownie lokalne to źródła ciepła o mocy znacznie poniżej 5 MW, wytwarzające ciepło na potrzeby zasilanego budynku lub budynków, zlokalizowane w różnych częściach gminy,
- indywidualnych źródeł ciepła małych mocy, głównie są to wbudowane kotłownie c.o. oraz piece.

Podstawowym nośnikiem energii pierwotnej dla ogrzewania budynków mieszkalnych i obiektów zlokalizowanych na terenie gminy, z uwagi na dostępność oraz ubóstwo energetyczne części mieszkańców, jest paliwo stałe, przede wszystkim węgiel kamienny. Drugim w kolejności nośnikiem energii na potrzeby ogrzewania jest gaz ziemny. Na terenie Gminy Rzgów wykorzystywane są również piece na olej opałowy oraz ogrzewanie elektryczne. W części budynków funkcjonują ekologiczne źródła ciepła tj. pompy ciepła. Według danych Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków na terenie Gminy Rzgów funkcjonowało ok. 378 pomp ciepła (stan na koniec 2024 r.).

Źródłem energii do ogrzewania pomieszczeń w zabudowie wielorodzinnej są kotłownie lokalne zlokalizowane bezpośrednio przy odbiorcach ciepła. W sposób zbiorowy ogrzewane są łącznie 32 mieszkania w trzech blokach w Rzgowie przy ul. Nasiennej. Na terenie bloków zlokalizowana jest kotłownia węglowa wyposażona w dwa kotły klasy III.

System komunikacyjny

Sieć komunikacyjna na obszarze Gminy opiera się głównie na dobrze rozbudowanej sieci dróg publicznych, która służy powiązaniom o randze międzyregionalnej, regionalnej i gminnej. Układ drogowy tworzą: autostrada A1, droga ekspresowa S8, droga krajowa, droga wojewódzka, drogi powiatowe oraz drogi gminne. Powiązanie Gminy Rzgów z krajem i regionem zapewniają drogi krajowe.

Na obszarze gminy przebiegają:

- cztery drogi o znaczeniu krajowym:
 - autostrada A1 od węzła z drogą powiatową 2906E – wcześniej droga wojewódzka DW nr 714 (Łódź os. Górna, Tomaszów Maz.) do węzła z drogą szybkiego ruchu S8;
 - droga ekspresowa S8 relacji Wrocław–A1–Warszawa–Białystok,
 - DK nr 91 (od 2025 r. DW nr 488) relacji Gdańsk–Łódź–Katowice–Cieszyn–Granica Państwa, która przebiega przez teren Gminy Rzgów w kierunku północ–południe,
 - DK nr 71 relacji Pabianice–Rzgów (i dalej jako droga wojewódzka do Tomaszowa Mazowieckiego), która przebiega ul. Pabianicką w Rzgowie w kierunku wschód–zachód.
- drogi powiatowe:
 - nr 2906E (wcześniej droga wojewódzka DW nr 714) relacji Rzgów-Kurowice,

- nr 2912E relacji Wola Rakowa–Romanów,
- nr 2922E relacji Stefanów–Kalinko,
- nr 2909E relacji Rzgów–Kalinko–Romów,
- nr 1233E relacji Łódź–Bronisin–Huta Wiskicka,
- nr 2942E relacji Starowa Góra–Rzgów–Babichy,
- nr 2941E relacji Starowa Góra–Konstantyna–Grodzisko,
- nr 1195E relacji Łódź Ruda–Rzgów,
- nr 2916E relacji Łódź–Gospodarz–Prawda–granice województwa (Tuszyn),
- nr 3303E relacji Wola Zaradzyńska–Pabianice (ul. bez nazwy – ul. Graniczna) – Sereczyn–Prawda,
- nr 1512E relacji DK nr 91 (od 2025 r. DW nr 488) – granica gminy Rzgów.
- drogi gminne (pełniące funkcje dróg lokalnych i dojazdowych):
 - Konstantyna–Łódź–Józefów,
 - Konstantyna–Bronisin (ul. Granitowa),
 - Bronisin–Stefanów (ul. Pogodna),
 - Huta Wiskicka–Tadzin,
 - Grodzisko (od drogi powiatowej 2906E – wcześniej droga wojewódzka DW nr 714 – do drogi powiatowej nr 2909E),
 - Rzgów ul. Gliniana–Trakt Napoleoński–Romanów,
 - Kalinko Morgi–droga pow. nr 2909E,
 - Kalinko–Modlica,
 - Romanów–Pałczew,
 - Gospodarz–Czyżeminek,
 - Czyżeminek–Guzew–Babichy,
 - od miejscowości Konstantyna do ul. Konspiracji w Łodzi,
 - oraz ulice gminne w Rzgowie i miejscowościach: Starowa Góra, Stara Gadka, Gospodarz, Prawda, Czyżeminek, Romanów, Bronisin Dworski.

1.2.4. Gospodarka

Gmina Rzgów jest gminą, w której charakter rolniczy stopniowo zastępują funkcje mieszkalne, usługowe oraz rekreacyjne. Produkcja rolnicza nie jest tu intensywna. W związku z przewagą gruntów o niskiej przydatności rolniczej oraz położeniem w obrębie bardzo silnej presji aglomeracji łódzkiej przeznaczenie rolnicze faktycznie traci swoje miejsce na rzecz mieszkalnictwa. Tradycyjnie tereny Gminy Rzgów wchodzą w skład terenów zaplecza lokalnego ruchu rekreacyjno-turystycznego Łodzi.

Większość gospodarstw gminy ma charakter wszechstronny, jednakże warunki przyrodnicze powodują, że tradycyjnie w gospodarstwach rolnych Gminy Rzgów uprawia się stosunkowo duże ilości warzyw gruntowych i warzyw pod osłonami. Często te uprawy stają

się dominujące w wielu gospodarstwach. Ten kierunek produkcji rolnej dominuje w północnej części gminy.

Sfera działalności innej niż rolnictwo indywidualne na terenie Gminy Rzgów reprezentowana jest głównie przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (blisko 73% firm w sektorze prywatnym prowadzonych jest przez osoby fizyczne). Na terenie gminy w 2023 r., w rejestrze REGON zarejestrowanych było 2247 podmiotów gospodarczych, z czego około 97% z sektora prywatnego. Do największych grup branżowych należy działalność z kategorii handel hurtowy i detaliczny, działalność związana z przetwórstwem przemysłowym oraz budownictwem (dane liczbowe pokazano w tabeli poniżej).

Tabela 11. Nowo zarejestrowane oraz wyrejestrowane podmioty gospodarcze w Gminie Rzgów w latach 2020-2024

Podmioty gospodarcze	2020	2021	2022	2023	2024
Nowo zarejestrowane	115	128	141	145	145
Wyrejestrowane	92	67	81	79	83
Saldo	23	61	60	66	62

Źródło: GUS

Na terenie gminy w 2024 roku zarejestrowanych było 2338 podmiotów gospodarczych (według klasyfikacji REGON), z czego około 97% z sektora prywatnego. Do największych grup branżowych należy działalność z kategorii handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, a następnie działalność związana z przetwórstwem przemysłowymi budownictwem.

Tabela 12. Podmioty gospodarki narodowej w Gminie Rzgów według sekcji w 2024 r.

Sektor gospodarki		Liczba podmiotów gospodarczych
Sekcja A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	50
Sekcja B	Górnictwo i wydobywanie	3
Sekcja C	Przetwórstwo przemysłowe	276
Sekcja D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2
Sekcja E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	10
Sekcja F	Budownictwo	224
Sekcja G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	810
Sekcja H	Transport i gospodarka magazynowa	100
Sekcja I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	62
Sekcja J	Informacja i komunikacja	75
Sekcja K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	32

Sekcja L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	90
Sekcja M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	190
Sekcja N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	75
Sekcja O	Administracja publiczna	13
Sekcja P	Edukacja	47
Sekcja Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	138
Sekcja R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	30
Sekcja SiT	Pozostała działalność usługowa	111
Ogółem		2 338

Źródło: GUS

Liczba podmiotów gospodarczych sektora prywatnego świadczy o aktywności ekonomicznej mieszkańców gminy. Z grona przedsiębiorstw prywatnych 72% to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, również na zasadzie mikro przedsiębiorstwa.

Tabela 13. Podmioty gospodarcze na terenie Gminy Rzgów – dane za 2024 rok

Sektor publiczny	ogółem	21
	państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	16
Sektor prywatny	ogółem	2 260
	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1 626
	spółki handlowe	394
	spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	129
	spółdzielnie	1
	fundacje	6
	stowarzyszenia i organizacje społeczne	32

Źródło: GUS

Wśród ogółu podmiotów gospodarki narodowej dominują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – 1626 podmiotów.

Ponad 96% podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy Rzgów to mikro przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób.

Tabela 14. Zestawienie podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy Rzgów w 2024 roku według wielkości, tj. zatrudnionych osób

Liczba zatrudnionych osób		
0 – 9	10 – 49	50 – 249
2 252	79	7

Źródło: GUS

Bezrobocie w gminie kształtuje się na poziomie 3,2% i obejmuje 217 osób z terenu gminy, z czego 120 to mężczyźni, a 97 to kobiety (GUS, 2024).

1.2.5. Rolnictwo

Wśród gospodarstw rolnych występują przede wszystkim indywidualne gospodarstwa rodzinne i najczęściej drobnotowarowe o powierzchni do 5 ha. Według danych Spisu Rolnego z 2020 roku, na opisywanym terenie istnieje 499 gospodarstw prowadzących działalność rolniczą. Rolnictwo oparte jest na uprawie gruntów ornych i produkcji roślinnej, a co za tym idzie również hodowli zwierząt gospodarskich.

Tabela 15. Gospodarstwa rolne według grup obszarowych

Grupy obszarowe	Ilość gospodarstw rolnych
do 1 ha włącznie	15
od 1 ha do 5 ha	253
od 5 ha do 10 ha	152
od 10 ha do 15 ha	42
15 ha i więcej	37
Razem	499

Źródło: GUS, Powszechny Spis Rolny 2020

W uprawie dominuje produkcja zbóż (żyta, pszenicy i owsa) oraz ziemniaków, w hodowli zwierzęcej chów bydła oraz trzody chlewnej bez wyraźnej specjalizacji.

1.2.6. Energia odnawialna

Perspektywa wyczerpania się zasobów paliw kopalnych, a także podejmowane działania na rzecz ochrony środowiska naturalnego człowieka, przyczyniły się do wzrostu zainteresowania odnawialnymi źródłami energii, czego efektem jest duży wzrost ich stosowania. Odnawialne źródła energii są to źródła wykorzystujące w procesie przetwarzania energię występującą w rozmaitych postaciach, w szczególności promieniowanie słoneczne, wiatru, wody, a także biomasy i ciepła wnętrza ziemi. Obecny poziom cywilizacji technicznej stwarza możliwość uznania za odnawialne źródło energii również części odpadów komunalnych i przemysłowych, które nadają się do energetycznego przetworzenia. Źródła energii odnawialnej są praktycznie niewyczerpalne, gdyż ich zasoby uzupełniane są nieustannie w procesach naturalnych. Najłatwiej dostępne są zasoby energii promieniowania słonecznego i biomasy, natomiast dostępność energii geotermalnej, wiatru czy wody jest ograniczona i zależna od położenia geograficznego. Dużą zaletą źródeł odnawialnych jest również ich minimalny wpływ na środowisko naturalne. Odnawialne źródła energii mogą stanowić istotny udział w bilansie energetycznym kraju. Mogą przyczynić się do zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego regionu, przede wszystkim zaś do poprawy zaopatrzenia w energię na terenach o słabo rozwiniętej infrastrukturze energetycznej. Potencjalnie największym odbiorcą energii ze źródeł odnawialnych może być rolnictwo, jak również mieszkalnictwo i komunikacja.

„Polityka energetyczna Polski do 2040 roku” zawiera pakiet działań, mających na celu *zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego, przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, jej efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na*

środowisko, przy optymalnym wykorzystaniu własnych zasobów energetycznych. Za globalną miarę realizacji celu PEP 2040 przyjęto następujące wskaźniki:

- 60% udział węgla w wytwarzaniu energii elektrycznej w 2030 roku,
- 21% OZE w finalnym zużyciu energii brutto w 2030 roku,
- wdrożenie energetyki jądrowej w 2033 roku,
- poprawa efektywności energetycznej o 23% w stosunku do prognoz z 2007 roku,
- ograniczenie emisji CO₂ o 30% do 2030 roku (w stosunku do 1990 roku).

Na terenie Gminy Rzgów istnieją potencjalne możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Wzrost wykorzystania OZE niesie ze sobą korzyści ekologiczne w postaci zmniejszenia emisji gazów i pyłów do atmosfery, co prowadzi do zmniejszenia efektu cieplarnianego oraz powoduje ograniczenie zużycia paliw kopalnych. Rozwój OZE przynosi również korzyści gospodarcze polegające na zwiększeniu bezpieczeństwa energetycznego, czy dywersyfikacji źródeł produkcji energii.

Energia słoneczna

Podstawowym źródłem energii dla Ziemi jest Słońce. Ze wszystkich źródeł energii, energia słoneczna jest najbezpieczniejsza. Można ją wykorzystywać dla celów ogrzewania budynków oraz podgrzewania wody, jednak energetyka słoneczna jest praktycznie najmniej wykorzystywaną formą energii w Polsce. Praktyczną możliwość wykorzystania tego rodzaju energii ograniczają warunki klimatyczne oraz wciąż jeszcze wysokie nakłady inwestycyjne, związane z zainstalowaniem odbiorników o bardzo dużych powierzchniach.

Zgodnie z informacją Urzędu Miejskiego w Rzgowie, Referatu Inwestycji, instalacje OZE wykorzystujące energię słoneczną posiadają:

- Szkoła Podstawowa im. św. Królowej Jadwigi w Kalinie: instalacja fotowoltaiczna o mocy 30 kW,
- Budynek OSP w Prawdzie: instalacja fotowoltaiczna o mocy 9,86 kW,
- GOSTiR Rzgów – kolektory słoneczne o mocy 70,14 kW,
- Gminny Ośrodek Kultury w Rzgowie: instalacja fotowoltaiczna (moc znamionowa 11 kW, uzysk roczny 10,6 kWh),
- Zakład Przetwórstwa Mięsnego „GROT” Sp. z o.o., ul. Zakładowa 3/7, Starowa Góra, 95-030 Rzgów: elektrownia fotowoltaiczna o mocy 1,2 MW wraz z urządzeniami infrastruktury technicznej,
- Gminna Przychodnia Zdrowia w Rzgowie: instalacji fotowoltaiczna,
- GOSTiR Rzgów: instalacja fotowoltaiczna (w trakcie realizacji).

Ponadto mieszkańcy gminy montują instalacje fotowoltaiczne i kolektory słoneczne w swoich gospodarstwach domowych we własnym zakresie. W tym celu korzystają z rządowych programów: „Mój prąd” i „Czyste Powietrze”.

Zgodnie z informacjami zawartymi w bazie CEEB (stan na 31.12.2024 r.) na terenie Gminy Rzgów funkcjonują:

- kolektory słoneczne (instalacje) do ciepłej wody użytkowej lub z funkcją wspomagania ogrzewania: 57 szt.
- kolektory słoneczne (liczba paneli) do ciepłej wody użytkowej lub z funkcją wspomagania ogrzewania: 76 szt.
- fotowoltaika (instalacje): 51 szt.
- fotowoltaika (panele): 1 438 szt.

Energia wodna

Polska nie posiada zbyt dobrych warunków do rozwoju energetyki wodnej – przyjmuje się, że hydroenergetyczne zasoby techniczne wynoszą około 13,7 tys. GWh na rok, z czego ponad 45% przypada na rzekę Wisłę. Technologia małych elektrowni wodnych obejmuje pozyskiwanie energii z cieków wodnych, przy czym maksymalną moc zainstalowaną w pojedynczej lokalizacji określa się na około 5 MW.

Głównymi rzekami województwa łódzkiego są: Bzura, Pilica i Warta, których doliny znajdują się na peryferiach obszaru województwa. Ogólnie sieć hydrologiczna województwa charakteryzuje się przewagą rzek małych oraz cieków, z których część okresowo wysycha. Wody płynące, pomijając rzeki największe, tj. Wartę i Pilicę, charakteryzują się przewagą cieków wodnych o małych przepływach, w tym również dużą zmiennością przepływów. Najwięcej małych elektrowni wodnych znajduje się na rzekach: Rawka, Mroga oraz Ner. Ze względu na charakter rzek regionu małe jest zainteresowanie inwestowaniem w rozwój tego rodzaju energetyki.

Na terenie Gminy Rzgów przebiega wododział główny Polski oraz wododział IV rzędu między Nerem, a jego dopływem – Dobrzyńką. Ponad 90% powierzchni gminy należy poprzez rzekę Ner, Dobrzyńkę i ich dopływy do zlewni rzeki Warty. Natomiast południowo – wschodni fragment z ciekami bez nazw, prowadzi do Wolbórki z dorzecza Pilicy. Jeśli wyłączyć minimalny fragment doliny Neru w północno-zachodniej części gminy (poniżej 175 m n.p.m.) oraz wododziałowe przewyższenia (powyżej 200 m n.p.m.), w okolicach Babich, Romanowa i Kalinka – ok. 80% terenu gminy to tereny o deniwelacjach rzędu 25 m – niemal płaskie, o słabo wydzielonych strefach wododziałowych. W strefach wododziałowych i źródłiskowych występuje kilka czynnych źródeł wypływu wód gruntowych. W gminie jest kilka zbiorników wodnych, które mogą być wykorzystywane na cele rekreacyjne, jednak nie są to zbiorniki, które uzasadniałyby przeprowadzenie inwestycji polegających na budowie elektrowni wodnych.

Energia wiatru

Z ogólnej mapy pokazującej krajowe zasoby energii wiatru w kWh/m²/rok na wysokości 30 m nad powierzchnią gruntu wynika, że gmina znajduje się w strefie III, określanej jako „korzystna”, tj. w strefie która posiada dobre warunki do wykorzystania wiatru jako źródła czystej energii. Przynależność terenu do tej strefy energetycznej stanowi o potencjalnych możliwościach efektywnej pracy siłowni wiatrowej. Jednak obecnie na terenie gminy

nie funkcjonują elektrownie wiatrowe, brak również planów inwestycyjnych na przyszłość. Przed przystąpieniem do realizacji budowy turbin wiatrowych uwzględnić należy aspekty ochrony środowiska, zwłaszcza ochronę przyrody i ludzi, w tym ocenić wpływ potencjalnych urządzeń na ptaki i nietoperze. Istotą pracy elektrowni wiatrowej jest właściwa lokalizacja wobec struktur przyrodniczych i oddalenie od obszarów zabudowy mieszkaniowej – dlatego przed ewentualną budową należy przeprowadzić wstępną analizę odnośnie hałasu i innych oddziaływań instalacji na ludzi.

Biomasa

Do celów energetycznych można również wykorzystywać biomasę. Biomasa to głównie pozostałości i odpady. Różne rodzaje biomasy mają różne właściwości. Na cele energetyczne wykorzystuje się drewno i odpady z przerobu drewna, rośliny pochodzące z upraw energetycznych, produkty rolnicze oraz odpady organiczne z rolnictwa, niektóre odpady komunalne i przemysłowe.

Biomasa występuje w różnych stanach skupienia: stałej, gazowej i ciekłej. Przy oczyszczalniach ścieków i na składowiskach odpadów, tam gdzie rozkładają się odpady organiczne występuje biogaz będący mieszaniną głównie metanu i dwutlenku węgla. Biogaz powstaje podczas beztlenowej fermentacji substancji organicznych. Można go wykorzystywać na różne sposoby, m. in. do produkcji:

- energii elektrycznej w silnikach iskrowych lub turbinach,
- energii cieplnej w przystosowanych kotłach,
- energii elektrycznej i cieplnej w układach skojarzonych.

Biomasa jest paliwem nieszkodliwym dla środowiska: ilość dwutlenku węgla emitowana do atmosfery podczas jego spalania równoważona jest ilością CO₂ pochłanianego przez rośliny, które odtwarzają biomasę w procesie fotosyntezy. Ogrzewanie biomasą jest opłacalne – ceny biomasy są konkurencyjne na rynku paliw. Koszty ogrzewania takim paliwem są obecnie niższe od kosztów ogrzewania olejem opałowym. Ponadto wykorzystanie biomasy pozwala zagospodarować nieużytki i spożytkować odpady.

Potencjalne źródło energii w tej grupie biomasy stanowi przede wszystkim drewno pochodzące z czyszczenia lasu, drewno opałowe produkowane celowo oraz drewno z sadów (z corocznych wiosennych prześwietleń drzew oraz likwidacji starych zadrzewień). Oszacowanie potencjału zasobów energii możliwej do uzyskania z odpadów drzewnych jest trudne do wykonania i obarczone znacznym błędem. Prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej oraz ochrona istniejących zasobów leśnych ogranicza pozyskanie zasobów drewna i odpadów drzewnych, możliwych do wykorzystania na dużą skalę.

Potencjał energetyczny niewykorzystanego drewna odpadowego z lasów na terenie gminy ma obecnie niewielkie znaczenie w bilansie energetycznym – drewno wykorzystywane jest najczęściej we własnym zakresie w instalacjach domowych bazujących głównie na paliwach węglowych – udział biomasy (drewna) w strukturze paliw wykorzystywanych do ogrzewania w zasobach indywidualnych szacuje się na poziomie 18%.

Na terenie Gminy Rzgów uprawia się głównie zboża (około 91% ogólnej powierzchni zasiewów), w niewielkim obszarze ziemniaki oraz warzywa gruntowe.

Energia geotermalna

Energia geotermalna jest to energia ciepła skał, wody i gruntu pod powierzchnią Ziemi, zaliczana do odnawialnych źródeł energii. Wyróżnia się energię geotermalną niskotemperaturową, średnotemperaturową i wysokotemperaturową, a także energię geotermalną wykorzystywaną do ogrzewania i chłodzenia oraz do produkcji energii elektrycznej. Zasoby geotermalne obejmują wody podziemne o podwyższonej temperaturze (zasoby hydrotermiczne) oraz gorące skały, w których krąży woda pod ciśnieniem (zasoby petrotermiczne). Temperatury wód podziemnych wynoszą od kilkudziesięciu do ponad 90°C, a w skrajnych przypadkach osiągają sto kilkadziesiąt stopni.

Zasoby energii geotermalnej w Polsce są rozmieszczone głównie na Niżu Polskim (województwa: mazowieckie, kujawsko-pomorskie, pomorskie, warmińsko-mazurskie i zachodniopomorskie), Podhalu, Nizinie Szczecińskiej i Pomorzu oraz obszarach wzdłuż granicy z Rosją (obszar Kaliningradu) i obejmują głównie wody termalne o stosunkowo niskiej temperaturze znajdujące się na głębokościach do 3000-7000 metrów. Tereny mające potencjał do wykorzystania energii geotermalnej pokrywają powierzchnię Polski w ok. 80%, jednak opłacalne wydobycie dotyczy tylko 40% jej obszaru.

Podstawowymi cechami zasobów geotermalnych decydującymi o atrakcyjności ich wykorzystania w kraju są: odnawialność, niezależność od zmiennych warunków klimatycznych i pogodowych, możliwość budowy instalacji osiągających znaczne moce cieplne (do kilkudziesięciu MWt z jednego otworu).

Wykorzystanie energetyczne wód geotermalnych wiąże się z przeprowadzeniem badań geologicznych i wykonaniem odwiertu, co niesie ze sobą konieczność poniesienia dużych nakładów inwestycyjnych. To stanowi poważną barierę w stosowaniu energii geotermalnej. Wykorzystywanie energii geotermalnej opłaca się w sytuacjach gdy istnieje stabilne źródło ciepła o odpowiedniej temperaturze, dostęp do źródła ciepła jest wystarczająco wydajny, a koszty odwiertów i instalacji są akceptowalne w kontekście korzyści długoterminowych. Opłacalność inwestowania w energetyczne wykorzystanie wód geotermalnych wzrasta w miejscach, gdzie istnieje wysokie zapotrzebowanie na ciepło, np. w ciepłownictwie i rekreacji (baseny termalne). Dlatego preferują to w pierwszej kolejności duże aglomeracje o dużej gęstości zabudowy z dobrze rozwiniętym systemem ciepłowniczym.

W związku z powyższym aktualnie oraz w najbliższej perspektywie na terenie Gminy Rzgów nie należy przewidywać zastosowania układów do wykorzystania ciepła geotermalnego.

Alternatywą dla dużych systemów energetyki geotermalnej mogą być inne rozwiązania wykorzystujące energię skumulowaną w gruncie, m.in. pompy ciepła (płytki geotermia). Zgodnie z informacjami zawartymi w bazie CEEB (stan na 31.12.2024 r.) na terenie Gminy Rzgów funkcjonuje 378 szt. pomp ciepła. Pompy ciepła zamontowane są m.in. w przedszkolu i żłobku w Guzowie, w przedszkolu i żłobku w Tadzynie oraz w Szkole Podstawowej im. św. Królowej Jadwigi w Kalinie.

II. DZIAŁANIA SAMORZĄDU W LATACH 2020-2024

2.1. Dochody i wydatki budżetu gminy

Tabela 16. Dochody i wydatki budżetu Gminy Rzgów w latach 2020-2024

Wyszczególnienie		2020	2021	2022	2023	2024
Dochody ogółem		81 369 663,65	84 924 291,77	90 646 567,30	86 507 452,35	108 746 403,01
W dochodach:	dochody majątkowe	7 651 685,52	3 012 122,94	7 128 525,89	5 181 386,80	13 290 102,35
	dochody własne	49 298 414,71	53 041 436,86	57 024 224,38	62 431 065,24	72 906 255,62
	subwencja ogólna	8 000 152,00	10 773 702,00	8 681 656,00	12 798 575,30	14 198 552,00
	dotacje	24 071 096,94	21 109 152,91	24 940 686,92	5 943 367,53	8 351 493,04
	finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych	5 399 429,41	251 409,96	403 841,70	153 057,48	132 287,00
Wydatki ogółem		70 580 377,71	73 510 022,79	87 406 766,37	85 716 060,08	99 641 957,96

Źródło: GUS; Urząd Miejski w Rzgowie

Wykres 4. Dochody i wydatki budżetu Gminy Rzgów w latach 2020-2024

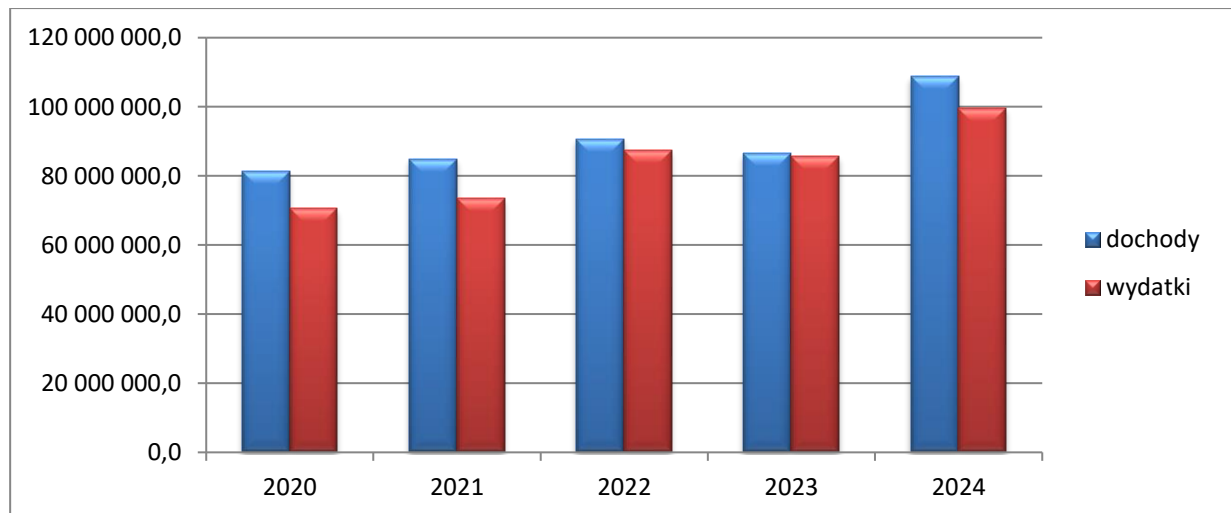

Tabela 17. Dochody i wydatki z budżetu Gminy Rzgów w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Dochody na 1 mieszkańca	7 454,16	7 695,90	8 126,82	7 623,82	9 404,69
Wydatki na 1 mieszkańca	6 465,77	6 661,53	7 836,36	7 554,07	8 617,31

Źródło: GUS; Urząd Miejski w Rzgowie

2.2. Dotychczasowe działania z zakresu ochrony środowiska i ocena realizowanej polityki ekologicznej gminy

Działania i przedsięwzięcia w zakresie ochrony środowiska stale zmagają się w kierunku poprawy stanu środowiska, racjonalnego gospodarowania zasobami, w tym ograniczenia materiałochłonności, wodochłonności, energochłonności i emisji zanieczyszczeń. Szczególnym celem polityki ekologicznej jest ograniczanie szkodliwych czynników wpływających na zdrowie i zapobieganie zagrożeniom zdrowia poprzez poprawę stanu powietrza atmosferycznego, ochronę przed chemicznym zanieczyszczeniem gleb i wód, właściwą gospodarkę odpadami, ochronę przed hałasem oraz zapobieganie nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska.

Ważniejsze inwestycje w zakresie ochrony środowiska realizowane w Gminie Rzgów w latach 2021-2024:

- Wykonanie instalacji fotowoltaicznej dla Szkoły Podstawowej im. Św. Królowej Jadwigi w Kalinie o mocy 30 kW,
- Przebudowa przepustu w ciągu drogi powiatowej nr 2941E w miejscowości Grodzisko,
- Budowa ciągu pieszo-rowerowego na drodze powiatowej nr 2916E (odcinek Guzów i DK71),
- Przebudowa ulicy Ogrodowej w Rzgowie,
- Przebudowa ulicy Granitowej w Bronisinie Dworskim,
- Przebudowa drogi powiatowej nr 2942E w Rzgowie – ul. Łódzka Etap II,
- Przebudowa ulicy Podłogowej w Starowej Górze,
- Wykonanie nakładki bitumicznej na drodze powiatowej nr 2941E Starowa Góra – Konstantyna,
- Przebudowa ulicy Wąwozowej w Rzgowie,
- Remont wiaduktu w Rzgowie w km 365+370,
- Budowa ścieżek rowerowych, chodników przy drogach gminnych,
- Oświetlenie ulicy Granicznej w Starowej Górze,
- Projekt i wykonanie oświetlenia ul. Dworskiej w Bronisinie Dworskim – 3 lampy,
- Wykonanie projektu i odwiertu studni oraz projektu przebudowy SUW w Czyżeminku,
- Projekt i rozbudowa wodociągów na terenie Gminy Rzgów,
- Budowa kanalizacji w ul. Wójtowskiej w Starowej Górze,
- Budowa kanalizacji deszczowej w Rzgowie,
- Wykonanie zbiornika w pompowni V1 na ul. Piaskowej w Starowej Górze,
- Budowa oczyszczalni ścieków dla przedszkola i żłobka w Guzowie,
- Budowa fragmentu gazociągu s/c o długości L~130 m w Rzgowie, ul. Wiosenna (do wys. dz. 2058/1),
- Budowa gazociągu n/c o długości L~110 m w Rzgowie, ul. Wysoka dz. dr. 976/13 (odc. od dz. 976/9 do dz. 976/5),

- Budowa gazociągu ś/c o długości L~290 m w Rzgowie, ul. Guzewska od dz. 228 do dz. 237/1),
- Modernizacja gazociągu o długości L~650 m w Rzgowie, ul. Gliniana (od ul. Ogrodowej do pos. 35),
- Przebudowa gazociągu s/c na długości L~500 m w Rzgowie, ul. Rudzka,
- Budowa fragmentu gazociągu o długości L~90 m w Starowej Górze, ul. Kaflowa,
- Budowa fragmentu gazociągu o długości L~50 m w Starowej Górze, ul. Gontowa, dz. nr 418/11,
- Budowa fragmentu gazociągu o długości L~95 m w Starowej Górze, ul. Warzywna, dz. nr 565/7,
- Budowa fragmentu gazociągu o długości L~45 m w Gospodarzu, ul. Cegielniana,
- Budowa fragmentu gazociągu o długości L~222 m w Starowej Górze, ul. Kanałowa (odc. od dz. 544/6 do spięcia z gazociągiem ś/c w ul. Granicznej),
- Budowa fragmentu gazociągu ś/c o długości L~160 m w Starowej Górze w ul. Kwiatowej (do. wys. dz. nr 573/12),
- Budowa fragmentu gazociągu ś/c o długości L~320 m w Starowej Górze, ul. Szklana dz. 271/7,
- Budowa fragmentu gazociągu o dł. L~85 m w Starowej Górze, ul. Południowa,
- Budowa fragmentu gazociągu o długości L~100 m w Gospodarzu, ul. Łanowa dz. 95/32, 95/33, 95/34 PE110,
- Budowa fragmentu gazociągu o długości L~390 w msc. Konstantyna, ul. Widokowa do dz. 63/16,
- Budowa fragmentu gazociągu o długości L~560 m w Starowej Górze, ul. Sałatowa,
- Budowa fragmentu gazociągu o długości L~1 332 m w Babichach, dz. nr: 175/1, 176/1, 177/1, 178/1, 179/1, 180/5,
- Budowa fragmentu gazociągu o długości L~50 m w Starowej Górze, ul. Jaśminowa (do dz. 469/35, 469/36),
- Budowa fragmentu gazociągu o długości L~182 m w msc. Konstantyna,
- Likwidacja wyrobów budowlanych zawierających azbest na terenie gminy,
- Rozbudowa świetlicy w Romanowie,
- Dostawa i montaż dwóch zestawów dozujących podchloryn sodu dla SUW Romanów i SUW Czyżeminek,
- Wykonanie remontu budynku świetlicy wiejskiej w Hucie Wiskickiej (m.in. docieplenie),
- Wykonanie połączenia wodociągów w ul. Czartoryskiego w Starej Gadce oraz ul. Nasiennej i Rudzkiej w Rzgowie,
- Skrzyżowanie ulicy Literackiej i Kamiennej w Rzgowie,
- Wykonanie oświetlenia przy drodze powiatowej Nr 2922E ul. Łączna w Kalinku,
- Budowa stacji uzdatniania wody w Czyżeminku,
- Budowa spinki sieci wodociągowej w Romanowie,
- Budowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Konstantyna wzdłuż ulicy Widokowej,

- Modernizacja świetlicy w Starowej Górze,
- Utwardzenie terenu przy Szkole Podstawowej im. Św. Królowej Jadwigi w Kalinie.

III. OCENA STANU ŚRODOWISKA W POSZCZEGÓLNYCH OBSZARACH PRZYSZŁEJ INTERWENCJI

3.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

3.1.1. Przepisy prawne

Ocena jakości powietrza i obserwacja zachodzących zmian dokonywana jest corocznie w ramach państwowego monitoringu. Na terenie całego województwa łódzkiego oceny tej dokonuje Główny Inspektor Ochrony Środowiska (w tym Regionalne Wydziały Monitoringu Środowiska GIOŚ na poziomie województw).

Podstawą klasyfikacji stref w rocznej ocenie jakości powietrza są wartości poziomów: dopuszczalnego, docelowego i celu długoterminowego, określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2021 r., poz. 845). Wynik klasyfikacji jest podstawą do określenia potrzeby podjęcia i prowadzenia określonych działań na rzecz utrzymania lub poprawy jakości powietrza w danej strefie (w tym opracowywania programów ochrony powietrza POP).

3.1.2. Źródła zanieczyszczeń powietrza

Głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza są emisje wynikające bezpośrednio z działalności człowieka oraz warunków i zjawisk naturalnie zachodzących w środowisku. Źródła zanieczyszczeń powietrza związane z działalnością człowieka (emisja antropogeniczna) obejmują:

- *emisję liniową* – komunikacyjną pochodzącą głównie z transportu samochodowego, jak również kolejowego, wodnego i lotniczego,
- *emisję punktową* pochodzącą ze zorganizowanych źródeł w wyniku energetycznego spalania paliw i przemysłowych procesów technologicznych,
- *emisję powierzchniową*, w skład której wchodzi zanieczyszczenia komunalne z palenisk domowych, gromadzenia i utylizacji ścieków i odpadów.

Emisja liniowa (komunikacyjna)

Emisja liniowa szczególnie skoncentrowana jest wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu kołowego i charakteryzuje się dużą nierównomiernością w ciągu doby. Zanieczyszczenia komunikacyjne (tlenek i dwutlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, pyły z metalami ciężkimi) stwarzają zagrożenie dla zdrowia ludzi, jakości upraw polowych, pogarszają stan powietrza atmosferycznego, a także wpływają na wzrost poziomu stężenia ozonu w troposferze. Negatywny wpływ emisji liniowej na zdrowie ludzi i środowisko maleje wraz ze wzrostem odległości od szlaków komunikacyjnych.

Na terenie Gminy Rzgów emisja komunikacyjna szczególnie nasiloną jest wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych: drogi krajowej nr 91 (od 2025 r. droga wojewódzka nr 488) relacji Gdańsk–Łódź–Katowice–Cieszyn–Granica Państwa, drogi krajowej nr 71 relacji Pabianice–

Rzgów, drogi powiatowej nr 2906E (wcześniej droga wojewódzka nr 714) relacji Pabianice–Rzgów–Kurowice. Stopień zanieczyszczenia atmosfery związany z emisją liniową na danym obszarze kształtowany jest nie tylko przez źródła emisji tam zlokalizowane, ale duże znaczenie ma także emisja napływowa. Ważną rolę w przenoszeniu emisji odgrywają czynniki meteorologiczne i topograficzne. Położenie Gminy Rzgów na południe od Łodzi w zasadzie nie powoduje, przy przeważających wiatrach z kierunków zachodnich i południowych, napływu zanieczyszczeń z tego obszaru. Ponadto teren gminy charakteryzuje się małym urozmaicheniem hipsometrycznym i stosunkowo niewielkim zalesieniem co powoduje dobre przewietrzanie i brak „zalegania” zanieczyszczeń, które występowałyby w przypadku wyraźnych zagłębień typu niecki, doliny czy kotliny. Dobra wymiana powietrza i przewietrzenie terenu, które ograniczają kumulowanie się zanieczyszczeń pochodzących ze środków transportu są związane z lokalnymi warunkami zagospodarowania terenów wokół sieci drogowej w Gminie Rzgów, tj. zabudową zagrodową i jednorodziną o niskim stopniu.

Emisja punktowa (ze źródeł przemysłowych)

Emisja zanieczyszczeń ze źródeł punktowych, tj. z zakładów przemysłowych, przedsiębiorstw energetyki ciepłej – jest objęta kontrolą i ewidencją, natomiast emisja z pozostałych źródeł, ze względu na charakter i rozproszenie jest trudna do zbilansowania. Na terenie gminy funkcjonuje wiele zakładów przemysłowych o zróżnicowanych profilach działalności. Zakłady te rozmieszczone są na terenie całej gminy. Ich działalność nie wywiera jednak negatywnego wpływu na stan czystości powietrza. Instalacje emitujące zanieczyszczenia wyposażone są w urządzenia zabezpieczające środowisko przed ich negatywnym wpływem.

Na terenie gminy nie występują zakłady o profilu produkcji szczególnie szkodliwym dla środowiska. W ogólnej ocenie jakości powietrza punktowa emisja technologiczna ze źródeł zlokalizowanych na terenie gminy ma marginalny wpływ na stan aerosanitarny jej obszaru. Oddziaływanie emisji punktowej na jakość powietrza w gminie może być związane z napływem zanieczyszczeń wraz z masami powietrza z okolicznych terenów. Najbliższe punktowe źródła zanieczyszczenia powietrza, związane z działalnością przemysłową oraz z gospodarką komunalną, zlokalizowane są na terenie Łodzi.

Emisja powierzchniowa (niska)

Emisja niska wynika z powszechności stosowania paliw stałych, szczególnie węgla kamiennego o niskiej jakości, w domowych instalacjach grzewczych. Wzrost stężenia zanieczyszczeń powstałych w wyniku emisji powierzchniowej notuje się cyklicznie w okresie zimowym. Wyniki badań monitoringowych wskazują, że emisja niska z palenisk domowych ma znaczący udział w ogólnej emisji zanieczyszczeń do powietrza, a jej wpływ uwidacznia się szczególnie na obszarach charakteryzujących się zwartą, gęstą zabudową, gdzie nie ma możliwości przewietrzenia. Największą grupę budynków na terenie gminy stanowią budynki mieszkalne jednorodzinne i to one w głównej mierze odpowiadają za emisję niską. Zanieczyszczenia emitowane są emitorami o wysokości około 10 m, co powoduje

rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń po najbliższej okolicy – zbyt niska wysokość emitorów w powiązaniu z częstą w okresie zimowym inwersją temperatury sprzyja kumulacji zanieczyszczeń. Indywidualne gospodarstwa domowe nie posiadają urządzeń ochrony powietrza. Wielkość emisji z tych źródeł jest trudna do oszacowania i wykazuje zmienność sezonową (związaną z okresem grzewczym).

3.1.3. Pomiary zanieczyszczenia powietrza

Oceny jakości powietrza dokonuje się oddzielnie uwzględniając kryteria ustanowione ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz kryteria ustanowione ze względu na ochronę roślin. Lista zanieczyszczeń jakie należy uwzględnić w ocenie dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi, obejmuje 12 substancji: benzen C₆H₆, dwutlenek azotu NO₂, dwutlenek siarki SO₂, tlenek węgla CO, ozon O₃, pył PM_{2,5}, pył PM₁₀, ołów Pb w pyłe PM₁₀, arsen As w pyłe PM₁₀, kadm Cd w pyłe PM₁₀, nikiel Ni w pyłe PM₁₀, benzo(a)piren w pyłe PM₁₀. Ocena dokonywana pod kątem spełnienia kryteriów odniesionych do ochrony roślin obejmuje substancje: dwutlenek siarki SO₂, NO_x oraz O₃.

Tabela 18. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom dopuszczalny¹⁾

Klasa strefy	Poziom stężeń zanieczyszczeń	Wymagane działania
A	nieprzekraczający poziomu dopuszczalnego ²⁾	- utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz dążenie do utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem.
C	powyżej poziomu dopuszczalnego ²⁾	- określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu, - kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych.

¹⁾ Dotyczy zanieczyszczeń: dwutlenku siarki SO₂, dwutlenku azotu NO₂, tlenku węgla CO, benzenu C₆H₆, pyłu PM₁₀, oraz zawartości ołowiu Pb w pyłe zawieszonym PM₁₀ - ochrona zdrowia oraz: dwutlenku siarki SO₂, tlenków azotu NO_x - ochrona roślin. W przypadku pyłu zawieszonego PM_{2,5}, w roku 2020 obowiązuje poziom dopuszczalny II fazy, przy ocenie którego stosuje się dotychczasowe oznaczenie klas: A1 i C1.

²⁾ Z uwzględnieniem dozwolonych częstości przekroczeń określonych w rozporządzeniu MŚ w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu.

Tabela 19. Klasy stref i oczekiwane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia, uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków gdy dla zanieczyszczenia jest określony poziom docelowy¹⁾

Klasa strefy	Poziom stężeń zanieczyszczeń	Oczekiwane działania
A	nieprzekraczający poziomu docelowego	- utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu docelowego
C	powyżej poziomu docelowego	- dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu

¹⁾ Dotyczy: ozonu O₃ (ochrona zdrowia ludzi, ochrona roślin) oraz arsenu As, kadmu Cd, niklu Ni, benzo(a)pirenu B(a)P w pyłe zawieszonym PM₁₀ - ochrona zdrowia ludzi.

Tabela 20. Klasy stref i oczekiwane działania w zależności od poziomów stężeń ozonu, z uwzględnieniem poziomu celu długoterminowego

Klasa strefy	Poziom stężeń zanieczyszczeń	Oczekiwane działania
D1	nieprzekraczający poziomu celu długoterminowego	- utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu celu długoterminowego
D2	powyżej poziomu celu długoterminowego	- dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego

Ocena jakości powietrza i obserwacja zachodzących zmian dokonywana jest corocznie w ramach państwowego monitoringu. Na terenie całego województwa łódzkiego oceny tej dokonuje Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, w dwóch stref badania tj.: aglomeracja łódzka (kod strefy PL1001) oraz strefa łódzka do której należy Gmina Rzgów (kod strefy PL1002). Klasyfikacji stref dokonuje się oddzielnie dla dwóch grup kryteriów ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia oraz ze względu na ochronę roślin.

Według zasad oceny rocznej, klasę strefy dla danego zanieczyszczenia określa się na podstawie jego stężeń występujących w rejonach potencjalnie najbardziej zanieczyszczonych daną substancją. W związku z tym nawet niewielkie przekroczenie wartości normatywnych zanieczyszczenia wpływa na wynik klasyfikacji całej strefy (nawet o dużej powierzchni). Biorąc to pod uwagę należy stwierdzić, że zaliczenie strefy do klasy C dla danego zanieczyszczenia nie oznacza złej sytuacji na terenie całej strefy, a jest jedynie znakiem, że w strefie istnieją obszary wymagające podjęcia i prowadzenia działań na rzecz poprawy jakości powietrza. Zaliczenie strefy do określonej klasy wiąże się z koniecznością podjęcia konkretnych działań na rzecz poprawy jakości powietrza lub utrzymania jego jakości na niezmiennym poziomie.

W celu scharakteryzowania stanu aktualnego w zakresie jakości powietrza atmosferycznego odniesiono się do ogólnej oceny jakości powietrza prezentowanej dla obszaru strefy łódzkiej PL1002. Strefa ta jest rozległa i obejmuje m.in. obszar Gminy Rzgów.

Ocenę stanu powietrza atmosferycznego przeprowadzono w oparciu o dostępne dane za lata 2020-2024 pochodzące z opracowania GIOŚ w Warszawie pt.: „Roczna Ocena Jakości Powietrza w województwie łódzkim”. Raporty za lata 2020, 2021, 2022, 2023 i 2024.

Tabela 21. Wynikowe klasy stref w strefie łódzkiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia (z uwzględnieniem krajowych norm dla uzdrowisk)

Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											
PL1002 (strefa łódzka)	SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	As	Cd	Ni	B(a)P	O ₃ *	PM _{2,5} poziom dopuszczalny – II faza (20 µg/m ³)**
	rok 2020											
	A	A	C	A	A	A	A	A	A	C	A	C1
	rok 2021											
	A	A	C	A	A	A	A	A	A	C	A	C1
	rok 2022											
	A	A	C	A	A	A	A	A	A	C	A	C1
	rok 2023											
	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A	A1
	rok 2024											
	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A	C1

Źródło: GIOŚ Warszawa

* Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2.

** Dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} poziom dopuszczalny – I faza (25 µg/m³), strefa uzyskała klasę A.

Tabela 22. Wynikowe klasy stref w strefie łódzkiej (klasyfikacja wg parametrów) uzyskane na podstawie rocznej oceny jakości powietrza z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla ochrony roślin (dwutlenku siarki, tlenków azotu oraz ozonu)

Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy			
	SO ₂	NO _x	O ₃ *	O ₃ **
PL1002 (strefa łódzka)	rok 2020			
	A	A	A	D2
	rok 2021			
	A	A	A	D2
	rok 2022			
	A	A	A	D2
	rok 2023			
	A	A	A	D2
	rok 2024			
	A	A	A	D2

Źródło: GIOŚ Warszawa

* Wg poziomu docelowego (A).

**Wg poziomu celu długoterminowego (D2).

Z Raportu dotyczącego rocznej oceny jakości powietrza w województwie łódzkim za rok 2024 wynika, że strefę łódzką w której położona jest Gmina Rzgów biorąc pod uwagę ochronę zdrowia i ludzi zakwalifikowano do klasy C ze względu na przekroczenia poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM_{2,5} (faza II klasa C1) i poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀, natomiast biorąc pod uwagę ochronę roślin – do klasy D2 ze względu na przekroczenia poziomu celu długoterminowego ozonu.

Ze względu na przekroczenia stężeń substancji negatywnie oddziałujących na zdrowie ludzi i rośliny konieczne jest podejmowanie działań prowadzących do zmniejszenia poziomu zanieczyszczenia powietrza.

Działania w zakresie poprawy jakości powietrza są realizowane w ramach programu ochrony powietrza i planu działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej. Kod Programu: PL1002PM10dPM2,5aBaPaO38_2021 (Załącznik do uchwały Nr LXIII/694/23 Sejmiku Województwa łódzkiego z dnia 21 listopada 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie programu ochrony powietrza i planu działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej – Dz. Urz. Województwa łódzkiego z 2023 r. poz. 9981).

Program ochrony powietrza dla strefy łódzkiej został opracowany w związku z przekroczeniami stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀, pyłu zawieszonego PM_{2,5}, benzo(a)pirenu oraz ozonu w 2021 r. Zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych integralną częścią programu jest plan działań krótkoterminowych.

Wśród obszarów, na których wystąpiły przekroczenia poziomów dopuszczalnych, docelowych lub poziomu celu długoterminowego na terytorium strefy łódzkiej, wymieniono gminę miejsko – wiejską Rzgów.

Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza w Gminie Rzgów jest emisja niska – powierzchniowa z sektora komunalno-bytowego związana z działalnością antropogeniczną oraz emisja komunikacyjna – liniowa na obszarach bezpośrednio sąsiadujących z drogami o znacznym natężeniu ruchu. Na terenie Gminy Rzgów emisja komunikacyjna szczególnie nasilona jest wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych: drogi krajowej nr 91 (od 2025 r. droga wojewódzka nr 488) łączącej Gdańsk, Tczew, Toruń, Włocławek, Łódź, Piotrków Trybunalski, Radomsko, Częstochowę, drogi krajowej nr 71 relacji Pabianice–Rzgów, drogi powiatowej nr 2906E (wcześniej droga wojewódzka DW nr 714) relacji Pabianice–Rzgów–Kurowice. Natomiast emisja niska – powierzchniowa pochodzi z lokalnych kotłowni i pieców węglowych używanych w indywidualnych gospodarstwach domowych. Głównym paliwem w lokalnych kotłowniach jest węgiel o różnej jakości i różnym stopniu zasilczenia.

Dążąc do ograniczenia emisji zanieczyszczeń powietrza Gmina Rzgów oraz poszczególne podmioty organizacyjne podejmują różnego rodzaju działania.

Dofinansowania

Podstawowym narzędziem wspomagającym proces redukcji niskiej emisji może być polityka finansowa wspierająca właścicieli mieszkań i lokali użytkowych zdecydowanych na wymianę ogrzewania węglowego na ogrzewanie proekologiczne.

Gmina Rzgów 31.12.2020 r. podpisała porozumienie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na realizację programu "Czyste Powietrze". Celem programu jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych.

W 2022 r. w ramach programu „Czyste powietrze” nieefektywne indywidualne źródło ciepła na paliwo stałe zastąpiono ogrzewaniem gazowym w 33 budynkach, pompą ciepła w 18 budynkach, kotłem węglowym klasy V spełniającym wymagania ekoprojektu w 1 budynku, kotłem na pellet klasy V spełniającym wymagania ekoprojektu w 6 budynkach, natomiast nie korzystano z wymiany na ogrzewanie elektryczne i ogrzewanie olejowe. W 2022 r. w ramach programu Czyste Powietrze wykonano wymianę źródła ciepła bez termomodernizacji w 54 budynkach, wymianę źródła ciepła z termomodernizacją w 4 budynkach, termomodernizację bez wymiany źródeł ciepła w 8 budynkach.

W 2023 r. w ramach programu „Czyste powietrze” nieefektywne indywidualne źródło ciepła na paliwo stałe zastąpiono ogrzewaniem gazowym w 13 budynkach, pompą ciepła w 27 budynkach, kotłem na pellet klasy V spełniającym wymagania ekoprojektu w 3 budynkach, nie korzystano z wymiany na ogrzewanie elektryczne i ogrzewanie olejowe. W 2023 r. w ramach programu Czyste Powietrze wykonano wymianę źródła ciepła

bez termomodernizacji w 36 budynkach, wymianę źródła ciepła z termomodernizacją w 8 budynkach, termomodernizację bez wymiany źródeł ciepła w 28 budynkach.

W 2024 r. w ramach programu „Czyste powietrze” nieefektywne indywidualne źródło ciepła na paliwo stałe zastąpiono ogrzewaniem gazowym w 27 budynkach, pompą ciepła w 14 budynkach, kotłem na pellet klasy V spełniającym wymagania ekoprojektu w 7 budynkach, nie korzystano z wymiany na ogrzewanie elektryczne i ogrzewanie olejowe. W 2024 r. w ramach programu Czyste Powietrze wykonano wymianę źródła ciepła bez termomodernizacji w 36 budynkach, wymianę źródła ciepła z termomodernizacją w 12 budynkach, termomodernizację bez wymiany źródeł ciepła w 27 budynkach.

Ponadto w ramach programu „Czyste Powietrze” mieszkańcy Gminy Rzgów zamontowali 7 mikroinstalacji fotowoltaicznych w 2022 r., 6 mikroinstalacji fotowoltaicznych w 2023 r. oraz 5 mikroinstalacji fotowoltaicznych w 2024 r.

W celu poprawy jakości powietrza podejmowane są działania polegające na oferowaniu wsparcia finansowego na wymianę przestarzałych i niskosprawnych urządzeń grzewczych także w ramach gminnych programów dofinansowań.

Rada Miejska w Rzgowie dnia 30.03.2022 r. przyjęła Uchwałę nr XLVI/462/2022 w sprawie *przyjęcia zasad udzielenia dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Rzgów na dofinansowanie do modernizacji systemów ogrzewania, ograniczającą emisję zanieczyszczeń w budynkach na terenie Gminy Rzgów*. Zakończenie przyznawania dotacji celowej nastąpiło 30.11.2022 r. Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa łódzkiego dnia 28.04.2022 r., poz. 2312. Celem dofinansowania było ograniczenie emisji zanieczyszczeń na terenie Gminy Rzgów, w szczególności pyłowych, z pieców kaflowych, kominków oraz niskowydajnych, nieekologicznych kotłów węglowych. Dotacja była udzielana na wymianę starych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych położonych na terenie Gminy Rzgów. Wymiana obejmowała likwidację starego źródła ciepła lub wszystkich starych źródeł ciepła i trwałe jego zastąpienie przez nowe źródło ciepła, tj.: kocioł węglowy spełniający parametry normy PN EN 303-5:2012 5 klasy i wymogi ekoprojektu.

Dnia 5 marca 2025 r. Rada Miejska w Rzgowie przyjęła Uchwałę nr XII/105/2025 w sprawie *przyjęcia Regulaminu określającego zasady udzielania dotacji celowych na dofinansowanie wymiany pieców węglowych na ekologiczne źródła ogrzewania, tryb postępowania w sprawie ich udzielania i sposób ich rozliczania*. Celem udzielania dofinansowania było zmniejszenie ilości zanieczyszczeń emitowanych do powietrza z procesów spalania w budynkach mieszkalnych, zlokalizowanych na terenie Gminy Rzgów. W ramach dofinansowania mieszkańcy gminy mogli wymienić źródło ciepła w postaci urządzenia na paliwo stałe niespełniające kryterium 5 klasy wg normy PN-EN 303-5 na ekologiczne źródła ciepła obejmujące: ogrzewanie gazowe, w tym podłączenie do sieci gazowej, automatyczne kotły opalane ekogroszkiem, automatyczne kotły opalane granulatem drzewnym tzw. biomasą, kotły zgazowujące drewno, ogrzewanie elektryczne, pompy ciepła. Kotły na paliwo stałe objęte dofinansowaniem muszą spełniać co najmniej wymagania

określone w rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwa stałe (Dz. Urz. UE L 193 z 21.07.2015, s. 100).

Inwestycje

Gmina Rzgów realizowała inwestycje mające na celu poprawę jakości powietrza, np. remonty i budowy dróg oraz ścieżek rowerowych i chodników prowadzące do ograniczenia emisji komunikacyjnej (liniowej), stosowanie energooszczędnego oświetlenia przestrzeni publicznej, termomodernizacja budynków użyteczności publicznej wraz z wymianą przestarzałych systemów grzewczych.

Kontrole

Oczekiwanej poprawy jakości powietrza nie uda się jednak osiągnąć bez skutecznego systemu kontroli i egzekwowania obowiązującego prawa. Dlatego Gmina Rzgów prowadziła i zamierza prowadzić w kolejnych latach kontrole palenisk pod kątem przestrzegania przepisów dotyczących ochrony powietrza, a także zakazu spalania odpadów i wymogów określonych w ustawie o odpadach oraz łódzkiej uchwale antysmogowej, za pośrednictwem której wprowadzone zostały ograniczenia i zakazy w zakresie eksploatacji instalacji spalających paliwa, bezpośrednio wiążące użytkowników tych instalacji. Prowadzono również kontrole w terenie przy wykorzystaniu specjalistycznych dronów dokonujących pomiarów i analiz jakości powietrza. Podczas kontroli sprawdzano wykonywanie przez mieszkańców Gminy Rzgów okresowych przeglądów przewodów kominowych oraz stosowanie się do zakazu spalania paliw złej jakości w indywidualnych urządzeniach grzewczych (wchodząc do kotłowni kontrolowano rodzaj stosowanych paliw stałych oraz sprawdzano certyfikaty ich jakości). Kontrole miały na celu stopniową redukcję emisji powierzchniowej na terenie Gminy Rzgów.

Edukacja

W celu poprawy jakości powietrza Gmina Rzgów prowadziła także działania tzw. „miękkie” (nieinwestycyjne), które miały na celu edukację ekologiczną i promocję postaw proekologicznych wśród mieszkańców gminy. Działania te nie przyczyniają się bezpośrednio do osiągnięcia oszczędności energii i redukcji CO₂, skutkują one jednak poprawą świadomości społecznej, zmianą zachowań społeczeństwa oraz poszerzeniem wiedzy o sposobach postępowania, które pozwalają na uzyskanie oszczędności energii i co za tym idzie ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza. Na przestrzeni ostatnich lat w Gminie Rzgów prowadzono edukację ekologiczną dla dzieci i dorosłych mającą na celu propagowanie działań chroniących powietrze, w tym stosowanie niskoemisyjnych źródeł ciepła oraz OZE. Organizowano akcje edukacyjne w trakcie których informowano mieszkańców Gminy Rzgów o zapisach uchwały antysmogowej, zagrożeniach wywołanych nieprawidłową eksploatacją instalacji do spalania paliw stałych oraz spalaniem

niekwalifikowanych paliw i odpadów, zagrożeniach związanych z emisją czadu i powstawaniem smogu. Informowano również o prawidłowym sposobie palenia w piecach, prawidłowym postępowaniu z odpadami, korzyściach związanych ze stosowaniem odnawialnych źródeł energii, a także dofinansowaniach na wymianę pieców, termomodernizację budynków oraz montaż OZE przyznawanych przez WFOŚiGW w Łodzi oraz NFOŚiGW.

W ramach prowadzonej edukacji ekologicznej wysyłano do mieszkańców Gminy Rzgów ulotki informujące o zakazie spalania odpadów i szkodliwości spalania paliw niekwalifikowanych. Podczas pikników i innych wydarzeń na terenie gminy rozdawano mieszkańcom ulotki dotyczące możliwości skorzystania z Programu „Czyste Powietrze”. W Urzędzie Miejskim oraz w innych budynkach użyteczności publicznej rozwieszano plakaty propagujące działania mające na celu ochronę środowiska. Informacje związane z ochroną środowiska umieszczano także w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Rzgowie, na stronie internetowej Gminy Rzgów oraz w gazecie samorządowej. W Referacie ochrony środowiska prowadzono rozmowy z mieszkańcami w zakresie zagospodarowania nieczystości ciekłych. W ramach edukacji ekologicznej w Szkole Podstawowej im. Jana Długosza w Rzgowie utworzono punkt dydaktyczny, w którym znajdują się domki dla owadów, kompostownik, strefa ogrodu uprawnego, służąca do prowadzenia zajęć praktycznych, strefa roślin trawiastych i miododajnych, herbarium, strefa drzew i krzewów leśnych, zawierająca nasadzenia drzew liściastych i iglastych. Karmniki dla ptaków zamontowano także na terenie parku miejskiego w Rzgowie oraz boiskach znajdujących się przy szkołach i przedszkolach. Rezultatem powyższych działań jest wzrost świadomości mieszkańców Gminy Rzgów na temat ochrony środowiska naturalnego i ekologii. Edukacja ekologiczna w sposób bezpośredni spowodowała wzrost świadomości ekologicznej wśród mieszkańców Gminy Rzgów.

Monitoring

Gmina Rzgów kontroluje stale stan powietrza poprzez zakupiony w 2018 r. system do monitorowania jakości powietrza składający się z 15 czujników. Stan jakości powietrza w gminie można sprawdzać na stronie internetowej www.rzgow.pl w zakładce *Stan jakości i poziom zanieczyszczenia powietrza*, a także w aplikacji na telefonie komórkowym – aplikacja „airly”.

Przepisy prawne

Poza w/w działaniami niskoemisyjnymi na przestrzeni ostatnich lat Gmina Rzgów opracowała i przyjęła do realizacji programy środowiskowe które stanowią podstawę polityki ochrony środowiska na terenie gminy. W 2021 r. Gmina Rzgów opracowała i przyjęła do realizacji Aktualizację *Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Rzgów na lata 2021–2027 z perspektywą do roku 2030* (Uchwała nr XLV/442/2022 Rady Miejskiej w Rzgowie z dnia 2 marca 2022 r. w sprawie przyjęcia „Aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Rzgów na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030”). W 2024 r. Gmina

Rzgów opracowała i przyjęła do realizacji następujące dokumenty: Gminny Program Niskoemisyjny dla Gminy Rzgów na lata 2025-2028 – Aktualizacja oraz Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Rzgów – opracowanie na lata 2011-2026. Aktualizacja. W 2024 r. przygotowano również raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2021-2025 z perspektywą do roku 2030 wraz z monitoringiem stanu środowiska wg Programu Ochrony Środowiska” za lata 2022-2023, a także raport za lata 2021 -2023 z realizacji Aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Rzgów na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030.

Gmina Rzgów przestrzega również konieczności stosowania systemu Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB), który został utworzony na podstawie przepisów, które weszły w życie w styczniu 2021 r. Obecnie system ten funkcjonuje, a właściciele domów mają obowiązek udzielenia informacji o źródłach ciepła i źródłach spalania paliw w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych poprzez złożenie stosownej deklaracji. Do systemu CEEB wpisywane są źródła ciepła o mocy do 1 MW, czyli takie na których eksploatację nie trzeba mieć pozwolenia. CEEB jest narzędziem wspierającym ogólnopolskie działania na rzecz wymiany pieców, tzw. „kopciuchów”.

W kolejnych latach Gmina Rzgów planuje kontynuację wymienionych działań oraz podejmowanie się realizacji innych projektów oraz zadań mających na celu poprawę jakości powietrza, a tym samym zdrowia mieszkańców gminy i jakości produkowanych roślin.

3.1.4. Podsumowanie

Największy wpływ na stan powietrza atmosferycznego w gminie ma komunikacja samochodowa oraz spalanie paliw w kotłowniach (lokalne kotłownie i paleniska domowe). O jakości powietrza na terenie gminy decydują nie tylko miejscowe emisje, ale i zanieczyszczenia pochodzące z zewnątrz, szczególnie z miasta Łódź i aglomeracji łódzkiej. Działania proekologiczne prowadzone przez gminę powinny ograniczyć tzw. niską emisję zanieczyszczeń do atmosfery.

3.2. Zagrożenia hałasem

Ustawa z 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647), a także regulacje UE zawarte w *Dyrektywie 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnoszącej się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku* (Dz.U. L 189 z 18.7.2002, s. 12–25) regulują przepisy dotyczące klimatu akustycznego.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647) reguluje kwestie dotyczące ochrony przed hałasem, nakładając obowiązek utrzymywania poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie. Ustawa ta określa również zasady ustalania dopuszczalnych poziomów hałasu dla różnych rodzajów terenów, w tym terenów zabudowy mieszkaniowej, terenów rekreacyjno-wypoczynkowych oraz terenów przemysłowych.

Ocena stanu środowiska w wyniku emisji hałasu dokonywana jest przy pomocy równoważnego poziomu dźwięku wyrażonego w dB.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca w sprawie *dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (tj. Dz. U. 2014 r. poz. 112) określa: dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami $L_{Aeq\ D}$ i $L_{Aeq\ N}$, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby.

Tabela 23. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku

Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w [dB]			
	Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	$L_{Aeq\ D}$ przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	$L_{Aeq\ N}$ przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	$L_{Aeq\ D}$ przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	$L_{Aeq\ N}$ przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
a) strefa ochronna „A” uzdrowiska b) tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
a) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży ¹⁾ c) tereny domów opieki społecznej d) tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
a) tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) tereny zabudowy zagrodowej c) tereny rekreacyjno- wypoczynkowe ²⁾ d) tereny mieszkaniowo-usługowe	65	56	55	45
tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ³⁾	68	60	55	45

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. (t.j. Dz. U. 2014, poz. 112)

Objaśnienia:

¹⁾ Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

²⁾ W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

³⁾ Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców pow. 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska określa obowiązki organów administracji oraz odpowiedzialność podmiotów w zakresie ochrony przed hałasem, a także sankcje za przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu. Ustawa nakłada obowiązek sporządzania strategicznych map hałasu dla aglomeracji, głównych dróg, linii kolejowych i lotnisk oraz obowiązek uchwalania przez Sejmik województwa programów ochrony środowiska przed hałasem.

W związku z tym w dniu 21 czerwca 2024 r. Sejmik Województwa łódzkiego Uchwałą Nr II/40/24 przyjął „Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa łódzkiego”.

Celem „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa łódzkiego” jest określenie głównych działań ograniczających poziom hałasu w środowisku, a tym samym poprawa klimatu akustycznego i jakości życia mieszkańców województwa, poprzez zmniejszenie negatywnych skutków zdrowotnych związanych z hałasem.

Niniejszy Program obejmuje swym zakresem tereny położone wzdłuż:

- dróg o natężeniu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie,
- linie kolejowe o natężeniu większym niż 30 000 przejazdów rocznie
- oraz miasta o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy zlokalizowane w województwie łódzkim.

3.2.1. Źródła hałasu

Na stan akustyczny środowiska ma wpływ wiele czynników, wśród których należy wyróżnić uwarunkowania wynikające z położenia gminy, wielkości zajmowanego obszaru, zaludnienia, stopnia urbanizacji, uprzemysłowienia oraz rozwoju szlaków komunikacyjnych. Najbardziej uciążliwym hałasem dla człowieka jest hałas komunikacyjny (najbardziej odczuwalny) oraz przemysłowy.

Hałas komunikacyjny

Źródłem hałasu na terenie Gminy Rzgów jest przede wszystkim komunikacja samochodowa.

Na poziom hałasu drogowego ma wpływ szereg czynników związanych z ruchem pojazdów i parametrami drogi. Do najważniejszych z nich należą:

- problemy komunikacyjne: nieprzystosowanie nawierzchni do występującego natężenia ruchu i obciążenia (duży udział pojazdów ciężarowych powoduje szybkie niszczenie nawierzchni),
- natężenie ruchu związane bezpośrednio ze znaczeniem drogi w układzie komunikacyjnym oraz gęstość dróg,
- struktura ruchu (udział pojazdów ciężkich i hałaśliwych),
- średnia prędkość pojazdów i ich stan techniczny,
- płynność ruchu,
- rodzaj i stan nawierzchni, pochylenie drogi.

Na terenie miasta i gminy Rzgów zlokalizowany jest m.in. fragment autostrady A1, droga ekspresowa S8, droga krajowa nr 71 i nr 91 (od 2025 r. droga wojewódzka nr 488). Przybliżona długość odcinków dróg na terenie miasta Rzgowa wynosi 116 km (7,8 km – drogi ekspresowe, 15,8 km – drogi główne ruchu przyspieszonego, 3,5 km – drogi główne, 10 km – drogi zbiorcze, 42,4 km – drogi lokalne, 36,9 km – pozostałe) – dane z BDOT10k. W związku z powyższym, sieć drogowa na terenie miasta i gminy jest znacznie rozwinięta. W mieście Rzgów zlokalizowany jest węzeł drogowy Rzgów łączący drogę krajową nr 91 (od 2025 r. droga wojewódzka nr 488) z drogą ekspresową S8. Droga krajowa nr 91 (od 2025 r. droga wojewódzka nr 488), łączy Gdańsk, Tczew, Toruń, Włocławek, Łódź, Piotrków Trybunalski, Radomsko, Częstochowę oraz Podwarpie. Przez obszar gminy przebiegają również drogi powiatowe oraz gminne. Największe natężenie ruchu i najbardziej zagrożone rejon oddziaływania hałasu drogowego występują na drodze ekspresowej S8, drodze krajowej nr 91 (od 2025 r. droga wojewódzka nr 488) i drodze krajowej nr 71, a także na drodze powiatowej nr 2906E (wcześniej droga wojewódzka DW nr 714). Drogi gminne nie wpływają w znacznym stopniu na uciążliwość akustyczną. Sąsiedztwo wymienionych arterii komunikacji drogowej z obszarami wymagającymi zapewnienia właściwych standardów jakości stanu akustycznego środowiska powoduje, że obszary te należy sklasyfikować jako miejsca potencjalnego zagrożenia hałasem komunikacyjnym drogowym.

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy obejmuje zarówno dźwięki emitowane przez różnego rodzaju maszyny i urządzenia, a także części procesów technologicznych oraz instalacje i wyposażenie zakładów produkcyjnych, rzemieślniczych i usługowych. Do tego rodzaju hałasu zalicza się także dźwięki emitowane przez urządzenia obiektów handlowych (wentylatory, urządzenia klimatyzacyjne). Taki hałas ma charakter lokalny. Obecnie systemy lokalizacji nowych inwestycji, a także potrzeba sporządzenia ocen oddziaływania na środowisko, kontrole i egzekucja nałożonych kar pozwalają na znaczne ograniczenie tych uciążliwości. Ponadto dla źródeł hałasu przemysłowego, ze względu na ich niewielkie rozmiary, istnieją różne możliwości techniczne ograniczenia emisji hałasu (np. stosowanie tłumików akustycznych, obudów poszczególnych urządzeń czy zwiększenie izolacyjności akustycznej ścian pomieszczeń, w których znajdują się maszyny wytwarzające hałas).

Źródłem hałasu są także linie przesyłowe wysokiego napięcia oraz sprężarki do napędu łączników i transformatorów na terenach stacji elektroenergetycznych najwyższych napięć.

Na obszarze Gminy Rzgów nie ma większych zakładów przemysłowych emitujących hałas uciążliwy dla mieszkańców powodujący przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

3.2.2. Pomiary hałasu

Ocena stanu akustycznego środowiska prowadzona jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, a realizowana jest przez instrumenty planowania

przestrzennego oraz instrumenty ochrony środowiska, takie jak pozwolenia, programy ochrony środowiska, w tym programy ochrony przed hałasem. Dokonywane pomiary i oceny mają umożliwiać wyznaczanie obszarów o ponadnormatywnym poziomie hałasu, na których należy skoncentrować działania naprawcze.

Gmina Rzgów objęta jest „Programem ochrony środowiska przed hałasem dla województwa łódzkiego” uchwalonym Uchwałą Nr II/40/24 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 21 czerwca 2024 r.

Program został opracowany na podstawie strategicznych map hałasu wykonanych w 2022 r. przez: zarządzających głównymi drogami – Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Łodzi, Miasto Piotrków Trybunalski oraz Miasto Skierniewice, głównymi liniami kolejowymi – PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., oraz prezydentów miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy z terenu województwa łódzkiego – Miasto Łódź.

Strategiczne mapy hałasu w 2022 roku wykonane przez zarządzających głównymi drogami w ramach IV rundy mapowania objęły swoim zasięgiem drogę krajową nr 91 (od 2025 r. droga wojewódzka nr 488), drogę krajową nr 71 oraz część autostrady A1 i drogi ekspresowej S8 znajdujące się w Gminie Rzgów.

Przekroczenia norm hałasu wskazane w Uchwale Nr II/40/24 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 21 czerwca 2024 r. wystąpiły na terenach zlokalizowanych w sąsiedztwie:

- droga krajowa A1: na odcinku Łódź Górna (od skrzyżowania z DW714 tj. aktualnie droga powiatowa nr 2906E) – Łódź Pół (do skrzyżowania z S8),
- droga krajowa DK71: na odcinku Pabianice – Rzgów (do skrzyżowania DK91 – tj. od 2025 r. DW488 i DW714 – tj. droga powiatowa nr 2906E) – ul. Pabianicką,
- droga krajowa DK91 (od 2025 r. DW488): na odcinku Łódź (od granica miasta) – Rzgów (do skrzyżowania DK71 i DW714 – tj. droga powiatowa nr 2906E) – ul. Katowicką,
- droga krajowa DK91 (od 2025 r. DW488): na odcinku Rzgów (od skrzyżowania DK71 i DW714 – tj. droga powiatowa nr 2906E) – Rzgów (do skrzyżowania S8 i DK12) – ul. Tuszyńska,
- droga ekspresowa S8: na odcinku Pabianice Pół – Rzgów (do skrzyżowania DK12 z DK91 – tj. od 2025 r. DW488),
- droga ekspresowa S8: na odcinku Rzgów (od skrzyżowania DK12 z DK91 – tj. od 2025 r. DW488) – Łódź Pół (do skrzyżowania z A1) – ulicą Bohaterów Bitwy Warszawskiej 1920,
- droga krajowa DK12: na odcinku Rzgów (od skrzyżowania DK91 – tj. od 2025 r. DW488 z S8) – Tuszyn (ul. Jagiełły) – Aleją Jana Pawła II.

Przestrzeganie wymagań ochrony środowiska związanych z eksploatacją dróg, linii kolejowych, linii tramwajowych, lotnisk oraz portów zapewniają zarządzający tymi obiektami (art. 139 ustawy Prawo ochrony środowiska).

Natomiast wśród działań koniecznych do podjęcia przez gminy w celu redukcji ponadnormatywnego hałasu do poziomów dopuszczalnych wymienionych w Programie

ochrony środowiska przed hałasem dla województwa łódzkiego znajdują się: uchwalanie aktów prawa miejscowego, prowadzenie właściwej polityki w zakresie planowania przestrzennego, sporządzanie i przekazywanie marszałkowi województwa rocznych raportów z postępów realizacji Programu, przekazywanie informacji o wydanych decyzjach.

Działania te obejmują m.in.

- uwzględnianie przy opracowywaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego warunków ograniczających/eliminujących zagrożenia hałasowe,
- wypieranie funkcji mieszkaniowej z budynków położonych przy pasach drogowych na rzecz usług,
- uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lokalizacji obiektów przemysłowych, których funkcjonowanie powoduje przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasów i zapewnienie odpowiednich odległości dla nowej zabudowy chronionej pod względem akustycznym;
- eliminacja realizacji zabudowy chronionej akustycznie w strefach uciążliwości hałasu;
- uwzględnianie w zapisach decyzji środowiskowych warunków realizacji inwestycji zapewniających właściwą ochronę terenów normowanych akustycznie,
- zwiększanie istniejących i wprowadzanie nowych pasów zadrzewień zieleni izolacyjnej w pobliżu inwestycji emitujących wysoki stopień uciążliwości akustycznej;
- poprawianie organizacji ruchu zmierzające do poprawienia płynności jazdy;
- poprawa stanu nawierzchni ulic;
- budowa ścieżek rowerowych Budowa ścieżek rowerowych, chodników przy drogach gminnych
- edukację ekologiczną w zakresie ochrony przed hałasem.

Rada Miejska w Rzgowie w celu realizacji zapisów Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa łódzkiego uchwaliła Miejskowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego które obejmują wymienione powyżej odcinki dróg. Plany te zawierają zapisy ograniczające uciążliwości wywołane nadmiernym hałasem. Przedmiotowe MPZP zostały przyjęte następującymi uchwałami:

- Uchwała nr LXII/622/2023 Rady Miejskiej W Rzgowie z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części wsi Kalinko gmina Rzgów część południowo-wschodnia.
- Uchwała nr XI/95/2003 Rady Gminy Rzgów z dnia 22 lipca 2003 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Rzgów
- Uchwała nr XLII/401/2021 Rady Miejskiej W Rzgowie z dnia 24 listopada 2021 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rzgowa rejon ul. Stawowa, ul. Katowicka, ul. Pabianicka oraz części wsi Gospodarz rejon ul. Cegielniana oraz droga bez nazwy
- Uchwała nr XIX/161/2004 Rady Gminy Rzgów z dnia 01 kwietnia 2004 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dotyczącego części wsi Rzgów, Gospodarz, Guzów i Babichy

- Uchwała nr XXV/223/2012 Rady Miejskiej W Rzgowie z dnia 19 września 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rzgowa, rejon ulic: Stadionowa – Tuszyńska – Rzemieślnicza – Kusocińskiego
- Uchwała nr XIX/161/2004 Rady Gminy Rzgów z dnia 01 kwietnia 2004 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dotyczącego części wsi Rzgów, Gospodarz, Guzów i Babichy
- Uchwała nr XXIX/240/2001 Rady Gminy Rzgów z dnia 24 października 2001 roku w sprawie uchwalenia zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Starowa Góra -zachód i części wsi Stara Gadka.
- Uchwała nr XLV/359/2017 Rady Miejskiej W Rzgowie z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części Rzgowa rejon ul. Ustronna - Górna - Kopernika – Łódzka
- Uchwała nr XLI/370/2013 Rady Miejskiej W Rzgowie z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rzgów rejon ul. Łódzka – Graniczna
- Uchwała nr XXVII/237/2004 Rady Gminy Rzgów z dnia 16 grudnia 2004 roku w sprawie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miejscowości Starowa Góra – południe
- Uchwała nr LXXI/705/2024 Rady Miejskiej W Rzgowie z dnia 28 lutego 2024 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części wsi Starowa Góra rejon zachodni i część Starej Gadki
- Uchwała nr XLVII/353/2006 Rady Miejskiej W Rzgowie z dnia 29 czerwca 2006 roku w sprawie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru wsi Starowa Góra – część północno-wschodnia
- Uchwała nr XII/80/99 Rady Gminy Rzgów z dnia 14 października 1999 r. w sprawie zatwierdzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części sołectwa Rzgów
- Uchwała nr LXXIV/723/2024 Rady Miejskiej W Rzgowie z dnia 25 kwietnia 2024 r. w sprawie zmian w budżecie Gminy Rzgów na rok 2024. Zadanie „Rozbudowa skrzyżowania oraz dróg gminnych nr 106443 E, 106490 E, 106443 E w miejscowości Rzgów (2024 -2026)”
- Uchwała nr XX/199/2020 Rady Miejskiej W Rzgowie z dnia 26 lutego 2020 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części wsi Czyżeminek, rejon ul. Dojazdowej
- Uchwała nr XII/80/99 Rady Gminy Rzgów z dnia 14 października 1999 r. w sprawie zatwierdzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części sołectwa Rzgów

Ponadto w Gminie Rzgów w celu ograniczenia emisji hałasu:

- budowane są nowe drogi oraz prowadzone są naprawy nawierzchni istniejących dróg,

- budowane są ścieżki rowerowe i chodniki,
- modernizowana jest organizacja ruchu zmierzając do poprawienia płynności jazdy np. poprzez poszerzenia szerokości jezdni, budowę ronda na drodze krajowej nr 91 (od 2025 r. droga wojewódzka nr 488) – rondo połączy ul. Katowicką (DK91 – tj. od 2025 r. DW488), ul. Kusocińskiego oraz ul. Rzemieślniczą,
- w wydawanych decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach dla inwestycji zlokalizowanych na terenie gminy zawsze umieszczane są zapisy zapewniające właściwą ochronę terenów chronionych akustycznie.

3.2.3. Podsumowanie

Na stan akustyczny środowiska ma wpływ wiele czynników, wśród których należy wyróżnić uwarunkowania wynikające z położenia gminy: wielkość zajmowanego obszaru, zaludnienie, stopień urbanizacji i uprzemysłowienia oraz rozwoju szlaków komunikacyjnych.

Największe zagrożenie hałasem występuje wzdłuż autostrady, drogi ekspresowej i dróg krajowych obsługujących ruch ponadregionalny i regionalny. Znaczna część tych dróg przebiega przez tereny zabudowane, z których większość to tereny o funkcji mieszkaniowej, wymagającej zapewnienia komfortu akustycznego. Sąsiedztwo wymienionej arterii komunikacji drogowej z obszarami wymagającymi zapewnienia właściwych standardów jakości stanu akustycznego środowiska powoduje, że obszary te należy sklasyfikować jako miejsca potencjalnego zagrożenia hałasem komunikacyjnym drogowym.

Przeprowadzane modernizacje nawierzchni oraz poszerzenia szerokości jezdni (zwiększenie płynności ruchu), przyczyniły się do znacznego polepszenia klimatu akustycznego w obszarze gęstej zabudowy mieszkaniowej.

Hałas emitowany przez przemysł, jest uciążliwy dla mieszkańców, jednak nie przekracza dopuszczalnych norm. Izolowanie terenu zakładów poprzez obsadzanie gęstą zielenią tworzącą naturalną barierę dźwiękochłonną, stosowanie nowoczesnych rozwiązań technicznych, tj. urządzeń o niskich parametrach akustycznych i wysokiej sprawności, systemów tłumienia akustycznego, projektowanie źródeł emisji hałasu z dala od zabudowy mieszkaniowej przyczyniają się do poprawy klimatu akustycznego terenów przemysłowych.

3.3. Pola elektromagnetyczne

Dopuszczalne poziomy PEM w środowisku określone są dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i dla miejsc dostępnych dla ludności. Od 2021 roku monitoring pól elektromagnetycznych prowadzony jest zgodnie z nowym Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2019 r. poz. 2448). Obowiązujące poziomy dopuszczalne według w/w Rozporządzenia wynoszą dla wysokich częstotliwości (10 MHz – 300 GHz) od 28 V/m do 61 V/m.

W Gminie Rzgów ostatnie pomiary promieniowania elektromagnetycznego prowadzone były w 2023 r. w jednym punkcie pomiarowym zlokalizowanym przy Placu 500-lecia. Na badanym

terenie nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Tabela 24. Pomiary promieniowania elektromagnetycznego na terenie Gminy Rzgów

Adres punktu pomiarowego	Wynik 0,5 godz. pomiaru [V/m]
Rzgów Plac 500-lecia 22	<0,8

Źródło: GIOŚ – Wyniki okresowych pomiarów pól elektromagnetycznych wykonanych w 2023 r. w ramach stałej sieci monitoringu na terenie województwa łódzkiego

W stosunku do przesyłowych linii elektroenergetycznych oraz obiektów z nimi związanych przyjmuje się, że:

- szkodliwy wpływ linii energetycznych o napięciu 110, 220 i 400 kV obejmuje strefę o szerokości od 12 do 25 m od osi linii w obie strony,
- uciążliwość stacji transformatorowych zamyka się w granicach obiektu.

Uciążliwość masztów telefonii komórkowej mieści się w ich strefach ochronnych.

3.4. Gospodarowanie wodami

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1087) określa cele służące zapewnieniu ochrony wód, poprzez zapobieganie dalszej ich degradacji, ochronę przed zanieczyszczeniem, poprawę stanu ekosystemów wodnych i ekosystemów lądowych zależnych od wody oraz promocje zrównoważonego wykorzystania zasobów wodnych.

3.4.1. Wody powierzchniowe

Charakterystyka wód powierzchniowych

Na terenie Gminy Rzgów występuje wododział I rzędu Wisły i Odry. Przez teren Gminy przepływa główny ciek wodny – rzeka Ner oraz rzeka Dobrzyńka wraz z dopływami głównie w postaci rowów melioracyjnych. Rzeka Ner ma charakter typowo nizinny. Przepływa przez obszar gminy przez ok. 11,7 km. Rzeka Ner zasilana jest przez dopływy, w których skład wchodzi: Dopływ spod Wiskitna, Dopływ w Rzgowie, Dopływ z Guzewa, a także inne dopływy bez nazwy. Rzeka Dobrzyńka przepływająca przez teren Gminy Rzgów stanowi lewy dopływ Neru. W dolinie rzeki ukształtowane są niewielkie zbiorniki wodne. Na terenie Gminy Rzgów wody powierzchniowe stojące reprezentują przede wszystkim zbiorniki wodne naturalne, ale także sztuczne występujące w dolinie rzeki Ner w Tadzynie, Hucie Wiskickiej oraz w Gospodarzu. Pełnią one rolę rekreacyjną oraz hodowlaną. Na obszarze gminy występują również bezodpływowe oczka wodne zlokalizowane w dolinach rzecznych.

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach państwowego monitoringu środowiska wynika z art. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1087). Zgodnie z art. 349 ust. 3 ustawy Prawo wodne badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów biologicznych, fizykochemicznych, chemicznych (w tym substancji priorytetowych w matrycy będącej wodą) należą

do kompetencji wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska. W zakresie obowiązków WIOŚ leży również prowadzenie obserwacji elementów hydromorfologicznych na potrzeby oceny stanu ekologicznego. Stan ichtiofauny jako jednego z biologicznych elementów jakości wód jest badany przez wykonawców zewnętrznych na zlecenie GIOŚ, a jego ocena jest przekazywana do WIOŚ. Badania substancji priorytetowych, dla których określono środowiskowe normy jakości we florze i faunie, są zlecane przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Od 17 lutego 2023 r. obowiązuje Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. 2023 r. poz. 300). Jest to druga aktualizacja Planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy (IIaPGW). IIaPGW na obszarze dorzecza Wisły stanowi wypełnienie zobowiązań wynikających z postanowień Ramowej Dyrektywy Wodnej w zakresie cyklicznej (sześciolletniej) aktualizacji planów gospodarowania wodami (opracowana na lata 2022-2027). Jednocześnie dokument umożliwia wypełnienie zobowiązań raportowych Polski do KE.

Tabela 25. Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych obejmujących teren Gminy Rzgów

Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP)		Lokalizacja			Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan (ogólny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
Krajowy kod JCWP rzecznych	Nazwa JCWP rzecznych	Region wodny	Nazwa dorzecza	RZGW				
RW200010254635	Wolbórka do Dopływu spod Będzelina	Środkowej Wisły	obszar dorzecza Wisły	Warszawa	umiarkowany	poniżej dobrego	zły	zagrożona
RW600010183219	Ner do Dobrzynki	Warty	obszar dorzecza Odry	Poznań	umiarkowany	brak danych	zły	zagrożona
RW600010183229	Dobrzynka	Warty	obszar dorzecza Odry	Poznań	umiarkowany	brak danych	zły	zagrożona

Źródło: karty.apgw.gov.pl

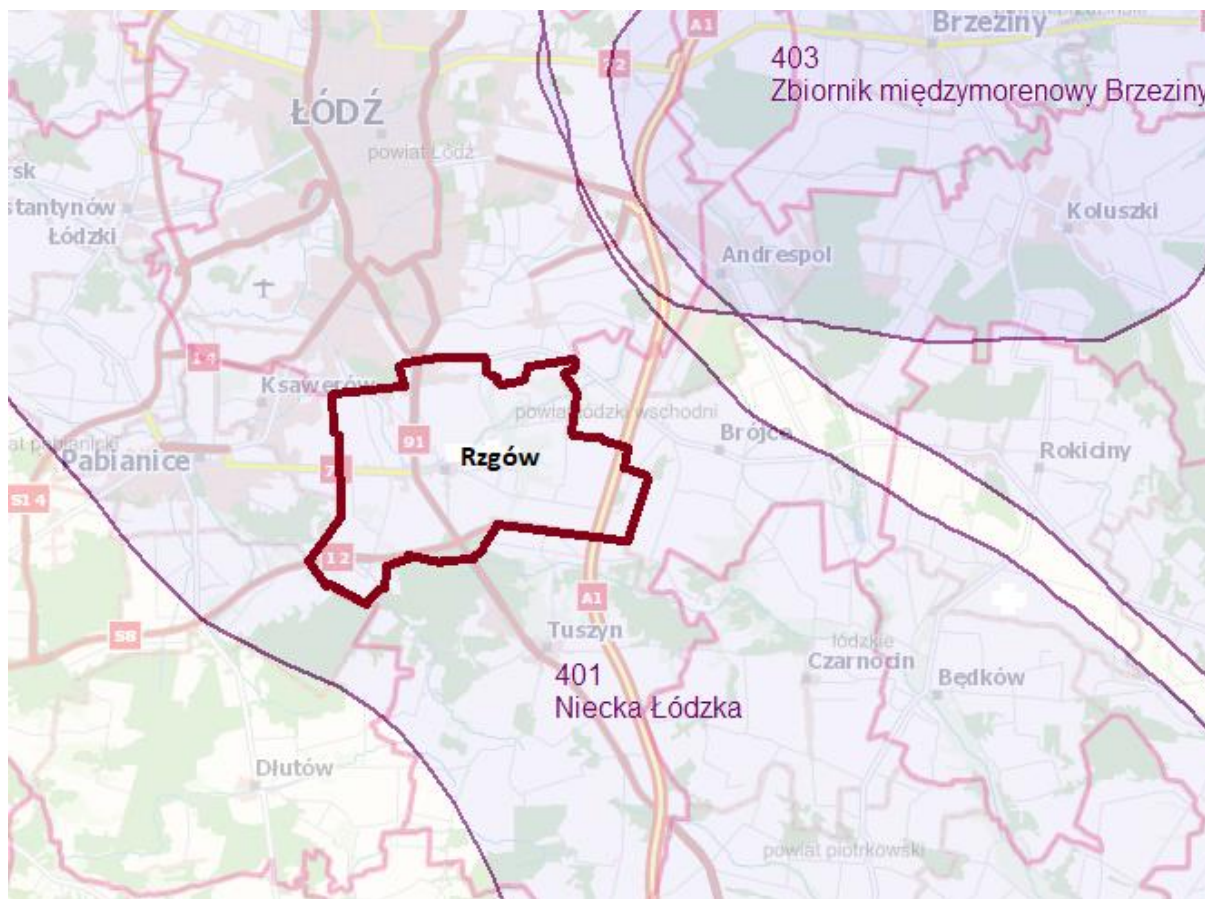
3.4.2. Wody podziemne

Gmina Rzgów znajduje się w strefie średniej zasobności w wody podziemne. Według regionalizacji hydrogeologicznej B. Paczyńskiego (1995) gmina leży w VII regionie hydrogeologicznym zwanym „łódzkim”, w którego granicach wody podziemne poziomów użytkowych (pierwszy poziom wodonośny) występują w utworach czwartorzędowych i kredowych, lokalnie w paleogeńsko-neogeńskich (trzeciorzędowych).

Wody podziemne obszaru Gminy Rzgów, mające znaczenie użytkowe, ściśle wiążą się z osadami wieku górno-kredowego i czwartorzędowego, z tym że podstawowy poziom wodonośny stanowi poziom czwartorzędowy. Ujmowany jest on przez większość wodociągów oraz obiekty usługowe, produkcyjne, gospodarstwa niezwodociągowane i rolnictwo. W poziomach użytkowych gminy generalnie występują wody dobrej jakości, wymagające nieskomplikowanego uzdatniania do celów konsumpcyjnych.

Cały obszar Gminy Rzgów położony jest w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 401 Niecka Łódzka. Obecnie GZWP nr 401 posiada udokumentowane warunki hydrogeologiczne oraz zweryfikowane na nowo granice i powierzchnie. Jest to duży i jednorodny zbiornik wód podziemnych. Poziom zbiornikowy tworzą piaski, żwiry i słabo związane piaskowce kredy dolnej. Gmina Rzgów położona jest w jego centralno-wschodniej części, gdzie utwory kredy dolnej są izolowane kilkusetmetrowym kompleksem osadów kredy górnej. Poziom kredy dolnej wykształcony jest we frakcji wapiennej i marglistej.

Mapa 5. Lokalizacja Gminy Rzgów względem Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 401 Niecka Łódzka

Źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna; <http://epsh.pgi.gov.pl/epsh/> (opracowanie firma BaSz)

Gmina Rzgów leży w zasięgu jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) 72 – obszar dorzecza Odry i 84 – obszar dorzecza Wisły, które, zgodnie z danymi KZGW, cechują odmienne parametry.

Tabela 26. Charakterystyka JCWPd obejmujących teren Gminy Rzgów

Informacje podstawowe		
Numer JCWPd	72	84
Kod JCWPd	GW600072	GW200084
Powierzchnia JCWPd [km ²]	1 838,30	4 265,59
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Odry	obszar dorzecza Wisły
Region wodny	Warty	Środkowej Wisły
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	RZGW w Poznaniu	RZGW w Warszawie
Zarząd Zlewni	w Sieradzu	w Piotrkowie Trybunalskim
Ocena stanu JCWPd*		
Stan chemiczny	dobry	dobry

Stan ilościowy	dobry	dobry
Stan JCWPd	dobry	dobry
Presje determinujące stan JCWPd		
Zasoby wód podziemnych dostępne do zagospodarowania [tys. m ³ /rok] – stan na rok 2018	91 373,37	184 141,04
% wykorzystania zasobów dostępnych do zagospodarowania	44	11
Zidentyfikowane presje znaczące. Wynik analizy znaczących oddziaływań - JCWPd	presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką komunalną lub przemysłem	presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką komunalną lub przemysłem
Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWPd	chemiczna	chemiczna
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	niezagrożona	niezagrożona
Cele środowiskowe dla JCWPd		
Stan chemiczny	dobry stan chemiczny	dobry stan chemiczny
Stan ilościowy	dobry stan ilościowy	dobry stan ilościowy

Źródło: karty.apgw.gov.pl (opracowanie firma BaSz)

3.4.3. Gospodarka wodno-ściekowa

Gospodarka ściekowa regulowana jest:

- Ustawą z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. 2024, poz. 757);
- Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 lutego 2015 r. w sprawie komunalnych osadów ściekowych (t.j. Dz. U. 2023, poz. 23);
- Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. 2019, poz. 1311).

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 647) *ścieki to wprowadzane do wód lub do ziemi:*

- a) wody zużyte na cele bytowe lub gospodarcze,
- b) ciekłe odchody zwierzęce, z wyjątkiem gnojówki i gnojowicy przeznaczonych do rolniczego wykorzystania w sposób i na zasadach określonych w przepisach działu III rozdziału 4 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1087) oraz w przepisach ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 105),
- c) wody odciekowe ze składowisk odpadów oraz obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, w których są składowane odpady wydobywcze niebezpieczne oraz odpady

wydobywcze inne niż niebezpieczne i obojętne, miejsc magazynowania, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, wykorzystane solanki, wody lecznicze i termalne,
d) wody pochodzące z obiegów chłodzących elektrowni lub elektrociepłowni,
e) wody pochodzące z odwodnienia zakładów górniczych, z wyjątkiem wód wtłaczanych do górotworu, jeżeli rodzaje i ilość substancji zawartych w wodzie wtłaczanej do górotworu są tożsame z rodzajami i ilościami substancji zawartych w pobranej wodzie, z wyłączeniem niezanieczyszczonych wód pochodzących z odwodnienia zakładów górniczych,
f) wody wykorzystane, odprowadzane z obiektów chowu lub hodowli ryb w obiektach przepływowych, charakteryzujących się poborem zwrotnym, o ile ilość i rodzaj substancji zawartych w tych wodach przekracza wartości ustalone w warunkach wprowadzania ścieków do wód określonych w pozwoleniu wodnoprawnym,
g) wody wykorzystane, odprowadzane z obiektów chowu lub hodowli ryb albo innych organizmów wodnych w stawach o wodzie stojącej, o ile produkcja tych ryb lub organizmów rozumiana jako średnioroczny przyrost masy tych ryb albo tych organizmów w poszczególnych latach cyklu produkcyjnego przekracza 1500 kg z 1 ha powierzchni użytkowej stawów rybnych tego obiektu w jednym roku danego cyklu.

Ścieki powstają w wyniku bytowania człowieka oraz prowadzonej przez niego działalności gospodarczej i rolniczej (ścieki bytowe, ścieki przemysłowe, ścieki komunalne, wody opadowe, zanieczyszczenia, wody podgrzane, skażone promieniotwórczo i zasolone). Ścieki wprowadzone bezpośrednio lub za pomocą urządzeń kanalizacyjnych do wód zmieniają stan fizyczny, chemiczny lub biologiczny wód, działając niszcząco na świat roślinny lub zwierzęcy.

Stan sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Gminie Rzgów:

Długość sieci wodociągowej na terenie gminy wynosi 127,5 km, rozdzielczej sieci wodociągowej 116,4 km, a liczba przyłączy 3 750 szt. Natomiast sieć kanalizacyjna ma długość 70,0 km i jest do niej przyłączone 1 868 gospodarstw (dane GZWik Rzgów 2024 r.).

Tabela 27. Sieć rozdzielcza wodociągowa i kanalizacyjna na 100 km² w roku 2024

Wyszczególnienie	Wodociąg [na 100 km ²]	Kanalizacja [na 100 km ²]
Ogółem	176,4	105,5

Źródło: dane GZWik Rzgów

Tabela 28. Korzystający z instalacji (%) ogółu ludności gminy w roku 2024

Wyszczególnienie	Wodociąg [%]	Kanalizacja [%]
Ogółem	99,2	64,6

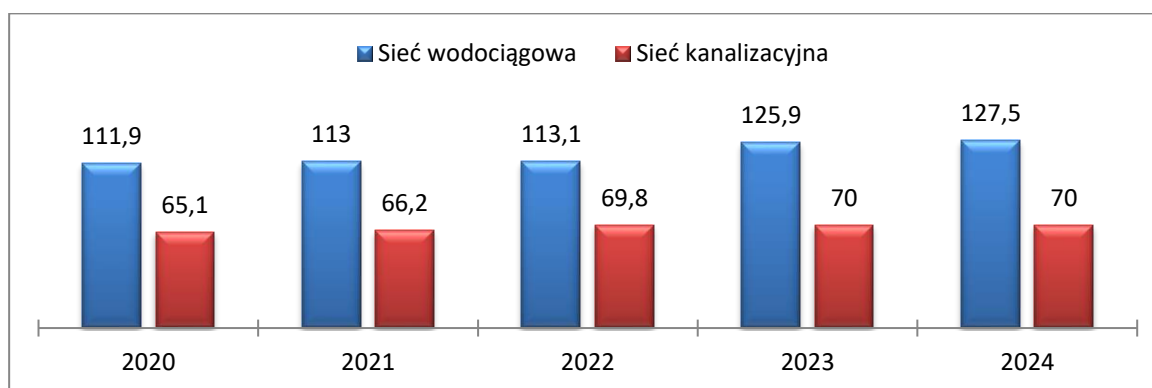
Źródło: dane GZWik Rzgów

Tabela 29. Długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Gminie Rzgów w latach 2020-2024

Rok	Długość sieci wodociągowej [km]	Długość sieci kanalizacyjnej [km]
2020	111,9	65,1
2021	113,0	66,2
2022	113,1	69,8
2023	125,9	70,0
2024	127,5	70,0

Źródło: GUS; GZWiK Rzgów

Wykres 5. Stosunek długości sieci wodociągowej do długości sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Rzgów w latach 2020-2024

Źródło: GUS; GZWiK Rzgów

3.4.3.1. Główne źródła zanieczyszczeń wód Gminy Rzgów

Do głównych źródeł zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych istniejących na terenie Gminy Rzgów należą:

- gospodarstwa rolnicze i hodowlane – stosowanie nadmiernych ilości gnojówki i gnojowicy, a także nawozów sztucznych na polach uprawnych,
- stosowanie nawozów na terenach dolinnych w miejscach, gdzie wody gruntowe zalegają płytko pod powierzchnią terenu oraz na gruntach o większych spadkach w kierunku cieków wodnych,
- niekorzystny wpływ ładunku zanieczyszczeń pochodzących ze spływów powierzchniowych,
- odprowadzanie ścieków socjalno-bytowych do rowów przydrożnych, cieków wodnych, na pola itp.

3.4.3.2. Podsumowanie

Głównymi przyczynami zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy jest nadmierne nawożenie pól uprawnych oraz nielegalne odprowadzanie ścieków socjalno-bytowych bezpośrednio do rowów przydrożnych, cieków wodnych, na pola. Efektem tych działań może być pogorszenie stanu wód, a także skażenie gleb.

W celu poprawy stanu wód na terenie gminy prowadzone są stałe kontrole posiadania i regularnego opróżniania zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Mieszkańcy gminy są zobligowani do złożenia deklaracji dotyczącej sposobu zagospodarowania ścieków powstających na terenie danej nieruchomości, do podpisania umowy z firmą asenizacyjną oraz regularnego przedstawiania potwierdzeń wywozu ścieków. Ponadto pracownicy Urzędu prowadzą kontrole stanu rowów przydrożnych oraz reagują na zawiadomienia zgłaszane przez mieszkańców gminy dotyczące nielegalnego odprowadzania ścieków i wód opadowych. Mieszkańcy gminy są także informowani o możliwości ubiegania się o dofinansowania udzielane przez WFOŚiGW w Łodzi na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków. Ponadto w trakcie gminnych pikników, na prelekcjach w szkołach oraz w urzędzie prowadzona jest edukacja ekologiczna w zakresie skutków nielegalnego odprowadzania ścieków do cieków wodnych i gleb, oszczędnego korzystania z wody oraz właściwych metod zagospodarowania ścieków. Działania te będą kontynuowane, aby w kolejnych latach stan wód oraz gleb na terenie Gminy Rzgów stale się poprawiał.

3.5. Surowce mineralne

Na terenie województwa łódzkiego gospodarczo użyteczne są niektóre skały mezozoicznego podłoża, m.in.: piaski szklarskie i formierskie, kamienie łamane, wapienie i wapienie margliste, opoki i iły. Z okresu trzeciorzędu pochodzi węgiel brunatny oraz pstry iły plioceńskie. Największe bogactwo surowców wiąże się z okresem czwartorzędu, z utworami lodowcowymi. Są to złoża surowców ilastych i okrucowych, a więc: piaski, żwiry, gliny, utwory mułowo-ilaste.

3.5.1. Surowce naturalne Gminy Rzgów

W Gminie Rzgów występują udokumentowane złoża surowców mineralnych – kruszywa naturalnego (piasku) o ustalonych zasobach – szczególnie w południowo-wschodniej części gminy w miejscowości Romanów. Dotychczas na terenie Gminy Rzgów udokumentowano zasoby złoża 25 miejscach, z czego 3 żwirownie posiadają ważne koncesje na wydobywanie kopaliny, w 9 żwirowniach zakończyło się wydobywanie kopaliny i rekultywacja, w 7 żwirowniach wygasta koncesja na wydobywanie kopaliny, a w 6 żwirowniach udokumentowano zasoby geologiczne złoża, ale nie uzyskano koncesji na wydobywanie. Zasoby geologiczne (bilansowe) kruszywa naturalnego występujące na terenie gminy wynoszą:

Tabela 30. Zasoby kopalin w Gminie Rzgów

Nazwa złoża	Rodzaj surowca	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby [tys. ton]		Wydobycie w tys. ton
			geologiczne bilansowe	przemysłowe	
Gospodarz	surowce ilaste ceramiki budowlanej	zaniechane	1 788	-	-

Kalinko V	piaski i żwiry	złoże zagospodarowane, eksploatowane okresowo	43	-	-
Kalinko VI		rozpoznane	663	-	-
Romanów IV		rozpoznane	152	-	-
Romanów V		zaniechane	159	-	-
Romanów XIII		rozpoznane	294	-	-
Romanów XIV		rozpoznane	210	-	-
Romanów XV		rozpoznane	280	-	-
Romanów XVI		rozpoznane	427	-	-
Romanów XVII		rozpoznane	241	241	-
Rzgów		zaniechane	72	-	-

Źródło: Bilans zasobów kopalin w Polsce wg stanu na dzień 31.12.2024r., PIG Warszawa 2025

3.6. Gleby

3.6.1. Typy gleb

Gmina Rzgów, ma charakter rolniczy z przewagą upraw warzywnych (przeznaczonych głównie do zaopatrzenia aglomeracji łódzkiej). Aktualnie 56,2% użytków rolnych stanowią grunty orne, a większość gleb na terenie gminy to gleby bielcowe i pseudobielcowe oraz brunatne w klasach bonitacyjnych od IIIb do V. Najśłabsze gleby występują w rejonie Romanowa (klasa V-IV) oraz Czyżeminka, Guzewa i Prawdy (klasa IVb-V). Gleby wyższych klas IIIa-IIIb znajdują się w Starej Gadce, Gospodarzu, Kalinie, Kalinku i Starowej Górze. Połowa powierzchni gruntów ornych to gleby chronione klasy bonitacyjnej III i IV. Główne kompleksy przydatności rolniczej gleb to: żytni (od bardzo dobrego do słabego) i częściowo pszenny dobry.

3.6.2. Użytkowanie rolnicze gleb

Powierzchnia gospodarstw rolnych w gminie wynosi 3 986,11 ha, z czego użytków rolnych 3 554,31 ha (w tym: w dobrej kulturze jest 3 505,43 ha).

Tabela 31. Dane o gospodarstwach rolnych w Gminie Rzgów

Wyszczególnienie	Dane
Liczba gospodarstw rolnych	500 szt.
Powierzchnia gospodarstw rolnych	3 986,11 ha
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych	użytki rolne ogółem – 3 554,31 ha po zasiewami ogółem – 2 721,65 ha uprawy trwałe – 28,27 ha sady – 16,90 ha łąki trwałe – 669,54 ha las i grunty leśne – 116,92 ha
Liczba gospodarstw rolnych według powierzchni	do 1 ha – 15 szt. 1–5 ha – 253 szt.

	5–10 ha – 152szt. 10-15 ha – 42 szt. powyżej 15 ha – 38 szt.
--	--

Źródło: dane GUS; Powszechny Spis Rolny, 2020

3.6.4. Podsumowanie

Jakość gleb w gminie nie jest najlepsza, przeważają gleby niskich klas bonitacyjnych o wysokim zakwaszeniu i wysoką absorpcją metali ciężkich. Konieczne jest nawożenie, wapnowanie i stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych, ze względu na kwaśny odczyn gleb.

Do najważniejszych obszarów problemowych związanych z ochroną gleb na terenie gminy można zaliczyć:

- odcinki dróg o dużym natężeniu ruchu,
- obszary położone w sąsiedztwie stacji paliw,
- obszary związane z eksploatacją kopalin,
- obszary użytkowane rolniczo,
- obszary zajmowane pod zabudowę.

Naturalna odporność gleb na chemiczne czynniki niszczące związana jest ściśle z typem gleb. Najmniejszą odporność na tego typu zagrożenia wykazują gleby luźne i słabo gliniaste, ubogie w składniki pokarmowe, a więc głównie gleby bielcowe. Gleby brunatne, zasobne w składniki pokarmowe i wodę, są bardziej odporne na zagrożenia chemiczne. Działania antropogeniczne powodują przechodzenie związków biogenych i innych zanieczyszczeń bezpośrednio do gleby, wód podziemnych i powierzchniowych. Do zwiększenia degradacji przyczyniają się także rzeźba terenu oraz warunki atmosferyczne. Jednym z głównych czynników zmian w strukturze chemicznej gleb jest rolnicze użytkowanie, które może powodować nadmierne przechodzenie składników pokarmowych, takich jak azot, fosfor, potas i magnez do gleby, a tym samym dalej do wód powierzchniowych i podziemnych powodując eutrofizację. Niewłaściwe używanie nawozów naturalnych i mineralnych może spowodować poważne straty w środowisku. W przypadku rolnictwa erozja i degradacja gleb najczęściej powiązana jest z niewłaściwym nawożeniem mineralnym i organicznym, nieprawidłową uprawą, likwidacją zakrzewień i zadrzewień śródpolnych. Biorąc pod uwagę rolniczy charakter gminy oraz funkcjonujące liczne gospodarstwa rolne należy mieć na uwadze możliwość stosowania nawozów organicznych, takich jak gnojowica pochodząca z gospodarstw o profilu produkcji zwierzęcej. Dla gleb Gminy Rzgów problemem są również zanieczyszczenia pyłowe, których źródłem jest głównie rozwijający się transport drogowy. Z komunikacją samochodową związane są takie zanieczyszczenia jak: substancje ropopochodne, metale ciężkie, związki azotu, węglowodory WWA i inne, takie jak sól stosowana w czasie zimy, detergenty, itp.

3.7. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Obowiązek planowania gospodarki odpadami został sformułowany w uchwalonej przez Sejm RP ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1587). Powszechna

zasada gospodarowania odpadami (Rozdział 2 art. 18 ustawy o odpadach) brzmi „Każdy, kto podejmuje działania powodujące lub mogące powodować powstanie odpadów, powinien takie działania planować, projektować i prowadzić przy użyciu takich sposobów produkcji lub form usług oraz surowców i materiałów, aby w pierwszej kolejności zapobiegać powstawaniu odpadów lub ograniczać ilość odpadów i ich negatywne oddziaływanie na życie i zdrowie ludzi oraz na środowisko, w tym przy wytwarzaniu produktów, podczas i po zakończeniu ich użycia”.

Zgodnie z art. 9e ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (t.j. Dz. U. 2025 r. poz. 733) podmiot odbierający odpady komunalne na podstawie umowy z właścicielem nieruchomości jest obowiązany do przekazywania odebranych od właścicieli nieruchomości:

- selektywnie zebranych odpadów komunalnych bezpośrednio lub za pośrednictwem innego zbierającego odpady do instalacji odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, o której mowa w art. 17 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;
- niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych bezpośrednio do instalacji komunalnej.

3.7.1. Odpady komunalne

Odpady komunalne to odpady powstające w gospodarstwach domowych (z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji), a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Dopuszczone jest zaklasyfikowanie do odpadów komunalnych również niektórych odpadów opakowaniowych, pod warunkiem, że zbierane są w sposób selektywny lub występują, jako zmieszane odpady opakowaniowe.

Głównymi źródłami wytwarzania odpadów komunalnych na terenie gminy są:

- gospodarstwa domowe,
- obiekty infrastruktury, tj. handel, usługi, zakłady rzemieślnicze, targowiska, obiekty administracji i inne.

Na terenie Gminy Rzgów poza systemem gospodarowania odpadami komunalnymi znajdują się nieruchomości niezamieszkałe, ogrody oraz budynki związane z działalnością gospodarczą.

Tabela 32. Ilość zebranych odpadów komunalnych z terenu Gminy Rzgów w latach 2022-2024

Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Kod odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych w poszczególnych latach [Mg]		
		2022	2023	2024
Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	20 03 01	2 942,31	3 106,65	3 718,88
Opakowania z papieru, tektury	15 01 01	443,21	619,688	556,868

*„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030
z perspektywą do roku 2035”*

Opakowania z metali	15 01 04	-	-	0,927
Zmieszane odpady opakowaniowe	15 01 06	88,44	129,56	436,10
Opakowania ze szkła	15 01 07	351,55	359,33	332,92
Opakowania z tworzyw sztucznych	15 01 02	317,745	298,17	80,108
Zużyte opony	16 01 03	19,86	24,23	32,99
Baterie alkaiczne (z wyłączeniem 16 06 03)	16 06 04	0,054	-	-
Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	17 01 01	-	8,40	-
Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	17 01 07	74,90	20,30	10,40
Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu	17 09 04	168,74	244,10	284,32
Odpady wielkogabarytowe	20 03 07	140,856	181,24	197,25
Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	20 01 21	0,015	-	-
Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny (popiół)	20 01 99	290,57	147,21	41,80
Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	20 01 08	5,08	5,53	3,56
Leki inne niż wymienione w 20 01 31	20 01 32	0,165	0,1000	0,11
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	20 01 35*	3,01	4,50	2,59
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	20 01 36	6,06	4,61	-
Urządzenia zawierające freony	20 01 23*	4,934	6,79	1,80
Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	20 01 33	-	0,11	-
Odpady ulegające biodegradacji	20 02 01	846,76	727,09	816,52
Inne odpady nie ulegające biodegradacji	20 02 03	73,30	97,30	138,62
Razem		5 777,559	5 984,908	6 655,763

Źródło: Raport o stanie gminy Rzgów za rok 2022; Raport o stanie gminy Rzgów za rok 2023; Raport o stanie gminy Rzgów za rok 2024

W Gminie Rzgów przy ul. Ogrodowej 115 funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Do punktu przyjmowane są odpady komunalne, posegregowane.

W roku 2022 z terenu Gminy Rzgów odebrano łącznie:

- masa odebranych odpadów o kodzie 20 03 01 z terenu Gminy Rzgów: 2 942,3100 [Mg],

- masa selektywnie odebranych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (odpady zielone): 846,7600 [Mg],
- masa odebranych odpadów z PSZOK: 57,6600 [Mg].

W 2023 roku z terenu Gminy Rzgów odebrano łącznie:

- masa odebranych odpadów o kodzie 20 03 01 z terenu Gminy Rzgów: 3 106,6500 [Mg],
- masa selektywnie odebranych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (odpady zielone): 727,0900 [Mg],
- masa odebranych odpadów z PSZOK: 77,0500 [Mg].

W 2024 roku z terenu Gminy Rzgów odebrano łącznie:

- masa odebranych odpadów o kodzie 20 03 01 z terenu Gminy Rzgów: 3 718,880 [Mg],
- masa selektywnie odebranych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (odpady zielone): 816,520 [Mg],
- masa odebranych odpadów z PSZOK: 67,465 [Mg].

Tabela 33. Ilości odpadów zebranych w PSZOK w latach 2023-2024

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych[Mg]	
		2023	2024
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	2,36	0,14
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	7,94	-
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	1,36	-
15 01 07	Opakowania ze szkła	3,78	-
15 01 10*	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone	1,42	-
16 01 03	Zużyte opony	5,13	6,59
16 06 05	Inne baterie i akumulatory	0,005	0,005
20 01 21*	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	0,125	-
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	-	2,20
20 01 28	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice inne niż wymienione w 20 01 27	-	1,30
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	-	1,12
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	4,83	0,31
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	50,10	55,80
Ogółem		77,050	67,465

*wg Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Rzgów za rok 2023 i 2024

3.7.2. Odpady niebezpieczne

Podstawowym źródłem powstawania odpadów niebezpiecznych jest działalność przemysłowa i usługowa. Odpady niebezpieczne powstają również w gospodarstwach domowych, służbie zdrowia, budynkach administracyjnych itp.

Na obszarze gminy nie ma zlokalizowanych czynnych składowisk odpadów niebezpiecznych ani mogilnika do składowania przeterminowanych środków ochrony roślin. Odpady niebezpieczne są wywożone poza teren Gminy Rzgów – do unieszkodliwienia lub przetworzenia.

Zorganizowane zbieranie odpadów niebezpiecznych występuje w niektórych placówkach:

- zużyty sprzęt RTV i AGD w sklepach sprzedających takie produkty lub akcyjnie bezpośrednio od mieszkańców w wyznaczonych terminach,
- baterie – pojemniki na baterie znajdują się w sklepach, obiektach administracyjnych, w tym: w szkołach, w Urzędzie Miejskim w Rzgowie,
- odpady z rozbiórek i budowy, gruz – na zgłoszenie bezpośrednio od mieszkańców,
- przeterminowane leki – w aptekach.

Ponadto niektóre grupy odpadów, w tym odpady zawierające części niebezpieczne można oddawać bez limitów ilościowych do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

W gminie obowiązuje „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Rzgów na lata 2017-2032”. Azbest z terenu gminy jest sukcesywnie usuwany. Mieszkańcy mogą zwracać się do Urzędu Miejskiego w Rzgowie z wnioskami o sfinansowanie wywozu i utylizacji wyrobów zawierających azbest.

Tabela 34. Ilość zebranych odpadów azbestowych na terenie Gminy Rzgów w latach 2022-2024

Gmina	2022	2023	2024
Ilość usuniętego azbestu [Mg]	66,390	74,350	97,970
Poniesione koszty [zł]	całkowity koszt: 45 518,08 zł (kwota brutto), w tym dofinansowanie ze środków WFOŚiGW w Łodzi: 35 492,00 zł (kwota netto), środki budżetu gminy: 6654,37 zł (kwota netto)	całkowity koszt: 53 284,67 zł (kwota brutto), w tym dofinansowanie ze środków WFOŚiGW w Łodzi: 38 684,00 zł (kwota netto), środki budżetu gminy: 10 653,65 zł (kwota netto)	całkowity koszt: 71 975,12 zł (kwota brutto) w tym dofinansowanie ze środków WFOŚiGW w Łodzi: 55 578,00 zł (kwota netto), środki budżetu Gminy: 11 065,63 zł (kwota netto)

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego w Rzgowie

3.7.3. Odpady z sektora gospodarczego

Na terenie gminy znajduje się obecnie 2 338 podmiotów gospodarczych ujętych w rejestrze REGON (stan na 31.12.2024 r.). Większość z zarejestrowanych firm stanowią podmioty małe, gdzie znaczna ich część działa jako podmioty jednoosobowe. Odbiorem odpadów gospodarczych od poszczególnych wytwórców z terenu gminy zajmują się specjalistyczne firmy, posiadające odpowiednie zezwolenia w tym zakresie.

3.7.4. Podsumowanie

W roku 2024 w Gminie Rzgów zebrano 3 718,88 Mg odpadów zmieszanych, 2 936,883 Mg odpadów segregowanych i 97,970 Mg odpadów zawierających azbest. Natomiast do PSZOK dostarczono 67,465 Mg odpadów.

Każdy z wytwórców odpadów niebezpiecznych – przemysłowych organizował ich wywóz we własnym zakresie.

3.8. Zasoby przyrodnicze

3.8.1. Stan zasobów przyrody

Wg danych GUS, na koniec 2024 r., poziom lesistości Gminy Rzgów wynosił zaledwie 4,3% (przy poziomie 21,4% dla województwa łódzkiego). Niska lesistość związana jest m.in. z wysoce rozwiniętą infrastrukturą drogową i rozwojem terenów przemysłowych oraz osadnictwa. Lasy na obszarze gminy zarządzane są w znacznej mierze przez osoby fizyczne oraz wspólnoty gruntowe. W zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego znajduje się niewielki odsetek lasów. Lasy na terenie gminy są lasami wielofunkcyjnymi. Obok funkcji gospodarczych spełniają także funkcje dydaktyczne, rekreacyjno-turystyczne, historyczne, ekologiczne, krajobrazowe i kulturowe. Na terenie Gminy Rzgów przeważają drzewostany ze znaczną dominacją sosny zwyczajnej (ok. 76%). Ponadto występują także brzozy (ok. 16%) i dęby (ok. 6%). Sporadycznie pojawia się inwazyjna robinia akacjowa.

Tabela 35. Lesistość Gminy Rzgów w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem [ha]	286,0	285,84	284,84	284,84	282,44
Lesistość [%]	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3
Lasy ogółem [ha]	285,91	285,75	284,75	284,75	282,35
Grunty leśne publiczne ogółem [ha]	28,0	27,84	27,84	27,84	27,44
Lasy publiczne ogółem [ha]	27,91	27,75	27,75	27,75	27,35
Grunty leśne prywatne [ha]	258,00	258,00	257,00	257,00	255,00
Lasy prywatne ogółem [ha]	258,00	258,00	257,00	257,00	255,00

Źródło: dane GUS

3.8.2. Obszary chronione lub cenne przyrodniczo

Na terenie Gminy Rzgów poza pomnikami przyrody w postaci drzew obecnie nie występują żadne inne formy ochrony przyrody. Najbliższe obszary chronione występujące w pobliżu gminy to położony na granicy północno-zachodniej Zespół Przyrodniczo Krajobrazowy „Ruda Willowa” oraz na południu w gminie Tuszyn rezerwat Molenda (w odległości 0,34 km) i Wolbórka (0,16 km).

Tabela 36. Pomniki przyrody na terenie Gminy Rzgów

Lp.	Lokalizacja	Data ustanowienia	Typ i rodzaj pomnika	Opis pomnika
1	Gadka Stara, cmentarz wojenny	15.01.1992	jednoobiektowy	Drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 121 cm; obwód: 380 cm; wysokość: 32 m)
2	Gospodarz, park wiejski	31.12.1993	jednoobiektowy	Drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 185 cm; obwód: 581 cm; wysokość: 24 m)
3	Gospodarz, park wiejski	31.12.1993	jednoobiektowy	Drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 118 cm; obwód: 371 cm; wysokość: 32 m)
4	Gospodarz, park wiejski	31.12.1993	jednoobiektowy	Drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 134 cm; obwód: 421 cm; wysokość: 31 m)
5	Gospodarz, park wiejski	31.12.1993	jednoobiektowy	Drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 137 cm; obwód: 430 cm; wysokość: 31 m)
6	Gospodarz, park wiejski	31.12.1993	jednoobiektowy	Drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 151 cm; obwód: 474 cm; wysokość: 32 m)
7	Gospodarz, park wiejski	31.12.1993	jednoobiektowy	Drzewo (gatunek: Wiąz szypułkowy - Ulmuslaevis (Ulmuspedunculata; Ulmuseffusa); pierśnica: 118 cm; obwód: 371 cm; wysokość: 32 m)
8	Gospodarz, park wiejski	31.12.1993	jednoobiektowy	Drzewo (gatunek: Klon srebrzysty - Acersaccharinum; pierśnica: 84cm; obwód: 264cm; wysokość: 28m)
9	Gospodarz, park wiejski	31.12.1993	jednoobiektowy	Drzewo (gatunek: Klon srebrzysty - Acersaccharinum; pierśnica: 92cm; obwód: 289cm; wysokość: 28m)
10	Rośnie na placu kościelnym Plac 500-lecia 7 w Rzgowie	26.03.1998	jednoobiektowy	Drzewo (gatunek: Buk pospolity (Buk zwyczajny) - Fagussylvatica; pierśnica: 102cm; obwód: 320cm; wysokość: 32m)

Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody (<https://crfop.gdos.gov.pl/>)

3.8.3. Podsumowanie

W Gminie Rzgów, nie występują wielkopowierzchniowe tereny chronione. Formą ochrony objęte są jedynie pomniki przyrody (10 szt.). Lesistość gminy jest niska i wynosi 4,3%. Lasy na obszarze gminy spełniają wiele funkcji np. dydaktyczne, rekreacyjno-turystyczne, ekologiczne, krajobrazowe i kulturowe. Realizacja strategicznych planów gminy musi uwzględniać uwarunkowania środowiskowe.

3.9. Zagrożenia poważnymi awariami

Zakład stwarzający zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, w zależności od rodzaju, kategorii i ilości substancji niebezpiecznej znajdującej się w zakładzie uznaje się za zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii (ZZR), albo za zakład o dużym ryzyku

wystąpienia awarii (ZDR). Zasady zaliczania zakładów do kategorii zakładów o zwiększonym ryzyku albo zakładów o dużym ryzyku określił Minister Rozwoju w drodze rozporządzenia z dnia 29 stycznia 2016r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2016 r., poz. 138).

Według rejestru prowadzonego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie (stan na 31.12.2024 r.) na terenie Gminy Rzgów nie ma zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR), ani zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR).

Zagrożeniem dla środowiska mogą być awarie w mniejszych zakładach przemysłowych produkujących z materiałów niebezpiecznych lub też na stacjach paliw rozprawdzających materiały pędne dla potrzeb motoryzacji takie jak etyliny, oleje napędowe i gazy płynne.

IV. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

Diagnoza sytuacji

Zauważalne skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych, występujące w ostatnim stuleciu pogłębiają się i z tego powodu stały się przedmiotem zainteresowania rządów i społeczności międzynarodowej. Skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych, występujące w ostatnich kilku dekadach pogłębiają i powodują coraz częstsze występowanie nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, które są coraz mocniej odczuwalne przez ludzi oraz wiele sektorów gospodarki. Zjawiska wywoływane przez zmiany klimatu stanowią zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju wielu krajów na świecie, w tym także dla Polski. Adaptacja to proces lub zestaw inicjatyw i działań na rzecz zmniejszenia podatności systemów przyrodniczych i ludzkich na faktyczne oraz spodziewane skutki zmian klimatu. Właściwie dobrane działania adaptacyjne zmniejszają wrażliwość kraju na zmiany klimatyczne i będą stanowić istotny czynnik stymulujący wzrost efektywności i innowacyjności polskiej gospodarki. Działania adaptacyjne, poprzez realizację polityk, inwestycje w infrastrukturę i technologie, a także zmiany zachowań umożliwią uniknięcie ryzyka i wykorzystanie szans.

Głównym dokumentem strategicznym dotyczącym adaptacji do zmian klimatu jest Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030. Dokument zawiera działania adaptacyjne obejmujące przedsięwzięcia techniczne, zmiany regulacji prawnych wdrożenie systemów monitoringu oraz szerokie upowszechnianie wiedzy na temat koniecznej zmiany zachowań gospodarczych.

Zadania wyznaczone przez Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 wyznaczają kluczowe działania o charakterze horyzontalnym:

- edukacja w zakresie zmian klimatu i ograniczenia ich skutków,

- monitoring zmian gospodarki i społeczeństwa,
- planowanie przestrzenne z uwzględnieniem zmian klimatu i adaptacji,
- rozwój usług zdrowotnych ze szczególnym uwzględnieniem wrażliwości mieszkańców na występowanie fal upałów,
- ograniczenie skutków zagrożeń w rolnictwie, lasach i ekosystemach wynikających z pojawiania się inwazyjnych gatunków i chorób, a także uwzględnienie przystosowania gatunkowego lasów do oczekiwanego wzrostu temperatury w procesie zalesień,
- promocja właściwego gospodarowania na obszarach rolnych, wsparcie technologiczne gospodarstw oraz doradztwo technologiczne uwzględniające aspekty dostosowania budownictwa i produkcji rolnej do zmieniających się warunków klimatycznych,
- uwzględnienie trendów klimatycznych w procesie projektowania i budowy infrastruktury transportowej.

Prognoza trendów zmian klimatu

W Polityce Ekologicznej Państwa wskazano najważniejsze prognozowane oddziaływanie dla obszaru Europy Środkowo-Wschodniej. Przewiduje się występowanie częstszych ekstrem temperatury, większą intensywność opadów mogącą powodować powodzie o każdej porze roku, wzrost częstotliwości i intensywności huraganów, a także częstsze występowanie susz oraz związane z tym straty w produkcji rolnej i leśnej, ograniczenia w dostępie do wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, a także zwiększone ryzyko pożarów lasów. Prognozuje się również częstsze występowanie temperatur oscylujących wokół 0°C. Można spodziewać się nasilenia zjawisk w miejscach, w których dotychczas były odnotowywane, w szczególności na obszarach dotkniętych suszą lub powodzią – nie tylko w zakresie zwiększania powierzchni, ale również skali i długotrwałości występowania zjawiska.

Tabela 37. Negatywne konsekwencje zmian klimatu określone w Polityce Ekologicznej Państwa 2030

Efekty zmian klimatu	Negatywne konsekwencje
Zmiana stanu różnorodności biologicznej	• Zmiany zasięgu gatunków, w tym inwazyjnych • Zmiany w cyklach rozrodczych, okresach wegetacji i interakcji ze środowiskiem
Pogorszenie warunków hydrologicznych	• Dłuższe okresy bezopadowe • Występowanie nawałnych opadów • Pustynnienie terenów • Występowanie powodzi • Występowanie stref o wysokim niedoborze wód w sezonie wegetacyjnym • Obniżenie wód gruntowych • Skrócenie okresu zalegania i grubości pokrywy śnieżnej • Spadek zasobów wodnych w wyniku zwiększonej ewaporacji • Zmiana zasięgu występowania roślin i zwierząt, która może wpłynąć na kondycję drzewostanów i roślin uprawnych
Zwiększenie częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych	• Powodzie i podtopienia • Zwiększenie liczby osuwisk
Inne	• Nasilenie się zjawiska eutrofizacji zbiorników wodnych

	• Wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną • Zmniejszenie możliwości chłodzenia elektrowni ciepłych • Spadek stopnia możliwości zaopatrywania w wodę • Niedobory wody na cele rolnicze i leśne • Wzrost zagrożenia wystąpienia szkodników i chorób roślin uprawnych
--	--

Identyfikacja obszarów problemowych na terenie Gminy Rzgów została określona na podstawie przeprowadzonej całościowej diagnozy stanu gminy oraz poniższej oceny wrażliwości obszarów interwencji.

Ocena wrażliwości poszczególnych obszarów interwencji

Ochrona klimatu i jakości powietrza

Zgodnie z analizami wykonanymi na potrzeby projektu KLIMADA2.0, na przestrzeni następnych lat warunki klimatyczne Polski zmienią się. Przewidywane jest zwiększenie się ilości dni z temperaturą powyżej 25°C oraz zmniejszenie się ilości dni z temperaturami poniżej 0°C. Efektem tego może być ograniczenie zapotrzebowania na energię potrzebną do ogrzewania pomieszczeń mieszkalnych, co jednocześnie spowoduje ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Zwiększenie się ilości dni upalnych, może z kolei spowodować wzrost zapotrzebowania na energię (urządzenia klimatyzacyjne). Większa ilość dni słonecznych przyczyni się natomiast do polepszenia się warunków słonecznych, wyjątkowo ważnych przy korzystaniu z energii odnawialnej. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do wahań temperatur oraz zapotrzebowania energetycznego, wdrożenie rozproszonych, niskoemisyjnych źródeł energii oraz wykorzystywanie energii odnawialnej.

Zagrożenia hałasem

Wzrost średnich temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym powoduje zwiększenie się poziomów dźwięków – zwłaszcza tych generowanych przez urządzenia mechaniczne oraz elektryczne. Wzrost temperatury wymusza również, intensywniejsze działanie układów chłodzących co również może powodować uciążliwości dla środowiska, zwłaszcza w gminach, gdzie naturalny krajobraz uległ największym przekształceniom. Aby zmniejszyć negatywny wpływ wysokich temperatur należy zwiększać ilość terenów zielonych oraz niwelować efekt tzw. „miejskiej wyspy ciepła”.

Pola elektromagnetyczne

Wzrost temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym może powodować zmiany w rozchodzeniu się pól elektromagnetycznych wokół emiterów, a w efekcie mieć negatywny wpływ na ludzi oraz środowisko. W celu zmniejszenia takiego wpływu należy zwiększać powierzchnię terenów zielonych oraz brać pod uwagę czynniki klimatyczne, podczas wybierania lokalizacji dla źródeł promieniowania elektromagnetycznego.

Gospodarowanie wodami

Przeprowadzone analizy wskazują na zwiększenie się prawdopodobieństwa występowania powodzi błyskawicznych, wywołanych gwałtownymi zjawiskami pogodowymi, mogących

spowodować zalewanie obszarów, na których gospodarka przestrzenna prowadzona jest w sposób nieodpowiedni. Przewidywane jest również skrócenie się okresu zalegania warstwy śnieżnej co może mieć skutki pozytywne (mniejsze prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi roztopowych) jak i negatywne (niedobór wód i susze). Planowane działania mają na celu usprawnienie funkcjonowania w warunkach nadmiaru, jak i niedoboru wody. Osiągnięcie tego planowane jest poprzez zreformowanie struktur gospodarki wodnej z uwzględnieniem adaptacji do zmian klimatu, opracowanie i wdrożenie metod oceny ryzyka powodziowego i ryzyka podtopień, odpowiednie zarządzanie ryzykiem powodziowym oraz przywracanie i utrzymanie dobrego stanu wód, ekosystemów wodnych. Zgodnie z projektem KLIMADA, rekomendowanymi kierunkami działań adaptacyjnych są:

- zwiększenie poziomu ochrony przeciwpowodziowej, przeciwdziałanie osuwiskom i deficytowi wodnemu,
- powiązanie systemu dolin rzecznych z systemem obszarów chronionych,
- uwzględnianie problemu gwałtownych zmian temperatury, ulewnych opadów, oblodzenia i silnych wiatrów w inwestycjach budowlanych, transportowych i energetycznych,
- rozwijanie alternatywnych źródeł produkcji energii na poziomie lokalnym,
- tworzenie systemów wczesnego ostrzegania mieszkańców przed zagrożeniami powodziowymi.

Gospodarka wodno-ściekowa

Zmiany zachodzące obecnie w klimacie cechuje zwiększenie się gwałtowności zjawisk pogodowych. Częściej występują także skrajne zjawiska takie jak burze. Wiąże się to z dostarczeniem do sieci kanalizacyjnych dużych ilości wody w krótkim czasie. Infrastruktura może być nieprzygotowana na taką sytuację co może spowodować wydostawanie się wody wraz z zanieczyszczeniami z sieci kanalizacyjnej. Również przepustowość oczyszczalni ścieków może być niewystarczająca w przypadku wystąpienia gwałtownych zjawisk pogodowych. Aby zminimalizować efekty takich zjawisk należy brać je pod uwagę już na etapie planowania przedsięwzięć związanych z gospodarką wodno-ściekową.

Zasoby geologiczne

Zmiany klimatu mają również wpływ na wydobycie surowców. Do negatywnego wpływu zmian klimatycznych na przemysł wydobywczy należą głównie ekstremalne warunki pogodowe – powódzie, wiatry huraganowe, ulewy, deszcze marznące oraz długotrwałe zaleganie pokrywy lodowej. Działania adaptacyjne w tym sektorze powinny być skupione wokół zagadnień związanych z:

- technicznymi i organizacyjnymi sposobami dostosowania infrastruktury,
- monitoringiem i wymianą informacji,
- podjęciem niezbędnych badań naukowych,
- prowadzeniem szkoleń i edukacji.

Gleby

Efektom przewidywanych zmian klimatycznych będzie wzrost częstotliwości oraz intensywności susz co będzie miało negatywny wpływ na gleby oraz rolnictwo. Wymagane będzie zintensyfikowane nawadnianie terenów dotkniętych suszami. Do działań adaptacyjnych będzie można zaliczyć wsparcie inwestycyjne gospodarstw oraz szkolenia i doradztwo technologiczne, a także doskonalenie systemu tworzenia i zarządzania rezerwami żywności, materiału siewnego i paszy na wypadek nieurodzaju.

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Wpływ gwałtownych zjawisk pogodowych oraz ich efektów należy mieć na uwadze podczas wybierania lokalizacji oraz projektowania obiektów typu PSZOK.

Zasoby przyrodnicze

Zmiany klimatu mają także bezpośredni wpływ na florę oraz faunę. Wpływają one na zasięg występowania poszczególnych gatunków, ich cykle rozrodcze i interakcje ze środowiskiem naturalnym, a w przypadku roślin także na okresy wegetacji. Ocieplenie się klimatu spowoduje migracje gatunków – gatunki preferujące chłodniejsze temperatury zostaną wyparte przez gatunki ciepłolubne. Część tych gatunków będzie uznana za gatunki inwazyjne wypierające rodzimą florę i faunę. Przekształcenia siedlisk na skutek zmian klimatycznych mogą dotknąć także warunków wodnych – obniżenie się poziomu wód gruntowych może spowodować stopniowy zanik siedlisk o dużej wilgotności. Najważniejszym elementem adaptacji do zmian klimatycznych będzie, w przypadku siedlisk, zachowanie bioróżnorodności oraz zrównoważona gospodarka leśna uwzględniająca zmiany klimatyczne oraz ich efekty. Kluczowym elementem będzie utrzymanie obszarów wodno-błotnych oraz ich odtwarzanie w miejscach posiadających odpowiednie warunki. W ramach adaptacji do zmian klimatu zaleca się:

- utrzymanie zagrożonych siedlisk i ich odtwarzanie wszędzie tam, gdzie jest to możliwe (dotyczy to szczególnie obszarów wodno-błotnych),
- regulowanie wpływu klimatu poprzez wykorzystywanie odpowiednich ekosystemów,
- wpływ na mikroklimat przez zachowanie oraz tworzenie nowych zalesień i obszarów zielonych,
- zwiększanie naturalnej retencji wodnej,
- uwzględnianie zagrożeń związanych ze zmianami klimatycznymi w dokumentach planistycznych,
- odpowiednia gospodarka leśna, z naciskiem na odpowiedni dla siedliska skład gatunkowy.

Zagrożeniami środowiska mogącymi wystąpić na terenie Gminy Rzgów są przede wszystkim zjawiska spowodowane ekstremalnymi temperaturami i opadami takie jak: fale upałów, lokalne zalania, pożary, susze i silne wiatry. W ostatnich latach z powodu globalnych zmian klimatu coraz częstsze i intensywniejsze stają się fale upałów. Podobnie jak w przypadku fali

mrozów, fale upałów stanowią zagrożenie dla zdrowia, zwłaszcza dla dzieci i osób w podeszłym wieku oraz osób cierpiących na przewlekłe schorzenia. Wysokie temperatury prowadzą do zaburzeń układu krążenia, pracy nerek, układu oddechowego i metabolizmu. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej wydaje ostrzeżenia przed upałami i mrozami. Podczas okresów upałów zaleca się pozostawanie w budynkach zwłaszcza w godzinach szacowanych skrajnych temperatur. W celu adaptacji należy rozbudowywać systemy klimatyzacyjne w budynkach użyteczności publicznej oraz mieszkaniach. Susze powodują także zagrożenia w lasach. Przesuszone ściółka leśna jest wtedy bardziej podatna na zapalenie. W przypadku podwyższonego ryzyka zagrożenia pożarowego Lasy Państwowe wprowadzają okresowy zakaz wstępu do lasu. Wysokie temperatury i związane z nimi susze wpływają również negatywnie na różnorodność biologiczną na terenie gminy. Gatunki o mniejszej zdolności adaptacyjnej do zmian warunków środowiska mogą wyginąć lub wyemigrować z danego terenu. Miejsce ustępujących gatunków będą mogły jednak zająć gatunki do tej pory nie występujące na obszarze gminy bądź będące na jej terenie rzadko. Upały i skrajne mrozy mogą również powodować zagrożenie dla upraw i hodowli zwierząt – późne przymrozki, fale upałów powodują straty w uprawach, jak również zmniejszenie ilości pożywienia dla zwierząt hodowlanych. Podczas upałów może również dochodzić do nadmiernych upadków w stadzie. Wysokie temperatury niszczą także nawierzchnie dróg oraz linie energetyczne. Powodują one zwiększone ryzyko pożarów i susz. Skrajnie wysokie i niskie temperatury mogą negatywnie wpływać również na rolnictwo, gospodarkę wodną oraz zwierzęta i rośliny. Wpływ zmian klimatu może ujawnić się także poprzez zmiany bilansu wodnego: szczególnie wzmożonego odpływu – zwiększonego parowania, pogorszenia jakościowego wód śródlądowych oraz wzrostu częstotliwości występowania ekstremalnych sytuacji hydrologicznych (susz i powodzi). Susza jest skutkiem długotrwałych okresów bez opadów atmosferycznych i upałów, kiedy maksymalna temperatura dobową osiąga wartości wyższe niż 30°C. Występowanie susz może prowadzić z kolei do pogłębienia zmian w stosunkach wodnych, a w skrajnym przypadku nawet prowadzić do problemów z zaopatrzeniem w wodę. Wysoka temperatura sprzyja też powstawaniu silnego wiatru i trąb powietrznych. Poza oczywistymi stratami gospodarczymi i środowiskowymi, jak powalone drzewa, zniszczone budynki, zwiększona prędkość wiatru przyspiesza erozję wierzchniej warstwy gleb. Prowadzone prognozy wskazują, że w nadchodzących latach proces ocieplania się klimatu będzie się nasilał. Co za tym idzie, będzie się także zwiększać częstotliwość występowania gwałtownych zjawisk pogodowych takich jak powódzie, susze i huragany. Istotne jest więc jak najszybsze podjęcie działań przystosowujących do zmian klimatu.

Zasadniczym celem działań adaptacyjnych do zmian klimatu w dziedzinie gospodarki wodnej na terenie Gminy Rzgów jest zapewnienie pełnego zaopatrzenia w wodę ludności, przemysłu i rolnictwa. Zadanie to jest realizowane w gminie poprzez rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. W ramach ochrony społeczeństwa przed konsekwencjami zmian klimatycznych w inwestycjach budowlanych, transportowych i energetycznych uwzględniane są problemy gwałtownych zmian temperatury, ulewnych opadów, oblodzenia i silnych

wiatrów, m.in. montowane są instalacje zabezpieczające przed negatywnymi skutkami zjawisk występujących w wyniku zmian klimatu.

Zagrożenia poważnymi awariami

Zmiany klimatu mają wpływ na zagrożenie poważnymi awariami. Ekstremalne zjawiska atmosferyczne takie jak zbyt wysokie temperatury powietrza, burze, wichury czy ulewy mogą doprowadzić do awarii urządzeń na terenie zakładów przemysłowych. Ponadto bodźce te mogą zwiększyć ryzyko wystąpienia wypadków oraz awarii podczas przewożenia substancji niebezpiecznych ciągami komunikacji samochodowej oraz kolejowej. Aby zmniejszyć ryzyko wpływu zmian klimatycznych na ryzyko wystąpienia poważnych awarii przemysłowych należy zaadaptować procedury przewozu substancji niebezpiecznych oraz funkcjonowania instalacji przemysłowych a także brać pod uwagę czynniki klimatyczne przy budowie dróg oraz instalacji przemysłowych.

V. NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA

5.1. Czynniki antropogeniczne

Potencjalne zagrożenie dla środowiska na terenie Gminy Rzgów stwarzają czynniki antropogeniczne takie jak:

- zagrożenia pożarowe – obszary najbardziej narażone na wystąpienie pożaru w Gminie Rzgów to tereny leśne oraz obszary zwartej zabudowy mieszkaniowej w miejscowościach. Tereny leśne w gminie – jak i w całym województwie łódzkim – narażone są na zaproszenie ognia mogące się szybko rozprzestrzeniać.
- przemysł, np. awarie,
- transport drogowy materiałów niebezpiecznych (drogi wojewódzkie, powiatowe oraz pozostałe drogi lokalne),
- magazynowanie i stosowanie w instalacjach technologicznych substancji niebezpiecznych,
- magazynowanie i dystrybucja produktów ropopochodnych,
- niewłaściwe postępowanie z odpadami zawierającymi substancje niebezpieczne.

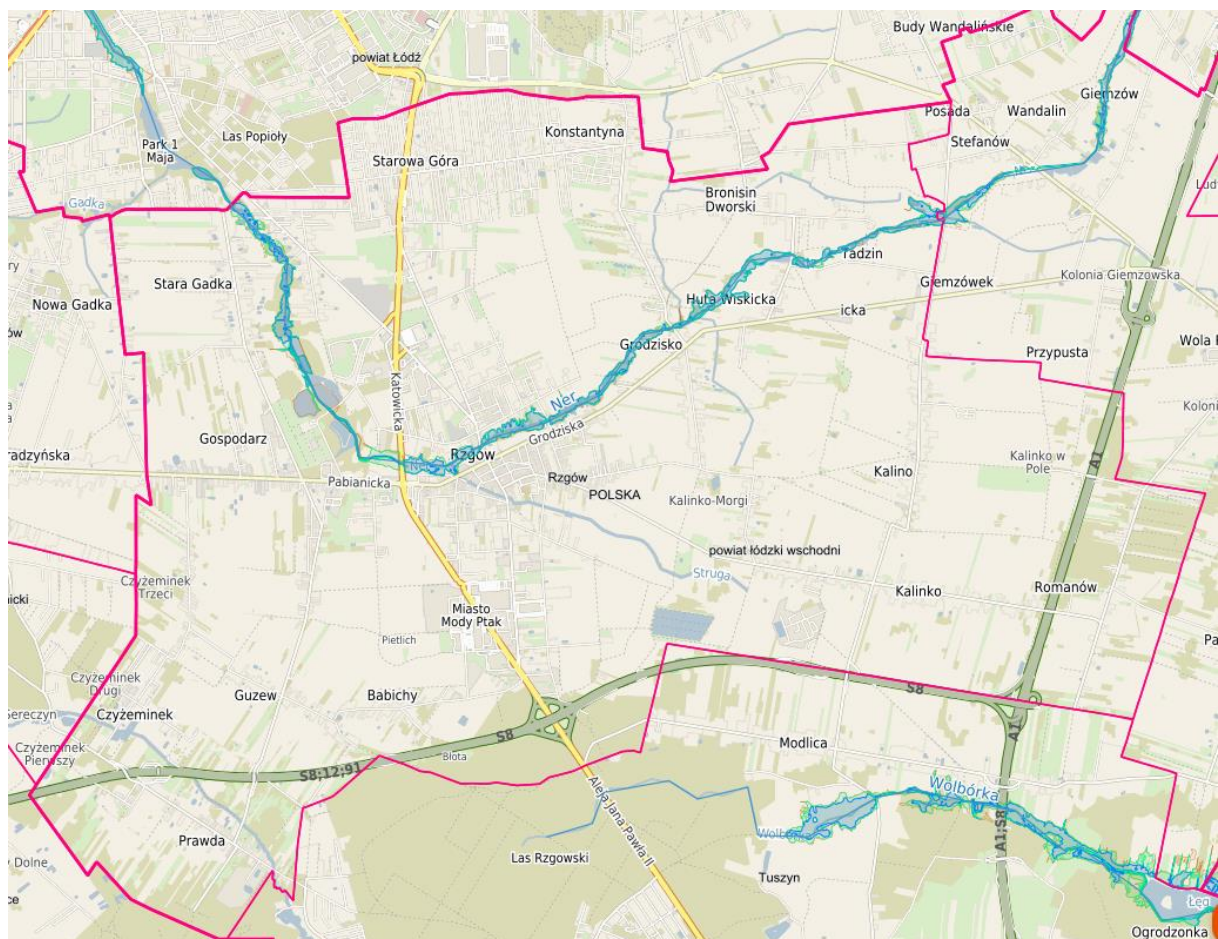
5.2. Zjawiska naturalne

Duży wpływ na stan środowiska i możliwości jego ochrony, oprócz czynników antropogenicznych, mają także zagrożenia naturalne. Ich skala, a także ryzyko i skutki ich wystąpienia uzależnione są w dużej mierze od naturalnych uwarunkowań regionu wynikających głównie z ukształtowania terenu i budowy geologicznej oraz warunków występowania wód podziemnych i wód powierzchniowych, a także szaty roślinnej. Warunki naturalne mogą być sztucznie przekształcane pod kątem zapewnienia ochrony przed takimi zagrożeniami.

5.2.1. Zagrożenie powodziami

Na terenie Gminy Rzgów, zgodnie z danymi Informatycznego Systemu Osłony Kraju (ISOK) – zawartymi w tym systemie mapami zagrożenia powodziowego, znajdują się obszary szczególnego zagrożenia powodzią występujące po obu stronach rzeki Ner na całym jej biegu w granicach administracyjnych gminy. Obecna zabudowa w obrębie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią istnieje jedynie w postaci północnego fragmentu zabudowy mieszkaniowej zlokalizowanej w mieście Rzgów przy skrzyżowaniu drogi powiatowej nr 2906E – ul. Pabianicka (wcześniej droga wojewódzka DW nr 714) i drogi gminnej nr 106490E – ul. Kusocińskiego oraz wschodniego fragmentu zabudowy zagrodowej zlokalizowanej w parku w Gospodarzu.

Mapa 6. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi na terenie Gminy Rzgów

Źródło: polska.e-mapa.net

5.2.2. Susze

Występowanie suszy nie jest regularne, o jej wystąpieniu decydują ogółem warunki meteorologiczne i glebowe. Wystąpienie suszy zależy od czynników, które decydują o regularności cyklu hydrologicznego, tzn. o wielkości i częstotliwości opadów atmosferycznych, reżimie odpływu, zdolności retencyjnych podłoża. Znaczenie ma również

stan infrastruktury melioracyjnej, dlatego ważne jest stopniowe zwiększanie ilości rowów i urządzeń melioracyjnych.

5.3. Nadzwyczajne zagrożenia środowiska w poszczególnych obszarach interwencji

W Gminie Rzgów nadzwyczajne zagrożenia środowiska skupiają się we wszystkich obszarach interwencji. Konkretnie zagrożenia zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 38. Nadzwyczajne zagrożenia środowiska w poszczególnych obszarach interwencji na terenie Gminy Rzgów

Obszar interwencji	Nadzwyczajne zagrożenia środowiska
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie ochrony powietrza, można zaliczyć wszelkiego rodzaju awarie sieci przesyłowych oraz awarie w zakładach przemysłowych. Awaria instalacji przemysłowych lub przesyłowych może doprowadzić do uwolnienia dużych ilości lotnych związków chemicznych do powietrza. Substancje takie mogą cechować się negatywnym wpływem na organizmy żywe oraz środowisko naturalne. Zasięg skażenia po awarii przemysłowej jest zależny od lokalnych uwarunkowań terenowych, klimatu oraz pogody i w zależności od tych parametrów może pokryć bardzo duży obszar.
Zagrożenia hałasem	Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie zagrożenia hałasem można zaliczyć wszelkiego rodzaju zdarzenia losowe powodujące nagłe zwiększenie emisji dźwięku.
Pola elektromagnetyczne	Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie PEM można zaliczyć wszelkiego rodzaju awarie urządzeń powodujące nadmierną emisję promieniowania mogącą negatywnie wpłynąć na środowisko oraz organizmy żywe.
Gospodarowanie wodami	Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska w zakresie gospodarowania wodami należą: – zagrożenia powodziowe oraz zagrożenia podtopieniami, – susza, – dużym zagrożeniem dla wód jest spływ zanieczyszczeń z powierzchni ziemi.
Gospodarka wodno-ściekowa	Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie gospodarki wodno-ściekowej można zaliczyć wszelkiego rodzaju nieszczelności i awarie sieci kanalizacyjnej powodujące zanieczyszczenie środowiska. Ponadto istnieje zagrożenie przedostania się ścieków przemysłowych do środowiska. Przyczyną mogą być awarie w zakładach przemysłowych oraz awarie podczas transportu ścieków. Przedostawanie się ścieków do środowiska może powodować przedostanie się szkodliwych substancji do gleb, a poprzez spływ powierzchniowy również do wód. Zagrożenia związane z tymi procesami zostały opisane w rozdziale dotyczącym gospodarowania wodami. Awaryjne awarie sieci wodociągowej mogą doprowadzić do skażenia wody pitnej co niesie za sobą bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia ludności.
Zasoby geologiczne	Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w zakresie gospodarki kopalinami można zaliczyć nielegalne wydobywanie zasobów naturalnych oraz szkody powstające podczas wydobycia surowców.
Gleby	Do nadzwyczajnych zagrożeń gleb można zaliczyć brak stosowania tzw. „dobrych praktyk rolniczych”, awarie w zakładach przemysłowych, zanieczyszczenia

	powstające podczas ruchu komunikacyjnego, odprowadzanie ścieków do gleby oraz gromadzenie odpadów na dzikich wysypiskach.
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Większość nadzwyczajnych zagrożeń środowiska dotyczących gospodarki odpadami jest związana z ich nieprawidłowym składowaniem, np. pozostawianie odpadów poza miejscami wyznaczonymi do ich składowania tzw. dzikie wysypiska odpadów.
Zasoby przyrodnicze	Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska mających wpływ na zasoby przyrodnicze można zaliczyć negatywny wpływ zanieczyszczeń powietrza i wód na środowisko i organizmy żywe, pożary lasów oraz choroby roślin. W celu minimalizacji nadzwyczajnych zagrożeń, należy prowadzić efektywny system monitoringu środowiska oraz pracować nad minimalizacją efektów susz na siedliska przyrodnicze. Należy także pamiętać o ograniczeniach obejmujących tereny chronione oraz ich otuliny. Mają one na celu zminimalizować negatywną działalność człowieka mogącą powodować negatywne zmiany w ekosystemach oraz prowadzić do degradacji siedlisk.
Zagrożenia poważnymi awariami	Do nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, należą w tej kategorii, głównie awarie pojazdów przewożących substancje niebezpieczne, awarie w zakładach przemysłowych oraz ryzyko zagrożenia gwałtownymi zjawiskami pogodowymi oraz pożarami. W celu ich uniknięcia należy brać pod uwagę, możliwość nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, na etapie projektowania i budowy dróg oraz należy usprawnić systemy kontroli bezpieczeństwa instalacji oraz środków transportu substancji niebezpiecznych. Należy również na terenach zakładów przemysłowych projektować systemy do odpowiedniego zabezpieczania magazynowanych substancji niebezpiecznych.

VI. DZIAŁANIA EDUKACYJNE

Podstawowym celem edukacji ekologicznej jest upowszechnianie idei ekorozwoju we wszystkich sferach życia oraz wdrożenie edukacji ekologicznej jako edukacji interdyscyplinarnej. Ważnym celem jest również kształtowanie pełnej świadomości i budzenie zainteresowania społeczeństwa sprawami środowiska, rozpatrując jego walory w ramach ekonomii, ekologii i wartości społecznych. Ponadto należy umożliwić każdemu człowiekowi zdobywanie wiedzy i umiejętności niezbędnych dla poprawy stanu środowiska i zachęcać mieszkańców do angażowania się w sprawy ochrony środowiska i właściwego korzystania z jego zasobów.

W Gminie Rzgów działania edukacyjne skupiają się w poszczególnych obszarach interwencji:

Tabela 39. Działania edukacyjne w poszczególnych obszarach interwencji na terenie Gminy Rzgów

Obszar interwencji	Działania edukacyjne
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Organizowanie konkursów ekologicznych w placówkach oświatowych w gminie. Organizowanie wydarzeń edukacyjnych mających na celu: propagowanie działań chroniących powietrze, w tym stosowanie niskoemisyjnych źródeł ciepła oraz OZE, uświadamianie mieszkańców o zapisach uchwały antysmogowej, zagrożeniach wywołanych nieprawidłową eksploatacją instalacji do spalania paliw stałych, spalaniem niekwalifikowanych paliw i odpadów, zagrożeniach związanych z emisją czadu i powstawaniem smogu. Informowanie mieszkańców o prawidłowym sposobie palenia w piecach, korzyściach związanych ze stosowaniem odnawialnych źródeł energii, a także dofinansowaniach na wymianę pieców w gospodarstwach domowych, termomodernizację budynków oraz montaż OZE, przyznawanych przez WFOŚiGW w Łodzi, NFOŚiGW oraz Gminę Rzgów. Działanie edukacyjne realizowane poprzez: stronę internetową gminy, obwieszczenia do sołtysów, tablice informacyjne.
Zagrożenia hałasem	Edukowanie mieszkańców i zwiększanie ich świadomości o zagrożeniach wywołanych nadmiernym poziomem hałasu w powietrzu, zwłaszcza przy nieustannie rosnącej ilości pojazdów mechanicznych. Organizacja akcji edukacyjnych dla mieszkańców gminy mających na celu propagowanie wiedzy na temat zagrożeń związanych z hałasem, niwelowania ich skutków oraz ustanawianie stref ciszy.
Pola elektromagnetyczne	Działania edukacyjne na terenie gminy mające na celu zwiększenie świadomości mieszkańców na temat zagrożeń związanych z promieniowaniem elektromagnetycznym oraz urządzeniami, które emitują takie promieniowanie.
Gospodarowanie wodami	Przekazywanie mieszkańcom gminy informacji o konieczności oszczędnego gospodarowania wodami podziemnymi, zagrożeniu powodziowym, itp. Działanie edukacyjne realizowane poprzez: stronę internetową gminy, obwieszczenia do sołtysów, tablice informacyjne.
Gospodarka wodno-ściekowa	Przekazywanie mieszkańcom gminy informacji o obowiązku: posiadania zbiornika bezodpływowego na nieczystości płynne lub przydomowej oczyszczalni ścieków, podpisania umowy z firmami asenizacyjnymi, regularnego wywozu nieczystości płynnych, podłączenia do kanalizacji sanitarnej. Informowanie mieszkańców gminy o pracach modernizacyjnych lub budowlanych w zakresie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, itp. Działanie informacyjne i edukacyjne realizowane poprzez: stronę internetową gminy, obwieszczenia do sołtysów, tablice informacyjne.
Zasoby geologiczne	Działania edukacyjne dotyczące gospodarki zasobami geologicznymi mające na celu uświadamianie mieszkańcom gminy istotnego znaczenia wykorzystania surowców naturalnych oraz związanego w tym, możliwego realnego negatywnego wpływu na środowisko i mieszkańców.

Gleby	Przekazywanie mieszkańcom gminy ważnych informacji o obowiązkach w zakresie nawożenia gleby, stosowania środków ochrony roślin, zakazu wypalania traw, itp. Działanie edukacyjne realizowane poprzez: stronę internetową gminy, obwieszczenia do sołtysów, tablice informacyjne.
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Prowadzenie zajęć z ekologii w szkołach, na których omawiane są głównie zalety selektywnej zbiórki i segregacji odpadów oraz aspekty ekologiczne i ekonomiczne wtórnego wykorzystanie odpadów. Informowanie mieszkańców o prowadzonym systemie selektywnej zbiórki odpadów w gminie i możliwościach odbioru odpadów niebezpiecznych, w tym azbestu. Działanie realizowane poprzez: edukację ekologiczną w szkołach, informacje na stronie internetowej gminy, obwieszczenia do sołtysów, tablice informacyjne.
Zasoby przyrodnicze	Organizowanie konkursów ekologicznych, rajdów ekologicznych w placówkach oświatowych w gminie.
Zagrożenia poważnymi awariami	Działania edukacyjne mające na celu poszerzenie wiedzy mieszkańców o tym jak należy postępować w razie wystąpienia poważnej awarii oraz jak zmniejszyć jej skutki.

VII. MONITORING ŚRODOWISKA

Osiągnięcie celów, wyznaczonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035” wymaga prowadzenia bieżącego monitoringu przebiegu jego realizacji. Stały monitoring umożliwia ocenę skuteczności podejmowanych działań oraz wprowadzanie – w razie wystąpienia takiej konieczności – odpowiednich korekt.

Tabela 40. Harmonogram działań monitorujących "Program..."

Działanie	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Monitoring stanu środowiska										
Raporty z realizacji programu										
Aktualizacja programu										

Dla oceny realizacji "Programu..." konieczne jest ustalenie systemu wskaźników, określających skuteczność poszczególnych działań. Wskaźniki te można podzielić na grupy:

- wskaźniki ekologiczne: pozwolą określić efekt ekologiczny podejmowanych działań (jakość wód powierzchniowych i podziemnych, wskaźniki zanieczyszczenia powietrza, długość sieci infrastruktury, wskaźniki lesistości, stopień odzysku surowców wtórnych itp.),
- wskaźniki ekonomiczne: koszt jednostkowy osiągnięcia określonego efektu ekologicznego,
- wskaźniki społeczne: zaangażowanie mieszkańców w działania związane z ochroną środowiska, udział w realizacji sieci infrastruktury technicznej, skuteczność selektywnej zbiórki odpadów itp. Wskaźniki te obejmują:
 - udział społeczeństwa w realizacji działań z zakresu ochrony środowiska,
 - uspołecznienie procesów decyzyjnych,
 - lokalne inicjatywy proekologiczne,
 - ilość działań prawnych związanych z redukcją zanieczyszczenia środowiska.

Ocena skuteczności wdrażania "Programu..." będzie prowadzona m.in. przez porównanie wskaźników charakteryzujących stan środowiska oraz stan infrastruktury technicznej, wpływającej na stan środowiska:

- jakość wód powierzchniowych,
- jakość wód podziemnych,
- stężenie zanieczyszczeń powietrza gazowych i pyłowych,
- wskaźnik lesistości,
- powierzchnia terenów objętych ochroną prawną,
- udział komunalnych ścieków nieoczyszczonych w ściekach ogółem,
- długość sieci kanalizacyjnej,
- stosunek długości sieci wodociągowej do sieci kanalizacyjnej,

- ilość odpadów komunalnych wytworzonych przez 1 mieszkańca,
- udział odpadów posegregowanych w ogólnej ilości odpadów,
- nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska.

Informacje niezbędne do analizy stanu środowiska i monitoringu realizacji "Programu..." powinny być na bieżąco gromadzone i przetwarzane przez odpowiednie referaty Urzędu Miejskiego w Rzgowie.

Wdrażanie "Programu..." będzie podlegało na regularnej ocenie poprzez sporządzenie Raportu z realizacji "Programu..." co 2 lata w ramach którego nastąpi:

- określenie stopnia wykonania przedsięwzięć/działań,
- określenie stopnia realizacji przyjętych celów,
- ocena rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- analiza przyczyn tych rozbieżności.

Poniżej w formie tabelarycznej przedstawiono listę wskaźników do wykorzystania w Raportach.

Tabela 41. Wskaźniki monitorowania "Programu..."

Wskaźniki	Jednostka miary	Źródło informacji o wskaźnikach	Wartość bazowa (rok 2023/2024)	Wartość docelowa
OBSZAR INTERWENCJI – OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA				
Zanieczyszczenia, dla których odnotowano przekroczenia stanu dopuszczalnego w strefie łódzkiej	-	GIOŚ Warszawa	B(a)P i PM _{2,5} poziom dopuszczalny – II faza (20 µg/m ³)	zgodnie z obowiązującymi normami
OBSZAR INTERWENCJI – ZAGROŻENIA HAŁASEM				
Drogi gminne o nawierzchni gruntowej	km	GUS	85,8	<85,8
OBSZAR INTERWENCJI – POLA ELEKTROMAGNETYCZNE				
Wyniki pomiarów PEM	V/m	GIOŚ	<0,8	Zgodnie z obowiązującymi przepisami
OBSZAR INTERWENCJI – GOSPODAROWANIE WODAMI				
Liczba JCWP w stanie dobrym	szt.	Przegląd i generowanie Kart Charakterystyk	0	3
Liczba JCWPd w stanie dobrym	szt.	Przegląd i generowanie Kart Charakterystyk	2	2
OBSZAR INTERWENCJI – GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA				
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	%	GUS; GZWiK Rzgów	99,2	>99,2

Zużycie wody w przeliczeniu na mieszkańca	m ³ /rok	GUS; GZWiK Rzgów	45,0	<45,0
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	%	GUS; GZWiK Rzgów	64,6	>64,6
Liczba zbiorników bezodpływowych	szt.	GUS; Urząd Miejski w Rzgowie	1 849	<1 849
Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	szt.	GUS; Urząd Miejski w Rzgowie	356	>356
OBSZAR INTERWENCJI – ZASOBY GEOLOGICZNE				
Wydobycie surowców mineralnych	tys. ton	Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce	0	Brak możliwości określenia wartości szacunkowych
OBSZAR INTERWENCJI - GLEBY				
Powierzchnia terenów zrekultywowanych od 2020 roku	ha	Starostwo	0	>0
OBSZAR INTERWENCJI – GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW				
Ilość azbestu pozostałego do unieszkodliwienia	kg	Baza Azbestowa	2 007 282	<2 007 282
Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca	kg	GUS	566	<566
Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów	%	GUS	39,4	>39,4
OBSZAR INTERWENCJI – ZASOBY PRZYRODNICZE				
Wskaźnik lesistości	%	GUS	4,3	>4,3
Liczba pomników przyrody	szt.	CRFOP	10	>10
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI				
Liczba poważnych awarii	szt.	GIOŚ	0	0

XIII. ANALIZA ZGODNOŚCI PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI NA POZIOMIE KRAJOWYM, WOJEWÓDZKIM I POWIATOWYM

8.1. Analiza zgodności programu z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym

Tabela 42. Zadania zaplanowane w "Programie..." powiązane z celami i kierunkami wskazanymi w krajowych dokumentach strategicznych

Cele wskazane w dokumentach strategicznych	Zadania zaplanowane w Programie powiązane z celami i kierunkami wskazanymi w dokumentach strategicznych
Polityka Energetyczna Polski do 2040 roku	
Polityka energetyczna Polski do 2040 roku (PEP2040), koncentrować się będzie na trzech filarach: I filar – sprawiedliwa transformacja: transformacja rejonów węglowych, ograniczenie ubóstwa energetycznego, nowe gałęzie przemysłu związane z OZE i energetyką jądrową, II filar – zeroemisyjny system energetyczny: morska energetyka wiatrowa, energetyka jądrowa, energetyka lokalna i obywatelska, III filar – dobra jakość powietrza: transformacja ciepłownictwa, elektryfikacja transportu, dom z klimatem. Cel polityki energetycznej to bezpieczeństwo energetyczne przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko, przy optymalnym wykorzystaniu własnych zasobów energetycznych. Cele szczegółowe PEP2040: Cel szczegółowy 1. Optymalne wykorzystanie własnych zasobów energetycznych <i>Projekt strategiczny 1. Transformacja regionów węglowych</i> Cel szczegółowy 2. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej <i>Projekt strategiczny 2A. Rynek mocy</i> <i>Projekt strategiczny 2B. Wdrożenie inteligentnych sieci elektroenergetycznych</i> Cel szczegółowy 3. Dywersyfikacja dostaw i rozbudowa infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw ciekłych <i>Projekt strategiczny 3A. Budowa BalticPipe</i> <i>Projekt strategiczny 3B. Budowa drugiej nitki Rurociągu Pomorskiego</i> Cel szczegółowy 4. Rozwój rynków energii <i>Projekt strategiczny 4A. Wdrażanie Planu działania (mającego służyć zwiększeniu transgranicznych zdolności przesyłowych energii elektrycznej)</i> <i>Projekt strategiczny 4B. Hub gazowy</i> <i>Projekt strategiczny 4C. Rozwój elektromobilności</i> Cel szczegółowy 5. Wdrożenie energetyki jądrowej <i>Projekt strategiczny 5. Program polskiej energetyki jądrowej</i> Cel szczegółowy 6. Rozwój odnawialnych źródeł energii <i>Projekt strategiczny 6. Wdrożenie morskiej energetyki jądrowej</i>	Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w obszarze interwencji: ochrona klimatu i jakości powietrza.

Cel szczegółowy 7. Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji <i>Projekt strategiczny 7. Rozwój ciepłownictwa systemowego</i> Cel szczegółowy 8. Poprawa efektywności energetycznej i. <i>Projekt strategiczny 8. Promowanie poprawy efektywności energetycznej</i>	
Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025r. (z perspektywą do 2030 r. oraz 2040 r.) – inaczej aKPOP	
Celem głównym zaktualizowanego Krajowego Programu Ochrony Powietrza jest pilna poprawa stanu powietrza w strefach, w których w wyniku oceny jakości powietrza, przeprowadzanej corocznie przez GIOŚ, stwierdzone są w dalszym ciągu przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych wybranych substancji w powietrzu oraz ochrona zdrowia i komfortu życia mieszkańców oraz środowiska naturalnego jako całość.	Cele będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji.
Plan Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły	
Dla naturalnych części wód celem jest osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego i dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto, w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego. Dla wód podziemnych określono następujące główne cele środowiskowe: • Zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych. • Zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych. • Zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych. • Wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego na skutek działalności człowieka. • Dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.	Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w obszarze interwencji: • gospodarowanie wodami, • gospodarka wodno-ściekowa.
Program wodno-środowiskowy kraju	
Cele: • Niepogarszanie stanu części wód. • Osiągnięcie dobrego stanu wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla wód powierzchniowych, dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych. • Spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawie w odniesieniu do obszarów chronionych (w tym wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, przeznaczonych do celów rekreacyjnych, do poboru wody dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym, do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie. • Zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji.	Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w obszarze interwencji: • gospodarowanie wodami, • gospodarka wodno-ściekowa.

Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych	
Celem Programu jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie – ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami.	Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w obszarze interwencji: • gospodarka wodno-ściekowa.
Master Plan dla obszaru dorzecza Wisły	
Nadrzędne cele strategiczne polityki wodnej Unii Europejskiej, które uwzględniono w dokumencie, skupiają się przede wszystkim na: • Osiągnięciu i utrzymaniu dobrego stanu oraz potencjału wód, a także związanych z nimi ekosystemów. • Zapewnieniu dostępu do zasobów wodnych dla zaspokojenia potrzeb ludności, środowiska naturalnego oraz społecznie i ekonomicznie uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki. • Ograniczeniu negatywnych skutków powodzi i suszy oraz minimalizowaniu ryzyka wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych. • Wdrożeniu systemu zintegrowanego zarządzania zasobami wodnymi i gospodarowania wodami.	Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w obszarze interwencji: • gospodarowanie wodami, • gospodarka wodno-ściekowa.
Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły	
Cele główne zarządzania ryzykiem powodziowym to: • Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego. • Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego. • Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.	Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w obszarze interwencji: • gospodarowanie wodami.
Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032	
W dokumencie zostały wyznaczone następujące cele dotyczące azbestu: • Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest. • Minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych, spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju. • Likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.	Kontynuacja programu usuwania azbestu z terenu gminy
Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej	
Celem głównym jest rozwój gospodarki niskoemisyjnej przy zapewnieniu zrównoważonego rozwoju kraju. Celami szczegółowymi są: • Niskoemisyjne wytwarzanie energii. • Poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami, w tym odpadami. • Rozwój zrównoważonej produkcji – obejmujący przemysł, budownictwo i rolnictwo. • Transformacja niskoemisyjna w dystrybucji i mobilności.	Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w obszarze interwencji: • ochrona klimatu i jakości powietrza.

Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej	
Podstawowe cele zdefiniowane w NSEE to: • Upowszechnienie idei ekorozwoju we wszystkich sferach życia, uwzględniając również pracę i wypoczynek człowieka, czyli objęcie permanentną edukacją ekologiczną wszystkich mieszkańców Polski. • Wdrożenie edukacji ekologicznej jako edukacji interdyscyplinarnej na wszystkich stopniach edukacji formalnej i nieformalnej. • Tworzenie wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów edukacji ekologicznej, stanowiących rozwinięcie Narodowego Programu Edukacji Ekologicznej, a ujmujących propozycje wnoszone przez poszczególne podmioty, realizujące projekty edukacyjne dla lokalnej społeczności. • Promowanie dobrych doświadczeń z zakresu metodyki edukacji ekologicznej.	Cele będą realizowane przez działania opisane w punkcie Edukacja ekologiczna.
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności	
Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska i. Kierunek interwencji – Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne, ii. Kierunek interwencji – Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych, iii. Kierunek interwencji – Realizacja programu inteligentnych sieci w elektroenergetyce, iv. Kierunek interwencji – Wzmocnienie roli odbiorców finalnych w zarządzaniu zużyciem energii, v. Kierunek interwencji – Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki, vi. Kierunek interwencji – Zwiększenie poziomu ochrony środowiska, Cel 8 – Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych i. Kierunek interwencji – Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach, ii. Kierunek interwencji – Stworzenie warunków sprzyjających tworzeniu pozarolniczych miejsc pracy na wsi i zwiększaniu mobilności zawodowej na linii obszary wiejskie – miasta, iii. Kierunek interwencji – Zrównoważony wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego zapewniający bezpieczeństwo żywnościowe oraz stymulujący wzrost pozarolniczego zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich, iv. Kierunek interwencji – Wprowadzenie rozwiązań prawno-organizacyjnych stymulujących rozwój miast, Cel 9 – Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski i. Kierunek interwencji – Udrożnienie obszarów miejskich i metropolitalnych poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego	Cele będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji.
Strategia na rzecz Odnawialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	
1. Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną i. Kierunek interwencji – Stymulowanie popytu na innowacje przez sektor	Cele będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania

publiczny 2. Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony i. Kierunek interwencji – Wsparcie dla podwyższania atrakcyjności inwestycyjnej Śląska oraz promocji zmian strukturalnych ii. Kierunek interwencji – Aktywne gospodarczo i przyjazne mieszkańcom miasta iii. Kierunek interwencji – Rozwój obszarów wiejskich 3. Obszar wpływający na osiągnięcie celów <i>Strategii</i> – Transport i. Kierunek interwencji – Budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce ii. Kierunek interwencji – Zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności 4. Obszar wpływający na osiągnięcie celów <i>Strategii</i> – Energia i. Kierunek interwencji – Poprawa bezpieczeństwa energetycznego kraju ii. Kierunek interwencji – Poprawa efektywności energetycznej iii. Kierunek interwencji – Rozwój techniki 5. Obszar wpływający na osiągnięcie celów <i>Strategii</i> – Środowisko i. Kierunek interwencji – Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód ii. Kierunek interwencji – Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania iii. Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego iv. Kierunek interwencji – Ochrona gleb przed degradacją v. Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami geologicznymi vi. Kierunek interwencji – Gospodarka odpadami vii. Kierunek interwencji – Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych	w ramach poszczególnych obszarów interwencji.
Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej	
1. Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego (I) i. Kierunek interwencji: Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód (I.1) ii. Kierunek interwencji: Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania (I.2) iii. Kierunek interwencji: Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb (I.3) iv. Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej (I.4) 2. Cel szczegółowy: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska (II) i. Kierunek interwencji: Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu (II.1) ii. Kierunek interwencji: Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej (II.2) iii. Kierunek interwencji: Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym (II.3) iv. Kierunek interwencji: Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez	Cele będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji.

opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa (II.4) v. Kierunek interwencji: Wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT (II.5) 3. Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III) i. Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zmianom klimatu (III.1) ii. Kierunek interwencji: Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III.2) 4. Cel szczegółowy: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa (IV) i. Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji (IV.1) 5. Cel szczegółowy: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska (V) i. Kierunek interwencji: Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania (V.1)	
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku	
i. Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności ii. Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko	Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w obszarze interwencji: ochrona przed hałasem.
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030	
1. Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska i. Kierunek interwencji: II.4. Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska ii. Kierunek interwencji: II.5. Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom	Priorytety te będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji.
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	
1. Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym i. Kierunek interwencji 1.3. Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Mazowsza ii. Kierunek interwencji 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych iii. Kierunek interwencji 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów 2. Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych i. Kierunek interwencji 2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach	Priorytety te będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji.

8.2. Analiza zgodności programu z dokumentami strategicznymi na poziomie wojewódzkim

Tabela 43. Zadania zaplanowane w "Programie..." powiązane z celami i kierunkami wskazanymi w wojewódzkich dokumentach strategicznych

Cele wskazane w dokumentach strategicznych	Zadania zaplanowane w Programie powiązane z celami i kierunkami wskazanymi w dokumentach strategicznych
Strategia Rozwoju Województwa łódzkiego 2030+	
WIZJA ROZWOJU REGIONU: Harmonijnie rozwijające się województwo w centrum Polski, przyjazne rodzinom, mieszkańcom miast i obszarów wiejskich. Region, w którym nowoczesna gospodarka idzie w parze z ochroną walorów kulturowych i przyrodniczych. 1. CEL STRATEGICZNY: Nowoczesna i konkurencyjna gospodarka Cele operacyjne: 1. Zwiększenie potencjału badawczego i innowacyjnego 2. Podnoszenie jakości kapitału ludzkiego 3. Wsparcie rozwoju MŚP 4. Rozwój sektora rolnego i zwiększenie jego konkurencyjności 2. CEL STRATEGICZNY: Obywatelskie społeczeństwo równych szans Cele operacyjne: 1. Rozwój kapitału społecznego 2. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców 3. Ograniczenie skali ubóstwa i wykluczenia społecznego 3. CEL STRATEGICZNY: Atrakcyjna i dostępna przestrzeń Cele operacyjne: 1. Adaptacja do zmian klimatu i poprawa jakości zasobów środowiska 2. Ochrona i kształtowanie krajobrazu 3. Zwiększenie dostępności transportowej 4. Nowoczesna energetyka w województwie 5. Racjonalizacja gospodarki odpadami 6. Zwiększenie dostępności do usług teleinformatycznych	Cele te będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji.
Plan gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2019-2025 z uwzględnieniem lat 2026-2031	
Cele w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności innymi odpadami ulegającymi biodegradacji: 1. zmniejszenie ilości powstających odpadów 2. zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat należytego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji 3. doprowadzenie do funkcjonowania systemów zagospodarowania odpadów	Kontynuacja systemu zbiórki odpadów zmieszanych i segregowanych na terenie gminy.

zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami 4. zmniejszenie udziału zmieszanych odpadów komunalnych w całym strumieniu odbieranych i zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie). 5. zmniejszenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych w 2020r. więcej niż 35% masy tych odpadów w stosunku do masy odpadów wytworzonych w 1995r., 6. zaprzestanie składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych, 7. zaprzestanie składowania zmieszanych odpadów komunalnych bez przetworzenia, 8. zmniejszenie liczby miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych, 9. utworzenie systemu monitorowania gospodarki odpadami komunalnymi, 10. monitorowanie i kontrola postępowania z frakcją odpadów komunalnych wysortowywaną ze strumienia zmieszanych odpadów komunalnych i nieprzeznaczoną do składowania (frakcja 19 12 12), 11. zbilansowanie funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w świetle obowiązującego zakazu składowania określonych frakcji odpadów komunalnych i pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych (w tym odpadów o zawartości ogólnego węgla organicznego powyżej 5% s.m. i o cieple spalania powyżej 6 MJ/kg s.m.) od 1 stycznia 2016 r., 12. kontynuacja prowadzenia przez gminy gospodarki odpadami w ramach regionów gospodarki odpadami komunalnymi. 13. doprowadzenie do funkcjonowania systemów zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami 14. do 2030 r. recyklingowi powinno być poddane 65% odpadów komunalnych 15. Redukcja składowania odpadów komunalnych do maksymalnie 10% do 2035r. Cele w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi: 1. likwidacja urządzeń o zawartości PCB powyżej 5dm³ 2. zapewnienie odpowiedniego rozmieszczenia, liczby oraz wydajności spalarni odpadów medycznych i weterynaryjnych w ujęciu regionalnym 3. podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych (w tym segregacji u źródła) 4. ograniczenie ilości odpadów innych niż niebezpieczne w strumieniu odpadów niebezpiecznych 5. wzrost świadomości społeczeństwa oraz przedsiębiorców na temat sposobu postępowania ze zużytymi bateriami i akumulatorami 6. zwiększenia świadomości społeczeństwa i przedsiębiorców na temat sposobu postępowania ze ZSEiE oraz ograniczenie ich powstawania 7. osiągnięcie minimalnych poziomów odzysku i recyklingu odniesionych do masy pojazdów przyjętych do stacji demontażu 8. osiągnięcie celów określonych w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”	
--	--

9. zapobieganie powstawaniu olejów odpadowych, zwiększenie masy zbieranych olejów oraz monitoring gospodarowania tymi olejami 10. kształtowanie systemu zbierania przeterminowanych środków ochrony roślin i opakowań po nich 11. sukcesywne zagospodarowanie odpadów materiałów wybuchowych 12. tworzenie warunków do zbierania oraz zagospodarowania pozostałych odpadów: opony, z budowy, osadów ściekowych, opakowaniowych, ulegających biodegradacji	
Program Ochrony Środowiska Województwa łódzkiego na lata 2025-2028 z perspektywą do 2032	
Cele ochrony środowiska do 2032 roku: <i>Ochrona klimatu i jakości powietrza:</i> ➤ Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu <i>Zagrożenia hałasem</i> ➤ Poprawa klimatu akustycznego w województwie łódzkim <i>Pola elektromagnetyczne</i> ➤ Ochrona przed polami elektromagnetycznymi <i>Gospodarowanie wodami</i> ➤ Osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) - rzecznych i jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) ➤ Ochrona przed niedoborami wody i powodzią <i>Gospodarka wodno-ściekowa</i> ➤ Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej <i>Zasoby geologiczne</i> ➤ Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi <i>Gleby</i> ➤ Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu <i>Gospodarowanie odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów</i> ➤ Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa łódzkiego <i>Zasoby przyrodnicze</i> ➤ Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej na terenie województwa łódzkiego <i>Zagrożenia poważnymi awariami</i> ➤ Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków	Wszystkie zadania zaplanowane w ramach programu wpisują się w cele strategiczne omawianego dokumentu.
„Uchwała antysmogowa” • Uchwała nr XLIV/548/17 Sejmiku Województwa łódzkiego z dnia 24 października 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa łódzkiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. • Uchwała nr L/597/22 Sejmiku Województwa łódzkiego z dnia 22 listopada 2022 r. zmieniająca uchwałę w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa łódzkiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw	
Z dniem 1 maja 2018 r. weszła w życie Uchwała nr XLIV/548/17 Sejmiku Województwa łódzkiego z dnia 24 października 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa łódzkiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2017 r. poz. 4549) – tzw. „uchwała antysmogowa”. W dniu 22 listopada 2022 r. Sejmik Województwa łódzkiego przyjął uchwałę nr L/597/22 zmieniającą uchwałę w sprawie	Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w obszarze interwencji: • ochrona klimatu i jakości powietrza.

wprowadzenia na obszarze województwa łódzkiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw(Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2022 r. poz. 7058). Głównym celem uchwały jest wprowadzenie odpowiednich regulacji w zakresie eksploatacji instalacji spalania paliw, które przyczynią się do poprawy jakości powietrza w województwie łódzkim. Poprawa jakości powietrza w sposób oczywisty przyczyni się do poprawy stanu zdrowia mieszkańców województwa. Uchwała weszła w życie 1 maja 2018 r., co oznacza, iż od tej daty na terenie województwa łódzkiego: - wszystkie montowane kotły powinny spełniać wymagania dotyczące efektywności energetycznej i wielkości emisji określone w Rozporządzeniu Komisji (EU) 2015/1189; - nie można spalać paliw najgorszej jakości, czyli: - w których udział masowy węgla kamiennego o uziarnieniu poniżej 3 mm wynosi powyżej 15 %, za wyjątkiem paliw o wartości opałowej nie mniejszej niż 24 MJ/kg oraz zawartości popiołu nie większej niż 12%, - węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla, - mułów i flotokonzentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem, - zawierających biomasę stałą o wilgotności powyżej 20%. Przepisy uchwały dla kominków i pieców zaczęły obowiązywać od 1 stycznia 2022 r., po tej dacie wszystkie montowane kominki i piece (czyli miejscowe ogrzewacze pomieszczeń) powinny spełniać wymagania dotyczące efektywności energetycznej i wielkości emisji określone w Rozporządzeniu Komisji (EU) 2015/1185. Uchwała wprowadziła następujące przepisy przejściowe dające czas na dostosowanie się do nowych regulacji: - dopuszczono możliwość eksploatacji kotłów spełniających wymagania klasy 5 według normy PN-EN 303- 5:2012, których eksploatację rozpoczęto przed 1 maja 2018 r. do czasu tzw. śmierci technicznej urządzenia. - dla kotłów pozaklasowych, tzw. „kopciuchów”, których eksploatację rozpoczęto przed 1 maja 2018 r. określono czas wymiany do 1 stycznia 2025r.; - dla kotłów spełniających wymagania klasy 3 lub 4 według normy PN-EN 303- 5:2012, których eksploatację rozpoczęto przed 1 maja 2018 r. określono czas wymiany do 1 stycznia 2028 r.; - dla kominków i pieców, których eksploatację rozpoczęto przed 1 maja 2018 r. określono czas wymiany lub dostosowania instalacji do 1 stycznia 2026 r. (dostosowanie to ma polegać na ograniczeniu wielkości emisji pyłu do poziomu określonego w Rozporządzeniu Komisji (EU) 2015/1185).	
Uchwała nr LXIII/694/23 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 21 listopada 2023r. zmieniająca uchwałę w sprawie programu ochrony powietrza i planu działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej	
Celem tworzenia programów ochrony powietrza jest poprawa jakości powietrza i dotrzymanie norm jakości powietrza określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1031) na obszarach, gdzie występują przekroczenia. Dokument zawiera analizę przyczyn występowania wysokich	Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w obszarze interwencji: ochrona klimatu i

stężeń substancji oraz wskazuje działania naprawcze mające na celu ich redukcję do poziomów nieprzekraczających norm. Integralną częścią POP są Plany Działań Krótkoterminowych, wdrażane w sytuacjach wystąpienia ryzyka lub przekroczenia poziomów dopuszczalnych/docelowych, informowania społeczeństwa lub alarmowych w strefach województwa łódzkiego w danym roku kalendarzowym.	jakości powietrza.
„Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa łódzkiego” przyjęty uchwałą nr II/40/24 Sejmiku Województwa łódzkiego w dniu 21 czerwca 2024r.	
Celem „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa łódzkiego” jest określenie głównych działań ograniczających poziom hałasu w środowisku, a tym samym poprawa klimatu akustycznego i jakości życia mieszkańców województwa, poprzez zmniejszenie negatywnych skutków zdrowotnych związanych z hałasem.	Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w obszarze interwencji: • ochrona przed hałasem.

8.3. Analiza zgodności programu z dokumentami strategicznymi na poziomie powiatowym

Tabela 44. Zadania zaplanowane w "Programie ..." powiązane z celami i kierunkami wskazanymi w powiatowych dokumentach strategicznych

Cele wskazane w dokumentach strategicznych	Zadania zaplanowane w Programie powiązane z celami i kierunkami wskazanymi w dokumentach strategicznych
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2025-2028 z perspektywą na lata 2029-2032	
Cele i kierunki interwencji Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza Cel: Poprawa i ochrona jakości powietrza na terenie powiatu Kierunki interwencji: ➤ Zmniejszenie emisji powierzchniowej (niskiej) ➤ Ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych ➤ Działania administracyjne, kontrolne i organizacyjne Obszar interwencji: Zagrożenia hałasem Cel: Poprawa stanu klimatu akustycznego na terenie powiatu Kierunek interwencji: ➤ Poprawa stanu układu komunikacyjnego Obszar interwencji: Pole elektromagnetyczne Cel: Ochrona mieszkańców przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych Kierunki interwencji: ➤ Utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń dla środowiska i mieszkańców ➤ Poprawa stanu układu komunikacyjnego Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami Cel: Ochrona zasobów wód podziemnych oraz powierzchniowych przed ilościową i jakościową degradacją Kierunek interwencji: ➤ Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa Cel: Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej Kierunek interwencji: ➤ Rozwój infrastruktury wodno-ściekowej	Wszystkie zadania zaplanowane w ramach programu wpisują się w cele strategiczne omawianego dokumentu.

Obszar interwencji: Zasoby geologiczne Cel: Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi Kierunek interwencji: ➤ Działania edukacyjno-informacyjne Obszar interwencji: Gleby Cel: Odpowiednie gospodarowanie glebami Kierunek interwencji: ➤ Działania edukacyjno-informacyjne Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów Cel: Uporządkowanie gospodarki odpadami Kierunki interwencji: ➤ Zapewnienie właściwej obsługi w zakresie odbioru odpadów ➤ Działania edukacyjno-informacyjne Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze Cel: Ochrona zasobów przyrodniczych Kierunek interwencji: ➤ Działania edukacyjno-informacyjne Obszar interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami Cel: Ochrona przed następstwami nadzwyczajnych sytuacji kryzysowych Kierunek interwencji: ➤ Działania edukacyjno-informacyjne	
--	--

IX. ANALIZA SWOT

Podsumowanie diagnozy stanowi niżej przeprowadzona analiza SWOT, która przeprowadzona została w podziale na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych):

- **S** (*Strengths*) – mocne strony: wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obiektu,
- **W** (*Weaknesses*) – słabe strony: wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obiektu,
- **O** (*Opportunities*) – szanse: wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu szansę korzystnej zmiany,
- **T** (*Threats*) – zagrożenia: wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

Tabela 45. Analiza SWOT w poszczególnych obszarach interwencji

OBSZAR INTERWENCJI: OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA
Mocne strony (czynniki wewnętrzne)
– Dostępność paliw ekologicznych – Systematyczna modernizacja i remonty nawierzchni dróg – Systematyczne przeprowadzanie działań termomodernizacyjnych – Prowadzenie działań edukacyjnych
Słabe strony (czynniki wewnętrzne)
– Nadmierne straty energetyczne związane m.in. z brakiem właściwej izolacji cieplnej budynków – Duża ilość budynków jednorodzinnych opalanych węglem kamiennym – Spalanie paliw stałych niskiej jakości
Szanse (czynniki zewnętrzne)
– Możliwość pozyskania środków unijnych (czynniki zewnętrzne) na inwestycje związane z tym obszarem interwencji
Zagrożenia (czynniki zewnętrzne)
– Wzrost liczby pojazdów na drogach publicznych – Niewystarczające regulacje prawne w zakresie kontrolowania osób fizycznych, użytkujących urządzenia do spalania paliw stałych
OBSZAR INTERWENCJI: ZAGROŻENIA HAŁASEM
Mocne strony (czynniki wewnętrzne)
– Zmodernizowane odcinki dróg – Promowanie ruchu rowerowego
Słabe strony (czynniki wewnętrzne)
– Duże natężenie hałasu komunikacyjnego – Znaczne nasilenie ruchu samochodów ciężarowych o dużej ładowności po drogach nieprzystosowanych do dużych obciążeń
Szanse (czynniki zewnętrzne)
– Możliwość pozyskania środków unijnych na inwestycje związane z tym obszarem interwencji – Rozwój transportu publicznego – Rozwój ścieżek rowerowych

Zagrożenia (czynniki zewnętrzne)
– Zwiększająca się liczba pojazdów – Pogorszenie jakości dróg wskutek ich eksploatacji przez zwiększającą się ilość pojazdów – Nieuzyskanie środków finansowych na budowę i przebudowę dróg oraz ich remont
OBSZAR INTERWENCJI: POLA ELEKTROMAGNETYCZNE
Mocne strony (czynniki wewnętrzne)
– Brak przekroczeń norm pola elektromagnetycznego na obszarze gminy
Słabe strony (czynniki wewnętrzne)
– Rozwój sieci elektromagnetycznych i zwiększona ilość urządzeń elektromagnetycznych
Szanse (czynniki zewnętrzne)
– Stopniowe zastępowanie systemów GSM/UMTS nowymi rodzajami nadajników LTE (Long Term Evolution), które emitują jeszcze mniej promieniowania elektromagnetycznego
Zagrożenia (czynniki zewnętrzne)
– Zwiększenie ilości stacji bazowych telefonii komórkowych
OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODAROWANIE WODAMI
Mocne strony (czynniki wewnętrzne)
– Dobry stan chemiczny wód podziemnych
Słabe strony (czynniki wewnętrzne)
– Zanieczyszczone wody powierzchniowe na terenie gminy
Szanse (czynniki zewnętrzne)
– Wdrożenie ekologicznych metod oczyszczania wód powierzchniowych – Znaczne nakłady na inwestycje związane z ochroną przeciwpowodziową oraz przeciwdziałaniu suszy
Zagrożenia (czynniki zewnętrzne)
– Zagrożenie powodziowe – rzeka Ner – oraz zagrożenie podtopieniami – Infiltracja zanieczyszczeń z rolnictwa
OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA
Mocne strony (czynniki wewnętrzne)
– Zwodociągowanie gminy na poziomie ok. 99,2% (dane z 2024 r.) – Skanalizowanie gminy na poziomie ok. 64,6% (dane z 2024 r.) – 1 mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków komunalnych
Słabe strony (czynniki wewnętrzne)
– Dysproporcja między długością sieci wodociągowej i kanalizacyjnej
Szanse (czynniki zewnętrzne)
– Rozwój przydomowych oczyszczalni ścieków, gdzie budowa kanalizacji jest technicznie i ekonomicznie nieuzasadniona – Możliwość pozyskania środków unijnych na działania związane z tym obszarem inwestycji
Zagrożenia (czynniki zewnętrzne)
– Zrzut zanieczyszczonej wody w gminach ościennych

OBSZAR INTERWENCJI: GLEBY
Mocne strony (czynniki wewnętrzne)
– Rekultywacja terenów i użytków rolnych zdegradowanych i zdewastowanych
Słabe strony (czynniki wewnętrzne)
– Gleby o niskiej wartości produkcyjnej – Wysokie zakwaszenie gleb
Szanse (czynniki zewnętrzne)
– Kompleksowa wiedza na temat potrzeb glebowych oparta na aktualnych badaniach gleb
Zagrożenia (czynniki zewnętrzne)
– Możliwość skażenia gleb
OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW
Mocne strony (czynniki wewnętrzne)
– Zorganizowany system odbioru odpadów – Wzrost ilości odpadów zebranych selektywnie – Sukcesywny odbiór odpadów azbestowych
Słabe strony (czynniki wewnętrzne)
– Niska świadomość ekologiczna mieszkańców
Szanse (czynniki zewnętrzne)
– Kupowanie produktów bez zbędnych opakowań jako działanie proekologiczne
Zagrożenia (czynniki zewnętrzne)
– Przywóz odpadów komunalnych lub niebezpiecznych z innych województw
OBSZAR INTERWENCJI: ZASOBY PRZYRODNICZE
Mocne strony (czynniki wewnętrzne)
– Duże walory krajobrazowe gminy – obszar rolniczo-leśny
Słabe strony (czynniki wewnętrzne)
– Niewystarczająca świadomość ekologiczna mieszkańców – Mała lesistość gminy
Szanse (czynniki zewnętrzne)
– Propagowanie rolnictwa i przetwórstwa ekologicznego – Popyt na OZE
Zagrożenia (czynniki zewnętrzne)
– Zagrożenia naturalne: pożary, powódzie, gradobicia, huragany – Niewystarczające środki finansowe przeznaczone na ochronę środowiska – Wysoki koszt inwestycji w OZE
OBSZAR INTERWENCJI: ZAGROŻENIE POWAŻNYMI AWARIAMI
Mocne strony (czynniki wewnętrzne)
– Brak zakładów o dużym (ZDR) i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR)

Słabe strony (czynniki wewnętrzne)
– Brak
Szanse (czynniki zewnętrzne)
– Stosowane nowoczesne zabezpieczenia w zakładach
Zagrożenia (czynniki zewnętrzne)
– Możliwość wystąpienia awarii w gminach ościennych

X. CELE, KIERUNKI INTERWENCJI ORAZ ZADANIA I ICH FINANSOWANIE

Propozycje celów, kierunków interwencji oraz zadań wynikają m.in. ze zdefiniowanych zagrożeń i problemów dla poszczególnych obszarów interwencji (analiza SWOT). Planowane zadania przyczyniają się do osiągnięcia celów zapisanych w dokumentach strategicznych i programowych poziomu krajowego, wojewódzkiego i powiatowego.

"Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030z perspektywą do roku 2035" jest dokumentem, który przedstawia priorytety i cele działań kompatybilne z programami strategicznymi i planistycznymi wyższego rzędu. Ponadto, założenia niniejszego "Programu..." wynikają z obecnego stanu środowiska gminy, jej aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej oraz planów rozwojowych.

Wyboru priorytetów dla "Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035" dokonano w oparciu o diagnozę stanu poszczególnych komponentów środowiska na terenie gminy, uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych, a także innych wymagań w zakresie jakości środowiska.

PRIORYTETY GMINY RZGÓW

PRIORYTET I

- Poprawa stanu środowiska na terenie Gminy Rzgów w poszczególnych jego obszarach interwencji

PRIORYTET II

- Przyjazny środowisku naturalnemu rozwój gospodarczy Gminy Rzgów

Tabela 46. Cele, kierunki interwencji oraz zadania

Obszar interwencji	Cel główny	Wskaźnik monitoringu realizacji zadania			Kierunek interwencji	Zadania przewidziane do realizacji w latach 2026-2035	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa źródła danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu	Zanieczyszczenia dla których odnotowano przekroczenia stanu dopuszczalnego w strefie łódzkiej (dane: GIOŚ)	B(a)P i PM _{2,5} poziom dopuszczalny – II faza (20 µg/m ³) (dane z 2024r.)	Zgodnie z obowiązującymi normami	Poprawa efektywności energetycznej i dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu	Prowadzenie kampanii edukacyjnych w zakresie konieczności ochrony powietrza i wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie	Urząd Miejski w Rzgowie Organizacje pozarządowe Placówki edukacyjne	Brak zainteresowania społecznego Brak środków finansowych
						Prowadzenie działań kontrolnych w zakresie zakazu spalania odpadów w indywidualnych systemach grzewczych jako elementu zmian w świadomości społeczeństwa oraz środków prewencyjny	Urząd Miejski w Rzgowie Policja	Brak wystarczającej liczby etatów do przeprowadzenia kontroli
						Wykonanie projektu budowy oświetlenia ulicy Akacyjnej i Modrzewiowej w Starowej Górze	Urząd Miejski w Rzgowie	Brak środków finansowych
						Projekt i budowa oświetlenia ulicznego ul. Przyszkołna w Romanowie	Urząd Miejski w Rzgowie	Brak środków finansowych
						Projekt oświetlenia ul. Okiennej w Starowej Górze	Urząd Miejski w Rzgowie	Brak środków finansowych

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030
z perspektywą do roku 2035”

Obszar interwencji	Cel główny	Wskaźnik monitoringu realizacji zadania			Kierunek interwencji	Zadania przewidziane do realizacji w latach 2026-2035	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa źródła danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
Zagrożenia hałasem	Ochrona przed hałasem	Drogi gminne o nawierzchni gruntowej [km] (dane:GUS)	85,8 (dane z 2023r.)	<85,8	Poprawa klimatu akustycznego	Projekt ulicy Wójtowskiej w Starowej Górze	Urząd Miejski w Rzgowie	Brak środków finansowych
						Projekt i przebudowa ul. Usługowej i Śniadeckiego w Starej Gadce i Starowej Górze		
						Projekt przebudowy ul. Klonowej w Starowej Górze		
						Wykonanie projektu przebudowy/rozbudowy osiedla Nadrzeczna, obejmujące ulice: Jagiellończyka, Załuski, Łowmiańskiego, Żołnierzy Września		
						Rozbudowa dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą w miejscowości Gospodarz (ulica Łanowa i Zbożowa)		
						Projekt i przebudowa drogi nr 106409 E		
						Rozbudowa skrzyżowania oraz dróg gminnych nr 106443 E, 106490 E, 106443 E w miejscowości Rzgów		
						Wykonanie projektu przebudowy drogi powiatowej 1233 E w		

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030
z perspektywą do roku 2035”

Obszar interwencji	Cel główny	Wskaźnik monitoringu realizacji zadania			Kierunek interwencji	Zadania przewidziane do realizacji w latach 2026-2035	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa źródła danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
						Bronisław Dworskim		
						Wykonanie projektu przebudowy drogi powiatowej 2909E ulicy Ogrodowej w Rzgowie (na odcinku od ul. Tuszyńskiej do ul. Literackiej)		
						Projekt przebudowy ul. Glinianej w Rzgowie		
						Projekt przebudowy ul. Nasiennej w Rzgowie wraz z rozbudową sieci kanalizacji sanitarnej		
						Projekt przebudowy ul. Rawskiej, Przejazd i Placu 500-lecia w Rzgowie		
						Projekt rozbudowy/przebudowy drogi gminnej nr 106 217 E		
						Projekt rozbudowy/przebudowy ulicy Łąkowej w Rzgowie		
						Projekt rozbudowy/przebudowy ulicy Żeromskiego w Rzgowie		
						Rozbudowa/przebudowa ul. Szkolnej w Rzgowie wraz z		

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030
z perspektywą do roku 2035”

Obszar interwencji	Cel główny	Wskaźnik monitoringu realizacji zadania			Kierunek interwencji	Zadania przewidziane do realizacji w latach 2026-2035	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa źródła danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
						zagospodarowaniem przyległego terenu		
						Wykonanie projektu ul. Inspektowej w Starowej Górze		
						Przebudowa ul. Żwirowej w Starowej Górze wraz z infrastrukturą		
						Projekt i przebudowa drogi w Konstancynie		
						Projekt budowy ronda na ul. Tuszyńska/Rzemieślnicza wraz z przedłużeniem ul. Rzemieślniczej do ul. Literackiej		
Pola elektromagnetyczne	Utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń ponadnormatywnych promieniowaniem elektromagnetycznym	Wyniki pomiarów PEM [V/m] (dane: GIOŚ)	<0,8 [V/m] (dane z 2023r.)	Zgodnie z obowiązującymi przepisami	Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	Prowadzenie cyklicznych kontrolnych badań poziomów promieniowania na obszarach o zwiększonym stopniu ryzyka	GIOŚ w Warszawie	Brak monitoringu w niektórych lokalizacjach
						Wprowadzanie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dot. ochrony przed polami elektromagnetycznymi	Urząd Miejski w Rzgowie	Brak środków finansowych, nieobjęcie wszystkich terenów dokumentacją planistyczną

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030
z perspektywą do roku 2035”

Obszar interwencji	Cel główny	Wskaźnik monitoringu realizacji zadania			Kierunek interwencji	Zadania przewidziane do realizacji w latach 2026-2035	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa źródła danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
						Edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM	Organizacje pozarządowe	Brak środków finansowych, brak kapitału ludzkiego, brak zainteresowania społecznego
Gospodarowanie wodami	Zmniejszenie antropopresji i poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych	Liczba JCWP w stanie dobrym [szt.] (dane: Przegląd i generowanie Kart Charakterystyk)	0	3	Poprawa jakości jednolitych części wód powierzchniowych	Weryfikacja i aktualizacja programów ochrony środowiska pod kątem ograniczania dopływu zanieczyszczeń do JCWP	Urząd Miejski w Rzgowie	Brak środków finansowych
	Zwiększenie ochrony przeciwpowodziowej i łagodzenie skutków suszy	Liczba JCWPd w stanie dobrym [szt.] (dane: Przegląd i generowanie Kart Charakterystyk)	2	2		Wyłupinowanie rowów z wymianą przepustów w Konstancynie i Grodzisku	Urząd Miejski w Rzgowie	Brak środków finansowych
Gospodarka wodno-ściekowa	Poprawa gospodarki wodno-ściekowej	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej [%] (dane: GUS; GZWik Rzgów)	99,2 (dane z 2024r.)	>99,2	Sprawny i funkcjonalny system wodociągowy	Budowa i projektowanie wodociągów na terenie Gminy Rzgów	Urząd Miejski w Rzgowie	Brak środków finansowych
		Zużycie wody	45,0			Budowa i projektowanie wodociągów na terenie Gminy Rzgów (tereny wiejskie)		
						Projekt i budowa spinki wodociągów Huta Wiskicka – Bronisin Dworski		

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030
z perspektywą do roku 2035”

Obszar interwencji	Cel główny	Wskaźnik monitoringu realizacji zadania			Kierunek interwencji	Zadania przewidziane do realizacji w latach 2026-2035	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa źródła danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
		w przeliczeniu na mieszkańca [m ³ /rok] (dane: GUS; GZWiK Rzgów)	(dane z 2024r.)	<45,0		Wykonanie sieci wodociągowej - ul. Żwirowa w Starowej Górze		
						Spinka sieci wodociągowej Czyżeminek – Gospodarz		
		Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [%] (dane: GUS; GZWiK Rzgów)	64,6 (dane z 2024 r.)	>64,6	Sprawny i funkcjonalny system kanalizacyjny	Projekt i budowa kanalizacji w ul. Wierzbowej w Starowej Górze	Urząd Miejski w Rzgowie	Brak środków finansowych
						Wykonanie kanalizacji sanitarnej - ul. Żwirowa w Starowej Górze		
						Projekt przebudowy ul. Nasiennej w Rzgowie wraz z rozbudową sieci kanalizacji sanitarnej		
						Projekt budowy kanalizacji sanitarnej w ul. Stromej w Rzgowie		
						Projekt budowy kanalizacji sanitarnej w ul. Kiepy w Rzgowie		
						Projekt budowy kanalizacji sanitarnej w ul. Jesionowej w Rzgowie		
						Projekt budowy kanalizacji sanitarnej podciśnieniowej w ul. Kwiatowej w Starowej Górze		
						Projekt budowy kanalizacji sanitarnej podciśnieniowej w ul. Irysowej w Starowej Górze		
		Liczba zbiorników bezodpływowych [szt.] (dane: Urząd Miejski w Rzgowie) Liczba	1 849 (dane z 2024 r.)	<1 849				

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030
z perspektywą do roku 2035”

Obszar interwencji	Cel główny	Wskaźnik monitoringu realizacji zadania			Kierunek interwencji	Zadania przewidziane do realizacji w latach 2026-2035	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa źródła danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
		przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.] (dane: Urząd Miejski w Rzgowie)	356 (dane z 2024 r.)	>356		Górze		
						Modernizacja przepompowni ścieków ul. Cmentarna w Rzgowie		
						Wykonanie wymiany szafy sterowniczej na przepompowni ścieków w miejscowości Starowa Góra ul. Piaskowa Projekt i modernizacja przepompowni ścieków ul. Cmentarna przy nr 17 w Rzgowie - ochrona środowiska		
Zasoby geologiczne	Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi	Wydobycie surowców mineralnych [tys. ton] Bilans zasobów złóż i kopalin w Polsce, 2023, PIG-PIB	0	brak możliwości określenia wartości szacunkowych	Kontrola i monitoring eksploatacji kopalin	Eliminowanie niekoncesjonowanej eksploatacji kopalin	Starostwo Powiatowe Urząd Miejski w Rzgowie PIG-PIB, OUG,	Brak środków finansowych
						Kontrola koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż	Starostwo Powiatowe Urząd Miejski w Rzgowie	Brak środków finansowych
Gleby	Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz	Powierzchnia terenów zrekultywowanych od 2020 roku [ha]	0	>0	Zachowanie funkcji środowiskowych i gospodarczych gleb	Realizacja zadań wskazanych w pakietach rolno-środowiskowo-klimatycznych	ARiMR ARR Województwo łódzkie Rolnicy indywidualni	Brak zainteresowania rolników udziałem w programie Brak środków finansowych

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030
z perspektywą do roku 2035”

Obszar interwencji	Cel główny	Wskaźnik monitoringu realizacji zadania			Kierunek interwencji	Zadania przewidziane do realizacji w latach 2026-2035	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa źródła danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
	niekorzystnymi zmianami klimatu	(dane: Starostwo)				Upowszechnianie dobrych praktyk rolniczych	ARiMR	
						Ochrona przed erozją wietrzną m.in. poprzez prowadzenie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych i wprowadzanie zalesień na glebach o niższych klasach bonitacyjnych	Właściciele terenów	
						Ochrona gruntów rolnych i leśnych przed zmianą zagospodarowania poprzez uwzględnienie ich przeznaczenia w dokumentach planistycznych	Starostwo Powiatowe Urząd Miejski w Rzgowie	
						Monitoring gleb użytkowanych rolniczo	Starostwo Powiatowe Urząd Miejski w Rzgowie	
						Promocja rolnictwa ekologicznego i agroturystyki poprzez działania edukacyjno-szkoleniowe, a także promocyjne	Urząd Miejski w Rzgowie	

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030
z perspektywą do roku 2035”

Obszar interwencji	Cel główny	Wskaźnik monitoringu realizacji zadania			Kierunek interwencji	Zadania przewidziane do realizacji w latach 2026-2035	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa źródła danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Gospodarowanie i zapobieganie powstawaniu odpadów	Ilość azbestu pozostałego do unieszkodliwienia [kg] (dane: Baza Azbestowa)	2 007 282	<2 007 282	Prawidłowe funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami	Kontynuacja programu usuwania azbestu	Urząd Miejski w Rzgowie	Brak środków finansowych, brak kapitału ludzkiego, brak zainteresowania społecznego
		Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca [kg] (dane: GUS)	566 [2024]	<566		Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy Rzgów	Urząd Miejski w Rzgowie	Brak środków finansowych, brak kapitału ludzkiego, brak zainteresowania społecznego
		Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów [%] (dane: GUS)	39,4 [2023]	>39,4		Organizacja konkursów dla dzieci i młodzieży z zakresu prawidłowego postępowania z odpadami	Urząd Miejski w Rzgowie Placówki edukacyjne	Brak środków finansowych
Zasoby przyrodnicze	Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej	Liczba pomników przyrody [szt.] (dane: CRFOP)	10	>10	Zarządzanie zasobami przyrody i krajobrazem	Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz promocja tych walorów	Urząd Miejski w Rzgowie	Brak zainteresowania społecznego Brak środków finansowych
						Utrzymanie walorów i funkcji obszarów oraz obiektów objętych ochroną	Urząd Miejski w Rzgowie	

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030
z perspektywą do roku 2035”

Obszar interwencji	Cel główny	Wskaźnik monitoringu realizacji zadania			Kierunek interwencji	Zadania przewidziane do realizacji w latach 2026-2035	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa źródła danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
						prawną		
					Ochrona i rozwój zieleni na terenach zurbanizowanych	Uwzględnienie w dokumentach planistycznych zachowania zieleni szczególnie na terenach gdzie obserwowana jest silna presja zabudowy	Urząd Miejski w Rzgowie Starostwo Powiatowe	Nieobjęcie wszystkich terenów dokumentacją planistyczną Brak środków finansowych
	Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	Wskaźnik lesistości [%] (dane: GUS)	4,3 (dane z 2024 r.)	>4,3	Zwiększenie lesistości	Promowanie zalesień jako alternatywnego sposobu zagospodarowania nieużytków i gruntów nieprzydatnych rolniczo	Urząd Miejski w Rzgowie Starostwo Powiatowe	Brak środków finansowych
Zagrożenie poważnymi awariami przemysłowymi	Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków	Liczba poważnych awarii [szt.] (dane: WIOŚ)	0	0	Zmniejszenie zagrożenia wystąpienia poważnej awarii oraz minimalizacji skutków w przypadku wystąpienia awarii	Przeciwdziałanie wystąpieniu poważnych awarii oraz uwzględnienie odpowiednich zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w wydawanych przez Burmistrza Rzgowa decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia	Urząd Miejski w Rzgowie	Brak środków finansowych

*„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030
z perspektywą do roku 2035”*

Obszar interwencji	Cel główny	Wskaźnik monitoringu realizacji zadania			Kierunek interwencji	Zadania przewidziane do realizacji w latach 2026-2035	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa źródło danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
						Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi w tytułu poważnych awarii	Urząd Miejski w Rzgowie Starostwo Powiatowe	Brak środków finansowych

Tabela 47. Harmonogram realizacji zadań wraz z ich finansowaniem planowanych do realizacji w latach 2026-2035

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty zadania [zł]											Źródła środków	Dodatkowe informacje o zadaniu
			2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035			
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Prowadzenie kampanii edukacyjnych w zakresie konieczności ochrony powietrza i wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie	Urząd Miejski w Rzgowie Organizacje pozarządowe Placówki edukacyjne	-											Budżet gminy, Fundusze Europejskie WFOŚiGW	Realizacja zależna od dostępnych środków
	Prowadzenie działań kontrolnych w zakresie zakazu spalania odpadów w indywidualnych systemach grzewczych jako elementu zmian w świadomości społeczeństwa oraz środek prewencyjny	Urząd Miejski w Rzgowie Policja	-											Budżet gminy, Fundusze Europejskie WFOŚiGW	
	Wykonanie projektu budowy oświetlenia ulicy Akacyjowej i Modrzewiowej w Starowej Górze	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	2 000,00	.	.	.	.	.	.	.	.	Budżet gminy, Budżet państwa, Fundusze europejskie	Poprawa infrastruktury oświetleniowej w Gminie Rzgów Realizacja zależna od dostępnych środków	
	Projekt i budowa oświetlenia ulicznego ul. Przyszkołna w Romanowie	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	3 000,00	.	.	.	.	.	.	.	.			
	Projekt oświetlenia ul. Okiennej w Starowej Górze	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	1 000,00	4 000,00	.	.	.	.	.	.	.			

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030
z perspektywą do roku 2035”

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty zadania [zł]										Źródła środków	Dodatkowe informacje o zadaniu
			2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035		
Zagrożenia hałasem	Projekt ulicy Wójtowskiej w Starowej Górze	Urząd Miejski w Rzgowie	155 000,00	1 000,00	18 000,00	12 000,00	.	.	.	.	.	.	Budżet gminy, Budżet państwa, Fundusze europejskie	Poprawa infrastruktury drogowej w Gminie Rzgów Realizacja zależna od dostępnych środków
	Projekt i przebudowa ul. Usługowej i Śniadeckiego w Starej Gadce i Starowej Górze	Urząd Miejski w Rzgowie	2 299 763,06	2 299 763,06	5 000,00	.	.	.	.	.	.			
	Projekt przebudowy ul. Klonowej w Starowej Górze	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	1 000,00	20 000,00	.	.	.	.	.	.			
	Wykonanie projektu przebudowy/rozbudowy osiedla Nadrzeczna, obejmujące ulice: Jagiellończyka, Załuski, Łowmiańskiego, Żołnierzy Września	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	1 000,00	21 000,00	.	.	.	.	.	.			
	Rozbudowa dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą w miejscowości Gospodarz (ulica Łanowa i Zbożowa)	Urząd Miejski w Rzgowie	1 030 000,00	.	.	.	.	.	.	.	.			

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030
z perspektywą do roku 2035”

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty zadania [zł]										Źródła środków	Dodatkowe informacje o zadaniu
			2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035		
	Projekt i przebudowa drogi nr 106409 E	Urząd Miejski w Rzgowie	456 000,00	1 000,00	1 000,00	15 000,00	.	.	.	.	.	.		
	Rozbudowa skrzyżowania oraz dróg gminnych nr 106443 E, 106490 E, 106443 E w miejscowości Rzgów	Urząd Miejski w Rzgowie	5 000 000,00	.	.	.	.	.	.	.	.	.		
	Wykonanie projektu przebudowy drogi powiatowej 1233 E w Bronisinie Dworskim	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	1 000,00	28 000,00	.	.	.	.	.	.	.		
	Wykonanie projektu przebudowy drogi powiatowej 2909E ulicy Ogrodowej w Rzgowie (na odcinku od ul. Tuszyńskiej do ul. Literackiej)	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	1 000,00	28 000,00	.	.	.	.	.	.	.		
	Projekt przebudowy ul. Glinianej w Rzgowie	Urząd Miejski w Rzgowie	200 000,00	1 000,00	1 000,00	20 000,00	.	.	.	.	.	.		
	Projekt przebudowy ul. Nasiennej w Rzgowie wraz z rozbudową sieci kanalizacji sanitarnej	Urząd Miejski w Rzgowie	203 500,00	1 000,00	1 000,00	20 000,00	.	.	.	.	.	.		
	Projekt przebudowy ul. Rawskiej, Przejazd i Placu 500-lecia w Rzgowie	Urząd Miejski w Rzgowie	101 000,00	1 000,00	10 000,00	.	.	.	.	.	.	.		

*„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030
z perspektywą do roku 2035”*

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty zadania [zł]											Źródła środków	Dodatkowe informacje o zadaniu
			2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035			
	Projekt rozbudowy/przebudowy drogi gminnej nr 106 217 E	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	1 000,00	13 000,00	.	.	.	.	.	.	.	.		
	Projekt rozbudowy/przebudowy ulicy Łąkowej w Rzgowie	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	1 000,00	28 000,00	.	.	.	.	.	.	.	.		
	Projekt rozbudowy/przebudowy ulicy Żeromskiego w Rzgowie	Urząd Miejski w Rzgowie	160 000,00	1 000,00	12 000,00	18 000,00	.	.	.	.	.	.	.		
	Rozbudowa/przebudowa ul. Szkolnej w Rzgowie wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	1 000,00	7 000,00	.	.	.	.	.	.	.	.		
	Wykonanie projektu ul. Inspektowej w Starowej Górze	Urząd Miejski w Rzgowie	165 000,00	1 000,00	20 000,00	20 000,00	.	.	.	.	.	.	.		
	Przebudowa ul. Żwirowej w Starowej Górze wraz z infrastrukturą	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	1 000,00	10 000,00	.	.	.	.	.	.	.	.		
	Projekt i przebudowa drogi w Konstantynie	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	1 000,00	10 000,00	.	.	.	.	.	.	.	.		

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030
z perspektywą do roku 2035”

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty zadania [zł]										Źródła środków	Dodatkowe informacje o zadaniu
			2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035		
	Projekt budowy ronda na ul. Tuszyńska/Rzemieślnicza wraz z przedłużeniem ul. Rzemieślniczej do ul. Literackiej	Urząd Miejski w Rzgowie	300 000,00	,	,	,	,	,	,	,	,	,		
Pola elektromagnetyczne	Prowadzenie cyklicznych kontrolnych badań poziomów promieniowania na obszarach o zwiększonym stopniu ryzyka	GIOŚ w Warszawie	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów										Budżet Państwa	Zadanie ciągłe wykonywane w ramach bieżącej działalności
	Wprowadzanie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dot. ochrony przed polami elektromagnetycznym	Urząd Miejski w Rzgowie	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów										Budżet Gminy	Zadanie ciągłe wykonywane w ramach bieżącej działalności
	Edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM	Organizacje pozarządowe	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów										Środki własne, Środki krajowe, Środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe, edukacyjne; realizowane w zależności od możliwości oraz zapotrzebowania
Gospodarowanie wodami	Weryfikacja i aktualizacja programów ochrony środowiska pod kątem ograniczania dopływu zanieczyszczeń do JCWP	Urząd Miejski w Rzgowie	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów										Środki własne	Zadanie ciągłe, edukacyjne; realizowane w zależności od możliwości oraz zapotrzebowania
	Wyłupinowanie rowów z wymianą przepustów w Konstancynie i Grodzisku	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	3 000,00	5 000,00	,	,	,	,	,	,	,	Budżet Gminy	Realizacja zależna od dostępnych środków

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030
z perspektywą do roku 2035”

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty zadania [zł]										Źródła środków	Dodatkowe informacje o zadaniu
			2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035		
Gospodarka wodno-ściekowa	Budowa i projektowanie wodociągów na terenie Gminy Rzgów	Urząd Miejski w Rzgowie	181 000,00	3 000,00	.	.	.	.	.	.	.	.	Budżet gminy, Budżet państwa, Fundusze europejskie	Realizacja zależna od dostępnych środków
	Budowa i projektowanie wodociągów na terenie Gminy Rzgów (tereny wiejskie)	Urząd Miejski w Rzgowie	101 000,00	6 000,00	.	.	.	.	.	.	.	.		
	Projekt i budowa spinki wodociągów Huta Wiskicka – Bronisin Dworski	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	3 000,00	4 000,00	.	.	.	.	.	.	.		
	Wykonanie sieci wodociągowej - ul. Żwirowa w Starowej Górze	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	3 000,00	.	.	.	.	.	.	.	.		
	Spinka sieci wodociągowej Czyżeminek – Gospodarz	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	7 000,00	7 000,00	.	.	.	.	.	.	.		
	Projekt i budowa kanalizacji w ul. Wierzbowej w Starowej Górze	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	4 500,00	.	.	.	.	.	.	.	.		
	Wykonanie kanalizacji sanitarnej - ul. Żwirowa w Starowej Górze	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	3 000,00	.	.	.	.	.	.	.	.		

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030
z perspektywą do roku 2035”

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty zadania [zł]										Źródła środków	Dodatkowe informacje o zadaniu
			2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035		
	Projekt budowy kanalizacji sanitarnej w ul. Stromej w Rzgowie	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	1 000,00	3 000,00	.	.	.	.	.	.	.		
	Projekt budowy kanalizacji sanitarnej w ul. Kiepur w Rzgowie	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	1 000,00	3 000,00	.	.	.	.	.	.	.		
	Projekt budowy kanalizacji sanitarnej w ul. Jesionowej w Rzgowie	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	1 000,00	3 000,00	.	.	.	.	.	.	.		
	Projekt budowy kanalizacji sanitarnej podciśnieniowej w ul. Kwiatowej w Starowej Górze	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	1 000,00	4 000,00	.	.	.	.	.	.	.		
	Projekt budowy kanalizacji sanitarnej podciśnieniowej w ul. Irysowej w Starowej Górze	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	1 000,00	4 000,00	.	.	.	.	.	.	.		
	Modernizacja przepompowni ścieków ul. Cmentarna w Rzgowie	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	3 000,00	.	.	.	.	.	.	.	.		
	Wykonanie wymiany szafy sterowniczej na przepompowni ścieków w miejscowości Starowa Góra ul. Piaskowa	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	1 000,00	1 000,00	.	.	.	.	.	.	.		

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030
z perspektywą do roku 2035”

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty zadania [zł]											Źródła środków	Dodatkowe informacje o zadaniu
			2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035			
	Projekt i modernizacja przepompowni ścieków ul. Cmentarna przy nr 17 w Rzgowie - ochrona środowiska	Urząd Miejski w Rzgowie	500 000,00	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.		
Zasoby geologiczne	Eliminowanie niekoncesjonowanej eksploatacji kopalin	Starostwo Powiatowe, Urząd Miejski w Rzgowie	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów											Środki własne Powiatu i Gminy Rzgów	Zadanie ciągłe wykonywane w ramach bieżącej działalności
	Kontrola koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż														
Gleby	Realizacja zadań wskazanych w pakietach rolno-środowiskowo-klimatycznych	ARiMR ARR Województwo łódzkie rolnicy indywidualni	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów											Środki własne	Zadanie ciągłe wykonywane w ramach bieżącej działalności
	Upowszechnianie dobrych praktyk rolniczych	ARiMR	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów											Środki własne	
	Ochrona przed erozja wietrzną m.in. poprzez prowadzenie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych i wprowadzanie zalesień na glebach o niższych klasach bonitacyjnych	Właściciele terenów	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów											Środki własne	
	Ochrona gruntów rolnych i leśnych przed zmianą zagospodarowania poprzez uwzględnienie ich	Urząd Miejski w Rzgowie	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów											Środki własne	

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030
z perspektywą do roku 2035”

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty zadania [zł]											Źródła środków	Dodatkowe informacje o zadaniu
			2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035			
	przeznaczenia w dokumentach planistycznych														
	Monitoring gleb użytkowanych rolniczo	Urząd Miejski w Rzgowie	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów											Środki własne	
	Promocja rolnictwa ekologicznego i agroturystyki poprzez działania edukacyjno-szkoleniowe, a także promocyjne	Urząd Miejski w Rzgowie	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów											Środki własne	
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Kontynuacja programu usuwania azbestu	Urząd Miejski w Rzgowie	koszty są zależne od zgłoszeń mieszkańców i ilości zebranego azbestu rocznie											Środki własne, Środki UE	Zadanie ciągłe wykonywane w ramach bieżącej działalności
	Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy Rzgów	Urząd Miejski w Rzgowie	4 168 000,00	347 400,00	.	.	.	.	.	.	.	.	Środki własne, Środki mieszkańców	Zadanie ciągłe wykonywane w ramach bieżącej działalności	
	Organizacja konkursów dla dzieci i młodzieży z zakresu prawidłowego postępowania z odpadami	Urząd Miejski w Rzgowie Placówki edukacyjne	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów											Środki własne, Środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe, edukacyjne realizowane w zależności od możliwości oraz zapotrzebowania
Zasoby przyrodnicze	Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz promocja tych walorów	Urząd Miejski w Rzgowie	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów											Środki własne, WFOŚiGW, Budżet Państwa, Środki UE	Zadanie ciągłe wykonywane w ramach bieżącej działalności

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030
z perspektywą do roku 2035”

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty zadania [zł]											Źródła środków	Dodatkowe informacje o zadaniu
			2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035			
	Utrzymanie walorów i funkcji obszarów oraz obiektów objętych ochroną prawną	Urząd Miejski w Rzgowie	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów											Środki własne, WFOŚiGW, Budżet Państwa, Środki UE	
	Uwzględnienie w dokumentach planistycznych zachowania zieleni szczególnie na terenach gdzie obserwowana jest silna presja zabudowy	Urząd Miejski w Rzgowie	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów											Środki własne	
	Promowanie zalesień jako alternatywnego sposobu zagospodarowania nieużytków i gruntów nieprzydatnych rolniczo	Urząd Miejski w Rzgowie, Starostwo Powiatowe	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów											Środki własne	
Zagrożenie poważnymi awariami przemysłowymi	Przeciwdziałanie wystąpieniu poważnych awarii oraz uwzględnienie odpowiednich zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz wydawanych przez Burmistrza Rzgowa decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia	Urząd Miejski w Rzgowie	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów											Środki własne, Środki UE	Zadanie ciągłe, realizowane w zależności od możliwości oraz zapotrzebowania
	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi w tytułu poważnych awarii	Urząd Miejski w Rzgowie, Starostwo Powiatowe	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów											Środki własne	

XI. ZARZĄDZANIE OCHRONĄ ŚRODOWISKA

11.1. Ogólne zasady zarządzania ochroną środowiska

Zarządzanie ochroną środowiska powinno opierać się na następujących zasadach, wynikających z polityki ekologicznej Polski i Unii Europejskiej: przezorności, integracji polityki ekologicznej z politykami sektorowymi, równego dostępu do środowiska przyrodniczego, regionalizacji, uspołecznienia, „zanieczyszczający płaci”, prewencji, stosowania najlepszych dostępnych technik (BAT), subsydiarności, skuteczności ekologicznej i efektywności ekonomicznej.

Zarządzenie środowiskiem opiera się na wykorzystaniu:

- instrumentów prawnych – ustaw i rozporządzeń, dających odpowiednie kompetencje organom administracji rządowej i samorządowej oraz organom administracji specjalnej,
- instrumentów finansowych – opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska, administracyjnych kar pieniężnych, funduszy celowych,
- instrumentów społecznych – współdziałania i partnerstwa, edukacji ekologicznej, komunikacji społecznej,
- instrumentów strukturalnych – strategii i programów wdrożeniowych.

Zarządzanie ochroną środowiska na szczeblu gminy dotyczy zadań własnych oraz koordynacji zadań realizowanych przez jednostki organizacyjne, podmioty gospodarcze – uznanych za ważne dla stanu środowiska naturalnego. W realizacji programu uczestniczą:

- podmioty prowadzące działania organizacyjne i zarządzające programem,
- podmioty uczestniczące w realizacji poszczególnych zadań,
- jednostki kontrolujące realizację programu oraz jego efekty,
- mieszkańcy, jako końcowy beneficjent programu.

Organem odpowiedzialnym za realizację programu jest Burmistrz Gminy, który jest zobowiązany do składania cyklicznych raportów Radzie Miejskiej. Realizacja programu wymaga współdziałania z organami administracji rządowej i samorządowej oraz administracji specjalnej, w kompetencjach której znajdują się sprawy kontroli stanu środowiska.

11.2. Propozycje rozwiązań służących zapobieganiu, ograniczaniu lub kompensacji przyrodniczej negatywnych oddziaływań na środowisko w związku z realizacją projektu "Programu..."

DZIAŁANIA ŁAGODZĄCE

Są to środki zmierzające do zmniejszenia lub nawet eliminacji negatywnego oddziaływania na elementy środowiska społecznego lub przyrodniczego.

DZIAŁANIA KOMPENSUJĄCE

Są to działania najczęściej niezależne od przedsięwzięcia inwestycyjnego, których celem jest kompensacja znaczącego niekorzystnego oddziaływania na środowisko, jakie jest spowodowane realizacją tego przedsięwzięcia.

Zgodnie z art. 41 ustawy Prawo ochrony środowiska, projekt kompensacji przyrodniczej może być zawarty w prognozie oddziaływania na środowisko planów, programów i strategii.

Natomiast zgodnie z art. 75 ustawy Prawo ochrony środowiska kompensacja przyrodnicza może być realizowana tylko wówczas, gdy „ochrona elementów przyrodniczych nie jest możliwa”.

Do przedsięwzięć realizowanych w ramach "Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035", które mogą negatywnie oddziaływać na środowisko należą przede wszystkim na etapie budowy inwestycje w zakresie infrastruktury komunalnej: inwestycje wodociągowe i kanalizacyjne, inwestycje dotyczące rozbudowy dróg. Zadania te wykonywane są głównie przez gminę. Negatywne oddziaływanie tych inwestycji na środowisko można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy, jak i w fazie eksploatacji inwestycji pozwoli także ograniczyć te oddziaływania.

Do rozwiązań zapobiegających lub ograniczających ewentualne negatywne oddziaływania na środowisko należą:

- zminimalizowanie konieczności wycinki drzew związanych z nowymi inwestycjami – lokalizacja inwestycji powinna w jak najmniejszym stopniu odbywać się kosztem istniejącego drzewostanu,
- zaplanowanie miejsc do nasadzeń drzew, niekolidujących z planami zagospodarowania przestrzennego,
- zapobieganie powstawaniu oraz niewłaściwemu postępowaniu z odpadami wytworzonymi w trakcie prowadzenia prac inwestycyjnych oraz w fazie eksploatacji inwestycji,
- zapobieganie zwiększonej emisji hałasu w związku z prowadzeniem prac – korzystanie z nowoczesnych maszyn w dobrym stanie technicznym, ograniczenie działań do pory dziennej,
- wprowadzania nasadzeń w obszarach o zwieszonym ruchu kołowym, w celu ochrony przed hałasem komunikacyjnym, związanym np. ze zwiększeniem presji turystycznej,
- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych,
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,
- prowadzenie kontroli zakładów przemysłowych w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz zagospodarowania ścieków i odpadów,
- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu zwierząt,
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu.

W stosunku do konkretnych inwestycji realizowanych przez gminę należy przewidzieć odrębne działania zapobiegające naruszeniom zasobów środowiskowych nad których stosowaniem

nadzór prowadzi Urząd Miejski. W przypadku wymienionych poniżej inwestycji działania te obejmują:

- realizacja zadań rozbudowy infrastruktury sieciowej: wodociągowej i kanalizacyjnej: opracowanie koncepcji budowy zgodnej z warunkami ukształtowania terenu i rzeczywistymi potrzebami długoterminowymi, odpowiednie zabezpieczenie terenu prac ziemnych, właściwe postępowanie ze sprzętem, powstałymi odpadami, przestrzeganie dziennej pory prowadzenia prac, odtworzenie szaty roślinnej naruszonej w czasie budowy,
- realizacja zadań modernizacji i rozbudowy dróg: dopasowanie technologii, zabezpieczenie spływu z nawierzchni jezdni, odpowiednie zabezpieczenie terenu prac ziemnych, odpowiednie zabezpieczenie krzyżujących się instalacji, właściwe postępowanie ze sprzętem, powstałymi odpadami, przestrzeganie dziennej pory prowadzenia prac, odtworzenie szaty roślinnej naruszonej w czasie budowy, utworzenie przejść dla zwierząt,
- realizacja zadań termomodernizacji obiektów i wymiany źródeł ciepła: opracowanie technologii, dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu zwierząt, korzystanie z nowoczesnych technologii i urządzeń niskoemisyjnych. Działaniem wskazanym przed przystąpieniem do prac termomodernizacyjnych jest ekspertyza ornitologa i chiropterologa stwierdzająca obecność ptaków i nietoperzy lub ich brak w danym obiekcie. W sytuacji stwierdzenia obecności ptaków czy nietoperzy, należy dostosować terminy i sposób wykonywania prac do okresów lęgu, rozrodu lub hibernacji ptaków i nietoperzy, zabezpieczając z wyprzedzeniem szczeliny przed zajęciem ich przez ptaki i nietoperze. Podczas prowadzenia prac inwestycyjnych w takich budynkach należy uzyskać (przed rozpoczęciem prac) zezwolenie, o którym mowa w art. 56 ustawy z dnia 16 kwietnia 2014 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. 2024., poz. 1478). Po zakończeniu prac należy umożliwić im dalsze gniazdowanie lub zapewnić siedliska zastępcze.

W zależności od rodzaju realizowanej inwestycji może wystąpić konieczność uzgodnień z właściwymi organami ochrony środowiska.

XII. WDRAŻANIE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY RZGÓW

12.1. Środki finansowe na realizację "Programu..."

Na wdrażanie programu ochrony środowiska mogą być przeznaczone:

- środki własne,
- kredyty i pożyczki udzielane w bankach komercyjnych,
- kredyty i pożyczki o oprocentowaniu preferencyjnym udzielane przez instytucje wspierające rozwój gmin i powiatów,
- obligacje,
- dotacje z funduszy krajowych i zagranicznych.

Podstawowymi źródłami środków zewnętrznych, z których mogą korzystać samorządy dla realizacji programów ochrony środowiska są:

- Budżet Państwa,
- Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (Narodowy, Wojewódzki),
- Fundusze UE,
- Fundacje i fundusze wspierające ochronę środowiska.

ŚRODKI WŁASNE SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Do uzyskania niektórych dotacji konieczne jest zainwestowanie w przedsięwzięcie własnych środków na wymaganym poziomie.

NARODOWY FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W WARSZAWIE

Celem działalności Narodowego Funduszu jest finansowe wspieranie inwestycji ekologicznych o znaczeniu i zasięgu ogólnopolskim i ponadregionalnym oraz zadań lokalnych, istotnych z punktu widzenia potrzeb środowiska.

Narodowy Fundusz prowadzi samodzielną gospodarkę finansową, działając na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska i zgodnie z unijną zasadą „zanieczyszczający płaci”. Czerpie przychody głównie z opłat i kar za korzystanie ze środowiska, opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych, opłat sektora energetycznego, opłat wynikających z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji gazów cieplarnianych.

Narodowy Fundusz zapewnia wykorzystanie funduszy zagranicznych, przeznaczonych na ochronę środowiska, m.in. z Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Programu LIFE+, Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Wpływy uzyskane przez Polskę w międzynarodowych transakcjach sprzedaży uprawnień do emisji dwutlenku węgla w ramach Protokołu z Kioto, zasilają System zielonych inwestycji (GIS - Green Investment Scheme), który wspiera inwestycje z zakresu ochrony klimatu i redukcji emisji gazów cieplarnianych.

Dofinansowanie przedsięwzięć odbywa się przez udzielanie:

- zwrotnych oprocentowanych pożyczek,

- bezzwrotnych dotacji, w tym:
 - dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych,
 - dokonywanie częściowych spłat kapitału kredytów bankowych,
 - dopłaty do oprocentowania lub ceny wykupu obligacji,
 - dopłaty do demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Główną formą dofinansowania działań przez NFOŚiGW są oprocentowane pożyczki i dotacje. Planowanie i realizacja dofinansowania przedsięwzięć odbywa się, zgodnie z preferencjami, wg listy programów priorytetowych. Jako priorytetowe traktuje się w szczególności te przedsięwzięcia, których realizacja wynika z konieczności wypełnienia zobowiązań Polski wobec Unii Europejskiej.

Szczegółowe informacje można uzyskać pod adresem: nfosigw.gov.pl.

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W ŁODZI

Rolą wojewódzkiego funduszu jest wspieranie finansowe przedsięwzięć proekologicznych. W każdym województwie WFOŚiGW przygotowują na wzór NFOŚiGW corocznie listy zadań priorytetowych, które mogą być finansowane z ich środków oraz zasady i kryteria, które będą obowiązywać przy wyborze zadań do realizacji.

WFOŚiGW w Łodzi udziela pomocy finansowej w formie:

- pożyczek,
- pożyczek pomostowych,
- bezzwrotnych dotacji,
- przekazywania środków państwowym jednostkom budżetowym,
- dopłat do oprocentowania kredytów i pożyczek zaciąganych w bankach komercyjnych,
- częściowej spłaty kapitału kredytu bankowego.

Celami horyzontalnymi Funduszu realizowanymi w każdym z dziedzinowych celów środowiskowych Strategii są:

- poprawa stanu środowiska poprzez wsparcie realizacji zobowiązań środowiskowych, w szczególności wynikających z Traktatu Akcesyjnego,
- pełne wykorzystanie środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi, przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną,
- wdrażanie innowacji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, poprawa efektywności energetycznej i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, niskoemisyjność gospodarki i społeczeństwa oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy, w tym rozwoju nowych technik i technologii służących między innymi racjonalnej gospodarce zasobami naturalnymi, zapobieganiu powstawaniu lub ograniczeniu emisji do środowiska,
- zrównoważone, efektywne korzystanie z zasobów, w tym z surowców pierwotnych,
- wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców województwa łódzkiego poprzez edukację ekologiczną.

Fundusz co roku ogłasza listę programów priorytetowych na rok kolejny, które pomagają zrealizować zadania zgodnie z przyjętą Strategią.

W latach 2018-2029 realizowany jest program „Czyste Powietrze”, który stwarza możliwość uzyskania wsparcia finansowego przez osoby fizyczne, właścicieli domów jednorodzinnych na:

- wymianę starych źródeł ciepła oraz zakup wraz z montażem nowych, spełniających kryteria programu,
- wymianę okien i drzwi,
- montaż lub modernizację instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej,
- docieplenie przegród budynku,
- montaż wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła,
- instalację OZE, czyli odnawialnych źródeł energii.

Strategie NFOŚiGW, jak i WFOŚiGW w Łodzi, a także listy priorytetowe zamieszczone są na ich stronach internetowych (www.nfosigw.gov.pl i www.wfosigw.lodz.pl).

W nowej perspektywie finansowania powinny być dostępne środki pomocowe z UE, obecnie brak szczegółów w tym zakresie.

XIII. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Ogólne informacje o gminie

- Gmina miejsko-wiejska Rzgów położona jest w centralnej części Polski, w województwie łódzkim, powiecie łódzkim wschodnim. Gmina Rzgów graniczy z gminami: Pabianice i Ksawerów (powiat pabianicki), Tuszyn i Brójce (powiat łódzki wschodni) oraz z miastem Łódź i miastem Pabianice.
- Gmina Rzgów wchodzi w skład łódzkiej aglomeracji miejskiej stanowiąc dla niej fragment południowego pasa rozwojowego. Gmina położona jest pomiędzy trzema dużymi miastami: Łodzią, Piotrkowem Trybunalskim i Pabianicami.
- Wiodącą funkcją Gminy Rzgów jest rolnictwo. W strukturze użytkowania gruntów dominują użytki rolne, które zajmują ok. 67% powierzchni ogólnej gminy.
- Lasy na terenie gminy zajmują powierzchnię 284,84 ha, co daje bardzo niski wskaźnik lesistości na poziomie 4,3%.
- Gmina Rzgów położona jest w obszarze metropolitalnym aglomeracji łódzkiej, której silne oddziaływanie w dużej mierze decyduje o kierunku rozwoju gminy.
- Główne walory gminy: rzeźba terenu, klimat oraz bliskie sąsiedztwo łódzkiej aglomeracji miejskiej i łatwa dostępność komunikacyjna sprzyja rozwojowi funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej gminy.
- Zgodnie z regionalizacją fizycznogeograficzną Polski wg J. Kondrackiego (z uwzględnieniem aktualizacji z 2018 r.) Rzgów usytuowany jest w obrębie: prowincji Niż Środkowoeuropejski, podprowincji Niziny Środkowopolskie, makroregionu Wzniesienia Południowomazowieckie, mezoregionów Wzniesienia Łódzkie i Wysoczyzna Bełchatowska.
- Obszar gminy znajduje się w łódzko-wieluńskim rejonie klimatycznym, typowym dla środkowej Polski charakteryzującym się przenikaniem cech klimatu kontynentalnego i oceanicznego oraz znaczną zmiennością stanów pogody (zwłaszcza wiosną).
- Przez obszar gminy przebiega dział wodny I rzędu między dorzeczami Wisły i Odry. Sieć rzeczną gminy stanowią głównie Ner, Struga z dopływami bez nazw oraz Dobrzynka z kilkoma równoległymi ciekami łączącymi się z Dobrzyńką poza granicą gminy. Na wschód od Romanowa jeden słaby ciek prowadzi wody w kierunku Wolbórki – do dorzecza rzeki Pilicy.
- Cały teren gminy znajduje się na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 401 „Niecka Łódzka”, będącego zbiornikiem w utworach kredy dolnej w ośrodku szczelinowym i szczelinowo-porowym.

Wpływ istniejącej infrastruktury na stan środowiska

W zakresie istniejącej infrastruktury, która może mieć wpływ na stan środowiska przyrodniczego (szczególnie na jakość wód powierzchniowych i podziemnych) należy zwrócić uwagę na funkcjonującą oczyszczalnię ścieków oraz przydomowe oczyszczanie ścieków. Innym

elementem wpływającym na stan środowiska przyrodniczego są eksploatowane ujęcia wód podziemnych, ze względu na występujące obszary GZWP.

Aktualnie obszarami interwencji na terenie gminy, czyli obszarami stwarzającymi nadal problemy środowiskowe są: wody powierzchniowe, zasoby przyrodnicze, powietrze atmosferyczne, klimat akustyczny, infrastruktura kanalizacyjna, gospodarka odpadami.

Na podstawie wskazanych obszarów interwencji dla gminy określono cele ekologiczne, które powinny być realizowane w następujących kierunkach interwencji:

- ochrona klimatu i jakości powietrza,
- zagrożenia hałasem,
- pola elektromagnetyczne,
- gospodarowanie wodami,
- gospodarka wodno-ściekowa,
- zasoby geologiczne,
- gleby,
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- zasoby przyrodnicze,
- zagrożenie poważnymi awariami przemysłowymi.

Głównymi priorytetami (w perspektywie do roku 2035) dla gminy są:

- poprawa stanu środowiska na terenie Gminy Rzgów w poszczególnych jego obszarach interwencji,
- przyjazny środowisku naturalnemu rozwój gospodarczy Gminy Rzgów.

Gmina po dwóch latach wdrażania opracowanej strategii ochrony środowiska będzie zobowiązana do sporządzenia Raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska, w którym zostaną przeanalizowane podejmowane działania i określony zostanie stan realizacji założonych celów. Program ochrony środowiska jest zatem dokumentem, który w sposób stały będzie wspomagać ochronę środowiska na terenie Gminy Rzgów, a także będzie stanowić podstawę do ubiegania się o dofinansowania na inwestycje prośrodowiskowe.

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DLA PROJEKTU**

***Program Ochrony Środowiska
dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030
z perspektywą do roku 2035***

Opracowana przy współpracy
Urzędu Miejskiego w Rzgowie
Przez:
PPUH „BaSz” mgr inż. Bartosz Szymusik
26-200 Końskie ul. Polna 72
tel./fax (41) 372 49 75 e-mail basz@post.pl
www.basz.pl

Rzgów 2025

Spis treści

1. Wprowadzenie	5
1.1. Podstawa prawna i cel Prognozy.....	5
1.2. Zawartość merytoryczna „Prognozy ...”	5
1.3. Zawartość „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”	8
1.4. Cele „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”	9
2. Powiązania projektu z innymi dokumentami.....	9
3. Analiza stanu środowiska	11
3.1. Ogólna charakterystyka Gminy Rzgów.....	11
3.2. Gleby.....	11
3.3. Wody podziemne	12
3.4. Wody powierzchniowe.....	12
3.5. Powietrze atmosferyczne	13
3.6. Zasoby przyrodnicze	14
3.7. Różnorodność biologiczna.....	16
3.8. Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne.....	16
3.9. Gospodarka odpadami	18
4. Problemy ochrony środowiska na terenie Gminy Rzgów istotne z punktu widzenia projektu „Programu ...” dla Gminy Rzgów	19
4.1. Degradacja gleb i powierzchni ziemi	19
4.2. Zagrożenia wód powierzchniowych i podziemnych.....	20
4.3. Powietrze atmosferyczne	23
4.4. Zasoby przyrodnicze	26
4.5. Hałas	26
4.6. Pola elektromagnetyczne	27
5. Główne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym i regionalnym oraz ich uwzględnienie podczas opracowania „Programu ...”	27
6. Zadania ujęte w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”	40
7. Określenie, analiza i ocena stanu środowiska na obszarach przewidywanych znaczącym oddziaływaniem	53
7.1. Matryca wpływów zadań „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów ...” na poszczególne komponenty środowiska.....	53
7.2. Prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań.....	62
7.3. Przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko	63
7.4. Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych	72
7.5. Oddziaływanie planowanych inwestycji	72

8. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”	87
9. Propozycje rozwiązań alternatywnych służących zapobieganiu, ograniczaniu lub kompensacji przyrodniczej negatywnych oddziaływań na środowisko w związku z realizacją projektu „Programu ...” dla Gminy Rzgów	87
10. Odporność ustaleń projektowanego dokumentu na zmiany klimatu ze szczególnym uwzględnieniem klęsk żywiołowych oraz analiza oddziaływania zmieniających się warunków klimatycznych i środowiskowych	91
11. Analiza rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zaproponowanych w projekcie „Programu ...” dla Gminy Rzgów	93
12. Oddziaływania transgraniczne projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030z perspektywą do roku 2035”	94
13. Identyfikacja obszarów, na których prowadzona była działalność mogąca z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi.....	94
14. Identyfikacja istniejących i zamkniętych składowisk odpadów lub ich części oraz terenów, na których gromadzone były odpady, na których występuje zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, ograniczenie możliwości rozprzestrzeniania zanieczyszczeń z terenów innych niż składowiska odpadów, na których gromadzone były odpady.....	95
15. Niedostatki i braki materiałów utrudniające ocenę szkodliwego oddziaływania na środowisko ustaleń projektowanego dokumentu	95
16. Informacje końcowe.....	95
16.1. Metody wykorzystane przy opracowaniu „Prognozy ...”	95
16.2. Metody analizy realizacji skutków „Programu ...”	96
16.3. Metody analizy realizacji postanowień projektu „Programu ...”	96
17. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	97
18. Podpis autora oraz data opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko	100

Spis tabel

Tabela 1. Pomniki przyrody na terenie Gminy Rzgów	15
Tabela 2. Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych obejmujących teren Gminy Rzgów.....	21
Tabela 3. Charakterystyka JCWPd obejmujących teren Gminy Rzgów	22
Tabela 4. Wynikowe klasy stref w strefie łódzkiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia (z uwzględnieniem krajowych norm dla uzdrowisk)	24
Tabela 5. Wynikowe klasy stref w strefie łódzkiej (klasyfikacja wg parametrów) uzyskane na podstawie rocznej oceny jakości powietrza z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla ochrony roślin (dwutlenku siarki, tlenków azotu oraz ozonu)	25
Tabela 6. Pomiary promieniowania elektromagnetycznego na terenie Gminy Rzgów	27
Tabela 7. Cele polityki ochrony środowiska	27
Tabela 8. Zadania przewidziane do realizacji na terenie Gminy Rzgów w latach 2026-2035..	41

Tabela 9. Przewidywane znaczące oddziaływanie zadań inwestycyjnych na terenie gminy na następujące zagadnienia i aspekty środowiska	54
Tabela 10. Wpływ przedsięwzięć na poszczególne komponenty środowiska – wnioski z matrycy logicznej.....	60
Tabela 11. Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko (bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych, długoterminowych i stałych i chwilowych) dla zadań inwestycyjnych na terenie Gminy Rzgów	64
Tabela 12. Oddziaływanie planowanych inwestycji na pomniki przyrody zlokalizowane w Gminie Rzgów.....	73
Tabela 13. Oddziaływanie planowanych inwestycji na elementy przyrody	74
Tabela 14. Oddziaływanie planowanych inwestycji na zdrowie i życie ludzi.....	85
Tabela 15. Proponowane środki i zalecenia minimalizacji niekorzystnych oddziaływań na środowisko	88

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawna i cel Prognozy

Podstawą prawną sporządzenia niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko (zwana dalej „Prognozą ...”) projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035” (zwanego dalej „Programem ...”) jest art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112) (zwanej dalej „ustawą ooś”). Artykuł ten zobowiązuje organy administracji opracowujące projekty polityk, strategii, planów lub programów obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych dokumentów. Związane jest to ze stosowaniem w prawodawstwie polskim postanowień Dyrektywy 2001/42/WE z 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

Zawartość niniejszej „Prognozy ...” wynika z art. 51 wspomnianej ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z zapisami ustawowymi przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty: „studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego (...) koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju (...) polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystania terenu, opracowywane lub przyjmowane przez organy administracji (...) polityki, strategii, planu i programu, którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar natura 2000”.

Nadrzędnym celem „Prognozy ...” jest określenie potencjalnych skutków w środowisku, jakie mogą wystąpić po wdrożeniu zapisów projektu „Programu ...” jak również sformułowanie zaleceń o charakterze przeciwdziałania lub minimalizacji dla wszelkich jego negatywnych oddziaływań. „Prognoza ...” winna wspierać proces decyzyjny dla realizacji inwestycji ingerujących w stan środowiska.

Celem przeprowadzenia niniejszej „Prognozy ...” jest:

- ocena stopnia i sposobu uwzględnienia zagadnień ochrony środowiska w projekcie „Programu ...”,
- ocena potencjalnych skutków środowiskowych wdrażania zapisów dokumentu,
 - przygotowanie ewentualnych wytycznych, które pozwolą na udoskonalenie końcowej wersji „Programu ...”.

1.2. Zawartość merytoryczna „Prognozy ...”

Zawartość niniejszej „Prognozy ...” wynika z powyżej przedstawionej ustawy dotyczącej udostępniania informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

W sprawie przeprowadzenia procedury środowiskowej do dokumentu „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035” Gmina Rzgów wystąpiła z pismami do:

- Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (odpowiedź: znak pisma – NSOZNS.9022.481.2025.AM z dnia 01 sierpnia 2025 r.)
- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi (odpowiedź: znak pisma – WOOŚ.411.356.2025.MGW z dnia 29 lipca 2025 r.).

Zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy o Prognoza oddziaływania na środowisko:

1. Zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informację o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości ich przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów.

2. Określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra

materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

3. Przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

4. Ponadto Prognoza zawiera:

- a) identyfikację, analizę i ocenę oddziaływań generowanych zapisami projektu dokumentu na zasoby, twory i składniki przyrody, a także na cele ochrony przyrody wymienione w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2014 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. 2024 r., poz. 1478) oraz cele, przedmioty i zakazy obowiązujące w odniesieniu do form ochrony przyrody i otulin,
- b) szczegółową analizę możliwości negatywnego oddziaływania przewidywanych przez projekt dokumentu zapisów na cele ochrony, przedmioty ochrony, integralność obszarów i spójność Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 w kontekście zapisów art. 33 ustawy o ochronie przyrody,
- c) zakres informacji zawartych w prognozie powinien uwzględniać szczegółową analizę i ocenę w jaki sposób zapisy Rozporządzenia (UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych i zmiany rozporządzenia (UE) 2022/869 (Dz. U. UE. L. z 2024 r. poz. 1991) nakładającego cele i obowiązki odbudowy m.in. ekosystemów lądowych, przybrzeżnych i słodkowodnych, odbudowy naturalnej łączności rzek oraz naturalnych funkcji powiązanych równin zalewowych, odbudowy populacji owadów zapylających, odbudowy ekosystemów rolniczych oraz odbudowy ekosystemów leśnych, zostały uwzględnione w projekcie dokumentu oraz jak zapisy projektowanego dokumentu przyczyniły się do ograniczenia oddziaływania na środowisko. Wyjaśnić, czy zawarte w projekcie dokumentu działania są wystarczające do spełnienia założeń wynikających z ww. rozporządzenia;
- d) identyfikację, analizę i ocenę oddziaływania generowanego zapisami projektu dokumentu na jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych oraz obejmuje analizę możliwości nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza dla zidentyfikowanych części wód,
- e) analizę odporności ustaleń projektowanego dokumentu na zmiany klimatu ze szczególnym uwzględnieniem klęsk żywiołowych, jak i analizę oddziaływania

zmieniających się warunków klimatycznych i środowiskowych na ustalenia projektowanego dokumentu. Powyższa analiza uwzględnia również wpływ projektu dokumentu na różnorodność biologiczną i inne elementy środowiska,

- f) identyfikację obszarów wpisanych do wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi na terenie objętym projektem dokumentu. Analiza i ocena istniejącego stanu środowiska powinna być przeprowadzona na podstawie dostępnych i aktualnych źródeł informacji istotnych dla oceny zagrożenia zanieczyszczeniem gleby lub ziemi na danym terenie oraz dostępnych i aktualnych badań zanieczyszczenia gleby i ziemi substancjami powodującymi ryzyko.
- g) identyfikację istniejących i zamkniętych składowisk odpadów lub ich części oraz terenów, na których gromadzone były odpady, na których występuje zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia lub środowiska oraz wskazać planowane działania mające na celu ograniczenie możliwości rozprzestrzeniania zanieczyszczeń z terenów innych niż składowiska odpadów, na których gromadzone były odpady.

1.3. Zawartość „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 647) jednostki samorządu terytorialnego mają obowiązek opracowania „Programu Ochrony Środowiska”.

Poprzedni „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2021-2025 z perspektywą do roku 2030” przyjęty został Uchwałą Nr XLV/441/2022 Rady Miejskiej w Rzgowie z dnia 02.03.2022 r.

Celem aktualizacji „Programu ...” jest przedstawienie wytycznych do racjonalnych działań programowych na dalsze lata i poprawa stanu środowiska przyrodniczego Gminy Rzgów. Zawarte w nim rozwiązania organizacyjne oraz logistyczno-techniczne przyczynią się do właściwego, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju gospodarowania zasobami przyrodniczymi.

Projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035” opracował zespół konsultantów PPUH „BaSz” mgr inż. Bartosz Szymusik (Końskie, ul. Polna 72).

Projekt „Programu...” składa się z części:

- Przedmiot i zakres opracowania
- Podstawy i cel opracowania
- Metodyka opracowania programu
- Charakterystyka gminy
- Działania samorządu gminy w latach 2020-2024
- Ocena stanu środowiska w poszczególnych obszarach przyszłej interwencji
- Adaptacja do zmian klimatu
- Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

- Działania edukacyjne
- Monitoring środowiska
- Analiza zgodności programu z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym, wojewódzkim i powiatowym
- Analiza SWOT
- Cele, kierunki interwencji oraz zadania i ich finansowanie
- Zarządzanie ochroną środowiska
- Wdrażanie programu ochrony środowiska dla Gminy Rzgów
- Streszczenie w języku niespecjalistycznym

1.4. Cele „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Priorytety w zakresie ochrony środowiska dla gminy to:

- Poprawa stanu środowiska na terenie Gminy Rzgów w poszczególnych jego obszarach interwencji.
- Przyjazny środowisku naturalnemu rozwój gospodarczy Gminy Rzgów.

Działania w „Programie ...” realizowane będą w podziale na obszary interwencji:

- ochrona klimatu i jakości powietrza,
- zagrożenia hałasem,
- pola elektromagnetyczne,
- gospodarowanie wodami,
- gospodarka wodno-ściekowa,
- zasoby geologiczne
- gleby,
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- zasoby przyrodnicze,
- zagrożenie poważnymi awariami przemysłowymi.

2. Powiązania projektu z innymi dokumentami

Przy opracowywaniu projektu „Programu ...” korzystano z zapisów zawartych w niżej wymienionych dokumentach sporządzonych na poziomie krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym:

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności;
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.);
- Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej;
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku;
- Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”;
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030;
- Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022;

- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030;
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030;
- Polityka energetyczna Polski do 2040 roku;
- Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030r. oraz 2040 r.) – inaczej aKPOP;
- Plan Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły;
- Aktualizacja Programu wodno-środowiskowego kraju;
- Aktualizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych;
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030;
- Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów;
- Program oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032;
- Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej;
- Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej;
- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego oraz Plan zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Łodzi, Łódź sierpień 2018r.;
- Program Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego na lata 2025-2028 z perspektywą do 2032, Łódź 2024r.;
- Plan gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2019-2025 z uwzględnieniem lat 2026-2031, Łódź 2021r.;
- Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa łódzkiego przyjęty uchwałą nr II/40/24 Sejmiku Województwa Łódzkiego w dniu 21 czerwca 2024r.;
- Uchwała nr L/597/22 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 22 listopada 2022 r. zmieniająca uchwałę nr XLIV/548/17 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 24 października 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa łódzkiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw;
- Uchwała nr LXIII/694/23 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 21 listopada 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie programu ochrony powietrza i planu działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej;
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2025-2028 z perspektywą na lata 2029-2032, Łódź 9 lipca 2024 r.;
- Strategia Rozwoju Gminy Rzgów na lata 2022 - 2030, Rzgów 2022r.;
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2021-2025 z perspektywą do roku 2030, kwiecień 2021r.;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rzgów;
- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (zgodnie z danymi zawartymi w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Rzgów);

- Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Miasta i Gminy Rzgów na lata 2017-2032, przyjęty uchwałą nr XL/313/2017 Rady Miejskiej w Rzgowie z dnia 30 sierpnia 2017 r.;
- Gminny Program Niskoemisyjny dla Gminy Rzgów na lata 2025-2028 Aktualizacja, Rzgów sierpień 2024r.;
- Założenia do Planu Zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Rzgów – opracowanie na lata 2011 – 2026, aktualizacja z 2024 r.;
- Strategia Adaptacji do Zmian Klimatu Gminy Rzgów do 2030 r. z perspektywą do roku 2050 – Miejski Plan Adaptacji.

Priorytety i zadania objęte projektem dla „Programu ...” realizują cele środowiskowe ujęte w dokumentach strategicznych w zakresie ochrony środowiska zarówno na szczeblu krajowym, wojewódzkim powiatowym jak i gminnym.

3. Analiza stanu środowiska

3.1. Ogólna charakterystyka Gminy Rzgów

Gmina miejsko-wiejska Rzgów położona jest w centralnej części Polski, w województwie łódzkim, powiecie łódzkim wschodnim. Gmina Rzgów graniczy z gminami: Pabianice i Ksawerów (powiat pabianicki), Tuszyn i Brójce (powiat łódzki wschodni) oraz z miastem Łódź i miastem Pabianice.

Gmina Rzgów wchodzi w skład łódzkiej aglomeracji miejskiej stanowiąc dla niej fragment południowego pasa rozwojowego. Gmina położona jest pomiędzy trzema dużymi miastami: Łodzią, Piotrkowem Trybunalskim i Pabianicami. Rzgów zlokalizowany jest w odległości: 10 km od centrum Łodzi, 31 km od Piotrkowa Trybunalskiego i 10 km od Pabianic.

Powierzchnia gminy wynosi 66 km² (6661 ha), co stanowi ponad 13% ogólnej powierzchni powiatu łódzkiego wschodniego. Miasto Rzgów zajmuje 16,8 km², a obszar wiejski gminy 49,2 km².

W skład Gminy Rzgów wchodzi 14 sołectw obejmujących 16 miejscowości.

Układ terytorialny poszczególnych sołectw charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem. Najmniejszym powierzchniowo sołectwem jest Huta Wiskicka-Tadzin (253 ha), największym zaś Rzgów (1668 ha). Wszystkie sołectwa gminy mają powierzchnię powyżej 200 ha, są to duże powierzchniowo jednostki różniące się zarówno obszarem jak również gęstością zaludnienia.

Wiodącą funkcją Gminy Rzgów jest rolnictwo. W strukturze użytkowania gruntów dominują użytki rolne, które zajmują ok. 67% powierzchni ogólnej gminy. Lasy na terenie gminy zajmują powierzchnię 284,84 ha, co daje wskaźnik lesistości na poziomie 4,3%.

3.2. Gleby

Gmina Rzgów, ma charakter rolniczy z przewagą upraw warzywnych (przeznaczonych głównie do zaopatrzenia aglomeracji łódzkiej). Aktualnie 56,2% użytków rolnych stanowią grunty orne, a większość gleb na terenie gminy to gleby bielcowe i pseudobielcowe oraz brunatne w klasach bonitacyjnych od IIIb do V. Najlepsze gleby występują w rejonie

Romanowa (klasa V-IV) oraz Czyżeminka, Guzewa i Prawdy (klasa IVb-V). Gleby wyższych klas IIIa-IIIb znajdują się w Starej Gadce, Gospodarzu, Kalinie, Kalinku i Starowej Górze. Połowa powierzchni gruntów ornych to gleby chronione klasy bonitacyjnej III i IV. Główne kompleksy przydatności rolniczej gleb to: żytne (od bardzo dobrego do słabego) i częściowo pszenne dobre.

3.3. Wody podziemne

Gmina Rzgów znajduje się w strefie średniej zasobności w wody podziemne. Według regionalizacji hydrogeologicznej B. Paczyńskiego (1995) gmina leży w VII regionie hydrogeologicznym zwanym „łódzkim”, w którego granicach wody podziemne poziomów użytkowych (pierwszy poziom wodonośny) występują w utworach czwartorzędowych i kredowych, lokalnie w paleogeńsko-neogeńskich (trzeciorzędowych).

Wody podziemne obszaru Gminy Rzgów, mające znaczenie użytkowe, ściśle wiążą się z osadami wieku górno-kredowego i czwartorzędowego, z tym że podstawowy poziom wodonośny stanowi poziom czwartorzędowy. Ujmowany jest on przez większość wodociągów oraz obiekty usługowe, produkcyjne, gospodarstwa niezwodociągowane i rolnictwo. W poziomach użytkowych gminy generalnie występują wody dobrej jakości, wymagające nieskomplikowanego uzdatniania do celów konsumpcyjnych.

Cały obszar Gminy Rzgów położony jest w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 401 Niecka łódzka. Obecnie GZWP nr 401 posiada udokumentowane warunki hydrogeologiczne oraz zweryfikowane na nowo granice i powierzchnie. Jest to duży i jednorodny zbiornik wód podziemnych. Poziom zbiornikowy tworzą piaski, żwiry i słabo związane piaskowce kredy dolnej. Gmina Rzgów położona jest w jego centralno-wschodniej części, gdzie utwory kredy dolnej są izolowane kilkusetmetrowym kompleksem osadów kredy górnej. Poziom kredy dolnej wykształcony jest we frakcji wapiennej i marglistej.

Gmina Rzgów leży w zasięgu jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) 72 – obszar dorzecza Odry i 84 – obszar dorzecza Wisły.

3.4. Wody powierzchniowe

Na terenie Gminy Rzgów występuje wododział I rzędu Wisły i Odry. Przez teren Gminy przepływa główny ciek wodny – rzeka Ner oraz rzeka Dobrzynka wraz z dopływami głównie w postaci rowów melioracyjnych. Rzeka Ner ma charakter typowo nizinny. Przepływa przez obszar gminy przez ok. 11,7 km. Rzeka Ner zasilana jest przez dopływy, w których skład wchodzi: Dopływ spod Wiskitna, Dopływ w Rzgowie, Dopływ z Guzewa, a także inne dopływy bez nazwy. Rzeka Dobrzynka przepływająca przez teren Gminy Rzgów stanowi lewy dopływ Neru. W dolinie rzeki ukształtowane są niewielkie zbiorniki wodne. Na terenie Gminy Rzgów wody powierzchniowe stojące reprezentują przede wszystkim zbiorniki wodne naturalne, ale także sztuczne występujące w dolinie rzeki Ner w Tadzynie, Hucie Wiskickiej oraz w Gospodarzu. Pełnią one rolę rekreacyjną oraz hodowlaną. Na obszarze gminy występują również bezodpływowe oczka wodne zlokalizowane w dolinach rzecznych.

Gmina Rzgów znajduje się w obrębie jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

- RW200010254635 - Wolbórka do Dopływu spod Będzelina

- RW600010183219 - Ner do Dobrzynki
- RW600010183229 - Dobrzynka

3.5. Powietrze atmosferyczne

Głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza są emisje wynikające bezpośrednio z działalności człowieka oraz warunków i zjawisk naturalnie zachodzących w środowisku. Źródła zanieczyszczeń powietrza związane z działalnością człowieka (emisja antropogeniczna) obejmują:

- *emisję liniową* – komunikacyjną pochodzącą głównie z transportu samochodowego, jak również kolejowego, wodnego i lotniczego,
- *emisję punktową* pochodzącą ze zorganizowanych źródeł w wyniku energetycznego spalania paliw i przemysłowych procesów technologicznych,
- *emisję powierzchniową*, w skład której wchodzi zanieczyszczenia komunalne z palenisk domowych, gromadzenia i utylizacji ścieków i odpadów.

Emisja liniowa (komunikacyjna)

Emisja liniowa szczególnie skoncentrowana jest wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu kołowego i charakteryzuje się dużą nierównomiernością w ciągu doby. Zanieczyszczenia komunikacyjne (tlenek i dwutlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, pyły z metalami ciężkimi) stwarzają zagrożenie dla zdrowia ludzi, jakości upraw polowych, pogarszają stan powietrza atmosferycznego, a także wpływają na wzrost poziomu stężenia ozonu w troposferze. Negatywny wpływ emisji liniowej na zdrowie ludzi i środowisko maleje wraz ze wzrostem odległości od szlaków komunikacyjnych.

Na terenie Gminy Rzgów emisja komunikacyjna szczególnie nasiloną jest wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych: drogi krajowej nr 91 (od 2025 r. droga wojewódzka nr 488) relacji Gdańsk–Łódź–Katowice–Cieszyn–Granica Państwa, drogi krajowej nr 71 relacji Pabianice–Rzgów, drogi powiatowej nr 2906E (wcześniej droga wojewódzka nr 714) relacji Pabianice–Rzgów–Kurowice. Stopień zanieczyszczenia atmosfery związany z emisją liniową na danym obszarze kształtowany jest nie tylko przez źródła emisji tam zlokalizowane, ale duże znaczenie ma także emisja napływowa. Ważną rolę w przenoszeniu emisji odgrywają czynniki meteorologiczne i topograficzne. Położenie Gminy Rzgów na południe od Łodzi w zasadzie nie powoduje, przy przeważających wiatrach z kierunków zachodnich i południowych, napływu zanieczyszczeń z tego obszaru. Ponadto teren gminy charakteryzuje się małym urozmaicheniem hipsometrycznym i stosunkowo niewielkim zalesieniem co powoduje dobre przewietrzanie i brak „zalegania” zanieczyszczeń, które występowałyby w przypadku wyraźnych zagłębień typu niecki, doliny czy kotliny. Dobra wymiana powietrza i przewietrzenie terenu, które ograniczają kumulowanie się zanieczyszczeń pochodzących ze środków transportu są związane z lokalnymi warunkami zagospodarowania terenów wokół sieci drogowej w Gminie Rzgów, tj. zabudową zagrodową i jednorodziną o niskim stopniu.

Emisja punktowa (ze źródeł przemysłowych)

Emisja zanieczyszczeń ze źródeł punktowych, tj. z zakładów przemysłowych, przedsiębiorstw energetyki ciepłej – jest objęta kontrolą i ewidencją, natomiast emisja z pozostałych źródeł, ze względu na charakter i rozproszenie jest trudna do zbilansowania. Na terenie gminy funkcjonuje wiele zakładów przemysłowych o zróżnicowanych profilach działalności. Zakłady te rozmieszczone są na terenie całej gminy. Ich działalność nie wywiera jednak negatywnego wpływu na stan czystości powietrza. Instalacje emitujące zanieczyszczenia wyposażone są w urządzenia zabezpieczające środowisko przed ich negatywnym wpływem.

Na terenie gminy nie występują zakłady o profilu produkcji szczególnie szkodliwym dla środowiska. W ogólnej ocenie jakości powietrza punktowa emisja technologiczna ze źródeł zlokalizowanych na terenie gminy ma marginalny wpływ na stan aerosanitarny jej obszaru. Oddziaływanie emisji punktowej na jakość powietrza w gminie może być związane z napływem zanieczyszczeń wraz z masami powietrza z okolicznych terenów. Najbliższe punktowe źródła zanieczyszczenia powietrza, związane z działalnością przemysłową oraz z gospodarką komunalną, zlokalizowane są na terenie Łodzi.

Emisja powierzchniowa (niska)

Emisja niska wynika z powszechności stosowania paliw stałych, szczególnie węgla kamiennego o niskiej jakości, w domowych instalacjach grzewczych. Wzrost stężenia zanieczyszczeń powstałych w wyniku emisji powierzchniowej notuje się cyklicznie w okresie zimowym. Wyniki badań monitoringowych wskazują, że emisja niska z palenisk domowych ma znaczący udział w ogólnej emisji zanieczyszczeń do powietrza, a jej wpływ uwidacznia się szczególnie na obszarach charakteryzujących się zwartą, gęstą zabudową, gdzie nie ma możliwości przewietrzenia. Największą grupę budynków na terenie gminy stanowią budynki mieszkalne jednorodzinne i to one w głównej mierze odpowiadają za emisję niską. Zanieczyszczenia emitowane są emitorami o wysokości około 10 m, co powoduje rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń po najbliższej okolicy – zbyt niska wysokość emitorów w powiązaniu z częstą w okresie zimowym inwersją temperatury sprzyja kumulacji zanieczyszczeń. Indywidualne gospodarstwa domowe nie posiadają urządzeń ochrony powietrza. Wielkość emisji z tych źródeł jest trudna do oszacowania i wykazuje zmienność sezonową (związaną z okresem grzewczym).

3.6. Zasoby przyrodnicze

Wg danych GUS, na koniec 2024 r., poziom lesistości Gminy Rzgów wynosił zaledwie 4,3% (przy poziomie 21,4% dla województwa łódzkiego). Niska lesistość związana jest m.in. z wysoce rozwiniętą infrastrukturą drogową i rozwojem terenów przemysłowych oraz osadnictwa. Lasy na obszarze gminy zarządzane są w znacznej mierze przez osoby fizyczne oraz wspólnoty gruntowe. W zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego znajduje się niewielki odsetek lasów. Lasy na terenie gminy są lasami wielofunkcyjnymi. Obok funkcji gospodarczych spełniają także funkcje dydaktyczne, rekreacyjno-turystyczne, historyczne, ekologiczne, krajobrazowe i kulturowe. Na terenie Gminy Rzgów przeważają drzewostany

ze znaczną dominacją sosny zwyczajnej (ok. 76%). Ponadto występują także brzozy (ok. 16%) i dęby (ok. 6%). Sporadycznie pojawia się inwazyjna robinia akacjowa.

Na terenie Gminy Rzgów poza pomnikami przyrody w postaci drzew obecnie nie występują żadne inne formy ochrony przyrody. Najbliższe obszary chronione występujące w pobliżu gminy to położony na granicy północno-zachodniej Zespół Przyrodniczo Krajobrazowy „Ruda Willowa” oraz na południu w gminie Tuszyn rezerwat Molenda (w odległości 0,34 km) i Wolbórka (0,16 km).

Tabela 1. Pomniki przyrody na terenie Gminy Rzgów

Lp.	Lokalizacja	Data ustanowienia	Typ i rodzaj pomnika	Opis pomnika
1	Gadka Stara, cmentarz wojenny	15.01.1992	jednoobiektowy	Drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 121 cm; obwód: 380 cm; wysokość: 32 m)
2	Gospodarz, park wiejski	31.12.1993	jednoobiektowy	Drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 185 cm; obwód: 581 cm; wysokość: 24 m)
3	Gospodarz, park wiejski	31.12.1993	jednoobiektowy	Drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 118 cm; obwód: 371 cm; wysokość: 32 m)
4	Gospodarz, park wiejski	31.12.1993	jednoobiektowy	Drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 134 cm; obwód: 421 cm; wysokość: 31 m)
5	Gospodarz, park wiejski	31.12.1993	jednoobiektowy	Drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 137 cm; obwód: 430 cm; wysokość: 31 m)
6	Gospodarz, park wiejski	31.12.1993	jednoobiektowy	Drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 151 cm; obwód: 474 cm; wysokość: 32 m)
7	Gospodarz, park wiejski	31.12.1993	jednoobiektowy	Drzewo (gatunek: Wiąz szypułkowy - Ulmuslaevis (Ulmuspedunculata; Ulmuseffusa); pierśnica: 118 cm; obwód: 371 cm; wysokość: 32 m)
8	Gospodarz, park wiejski	31.12.1993	jednoobiektowy	Drzewo (gatunek: Klon srebrzysty - Acersaccharinum; pierśnica: 84cm; obwód: 264cm; wysokość: 28m)
9	Gospodarz, park wiejski	31.12.1993	jednoobiektowy	Drzewo (gatunek: Klon srebrzysty - Acersaccharinum; pierśnica: 92cm; obwód: 289cm; wysokość: 28m)
10	Rośnie na placu kościelnym Plac 500-lecia 7 w Rzgowie	26.03.1998	jednoobiektowy	Drzewo (gatunek: Buk pospolity (Buk zwyczajny) - Fagussylvatica; pierśnica: 102cm; obwód: 320cm; wysokość: 32m)

Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody (<https://crfop.gdos.gov.pl/>)

3.7. Różnorodność biologiczna

Na obszarze gminy zagrożeniem różnorodności biologicznej są przede wszystkim zmiany zachodzące w siedliskach, które uniemożliwiają zachowanie gatunku. Zagrożenia zwykle mają związek z gospodarczą działalnością człowieka, która w głównej mierze polega na przekształcaniu siedlisk.

Dużym zagrożeniem dla zasobów przyrody w gminie jest silna antropopresja, która niesie za sobą wymieranie gatunków, a w konsekwencji ubożenie ekosystemów i zmniejszanie lokalnej bioróżnorodności. Głównym zagrożeniem dla gatunków roślin jest zmiana charakteru ich siedlisk. Działalność człowieka zmierzająca do coraz lepszego wykorzystania gruntów ornych powoduje istotne zmiany we florze gminy.

Straty w bioróżnorodności spowodowane są m.in. poprzez wylesianie, zabiegi pielęgnacyjne w lasach, utworzenie sztucznych zbiorników wodnych, meliorację, wypalanie traw, powstawanie dzikich wysypisk śmieci oraz zanieczyszczenie wód.

3.8. Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne

Na stan akustyczny środowiska ma wpływ wiele czynników, wśród których należy wyróżnić uwarunkowania wynikające z położenia gminy, wielkości zajmowanego obszaru, zaludnienia, stopnia urbanizacji, uprzemysłowienia oraz rozwoju szlaków komunikacyjnych. Najbardziej uciążliwym hałasem dla człowieka jest hałas komunikacyjny (najbardziej odczuwalny) oraz przemysłowy.

Hałas komunikacyjny

Źródłem hałasu na terenie Gminy Rzgów jest przede wszystkim komunikacja samochodowa. Na poziom hałasu drogowego ma wpływ szereg czynników związanych z ruchem pojazdów i parametrami drogi. Do najważniejszych z nich należą:

- problemy komunikacyjne: nieprzystosowanie nawierzchni do występującego natężenia ruchu i obciążenia (duży udział pojazdów ciężarowych powoduje szybkie niszczenie nawierzchni),
- natężenie ruchu związane bezpośrednio ze znaczeniem drogi w układzie komunikacyjnym oraz gęstość dróg,
- struktura ruchu (udział pojazdów ciężkich i hałaśliwych),
- średnia prędkość pojazdów i ich stan techniczny,
- płynność ruchu,
- rodzaj i stan nawierzchni, pochylenie drogi.

Na terenie miasta i gminy Rzgów zlokalizowany jest m.in. fragment autostrady A1, droga ekspresowa S8, droga krajowa nr 71 i nr 91 (od 2025 r. droga wojewódzka nr 488). Przybliżona długość odcinków dróg na terenie miasta Rzgowa wynosi 116 km (7,8 km – drogi ekspresowe, 15,8 km – drogi główne ruchu przyspieszonego, 3,5 km – drogi główne, 10 km – drogi zbiorcze, 42,4 km – drogi lokalne, 36,9 km – pozostałe) – dane z BDOT10k. W związku z powyższym, sieć drogowa na terenie miasta i gminy jest znacznie rozwinięta. W mieście Rzgów zlokalizowany jest węzeł drogowy Rzgów łączący drogę krajową nr 91 (od 2025 r. droga

wojewódzka nr 488)z drogą ekspresową S8. Droga krajowa nr 91 (od 2025 r. droga wojewódzka nr 488), łączy Gdańsk, Tczew, Toruń, Włocławek, Łódź, Piotrków Trybunalski, Radomsko, Częstochowę oraz Podwarpie. Przez obszar gminy przebiegają również drogi powiatowe oraz gminne. Największe natężenie ruchu i najbardziej zagrożone rejony oddziaływania hałasu drogowego występują na drodze ekspresowej S8, drodze krajowej nr 91 (od 2025 r. droga wojewódzka nr 488) i drodze krajowej nr 71, a także na drodze powiatowej nr 2906E (wcześniej droga wojewódzka DW nr 714). Drogi gminne nie wpływają w znacznym stopniu na uciążliwość akustyczną. Sąsiedztwo wymienionych arterii komunikacji drogowej z obszarami wymagającymi zapewnienia właściwych standardów jakości stanu akustycznego środowiska powoduje, że obszary te należy sklasyfikować jako miejsca potencjalnego zagrożenia hałasem komunikacyjnym drogowym.

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy obejmuje zarówno dźwięki emitowane przez różnego rodzaju maszyny i urządzenia, a także części procesów technologicznych oraz instalacje i wyposażenie zakładów produkcyjnych, rzemieślniczych i usługowych. Do tego rodzaju hałasu zalicza się także dźwięki emitowane przez urządzenia obiektów handlowych (wentylatory, urządzenia klimatyzacyjne). Taki hałas ma charakter lokalny. Obecnie systemy lokalizacji nowych inwestycji, a także potrzeba sporządzenia ocen oddziaływania na środowisko, kontrole i egzekucja nałożonych kar pozwalają na znaczne ograniczenie tych uciążliwości. Ponadto dla źródeł hałasu przemysłowego, ze względu na ich niewielkie rozmiary, istnieją różne możliwości techniczne ograniczenia emisji hałasu (np. stosowanie tłumików akustycznych, obudów poszczególnych urządzeń czy zwiększenie izolacyjności akustycznej ścian pomieszczeń, w których znajdują się maszyny wytwarzające hałas).

Źródłem hałasu są także linie przesyłowe wysokiego napięcia oraz sprężarki do napędu łączników i transformatorów na terenach stacji elektroenergetycznych najwyższych napięć.

Na obszarze Gminy Rzgów nie ma większych zakładów przemysłowych emitujących hałas uciążliwy dla mieszkańców powodujący przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Pola elektromagnetyczne

Dopuszczalne poziomy PEM w środowisku określone są dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i dla miejsc dostępnych dla ludności. Od 2021 roku monitoring pól elektromagnetycznych prowadzony jest zgodnie z nowym Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2019 r. poz. 2448). Obowiązujące poziomy dopuszczalne według w/w Rozporządzenia wynoszą dla wysokich częstotliwości (10 MHz – 300 GHz) od 28 V/m do 61 V/m.

W stosunku do przesyłowych linii elektroenergetycznych oraz obiektów z nimi związanych przyjmuje się:

- szkodliwy wpływ linii energetycznych o napięciu 110, 220 i 400 kV obejmuje strefę o szerokości od 12 do 25 m od osi linii w obie strony,

- uciążliwość stacji transformatorowych zamyka się w granicach obiektu.

Na terenie gminy zainstalowane są maszty telefonii komórkowej. Uciążliwość masztów telefonii komórkowej mieści się w ich strefach ochronnych.

3.9. Gospodarka odpadami

Odpady komunalne

Odpady komunalne to odpady powstające w gospodarstwach domowych (z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji), a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Dopuszczalne jest zaklasyfikowanie do odpadów komunalnych również niektórych odpadów opakowaniowych, pod warunkiem, że zbierane są w sposób selektywny lub występują jako zmieszane odpady opakowaniowe.

Głównymi źródłami wytwarzania odpadów komunalnych na terenie gminy są:

- gospodarstwa domowe,
- obiekty infrastruktury, tj. handel, usługi, zakłady rzemieślnicze, targowiska, obiekty administracji i inne.

Na terenie Gminy Rzgów poza systemem gospodarowania odpadami komunalnymi znajdują się nieruchomości niezamieszkałe, ogrody oraz budynki związane z działalnością gospodarczą.

Odpady niebezpieczne

Podstawowym źródłem powstawania odpadów niebezpiecznych jest działalność przemysłowa i usługowa. Odpady niebezpieczne powstają również w gospodarstwach domowych, służbie zdrowia, budynkach administracyjnych itp.

Na obszarze gminy nie ma zlokalizowanych czynnych składowisk odpadów niebezpiecznych ani mogilnika do składowania przeterminowanych środków ochrony roślin. Odpady niebezpieczne są wywożone poza teren Gminy Rzgów – do unieszkodliwienia lub przetworzenia.

Zorganizowane zbieranie odpadów niebezpiecznych występuje w niektórych placówkach:

- zużyty sprzęt RTV i AGD: w sklepach sprzedających takie produkty lub akcyjnie bezpośrednio od mieszkańców w wyznaczonych terminach,
- baterie: pojemniki na baterie znajdują się w sklepach, obiektach administracyjnych, w tym w szkołach, w Urzędzie Miejskim w Rzgowie,
- odpady z rozbiórek i budowy, gruz: na zgłoszenie bezpośrednio od mieszkańców,
- przeterminowane leki: w aptekach.

Ponadto niektóre grupy odpadów, w tym odpady zawierające części niebezpieczne można oddawać bez limitów ilościowych do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

W gminie obowiązuje „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Rzgów na lata 2017-2032”. Azbest z terenu gminy jest sukcesywnie usuwany. Mieszkańcy mogą zwracać się do Urzędu Miejskiego w Rzgowie z wnioskami o sfinansowanie wywozu i utylizacji wyrobów zawierających azbest.

Odpady z sektora gospodarczego

Na terenie gminy znajduje się obecnie 2 338 podmiotów gospodarczych ujętych w rejestrze REGON (stan na 31.12.2024 r.). Większość z zarejestrowanych firm stanowią podmioty małe, gdzie znaczna ich część działa jako podmioty jednoosobowe. Odbiorem odpadów gospodarczych od poszczególnych wytwórców z terenu gminy zajmują się specjalistyczne firmy, posiadające odpowiednie zezwolenia w tym zakresie.

4. Problemy ochrony środowiska na terenie Gminy Rzgów istotne z punktu widzenia projektu „Programu ...” dla Gminy Rzgów

4.1. Degradacja gleb i powierzchni ziemi

Jakość gleb w gminie nie jest najlepsza, przeważają gleby niskich klas bonitacyjnych o wysokim zakwaszeniu i wysoką absorpcją metali ciężkich. Konieczne jest nawożenie, wapnowanie i stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych, ze względu na kwaśny odczyn gleb. Do najważniejszych obszarów problemowych związanych z ochroną gleb na terenie gminy można zaliczyć:

- odcinki dróg o dużym natężeniu ruchu,
- obszary położone w sąsiedztwie stacji paliw,
- obszary związane z eksploatacją kopalin,
- obszary użytkowane rolniczo,
- obszary zajmowane pod zabudowę.

Naturalna odporność gleb na chemiczne czynniki niszczące związana jest ściśle z typem gleb. Najmniejszą odporność na tego typu zagrożenia wykazują gleby luźne i słabo gliniaste, ubogie w składniki pokarmowe, a więc głównie gleby bielcowe. Gleby brunatne, zasobne w składniki pokarmowe i wodę, są bardziej odporne na zagrożenia chemiczne. Działania antropogeniczne powodują przechodzenie związków biogenych i innych zanieczyszczeń bezpośrednio do gleby, wód podziemnych i powierzchniowych. Do zwiększenia degradacji przyczyniają się także rzeźba terenu oraz warunki atmosferyczne. Jednym z głównych czynników zmian w strukturze chemicznej gleb jest rolnicze użytkowanie, które może powodować nadmierne przechodzenie składników pokarmowych, takich jak azot, fosfor, potas i magnez do gleby, a tym samym dalej do wód powierzchniowych i podziemnych powodując eutrofizację. Niewłaściwe używanie nawozów naturalnych i mineralnych może spowodować poważne straty w środowisku. W przypadku rolnictwa erozja i degradacja gleb najczęściej powiązana jest z niewłaściwym nawożeniem mineralnym i organicznym, nieprawidłową uprawą, likwidacją zakrzewień i zadrzewień śródpolnych. Biorąc pod uwagę rolniczy charakter gminy oraz funkcjonujące liczne gospodarstwa rolne należy mieć na uwadze możliwość stosowania nawozów organicznych, takich jak gnojowica pochodząca z gospodarstw o profilu produkcji zwierzęcej.

Dla gleb Gminy Rzgów problemem są również zanieczyszczenia pyłowe, których źródłem jest głównie rozwijający się transport drogowy. Z komunikacją samochodową związane są takie zanieczyszczenia jak: substancje ropopochodne, metale ciężkie, związki azotu, węglowodory WWA i inne, takie jak sól stosowana w czasie zimy, detergenty, itp.

4.2. Zagrożenia wód powierzchniowych i podziemnych

Wody powierzchniowe

Stan wód powierzchniowych na terenie gminy nie jest zadowalający, co potwierdzają dane przedstawione w poniższej tabeli. Zgodnie z danymi zawartymi na stronie karty.apgw.gov.pl dotyczącymi ogólnego stanu jednolitych części wód powierzchniowych ich stan ogólny określony został jako zły.

Tabela 2. Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych obejmujących teren Gminy Rzgów

Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP)		Lokalizacja			Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan (ogólny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
Krajowy kod JCWP rzecznych	Nazwa JCWP rzecznych	Region wodny	Nazwa dorzecza	RZGW				
RW200010254635	Wolbórka do Dopływu spod Będzelina	Środkowej Wisły	obszar dorzecza Wisły	Warszawa	umiarkowany	poniżej dobrego	zły	zagrożona
RW600010183219	Ner do Dobrzynki	Warty	obszar dorzecza Odry	Poznań	umiarkowany	brak danych	zły	zagrożona
RW600010183229	Dobrzynka	Warty	obszar dorzecza Odry	Poznań	umiarkowany	brak danych	zły	zagrożona

Źródło: karty.apgw.gov.pl

Gmina Rzgów leży w zasięgu jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) 72 – obszar dorzecza Odry i 84 – obszar dorzecza Wisły, które, zgodnie z danymi KZGW, cechują odmienne parametry.

Tabela 3. Charakterystyka JCWPd obejmujących teren Gminy Rzgów

Informacje podstawowe		
Numer JCWPd	72	84
Kod JCWPd	GW600072	GW200084
Powierzchnia JCWPd [km ²]	1 838,30	4 265,59
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Odry	obszar dorzecza Wisły
Region wodny	Warty	Środkowej Wisły
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	RZGW w Poznaniu	RZGW w Warszawie
Zarząd Zlewni	w Sieradzu	w Piotrkowie Trybunalskim
Ocena stanu JCWPd*		
Stan chemiczny	dobry	dobry
Stan ilościowy	dobry	dobry
Stan JCWPd	dobry	dobry
Presje determinujące stan JCWPd		
Zasoby wód podziemnych dostępne do zagospodarowania [tys. m ³ /rok] – stan na rok 2018	91 373,37	184 141,04
% wykorzystania zasobów dostępnych do zagospodarowania	44	11
Zidentyfikowane presje znaczące. Wynik analizy znaczących oddziaływań - JCWPd	presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką komunalną lub przemysłem	presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką komunalną lub przemysłem
Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWPd	chemiczna	chemiczna
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	niezagrożona	niezagrożona
Cele środowiskowe dla JCWPd		
Stan chemiczny	dobry stan chemiczny	dobry stan chemiczny
Stan ilościowy	dobry stan ilościowy	dobry stan ilościowy

Źródło: karty.apgw.gov.pl (opracowanie firma BaSz)

Główne zagrożenia i problemy

Wody powierzchniowe

Dużym obciążeniem dla środowiska wodnego, a w szczególności dla cieków wodnych jest zrzut oczyszczonych ścieków z oczyszczalni ścieków, odprowadzanie (bezpośrednie lub pośrednie poprzez grunt) wód opadowych i roztopowych, spływ powierzchniowy z dróg i placów.

Z wodociągu korzysta 99,2% mieszkańców gminy, natomiast skanalizowanie osiąga znacznie niższy procent (64,6%). Ścieki z jednostek osadniczych, w których nie ma sieci kanalizacyjnej gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych lub oczyszczane w przydomowych oczyszczalniach ścieków.

Wody podziemne

Wody podziemne, podobnie jak wody powierzchniowe, stale podlegają antropopresji. Mogą być narażone na różnego rodzaju czynniki degradujące wpływające na ich jakość i zasobność. Wśród potencjalnych i rzeczywistych źródeł zanieczyszczeń wód podziemnych występujących na terenie gminy można wyliczyć:

- komunalne: oczyszczalnie ścieków, odprowadzanie ścieków socjalno-bytowych do rowów przydrożnych, cieków wodnych itp., ujęcia wód podziemnych,
- transportowe: stacje paliw, szlaki komunikacyjne, obszary magazynowo-składowe,
- rolnicze: nawozy, pestycydy i środki ochrony roślin, gnojownie przy gospodarstwach rolnych, składowanie obornika bez płyt obornikowych,
- atmosferyczne: związane z emisją zanieczyszczeń do atmosfery i ich opadem,
- naturalne.

Planowane na terenie gminy inwestycje, zarówno na etapie realizacji (faza budowy) jak i późniejszej eksploatacji nie będą negatywnie oddziaływać na jakość wód, tym samym nie będą stanowić zagrożenia dla osiągnięcia celów środowiskowych wód i ekosystemów wodnych. W czasie prac budowlanych utrzymywany będzie właściwy stan techniczny maszyn budowlanych i urządzeń oraz środków transportujących materiały budowlane na plac budowy w celu zapobieżenia ewentualnym awariom instalacji paliwowych, a tym samym wyciekom substancji ropopochodnych, które mogą spowodować zanieczyszczenie gruntu, a pośrednio również wód. Na etapie funkcjonowania inwestycji zalecenia w zakresie ochrony wód dotyczyć będą właściwego sposobu gospodarowania powstającymi w budynku ściekami i odpadami.

4.3. Powietrze atmosferyczne

Ocena jakości powietrza i obserwacja zachodzących zmian dokonywana jest corocznie w ramach państwowego monitoringu. Na terenie całego województwa łódzkiego oceny tej dokonuje Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, w dwóch stref badania tj.: aglomeracja łódzka (kod strefy PL1001) oraz strefa łódzka do której należy Gmina Rzgów (kod strefy PL1002). Klasyfikacji stref dokonuje się oddzielnie dla dwóch grup kryteriów ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia oraz ze względu na ochronę roślin.

Według zasad oceny rocznej, klasę strefy dla danego zanieczyszczenia określa się na podstawie jego stężeń występujących w rejonach potencjalnie najbardziej zanieczyszczonych daną substancją. W związku z tym nawet niewielkie przekroczenie wartości normatywnych zanieczyszczenia wpływa na wynik klasyfikacji całej strefy (nawet o dużej powierzchni). Biorąc to pod uwagę należy stwierdzić, że zaliczenie strefy do klasy C dla danego zanieczyszczenia nie oznacza złej sytuacji na terenie całej strefy, a jest jedynie znakiem, że w strefie istnieją obszary wymagające podjęcia i prowadzenia działań na rzecz poprawy jakości powietrza. Zaliczenie strefy do określonej klasy wiąże się z koniecznością podjęcia konkretnych działań na rzecz poprawy jakości powietrza lub utrzymania jego jakości na niezmiennym poziomie. W celu scharakteryzowania stanu aktualnego w zakresie jakości powietrza atmosferycznego odniesiono się do ogólnej oceny jakości powietrza prezentowanej dla obszaru strefy łódzkiej PL1002. Strefa ta jest rozległa i obejmuje m.in. obszar Gminy Rzgów.

Ocenę stanu powietrza atmosferycznego przeprowadzono w oparciu o dostępne dane za lata 2020-2024 pochodzące z opracowania GIOŚ w Warszawie pt.: „Roczna Ocena Jakości Powietrza w województwie łódzkim”. Raporty za lata 2020, 2021, 2022, 2023 i 2024.

Tabela 4. Wynikowe klasy stref w strefie łódzkiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia (z uwzględnieniem krajowych norm dla uzdrowisk)

Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											
PL1002 (strefa łódzka)	SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	As	Cd	Ni	B(a)P	O ₃ *	PM2,5 poziom dopuszczalny – II faza (20 µg/m ³)**
	rok 2020											
	A	A	C	A	A	A	A	A	A	C	A	C1
	rok 2021											
	A	A	C	A	A	A	A	A	A	C	A	C1
	rok 2022											
	A	A	C	A	A	A	A	A	A	C	A	C1
	rok 2023											
	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A	A1
	rok 2024											
	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A	C1

Źródło: GIOŚ Warszawa

* Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2.

** Dla pyłu zawieszonego PM2,5 poziom dopuszczalny – I faza (25 µg/m³), strefa uzyskała klasę A.

Tabela 5. Wynikowe klasy stref w strefie łódzkiej (klasyfikacja wg parametrów) uzyskane na podstawie rocznej oceny jakości powietrza z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla ochrony roślin (dwutlenku siarki, tlenków azotu oraz ozonu)

Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy			
	SO ₂	NO _x	O ₃ *	O ₃ **
PL1002 (strefa łódzka)	rok 2020			
	A	A	A	D2
	rok 2021			
	A	A	A	D2
	rok 2022			
	A	A	A	D2
	rok 2023			
	A	A	A	D2
	rok 2024			
	A	A	A	D2

Źródło: GIOŚ Warszawa

* Wg poziomu docelowego (A).

**Wg poziomu celu długoterminowego (D2).

Z Raportu dotyczącego rocznej oceny jakości powietrza w województwie łódzkim za rok 2024 wynika, że strefę łódzką w której położona jest Gmina Rzgów biorąc pod uwagę ochronę zdrowia i ludzi zakwalifikowano do klasy C ze względu na przekroczenia poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM_{2,5} (faza II klasa C1) i poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀, natomiast biorąc pod uwagę ochronę roślin – do klasy D2 ze względu na przekroczenia poziomu celu długoterminowego ozonu.

Ze względu na przekroczenia stężeń substancji negatywnie oddziałujących na zdrowie ludzi i rośliny konieczne jest podejmowanie działań prowadzących do zmniejszenia poziomu zanieczyszczenia powietrza.

Działania w zakresie poprawy jakości powietrza są realizowane w ramach programu ochrony powietrza i planu działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej. Kod Programu: PL1002PM10dPM2,5aBaPaO38_2021 (Załącznik do uchwały Nr LXIII/694/23 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 21 listopada 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie programu ochrony powietrza i planu działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej – Dz. Urz. Województwa Łódzkiego z 2023 r. poz. 9981).

Program ochrony powietrza dla strefy łódzkiej został opracowany w związku z przekroczeniami stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀, pyłu zawieszonego PM_{2,5}, benzo(a)pirenu oraz ozonu w 2021 r. Zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych integralną częścią programu jest plan działań krótkoterminowych.

Wśród obszarów, na których wystąpiły przekroczenia poziomów dopuszczalnych, docelowych lub poziomu celu długoterminowego na terytorium strefy łódzkiej, wymieniono gminę miejsko-wiejską Rzgów.

Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza w Gminie Rzgów jest emisja niska – powierzchniowa z sektora komunalno-bytowego związana z działalnością antropogeniczną oraz emisja komunikacyjna – liniowa na obszarach bezpośrednio sąsiadujących z drogami o znacznym natężeniu ruchu. Na terenie Gminy Rzgów emisja komunikacyjna szczególnie nasilona jest wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych: drogi krajowej nr 91 (od 2025 r. droga wojewódzka nr 488) łączącej Gdańsk, Tczew, Toruń, Włocławek, Łódź, Piotrków Trybunalski, Radomsko, Częstochowę, drogi krajowej nr 71 relacji Pabianice–Rzgów, drogi powiatowej nr 2906E (wcześniej droga wojewódzka DW nr 714) relacji Pabianice–Rzgów–Kurowice. Natomiast emisja niska – powierzchniowa pochodzi z lokalnych kotłowni i pieców węglowych używanych w indywidualnych gospodarstwach domowych. Głównym paliwem w lokalnych kotłowniach jest węgiel o różnej jakości i różnym stopniu zasilczenia.

4.4. Zasoby przyrodnicze

Działania w zakresie ochrony przyrody powinny obejmować ochronę prawnie chronionych form przyrody, lasów (przeciwdziałanie powstawaniu dzikich wysypisk, wypalaniu traw), jak również możliwość wykorzystania tych terenów dla rozwoju turystyki.

Zagrożenia dla terenów pod ochroną:

- zmiany stosunków wodnych: melioracje wpływające na obniżenie poziomu wód gruntowych i przesuszenie wielu miejsc,
- intensywna gospodarka leśna (wycinka),
- zabiegi melioracyjne na terenach leśnych prowadzące do zaniku siedlisk torfowiskowych i podmokłych łąk,
- zmiana sposobu gospodarowania na łąkach i odejście od ich wykaszania i wypasania, co powoduje ich zakrzaczenie,
- nielegalne wysypiska śmieci,
- wypalanie łąk,
- zagrożenia komunikacyjne występujące wzdłuż drogowych i kolejowych szlaków komunikacyjnych,
- zagrożenia związane z pracami dotyczącymi odwodnienia dróg i nasypów kolejowych lub budową urządzeń infrastruktury drogowej.

4.5. Hałas

Najbardziej uciążliwym źródłem hałasu na obszarze Gminy Rzgów jest komunikacja drogowa oraz działalność przemysłowa. Szacuje się, że z uwagi na zwiększającą się liczbę pojazdów mechanicznych natężenie hałasu będzie stopniowo wzrastać. Ponadto hałas drogowy jest trudny do eliminowania, ze względu na fakt przebiegania tras przez tereny zurbanizowane.

Ochrona przed hałasem powinna polegać na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez zmniejszanie poziomu hałasu komunikacyjnego

na skutek nasadzeń drzew lub montażu ekranów akustycznych w miejscach szczególnie narażonych.

Główne zagrożenia i problemy:

- niekorzystne zjawisko rozszerzania się obszarów zagrożonych hałasem samochodowym,
- brak inwentaryzacji obszarów, na których występują przekroczenia wartości normatywnych hałasu w środowisku, a w szczególności obszarów, na których przekroczone są wartości progowe hałasu w środowisku.

4.6. Pola elektromagnetyczne

W Gminie Rzgów ostatnie pomiary promieniowania elektromagnetycznego prowadzone były w 2023 r. w jednym punkcie pomiarowym zlokalizowanym przy Placu 500-lecia. Na badanym terenie nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Tabela 6. Pomiary promieniowania elektromagnetycznego na terenie Gminy Rzgów

Adres punktu pomiarowego	Wynik 0,5 godz. pomiaru [V/m]
Rzgów Plac 500-lecia 22	<0,8

Źródło: GIOŚ – Wyniki okresowych pomiarów pól elektromagnetycznych wykonanych w 2023 r. w ramach stałej sieci monitoringu na terenie województwa łódzkiego

Główne zagrożenia i problemy:

- lokalizacja źródeł promieniowania w pobliżu miejsc zamieszkania.

5. Główne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym i regionalnym oraz ich uwzględnienie podczas opracowania „Programu ...”

Polityka ochrony środowiska jest jedną z najważniejszych polityk Unii Europejskiej, ponieważ obejmuje swym zakresem wszystkie dziedziny życia społeczno-gospodarczego oraz przewiduje realizację działań o efektach długofalowych (charakter horyzontalny). Dlatego też polityka wspólnotowa musi znajdować odzwierciedlenie w strategiach niższego rzędu.

Tabela 7. Cele polityki ochrony środowiska

Cele wskazane w dokumentach strategicznych	Zadania zaplanowane w „Programie ...” powiązane z celami i kierunkami wskazanymi w dokumentach strategicznych
Polityka Energetyczna Polski do 2040 roku	
Polityka energetyczna Polski do 2040 roku (PEP2040), koncentrować się będzie na trzech filarach: I filar – sprawiedliwa transformacja: transformacja rejonów węglowych, ograniczenie ubóstwa energetycznego, nowe gałęzie przemysłu związane z OZE i energetyką jądrową;	Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w obszarze interwencji:

II filar – zero emisyjny system energetyczny: morską energetyką wiatrową, energetyką jądrową, energetyką lokalną i obywatelską; III filar – dobra jakość powietrza: transformacja ciepłownictwa, elektryfikacja transportu, dom z klimatem. Cel polityki energetycznej to bezpieczeństwo energetyczne przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko, przy optymalnym wykorzystaniu własnych zasobów energetycznych. Cele szczegółowe PEP2040: Cel szczegółowy 1. Optymalne wykorzystanie własnych zasobów energetycznych <i>Projekt strategiczny 1. Transformacja regionów węglowych</i> Cel szczegółowy 2. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej <i>Projekt strategiczny 2A. Rynek mocy</i> <i>Projekt strategiczny 2B. Wdrożenie inteligentnych sieci elektroenergetycznych</i> Cel szczegółowy 3. Dywersyfikacja dostaw i rozbudowa infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw ciekłych <i>Projekt strategiczny 3A. Budowa Baltic Pipe</i> <i>Projekt strategiczny 3B. Budowa drugiej nitki Rurociągu Pomorskiego</i> Cel szczegółowy 4. Rozwój rynków energii <i>Projekt strategiczny 4A. Wdrażanie Planu działania (mającego służyć zwiększeniu transgranicznych zdolności przesyłowych energii elektrycznej)</i> <i>Projekt strategiczny 4B. Hub gazowy</i> <i>Projekt strategiczny 4C. Rozwój elektromobilności</i> Cel szczegółowy 5. Wdrożenie energetyki jądrowej <i>Projekt strategiczny 5. Program polskiej energetyki jądrowej</i> Cel szczegółowy 6. Rozwój odnawialnych źródeł energii <i>Projekt strategiczny 6. Wdrożenie morskiej energetyki jądrowej</i> Cel szczegółowy 7. Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji <i>Projekt strategiczny 7. Rozwój ciepłownictwa systemowego</i> Cel szczegółowy 8. Poprawa efektywności energetycznej i. <i>Projekt strategiczny 8. Promowanie poprawy efektywności energetycznej</i>	ochrona klimatu i jakości powietrza.
Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz 2040 r.) – inaczej aKPOP	
Celem głównym zaktualizowanego Krajowego Programu Ochrony Powietrza jest pilna poprawa stanu powietrza w strefach, w których w wyniku oceny jakości powietrza, przeprowadzanej corocznie przez GIOŚ, stwierdzone są w dalszym ciągu przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych wybranych substancji w powietrzu oraz ochrona zdrowia i komfortu życia mieszkańców oraz środowiska naturalnego jako całość.	Cele te będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji.
Plan Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły	

Dla naturalnych części wód celem jest osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego i dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto, w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego. Dla wód podziemnych określono następujące główne cele środowiskowe: • Zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych, • Zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych, • Zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych, • Wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego na skutek działalności człowieka, • Dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.	Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w obszarze interwencji: • gospodarowanie wodami, • gospodarka wodno-ściekowa.
Program wodno-środowiskowy kraju	
Cele: • Niepogarszanie stanu części wód, • Osiągnięcie dobrego stanu wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla wód powierzchniowych, dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych, • Spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawie w odniesieniu do obszarów chronionych (w tym wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, przeznaczonych do celów rekreacyjnych, do poboru wody dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym, do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie, • Zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji.	Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w obszarze interwencji: • gospodarowanie wodami, • gospodarka wodno-ściekowa.
Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych	
Celem Programu jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie – ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami.	Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w obszarze interwencji: • gospodarka wodno-ściekowa.

Master Plan dla obszaru dorzecza Wisły	
Nadrzędne cele strategiczne polityki wodnej Unii Europejskiej, które uwzględniono w dokumencie, skupiają się przede wszystkim na: • Osiągnięciu i utrzymaniu dobrego stanu oraz potencjału wód, a także związanych z nimi ekosystemów, • Zapewnieniu dostępu do zasobów wodnych dla zaspokojenia potrzeb ludności, środowiska naturalnego oraz społecznie i ekonomicznie uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki, • Ograniczeniu negatywnych skutków powodzi i suszy oraz minimalizowaniu ryzyka wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych, • Wdrożeniu systemu zintegrowanego zarządzania zasobami wodnymi i gospodarowania wodami.	Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w obszarze interwencji: • gospodarowanie wodami, • gospodarka wodno-ściekowa.
Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły	
Cele główne zarządzania ryzykiem powodziowym to: • Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego, • Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego, • Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.	Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w obszarze interwencji: • gospodarowanie wodami.
Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032	
W dokumencie zostały wyznaczone następujące cele dotyczące azbestu: • Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest, • Minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju, • Likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.	Kontynuacja programu usuwania azbestu z terenu gminy.
Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej	
Celem głównym jest rozwój gospodarki niskoemisyjnej przy zapewnieniu zrównoważonego rozwoju kraju. Celami szczegółowymi są: • Niskoemisyjne wytwarzanie energii, • Poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami, w tym odpadami, • Rozwój zrównoważonej produkcji – obejmujący przemysł, budownictwo i rolnictwo, • Transformacja niskoemisyjna w dystrybucji i mobilności.	Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w obszarze interwencji: • ochrona klimatu i jakości powietrza.
Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej	
Podstawowe cele zdefiniowane w NSEE to: • Upowszechnienie idei ekorozwoju we wszystkich sferach życia, uwzględniając również pracę i wypoczynek człowieka, czyli objęcie permanentną edukacją ekologiczną wszystkich mieszkańców Polski, • Wdrożenie edukacji ekologicznej jako edukacji interdyscyplinarnej na wszystkich stopniach edukacji formalnej i nieformalnej,	Cele te będą realizowane przez działania opisane w punkcie Edukacja ekologiczna.

• Tworzenie wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów edukacji ekologicznej, stanowiących rozwinięcie Narodowego Programu Edukacji Ekologicznej, a ujmujących propozycje wnoszone przez poszczególne podmioty, realizujące projekty edukacyjne dla lokalnej społeczności, • Promowanie dobrych doświadczeń z zakresu metodyki edukacji ekologicznej.	
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności	
Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska - Kierunek interwencji – Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne, - Kierunek interwencji – Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych, - Kierunek interwencji – Realizacja programu inteligentnych sieci w elektroenergetyce, - Kierunek interwencji – Wzmocnienie roli odbiorców finalnych w zarządzaniu zużyciem energii, - Kierunek interwencji – Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki, - Kierunek interwencji – Zwiększenie poziomu ochrony środowiska, Cel 8 – Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych - Kierunek interwencji – Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach, - Kierunek interwencji – Stworzenie warunków sprzyjających tworzeniu pozarolniczych miejsc pracy na wsi i zwiększaniu mobilności zawodowej na linii obszary wiejskie – miasta, - Kierunek interwencji – Zrównoważony wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego zapewniający bezpieczeństwo żywnościowe oraz stymulujący wzrost pozarolniczego zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich, - Kierunek interwencji – Wprowadzenie rozwiązań prawno-organizacyjnych stymulujących rozwój miast, Cel 9 – Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski - Kierunek interwencji – Udrożnienie obszarów miejskich i metropolitarnych poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego	Cele te będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji.

Strategia na rzecz Odnawialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	
1. Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną i. Kierunek interwencji – Stymulowanie popytu na innowacje przez sektor publiczny 2. Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony i. Kierunek interwencji – Wsparcie dla podwyższania atrakcyjności inwestycyjnej Śląska oraz promocji zmian strukturalnych ii. Kierunek interwencji – Aktywne gospodarczo i przyjazne mieszkańcom miasta iii. Kierunek interwencji – Rozwój obszarów wiejskich 3. Obszar wpływający na osiągnięcie celów <i>Strategii</i> – Transport i. Kierunek interwencji – Budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce ii. Kierunek interwencji – Zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności 4. Obszar wpływający na osiągnięcie celów <i>Strategii</i> – Energia i. Kierunek interwencji – Poprawa bezpieczeństwa energetycznego kraju ii. Kierunek interwencji – Poprawa efektywności energetycznej iii. Kierunek interwencji – Rozwój techniki 5. Obszar wpływający na osiągnięcie celów <i>Strategii</i> – Środowisko i. Kierunek interwencji – Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód ii. Kierunek interwencji – Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania iii. Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego iv. Kierunek interwencji – Ochrona gleb przed degradacją v. Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami geologicznymi vi. Kierunek interwencji – Gospodarka odpadami vii. Kierunek interwencji – Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych	Cele te będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji.

Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej	
1. Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego (I) i. Kierunek interwencji: Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód (I.1) ii. Kierunek interwencji: Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania (I.2) iii. Kierunek interwencji: Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb (I.3) iv. Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej (I.4) 2. Cel szczegółowy: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska (II) i. Kierunek interwencji: Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu (II.1) ii. Kierunek interwencji: Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej (II.2) iii. Kierunek interwencji: Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym (II.3) iv. Kierunek interwencji: Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa (II.4) v. Kierunek interwencji: Wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT (II.5) 3. Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III) i. Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zmianom klimatu (III.1) ii. Kierunek interwencji: Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III.2) 4. Cel szczegółowy: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa (IV) i. Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji (IV.1) 5. Cel szczegółowy: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska (V) i. Kierunek interwencji: Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania (V.1)	Cele te będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku	
i. Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności ii. Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko	Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w obszarze interwencji: • ochrona przed hałasem
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030	
1. Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska i. Kierunek interwencji: II.4. Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska ii. Kierunek interwencji: II.5. Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom	Priorytety te będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji.
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	
1. Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym i. Kierunek interwencji 1.3. Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska ii. Kierunek interwencji 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych iii. Kierunek interwencji 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów 2. Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych i. Kierunek interwencji 2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach	Priorytety te będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji.
Strategia Rozwoju Województwa łódzkiego 2030+	
WIZJA ROZWOJU REGIONU: Harmonijnie rozwijające się województwo w centrum Polski, przyjazne rodzinom, mieszkańcom miast i obszarów wiejskich. Region, w którym nowoczesna gospodarka idzie w parze z ochroną walorów kulturowych i przyrodniczych. 1. CEL STRATEGICZNY: Nowoczesna i konkurencyjna gospodarka Cele operacyjne: 1. Zwiększenie potencjału badawczego i innowacyjnego 2. Podnoszenie jakości kapitału ludzkiego 3. Wsparcie rozwoju MŚP 4. Rozwój sektora rolnego i zwiększenie jego konkurencyjności 2. CEL STRATEGICZNY: Obywatelskie społeczeństwo równych szans Cele operacyjne: 1. Rozwój kapitału społecznego 2. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców 3. Ograniczenie skali ubóstwa i wykluczenia społecznego	Cele te będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji.

3. CEL STRATEGICZNY: Atrakcyjna i dostępna przestrzeń Cele operacyjne: 1. Adaptacja do zmian klimatu i poprawa jakości zasobów środowiska 2. Ochrona i kształtowanie krajobrazu 3. Zwiększenie dostępności transportowej 4. Nowoczesna energetyka w województwie 5. Racjonalizacja gospodarki odpadami 6. Zwiększenie dostępności do usług teleinformatycznych	
Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Łódzkiego na lata 2019-2025 z uwzględnieniem lat 2026-2031	
<i>Cele w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności innymi odpadami ulegającymi biodegradacji:</i> 1. zmniejszenie ilości powstających odpadów 2. zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat należytego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji 3. doprowadzenie do funkcjonowania systemów zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami 4. zmniejszenie udziału zmieszanych odpadów komunalnych w całym strumieniu odbieranych i zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie). 5. zmniejszenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych w 2020r. więcej niż 35% masy tych odpadów w stosunku do masy odpadów wytworzonych w 1995r., 6. zaprzestanie składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych, 7. zaprzestanie składowania zmieszanych odpadów komunalnych bez przetworzenia, 8. zmniejszenie liczby miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych, 9. utworzenie systemu monitorowania gospodarki odpadami komunalnymi, 10. monitorowanie i kontrola postępowania z frakcją odpadów komunalnych wysortowywaną ze strumienia zmieszanych odpadów komunalnych i nieprzeznaczoną do składowania (frakcja 19 12 12), 11. zbilansowanie funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w świetle obowiązującego zakazu składowania określonych frakcji odpadów komunalnych i pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych (w tym odpadów o zawartości ogólnego węgla organicznego powyżej 5% s.m. i o cieple spalania powyżej 6 MJ/kg s.m.) od 1 stycznia 2016 r.,	Kontynuacja systemu zbiórki odpadów zmieszanych i segregowanych na terenie gminy.

12. kontynuacja prowadzenia przez gminy gospodarki odpadami w ramach regionów gospodarki odpadami komunalnymi. 13. doprowadzenie do funkcjonowania systemów zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami do 2030 r. recyklingowi powinno być poddane 65% odpadów komunalnych 14. Redukcja składowania odpadów komunalnych do maksymalnie 10% do 2035r. Cele w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi: 1. likwidacja urządzeń o zawartości PCB powyżej 5dm³ 2. zapewnienie odpowiedniego rozmieszczenia, liczby oraz wydajności spalarni odpadów medycznych i weterynaryjnych w ujęciu regionalnym 3. podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych (w tym segregacji u źródła) 4. ograniczenie ilości odpadów innych niż niebezpieczne w strumieniu odpadów niebezpiecznych 5. wzrost świadomości społeczeństwa oraz przedsiębiorców na temat sposobu postępowania ze zużytymi bateriami i akumulatorami 6. zwiększenia świadomości społeczeństwa i przedsiębiorców na temat sposobu postępowania ze ZSEiE oraz ograniczenie ich powstawania 7. osiągnięcie minimalnych poziomów odzysku i recyklingu odniesionych do masy pojazdów przyjętych do stacji demontażu 8. osiągnięcie celów określonych w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” 9. zapobieganie powstawaniu olejów odpadowych, zwiększenie masy zbieranych olejów oraz monitoring gospodarowania tymi olejami 10. kształtowanie systemu zbierania przeterminowanych środków ochrony roślin i opakowań po nich 11. sukcesywne zagospodarowanie odpadów materiałów wybuchowych 12. tworzenie warunków do zbierania oraz zagospodarowania pozostałych odpadów: opony, z budowy, osadów ściekowych, opakowaniowych, ulegających biodegradacji	
Program Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego na lata 2025-2028 z perspektywą do 2032	
Cele ochrony środowiska do 2032 roku: <i>Ochrona klimatu i jakości powietrza:</i> ➤ Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu <i>Zagrożenia hałasem</i> ➤ Poprawa klimatu akustycznego w województwie łódzkim <i>Pola elektromagnetyczne</i>	Wszystkie zadania zaplanowane w ramach programu wpisują się w cele strategiczne omawianego dokumentu.

➤ Ochrona przed polami elektromagnetycznymi <i>Gospodarowanie wodami</i> ➤ Osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) - rzecznych i jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) ➤ Ochrona przed niedoborami wody i powodzią <i>Gospodarka wodno-ściekowa</i> ➤ Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej <i>Zasoby geologiczne</i> ➤ Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi <i>Gleby</i> ➤ Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu <i>Gospodarowanie odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów</i> ➤ Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa łódzkiego <i>Zasoby przyrodnicze</i> ➤ Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej na terenie województwa łódzkiego <i>Zagrożenia poważnymi awariami</i> ➤ Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków	
„Uchwała antysmogowa” • Uchwała nr XLIV/548/17 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 24 października 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa łódzkiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw • Uchwała nr L/597/22 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 22 listopada 2022 r. zmieniająca uchwałę w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa łódzkiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw	
Z dniem 1 maja 2018 r. weszła w życie Uchwała nr XLIV/548/17 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 24 października 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa łódzkiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2017 r. poz. 4549) – tzw. „uchwała antysmogowa”. W dniu 22 listopada 2022 r. Sejmik Województwa Łódzkiego przyjął uchwałę nr L/597/22 zmieniającą uchwałę w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa łódzkiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2022 r. poz. 7058). Głównym celem uchwały jest wprowadzenie odpowiednich regulacji w zakresie eksploatacji instalacji spalania paliw, które przyczynią się do poprawy jakości powietrza w województwie łódzkim. Poprawa jakości powietrza w sposób oczywisty przyczyni się do poprawy stanu zdrowia mieszkańców województwa. Uchwała weszła w życie 1 maja 2018 r., co oznacza, iż od tej daty na terenie województwa łódzkiego:	Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w obszarze interwencji: • ochrona klimatu i jakości powietrza.

• wszystkie montowane kotły powinny spełniać wymagania dotyczące efektywności energetycznej i wielkości emisji określone w Rozporządzeniu Komisji (EU) 2015/1189; • nie można spalać paliw najgorszej jakości, czyli: – w których udział masowy węgla kamiennego o uziarnieniu poniżej 3 mm wynosi powyżej 15 %, za wyjątkiem paliw o wartości opałowej nie mniejszej niż 24 MJ/kg oraz zawartości popiołu nie większej niż 12%, – węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla, – mułków i flotokonzentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem, – zawierających biomasę stałą o wilgotności powyżej 20%. Przepisy uchwały dla kominków i pieców zaczęły obowiązywać od 1 stycznia 2022 r., po tej dacie wszystkie montowane kominki i piece (czyli miejscowe ogrzewacze pomieszczeń) powinny spełniać wymagania dotyczące efektywności energetycznej i wielkości emisji określone w Rozporządzeniu Komisji (EU) 2015/1185. Uchwała wprowadziła następujące przepisy przejściowe dające czas na dostosowanie się do nowych regulacji: • dopuszczono możliwość eksploatacji kotłów spełniających wymagania klasy 5 według normy PN-EN 303- 5:2012, których eksploatację rozpoczęto przed 1 maja 2018 r. do czasu tzw. śmierci technicznej urządzenia. • dla kotłów pozaklasowych, tzw. „kopciuchów”, których eksploatację rozpoczęto przed 1 maja 2018 r. określono czas wymiany do 1 stycznia 2025r.; • dla kotłów spełniających wymagania klasy 3 lub 4 według normy PN-EN 303-5:2012, których eksploatację rozpoczęto przed 1 maja 2018 r. określono czas wymiany do 1 stycznia 2028 r.; • dla kominków i pieców, których eksploatację rozpoczęto przed 1 maja 2018 r. określono czas wymiany lub dostosowania instalacji do 1 stycznia 2026 r. (dostosowanie to ma polegać na ograniczeniu wielkości emisji pyłu do poziomu określonego w Rozporządzeniu Komisji (EU) 2015/1185).	
Uchwała nr LXIII/694/23 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 21 listopada 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie programu ochrony powietrza i planu działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej	
Celem tworzenia programów ochrony powietrza jest poprawa jakości powietrza i dotrzymanie norm jakości powietrza określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 845) na obszarach, gdzie występują przekroczenia. Dokument zawiera analizę przyczyn występowania wysokich stężeń substancji oraz wskazuje działania naprawcze mające na celu ich redukcję do poziomów nieprzekraczających norm. Integralną częścią POP są Plany Działania Krótkoterminowych, wdrażane w sytuacjach wystąpienia ryzyka lub przekroczenia poziomów	Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w obszarze interwencji: • ochrona klimatu i jakości powietrza.

dopuszczalnych/docelowych, informowania społeczeństwa lub alarmowych w strefach województwa łódzkiego w danym roku kalendarzowym.	
„Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa łódzkiego” przyjęty uchwałą nr II/40/24 Sejmiku Województwa łódzkiego w dniu 21 czerwca 2024 r.	
Celem „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa łódzkiego” jest określenie głównych działań ograniczających poziom hałasu w środowisku, a tym samym poprawa klimatu akustycznego i jakości życia mieszkańców województwa, poprzez zmniejszenie negatywnych skutków zdrowotnych związanych z hałasem.	Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w obszarze interwencji: ochrona przed hałasem.
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2025-2028 z perspektywą na lata 2029-2032	
Cele i kierunki interwencji Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza Cel: Poprawa i ochrona jakości powietrza na terenie powiatu Kierunki interwencji: ➤ Zmniejszenie emisji powierzchniowej (niskiej) ➤ Ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych ➤ Działania administracyjne, kontrolne i organizacyjne Obszar interwencji: Zagrożenia hałasem Cel: Poprawa stanu klimatu akustycznego na terenie powiatu Kierunek interwencji: ➤ Poprawa stanu układu komunikacyjnego Obszar interwencji: Pole elektromagnetyczne Cel: Ochrona mieszkańców przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych Kierunki interwencji: ➤ Utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń dla środowiska i mieszkańców ➤ Poprawa stanu układu komunikacyjnego Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami Cel: Ochrona zasobów wód podziemnych oraz powierzchniowych przed ilościową i jakościową degradacją Kierunek interwencji: ➤ Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa Cel: Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej Kierunek interwencji: ➤ Rozwój infrastruktury wodno-ściekowej Obszar interwencji: Zasoby geologiczne Cel: Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi Kierunek interwencji: ➤ Działania edukacyjno-informacyjne Obszar interwencji: Gleby Cel: Odpowiednie gospodarowanie glebami Kierunek interwencji:	Wszystkie zadania zaplanowane w ramach programu wpisują się w cele strategiczne omawianego dokumentu.

➤ Działania edukacyjno-informacyjne Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów Cel: Uporządkowanie gospodarki odpadami Kierunki interwencji: ➤ Zapewnienie właściwej obsługi w zakresie odbioru odpadów ➤ Działania edukacyjno-informacyjne Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze Cel: Ochrona zasobów przyrodniczych Kierunek interwencji: ➤ Działania edukacyjno-informacyjne Obszar interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami Cel: Ochrona przed następstwami nadzwyczajnych sytuacji kryzysowych Kierunek interwencji: ➤ Działania edukacyjno-informacyjne	
---	--

6. Zadania ujęte w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Tabela 8. Zadania przewidziane do realizacji na terenie Gminy Rzgów w latach 2026-2035

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty zadania [zł]										Źródła środków	Dodatkowe informacje o zadaniu
			2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035		
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Prowadzenie kampanii edukacyjnych w zakresie konieczności ochrony powietrza i wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie	Urząd Miejski w Rzgowie Organizacje pozarządowe Placówki edukacyjne	-										Budżet gminy, Fundusze Europejskie WFOŚiGW	Realizacja zależna od dostępnych środków
	Prowadzenie działań kontrolnych w zakresie zakazu spalania odpadów w indywidualnych systemach grzewczych jako elementu zmian w świadomości społeczeństwa oraz środków prewencyjny	Urząd Miejski w Rzgowie Policja	-										Budżet gminy, Fundusze Europejskie WFOŚiGW	
	Wykonanie projektu budowy oświetlenia ulicy Akacjowej i Modrzewiowej w Starowej Górze	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	2 000,00	.	.	.	.	.	.	.	.	Budżet gminy, Budżet państwa, Fundusze europejskie	Poprawa infrastruktury oświetleniowej w Gminie Rzgów Realizacja zależna od dostępnych środków
	Projekt i budowa oświetlenia ulicznego ul. Przyszkolna w Romanowie	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	3 000,00	.	.	.	.	.	.	.	.		
	Projekt oświetlenia ul. Okiennej w Starowej Górze	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	1 000,00	4 000,00	.	.	.	.	.	.	.		

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty zadania [zł]										Źródła środków	Dodatkowe informacje o zadaniu
			2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035		
Zagrożenia hałasem	Projekt ulicy Wójtowskiej w Starowej Górze	Urząd Miejski w Rzgowie	155 000,00	1 000,00	18 000,00	12 000,00	-	-	-	-	-	-	Budżet gminy, Budżet państwa, Fundusze europejskie	Poprawa infrastruktury drogowej w Gminie Rzgów Realizacja zależna od dostępnych środków
	Projekt i przebudowa ul. Usługowej i Śniadeckiego w Starej Gadce i Starowej Górze	Urząd Miejski w Rzgowie	2 299 763,06	2 299 763,06	5 000,00	-	-	-	-	-	-	-		
	Projekt przebudowy ul. Klonowej w Starowej Górze	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	1 000,00	20 000,00	-	-	-	-	-	-	-		
	Wykonanie projektu przebudowy/rozbudowy osiedla Nadrzeczna, obejmujące ulice: Jagiellończyka, Załuski, Łowmiańskiego, Żołnierzy Września	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	1 000,00	21 000,00	-	-	-	-	-	-	-		
	Rozbudowa dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą w miejscowości Gospodarz (ulica Łanowa i Zbożowa)	Urząd Miejski w Rzgowie	1 030 000,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-		

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty zadania [zł]										Źródła środków	Dodatkowe informacje o zadaniu
			2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035		
	Projekt i przebudowa drogi nr 106409 E	Urząd Miejski w Rzgowie	456 000,00	1 000,00	1 000,00	15 000,00	.	.	.	.	.	.		
	Rozbudowa skrzyżowania oraz dróg gminnych nr 106443 E, 106490 E, 106443 E w miejscowości Rzgów	Urząd Miejski w Rzgowie	5 000 000,00	.	.	.	.	.	.	.	.	.		
	Wykonanie projektu przebudowy drogi powiatowej 1233 E w Bronisinie Dworskim	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	1 000,00	28 000,00	.	.	.	.	.	.	.		
	Wykonanie projektu przebudowy drogi powiatowej 2909E ulicy Ogrodowej w Rzgowie (na odcinku od ul. Tuszyńskiej do ul. Literackiej)	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	1 000,00	28 000,00	.	.	.	.	.	.	.		
	Projekt przebudowy ul. Glinianej w Rzgowie	Urząd Miejski w Rzgowie	200 000,00	1 000,00	1 000,00	20 000,00	.	.	.	.	.	.		
	Projekt przebudowy ul. Nasiennej w Rzgowie wraz z rozbudową sieci kanalizacji sanitarnej	Urząd Miejski w Rzgowie	203 500,00	1 000,00	1 000,00	20 000,00	.	.	.	.	.	.		

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty zadania [zł]										Źródła środków	Dodatkowe informacje o zadaniu
			2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035		
	Projekt przebudowy ul. Rawskiej, Przejazd i Placu 500-lecia w Rzgowie	Urząd Miejski w Rzgowie	101 000,00	1 000,00	10 000,00	.	.	.	.	.	.	.		
	Projekt rozbudowy/przebudowy drogi gminnej nr 106 217 E	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	1 000,00	13 000,00	.	.	.	.	.	.	.		
	Projekt rozbudowy/przebudowy ulicy Łąkowej w Rzgowie	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	1 000,00	28 000,00	.	.	.	.	.	.	.		
	Projekt rozbudowy/przebudowy ulicy Żeromskiego w Rzgowie	Urząd Miejski w Rzgowie	160 000,00	1 000,00	12 000,00	18 000,00	.	.	.	.	.	.		
	Rozbudowa/przebudowa ul. Szkolnej w Rzgowie wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	1 000,00	7 000,00	.	.	.	.	.	.	.		
	Wykonanie projektu ul. Inspektowej w Starowej Górze	Urząd Miejski w Rzgowie	165 000,00	1 000,00	20 000,00	20 000,00	.	.	.	.	.	.		

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty zadania [zł]										Źródła środków	Dodatkowe informacje o zadaniu
			2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035		
	Przebudowa ul. Żwirowej w Starowej Górze wraz z infrastrukturą	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	1 000,00	10 000,00	.	.	.	.	.	.	.		
	Projekt i przebudowa drogi w Konstantynie	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	1 000,00	10 000,00	.	.	.	.	.	.	.		
	Projekt budowy ronda na ul. Tuszyńska/Rzemieślnicza wraz z przedłużeniem ul. Rzemieślniczej do ul. Literackiej	Urząd Miejski w Rzgowie	300 000,00	.	.	.	.	.	.	.	.	.		
Pola elektromagnetyczne	Prowadzenie cyklicznych kontrolnych badań poziomów promieniowania na obszarach o zwiększonym stopniu ryzyka	GIOŚ w Warszawie	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów										Budżet Państwa	Zadanie ciągłe wykonywane w ramach bieżącej działalności
	Wprowadzanie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dot. ochrony przed polami elektromagnetycznym	Urząd Miejski w Rzgowie	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów										Budżet Gminy	Zadanie ciągłe wykonywane w ramach bieżącej działalności

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty zadania [zł]										Źródła środków	Dodatkowe informacje o zadaniu
			2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035		
	Edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM	Organizacje pozarządowe	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów										Środki własne, Środki krajowe, Środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe, edukacyjne; realizowane w zależności od możliwości oraz zapotrzebowania
Gospodarowanie wodami	Weryfikacja i aktualizacja programów ochrony środowiska pod kątem ograniczania dopływu zanieczyszczeń do JCWP	Urząd Miejski w Rzgowie	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów										Środki własne	Zadanie ciągłe, edukacyjne; realizowane w zależności od możliwości oraz zapotrzebowania
	Wyłupinowanie rowów z wymianą przepustów w Konstantynie i Grodzisku	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	3 000,00	5 000,00	.	.	.	.	.	.	.	Budżet Gminy	Realizacja zależna od dostępnych środków
Gospodarka wodno-ściekowa	Budowa i projektowanie wodociągów na terenie Gminy Rzgów	Urząd Miejski w Rzgowie	181 000,00	3 000,00	.	.	.	.	.	.	.	.	Budżet gminy, Budżet państwa, Fundusze europejskie	Realizacja zależna od dostępnych środków
	Budowa i projektowanie wodociągów na terenie Gminy Rzgów (tereny wiejskie)	Urząd Miejski w Rzgowie	101 000,00	6 000,00	.	.	.	.	.	.	.	.		

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty zadania [zł]										Źródła środków	Dodatkowe informacje o zadaniu
			2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035		
	Projekt i budowa spinki wodociągów Huta Wiskicka – Bronisin Dworski	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	3 000,00	4 000,00	.	.	.	.	.	.	.		
	Wykonanie sieci wodociągowej - ul. Żwirowa w Starowej Górze	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	3 000,00	.	.	.	.	.	.	.	.		
	Spinka sieci wodociągowej Czyżeminek – Gospodarz	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	7 000,00	7 000,00	.	.	.	.	.	.	.		
	Projekt i budowa kanalizacji w ul. Wierzbowej w Starowej Górze	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	4 500,00	.	.	.	.	.	.	.	.		
	Wykonanie kanalizacji sanitarnej - ul. Żwirowa w Starowej Górze	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	3 000,00	.	.	.	.	.	.	.	.		
	Projekt budowy kanalizacji sanitarnej w ul. Stromej w Rzgowie	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	1 000,00	3 000,00	.	.	.	.	.	.	.		
	Projekt budowy kanalizacji sanitarnej w ul. Kiepury w Rzgowie	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	1 000,00	3 000,00	.	.	.	.	.	.	.		

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty zadania [zł]										Źródła środków	Dodatkowe informacje o zadaniu
			2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035		
	Projekt budowy kanalizacji sanitarnej w ul. Jesionowej w Rzgowie	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	1 000,00	3 000,00	.	.	.	.	.	.	.		
	Projekt budowy kanalizacji sanitarnej podciśnieniowej w ul. Kwiatowej w Starowej Górze	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	1 000,00	4 000,00	.	.	.	.	.	.	.		
	Projekt budowy kanalizacji sanitarnej podciśnieniowej w ul. Irysowej w Starowej Górze	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	1 000,00	4 000,00	.	.	.	.	.	.	.		
	Modernizacja przepompowni ścieków ul. Cmentarna w Rzgowie	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	3 000,00	.	.	.	.	.	.	.	.		
	Wykonanie wymiany szafy sterowniczej na przepompowni ścieków w miejscowości Starowa Góra ul. Piaskowa	Urząd Miejski w Rzgowie	1 000,00	1 000,00	1 000,00	.	.	.	.	.	.	.		
	Projekt i modernizacja przepompowni ścieków ul. Cmentarna przy nr 17 w Rzgowie - ochrona środowiska	Urząd Miejski w Rzgowie	500 000,00	.	.	.	.	.	.	.	.	.		

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty zadania [zł]										Źródła środków	Dodatkowe informacje o zadaniu
			2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035		
Zasoby geologiczne	Eliminowanie niekoncesjonowanej eksploatacji kopalin	Starostwo Powiatowe, Urząd Miejski w Rzgowie	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów										Środki własne Powiatu i Gminy Rzgów	Zadanie ciągłe wykonywane w ramach bieżącej działalności
	Kontrola koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż													
Gleby	Realizacja zadań wskazanych w pakietach rolno-środowiskowo-klimatycznych	ARiMR ARR Województwo Łódzkie rolnicy indywidualni	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów										Środki własne	Zadanie ciągłe wykonywane w ramach bieżącej działalności
	Upowszechnianie dobrych praktyk rolniczych	ARiMR	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów										Środki własne	
	Ochrona przed erozją wietrzną m.in. poprzez prowadzenie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych i wprowadzanie zalesień na glebach o niższych klasach bonitacyjnych	Właściciele terenów	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów										Środki własne	
	Ochrona gruntów rolnych i leśnych przed zmianą zagospodarowania poprzez uwzględnienie ich	Urząd Miejski w Rzgowie	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów										Środki własne	

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty zadania [zł]										Źródła środków	Dodatkowe informacje o zadaniu
			2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035		
	przeznaczenia w dokumentach planistycznych													
	Monitoring gleb użytkowanych rolniczo	Urząd Miejski w Rzgowie	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów										Środki własne	
	Promocja rolnictwa ekologicznego i agroturystyki poprzez działania edukacyjno-szkoleniowe, a także promocyjne	Urząd Miejski w Rzgowie	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów										Środki własne	
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Kontynuacja programu usuwania azbestu	Urząd Miejski w Rzgowie	koszty są zależne od zgłoszeń mieszkańców i ilości zebranego azbestu rocznie										Środki własne, Środki UE	Zadanie ciągłe wykonywane w ramach bieżącej działalności
	Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy Rzgów	Urząd Miejski w Rzgowie	4 168 000,00	347 400,00	,	,	,	,	,	,	,	,	Środki własne, Środki mieszkańców	Zadanie ciągłe wykonywane w ramach bieżącej działalności

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty zadania [zł]										Źródła środków	Dodatkowe informacje o zadaniu
			2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035		
	Organizacja konkursów dla dzieci i młodzieży z zakresu prawidłowego postępowania z odpadami	Urząd Miejski w Rzgowie Placówki edukacyjne	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów										Środki własne, Środki zewnętrzne	Zadanie ciągłe, edukacyjne realizowane w zależności od możliwości oraz zapotrzebowania
Zasoby przyrodnicze	Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz promocja tych walorów	Urząd Miejski w Rzgowie	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów										Środki własne, WFOŚiGW, Budżet Państwa, Środki UE	Zadanie ciągłe wykonywane w ramach bieżącej działalności
	Utrzymanie walorów i funkcji obszarów oraz obiektów objętych ochroną prawną	Urząd Miejski w Rzgowie	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów										Środki własne, WFOŚiGW, Budżet Państwa, Środki UE	
	Uwzględnienie w dokumentach planistycznych zachowania zieleni szczególnie na terenach gdzie obserwowana jest silna presja zabudowy	Urząd Miejski w Rzgowie	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów										Środki własne	

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty zadania [zł]										Źródła środków	Dodatkowe informacje o zadaniu
			2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035		
	Promowanie zalesień jako alternatywnego sposobu zagospodarowania nieużytków i gruntów nieprzydatnych rolniczo	Urząd Miejski w Rzgowie, Starostwo Powiatowe	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów										Środki własne	
Zagrożenie poważnymi awariami przemysłowymi	Przeciwdziałanie wystąpieniu poważnych awarii oraz uwzględnienie odpowiednich zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz wydawanych przez Burmistrza Rzgowa decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia	Urząd Miejski w Rzgowie	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów										Środki własne, Środki UE	Zadanie ciągłe, realizowane w zależności od możliwości oraz zapotrzebowania
	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi w tytułu poważnych awarii	Urząd Miejski w Rzgowie, Starostwo Powiatowe	brak możliwości określenia całkowitej wysokości kosztów										Środki własne	

Zadania inwestycyjne wskazane do realizacji na terenie Gminy Rzgów to zarówno inwestycje wynikające z planów Samorządu, planów rozwoju przedsiębiorstw działających na tym terenie, jak również innych zadań, których wdrożenie uzależnia się od czynników zewnętrznych, m.in. pozyskania dofinansowania, zainteresowania mieszkańców.

Budowa i modernizacja infrastruktury drogowej ma na celu upłynnienie ruchu i ograniczenie emisji spalin z komunikacji. Inwestycje drogowe głównie zadań modernizacyjnych i usprawniających w obecnym stanie zainwestowania – w śladzie przebiegu drogi.

Wymiana oświetlenia ulicznego to modernizacja w stanie istniejącym. Polegać one mają na wymianie przestarzałych technologicznie urządzeń na urządzenia energooszczędne nowej generacji. Inwestycje obejmują wyłącznie prace montażowe w obszarze już zainwestowanym (są to linie oświetlenia ulicznego).

Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej będzie prowadzona na terenach zainwestowanych, zamieszkałych, w pobliżu ciągów komunikacyjnych lub nawet w pasie drogowym.

7. Określenie, analiza i ocena stanu środowiska na obszarach przewidywanych znaczącym oddziaływaniem

Głównym celem „Prognozy ...” jest określenie możliwych skutków i oddziaływań na środowisko, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji zapisów „Programu ...”.

Dla wszystkich przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 ze zm.) nakłada obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko, a przedsięwzięcia które mogą oddziaływać na środowisko mogą mieć nałożony obowiązek przeprowadzenia oceny i sporządzenia raportu. Raporty oddziaływania na środowisko dot. poszczególnych zadań inwestycyjnych mogą wskazywać działania wariantowe.

7.1. Matryca wpływów zadań „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów ...” na poszczególne komponenty środowiska

Dla przeanalizowania skutków i oddziaływań na środowisko założeń „Programu ...” posłużono się matrycą logiczną.

Tabela 9. Przewidywane znaczące oddziaływanie zadań inwestycyjnych na terenie gminy na następujące zagadnienia i aspekty środowiska

Zadania inwestycyjne zawarte w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030z perspektywą do roku 2035”	obszary Natura 2000		różnorodność biologiczną		ludzie		zwierzęta		rośliny		woda		powietrze		powierzchnia ziemi		krajobraz		klimat		zasoby naturalne		zabytki		dobra materialne	
	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E
OBSZAR INTERWENCJI: OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA																										
Prowadzenie kampanii edukacyjnych w zakresie konieczności ochrony powietrza i wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*
Prowadzenie działań kontrolnych w zakresie zakazu spalania odpadów w indywidualnych systemach grzewczych jako elementu zmian w świadomości społeczeństwa oraz środków prewencyjny	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*
Wykonanie projektu budowy oświetlenia ulicy Akacyjowej i Modrzewiowej w Starowej Górze	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Projekt i budowa oświetlenia ulicznego ul. Przyszkolna w Romanowie	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Projekt oświetlenia ul. Okiennej w Starowej Górze	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	+
OBSZAR INTERWENCJI: ZAGROŻENIA HAŁASEM																										
Projekt ulicy Wójtowskiej w Starowej Górze	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Projekt i przebudowa ul. Usługowej i Śniadeckiego w Starej Gadce i Starowej Górze	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Projekt przebudowy ul. Klonowej w Starowej Górze	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Wykonanie projektu przebudowy/rozbudowy osiedla Nadrzeczna, obejmujące ulice: Jagiellończyka, Załuski, Łowmiańskiego, Żołnierzy Września	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Rozbudowa dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą w miejscowości Gospodarz (ulica Łanowa i Zbożowa)	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Zadania inwestycyjne zawarte w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026- 2030z perspektywą do roku 2035”	obszary Natura 2000		różnorodność biologiczną		ludzie		zwierzęta		rośliny		woda		powietrze		powierzchnia ziemi		krajobraz		klimat		zasoby naturalne		zabytki		dobra materialne	
	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E
REALIZACJA (R)/EKSPLOATACJA (E)	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E
Projekt i przebudowa drogi nr 106409 E	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Rozbudowa skrzyżowania oraz dróg gminnych nr 106443 E, 106490 E, 106443 E w miejscowości Rzgów	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Wykonanie projektu przebudowy drogi powiatowej 1233 E w Bronisinie Dworskim	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Wykonanie projektu przebudowy drogi powiatowej 2909E ulicy Ogrodowej w Rzgowie (na odcinku od ul. Tuszyńskiej do ul. Literackiej)	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Projekt przebudowy ul. Glinianej w Rzgowie	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Projekt przebudowy ul. Nasiennej w Rzgowie wraz z rozbudową sieci kanalizacji sanitarnej	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Projekt przebudowy ul. Rawskiej, Przejazd i Placu 500-lecia w Rzgowie	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Projekt rozbudowy/przebudowy drogi gminnej nr 106 217 E	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Projekt rozbudowy/przebudowy ulicy Łąkowej w Rzgowie	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Projekt rozbudowy/przebudowy ulicy Żeromskiego w Rzgowie	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Rozbudowa/przebudowa ul. Szkolnej w Rzgowie wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Wykonanie projektu ul. Inspektowej w Starowej Górze	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Przebudowa ul. Żwirowej w Starowej Górze wraz z infrastrukturą	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Zadania inwestycyjne zawarte w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026- 2030z perspektywą do roku 2035”	obszary Natura 2000		różnorodność biologiczną		ludzie		zwierzęta		rośliny		woda		powietrze		powierzchnia ziemi		krajobraz		klimat		zasoby naturalne		zabytki		dobra materialne	
REALIZACJA (R)/EKSPLOATACJA (E)	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E
Projekt i przebudowa drogi w Konstantynie	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Projekt budowy ronda na ul. Tuszyńska/Rzemieślnicza wraz z przedłużeniem ul. Rzemieślniczej do ul. Literackiej	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	*	-	+	-	*	-	*	*	+	*	*	*	*	*	+
OBSZAR INTERWENCJI: POLA ELEKTROMAGNETYCZNE																										
Prowadzenie cyklicznych kontrolnych badań poziomów promieniowania na obszarach o zwiększonym stopniu ryzyka	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Wprowadzanie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dot. ochrony przed polami elektromagnetycznymi	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODAROWANIE WODAMI																										
Weryfikacja i aktualizacja programów ochrony środowiska pod kątem ograniczania dopływu zanieczyszczeń do JCWP	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Wyłupinowanie rowów z wymianą przepustów w Konstantynie i Grodzisku	*	*	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	*	*	*	*	*	*	*	+
OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA																										
Budowa i projektowanie wodociągów na terenie Gminy Rzgów	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Budowa i projektowanie wodociągów na terenie Gminy Rzgów (tereny wiejskie)	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Projekt i budowa spinki wodociągów Huta Wiskicka – Bronisin Dworski	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Wykonanie sieci wodociągowej - ul. Żwirowa w Starowej Górze	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Zadania inwestycyjne zawarte w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026- 2030z perspektywą do roku 2035”	obszary Natura 2000		różnorodność biologiczną		ludzie		zwierzęta		rośliny		woda		powietrze		powierzchnia ziemi		krajobraz		klimat		zasoby naturalne		zabytki		dobra materialne	
REALIZACJA (R)/EKSPLOATACJA (E)	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E
Spinka sieci wodociągowej Czyżeminek – Gospodarz	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Projekt i budowa kanalizacji w ul. Wierzbowej w Starowej Górze	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Wykonanie kanalizacji sanitarnej - ul. Żwirowa w Starowej Górze	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Projekt budowy kanalizacji sanitarnej w ul. Stromej w Rzgowie	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Projekt budowy kanalizacji sanitarnej w ul. Kiepury w Rzgowie	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Projekt budowy kanalizacji sanitarnej w ul. Jesionowej w Rzgowie	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Projekt budowy kanalizacji sanitarnej podciśnieniowej w ul. Kwiatowej w Starowej Górze	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Projekt budowy kanalizacji sanitarnej podciśnieniowej w ul. Irysowej w Starowej Górze	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Modernizacja przepompowni ścieków ul. Cmentarna w Rzgowie	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Wykonanie wymiany szafy sterowniczej na przepompowni ścieków w miejscowości Starowa Góra ul. Piaskowa	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Projekt i modernizacja przepompowni ścieków ul. Cmentarna przy nr 17 w Rzgowie - ochrona środowiska	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+
OBSZAR INTERWENCJI: ZASOBY GEOLOGICZNE																										
Eliminowanie niekoncesjonowanej eksploatacji kopalin	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Kontrola koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Zadania inwestycyjne zawarte w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026- 2030z perspektywą do roku 2035”	obszary Natura 2000		różnorodność biologiczną		ludzie		zwierzęta		rośliny		woda		powietrze		powierzchnia ziemi		krajobraz		klimat		zasoby naturalne		zabytki		dobra materialne	
REALIZACJA (R)/EKSPLOATACJA (E)	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E
OBSZAR INTERWENCJI: GLEBY																										
Realizacja zadań wskazanych w pakietach rolno-środowiskowo- klimatycznych	*	*	*	*	*	+	*	+	*	+	*	+	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Upowszechnienie dobrych praktyk rolniczych	*	*	*	*	*	+	*	+	*	+	*	+	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Ochrona przed erozją wietrzną m in. poprzez prowadzenie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych i wprowadzenie zalesień na glebach o niższych klasach bonitacyjnych	*	*	*	*	*	+	*	+	*	+	*	+	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Ochrona gruntów rolnych i leśnych przed zmianą zagospodarowania poprzez uwzględnienie ich przeznaczenia w dokumentach planistycznych	*	*	*	*	*	+	*	+	*	+	*	+	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Monitoring gleb użytkowanych rolniczo	*	*	*	*	*	+	*	+	*	+	*	+	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Promocja rolnictwa ekologicznego i agroturystyki poprzez działania edukacyjno-szkoleniowe, a także promocyjne	*	*	*	*	*	+	*	+	*	+	*	+	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW																										
Kontynuacja programu usuwania azbestu	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	+	*	+	*	+	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+
Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy Rzgów	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	+	*	+	*	+	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+
Organizacja konkursów dla dzieci i młodzieży z zakresu prawidłowego postępowania z odpadami	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	+	*	+	*	+	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+
OBSZAR INTERWENCJI: ZASOBY PRZYRODNICZE																										

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Zadania inwestycyjne zawarte w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026- 2030z perspektywą do roku 2035”	obszary Natura 2000		różnorodność biologiczną		ludzie		zwierzęta		rośliny		woda		powietrze		powierzchnia ziemi		krajobraz		klimat		zasoby naturalne		zabytki		dobra materialne	
REALIZACJA (R)/EKSPLOATACJA (E)	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E
Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz promocja tych walorów	*	*	*	*	*	+	*	+	*	+	*	*	*	*	*	+	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+
Utrzymanie walorów i funkcji obszarów oraz obiektów objętych ochroną prawną.	*	*	*	*	*	+	*	+	*	+	*	*	*	*	*	+	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+
Uwzględnienie w dokumentach planistycznych zachowania zieleni szczególnie na terenach gdzie obserwowana jest silna presja zabudowy.	*	*	*	*	*	*	*	+	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Promowanie zalesień jako alternatywnego sposobu zagospodarowania nieużytków i gruntów nieprzydatnych rolniczo	*	*	*	*	*	*	*	+	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	+
OBSZAR INTERWENCJI: ZAGROŻENIE POWAŻNYMI AWARIAMI PRZEMYSŁOWYMI																										
Przeciwdziałanie wystąpieniu poważnych awarii oraz uwzględnienie odpowiednich zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz wydawanych przez Burmistrza Rzgowa decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia	*	*	*	*	*	+	*	+	*	+	*	*	*	*	*	+	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+
Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi w tytułu poważnych awarii	*	*	*	*	*	+	*	+	*	+	*	*	*	*	*	+	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+

Oznaczenia symboli w powyższej matrycy:

- + wpływ pozytywny,
- wpływ negatywny,
- * brak wpływu

Tabela 10. Wpływ przedsięwzięć na poszczególne komponenty środowiska – wnioski z matrycy logicznej

Komponent	Opis
Natura 2000	Oddziaływanie większości przedsięwzięć inwestycyjnych na siedliska objęte ochroną w ramach sieci ekologicznej Natura 2000 na terenie gminy nie będzie występowało, ze względu na lokalizację inwestycji na terenach zagospodarowanych lub w konkretnych obiektach. Obszary Natura 2000 zajmują fragmenty terenów leśnych, niezainwestowanych, przedsięwzięcia zlokalizowane są w odległości od chronionych terenów i nie będą bezpośrednio oddziaływać na środowisko przyrodnicze oraz na gatunki roślin i zwierząt znajdujące się pod ochroną.
Różnorodność biologiczna	Dla większości inwestycji brak wpływu, ponieważ inwestycje nie mają zbyt dużego zasięgu (najczęściej inwestycje ograniczają się do poszczególnych obiektów lub przestrzeni), aby znacząco wpłynąć na ograniczenie różnorodności biologicznej.
Ludzie	Inwestycje liniowe wiążą się z wykorzystaniem niezbędnych maszyn czy urządzeń. Hałas i zanieczyszczenia generowane przez wykorzystywany sprzęt będą mocno ograniczone i nie będą przekraczać dopuszczalnych, określonych przepisami prawa norm w zakresie emisji hałasu i zanieczyszczeń, zatem nie będą powodować znaczących uciążliwości dla ludzi. Na etapie eksploatacji będzie odnotowany znaczący wpływ pozytywny, ponieważ w wyniku realizacji poszczególnych inwestycji nastąpi rozwój oraz poprawa stanu infrastruktury, nastąpi wzrost standardu życia mieszkańców gminy, a także poprawa stanu jakości powietrza w wyniku zmniejszenia emisji CO ₂ . Przy zachowaniu przepisów BHP oraz postępowania przy prowadzeniu inwestycji budowlanych nie powinno dojść do sytuacji, w których narażone byłoby zdrowie i życie ludzi. Dzięki planowanym inwestycjom powstanie infrastruktura techniczna i odnowione zostaną obiekty użyteczności publicznej, uzbrojone zostaną tereny inwestycyjne itp. Większość działań będzie prowadziła do zwiększenia standardu życia mieszkańców na terenie powiatu. Efekty działań będą widoczne także w sferze ekonomicznej.
Zwierzęta	Obecnie żyjące gatunki zwierząt na terenach zurbanizowanych, gdzie będzie przeprowadzana zdecydowana większość inwestycji, to gatunki synantropijne, czyli wykorzystujące bliskość siedzib ludzkich z korzyścią dla siebie. Po zakończeniu działań inwestycyjnych gatunki te mogą dalej bez przeszkód egzystować.
Rośliny	Okresowy, chwilowy niekorzystny wpływ na szatę roślinną może wystąpić na etapie realizacji inwestycji – zwłaszcza inwestycji liniowych. Wyjątek stanowić będą inwestycje związane z oświetleniem ulicznym, które zarówno na etapie realizacji, jak i eksploatacji pozostaną bez wpływu na szatę roślinną. Inwestycje liniowe (dotyczące np. rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, poprawy stanu technicznego dróg publicznych na terenie gminy) będą miały ograniczony wpływ wyłącznie do granic terenu inwestycji. Planowane inwestycje realizowane będą w obszarach zurbanizowanych, użytkowanych i przekształcanych przez człowieka. Po zakończeniu prac roślinność powróci w drodze naturalnej sukcesji lub celowych, zaplanowanych nasadzeń. Na etapie eksploatacji poszczególnych inwestycji nie przewiduje się wpływu na roślinność. Inwestycje nie dopuszczają możliwości ograniczania terenów zielonych. Wszelkie inwestycje znajdujące się w obszarach podlegających ochronie będą przestrzegały przepisów dotyczących tych obszarów.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Komponent	Opis
Woda	Na etapie realizacji inwestycji, zwłaszcza związanych z pracami ziemnymi należy dbać o stan techniczny zaplecza budowy oraz wykorzystywanych maszyn celem zapobieżenia przedostania się substancji ropopochodnych do gruntu, a następnie do wód. Odpowiedni nadzór nad pracą sprzętu i jego stanem technicznym wyeliminuje wpływ robót budowlanych na wody powierzchniowe i podziemne. Nie przewiduje się wpływu na stan i jakość wód powierzchniowych i podziemnych na etapie eksploatacji większości inwestycji. Wpływ pozytywny – w wyniku realizacji przedsięwzięć powstanie sieć wodociągowa i sieć kanalizacji sanitarnej.
Powietrze	W trakcie realizacji przedsięwzięć zagrożenie dla stanu powietrza wynikać będzie głównie z pracy sprzętu budowlanego, powodującego emisję zanieczyszczeń (produkty spalania oleju napędowego). Niezorganizowana emisja zanieczyszczeń występować będzie podczas realizacji robót budowlanych. Ilość zanieczyszczeń wytwarzanych przez maszyny budowlane będzie stosunkowo niewielka ze względu na ograniczoną powierzchnię na jakiej będą odbywały się roboty oraz ograniczony czas ich przeprowadzania. Można stwierdzić, że powstające zanieczyszczenia powietrza w trakcie budowy będą miały zasięg lokalny. Emisja ta będzie zjawiskiem czasowym i nie będzie miała większego znaczenia w długofalowym kształtowaniu jakości powietrza atmosferycznego na omawianym obszarze ani w jego otoczeniu. Po zakończeniu realizacji poszczególnych inwestycji ustaną uciążliwości w tym zakresie. Wpływ pozytywny na etapie eksploatacji inwestycji dotyczy większości inwestycji ujętych w „Programie ...”: - poprawa stanu technicznego infrastruktury drogowej – realizacja tego zadania może wpłynąć (choć w niewielkim stopniu) na poprawę jakości powietrza w perspektywie długoterminowej. Zwiększy się płynność poruszania się pojazdów po drogach oraz średnia prędkość ruchu.
Powierzchnia ziemi	Wpływ pozytywny lub neutralny, ponieważ inwestycje nie przekształcą znacząco powierzchni ziemi, naruszają ją jedynie w fazie budowy (dotyczy to głównie terenów niezurbanizowanych i inwestycji liniowych), a po przeprowadzeniu inwestycji teren zostanie uprzątnięty.
Krajobraz	Okresowy niekorzystny wpływ na krajobraz może wystąpić na etapie realizacji większości inwestycji (m.in. obecność maszyn budowlanych). Oddziaływania te będą mieć charakter przejściowy i ustąpią po zakończeniu etapu budowy.
Klimat	Brak wpływu, ponieważ inwestycje nie mają na tyle szerokiego zasięgu, aby znacząco wpłynąć na zmiany klimatyczne.
Zasoby naturalne	Brak wpływu zarówno na etapie realizacji jak i eksploatacji poszczególnych inwestycji. Jedynie etap realizacji związany będzie z wykorzystywaniem paliw do zasilania maszyn i urządzeń. Skala inwestycji przewidzianych w projekcie dokumentu nie jest tak duża aby mogła negatywnie wpływać na stan zasobów naturalnych.
Zabytki	Wpływ pozytywny lub neutralny. Niektóre inwestycje mogą obejmować tereny, na których są obiekty zabytkowe oraz same obiekty.
Dobra materialne	Wpływ znaczący pozytywny, ponieważ w wyniku realizacji przedsięwzięć wzrośnie jakość przestrzeni publicznej, niektóre obiekty zostaną odnowione, ocieplone i zmienią swoje funkcje, wzrośnie wyposażenie terenów w infrastrukturę techniczną oraz jakość zagospodarowania terenów. Wzrośnie atrakcyjność gminy dla przyszłych inwestorów oraz zwiększy się standard życia mieszkańców.

Dokładne określenie oddziaływania poszczególnych inwestycji przewidzianych w projekcie "Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035" na komponenty środowiska, określane będzie na etapie trwania procedury oceny oddziaływania na środowisko. Obecnie nie jest możliwa szczegółowa ocena wpływu poszczególnych inwestycji na środowisko ze względu na różny stopień zaawansowania prac projektowych (albo ich brak) dla poszczególnych przedsięwzięć.

Podsumowując wpływ powyższych inwestycji na poszczególne komponenty środowiska należy zaznaczyć, że poprzez realizację konkretnych zadań inwestycyjnych osiągnięte zostaną założenia „Programu ...”. Poszczególne zadania mogą w różnym stopniu oddziaływać na środowisko, jednak w efekcie prognozuje się poprawę jakości środowiska i jego funkcjonowania.

Jedną z ważniejszych inwestycji przeprowadzanych na terenie Gminy Rzgów jest poprawa jakości środowiska przede wszystkim w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. Dotyczą one głównie budowy i modernizacji wodociągów i kanalizacji. Uporządkowanie działań związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków bez wątpienia stanie się przyczyną poprawy jakości środowiska w gminie. Natomiast rozwój sieci wodociągowej, może pozytywnie wpłynąć na zdrowie mieszkańców gminy i poprawę jakości ich życia.

Kolejną grupę zadań inwestycyjnych w gminie stanowią zadania zmierzające do poprawy infrastruktury drogowej. Gmina wymienia tu działania polegające na przebudowie dróg. Są to inwestycje wykazujące nieznaczne negatywne oddziaływanie na środowisko, jedynie w fazie realizacji prac drogowych. Drogi z poprawioną nawierzchnią, w fazie eksploatacji, stanowią źródło zanieczyszczeń znacznie mniej uciążliwe dla środowiska w porównaniu ze stanem wcześniejszym. Ograniczeniu ulegają szczególnie emisje hałasu i wibracji. Usprawnienie płynności ruchu w sieci dróg może doprowadzić do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Ponadto Projekt „Programu ...” przewiduje szereg działań zmierzających do poprawy stanu środowiska np. poprzez edukację ekologiczną.

Planowane inwestycje występują na terenie zamieszkałym, w skupiskach siedzib ludzkich, na terenie Gminy Rzgów i nie będą bezpośrednio oddziaływać na siedliska przyrodnicze oraz chronione gatunki roślin i zwierząt na obszarze chronionym Natura 2000. Ich oddziaływanie będzie miało jedynie skutek lokalny i tylko w trakcie budowy. Po zakończeniu i uprzątnięciu terenu budowy w/w zadania będą miały pozytywny wpływ na środowisko.

7.2. Prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań

Realizacja celów „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035” poprzez konkretne zadania, ma dla większości inwestycji pozytywny lub neutralny wpływ na środowisko. Poszczególne inwestycje mogą w różnym stopniu oddziaływać na środowisko, jednak w efekcie końcowym prognozuje się poprawę jakości środowiska i jego funkcjonowania.

W omawianym dokumencie przewiduje się szereg działań z zakresu poprawy jakości powietrza. Zadania te powodują długofalowe korzyści ekonomiczne, społeczne i środowiskowe (redukcji emisji gazów cieplarnianych, redukcji zużycia energii finalnej poprzez podniesienie efektywności energetycznej i wzrostu udziału zużycia energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii).

W zadaniach inwestycyjnych są działania zmierzające do poprawy infrastruktury drogowej polegające na budowie, przebudowie i modernizacji dróg. Są to inwestycje wykazujące nieznaczne negatywne oddziaływanie na środowisko, jedynie w fazie realizacji prac. Drogi z poprawioną nawierzchnią, w fazie eksploatacji, stanowią źródło zanieczyszczeń znacznie mniej uciążliwe dla środowiska w porównaniu ze stanem wcześniejszym. Ograniczeniu ulegają szczególnie emisje hałasu i wibracji. Usprawnienie płynności ruchu w sieci dróg może doprowadzić także do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Inwestycje z zakresu gospodarki wodno-ściekowej w efekcie finalnym będą miały pozytywny wpływ na środowisko naturalne oraz na zdrowie mieszkańców i poprawę jakości ich życia. Istotnym zadaniem gminy są działania zmierzające do bezpiecznego usunięcia azbestu i wyrobów zawierających azbest.

Planowane inwestycje występujące na terenie zamieszkałym, w skupiskach siedzib ludzkich, na terenie poszczególnych miejscowości Gminy Rzgów, nie będą bezpośrednio oddziaływać na siedliska przyrodnicze oraz chronione gatunki roślin i zwierząt na obszarze chronionym Natura 2000. Ich oddziaływanie będzie miało jedynie skutek lokalny i występujący tylko w trakcie budowy. Po zakończeniu i uprzątnięciu terenu budowy w/w zadania będą miały pozytywny wpływ na środowisko.

Projekt „Programu ...” wskazuje zadania zaplanowane do realizacji w perspektywie czasowej do roku 2035 i ogranicza zasięg tych działań do terenu Gminy Rzgów. Zadania przewidziane do realizacji nie wiążą się w większości ze znacznym zasięgiem ponadlokalnym, długotrwałym i nieodwracalnym oddziaływaniem związanym z emisją, wykorzystaniem zasobów naturalnych czy wystąpieniem awarii przemysłowej.

7.3. Przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko

Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko (bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych, długoterminowych i stałych i chwilowych) przedstawione zostały w podziale na poszczególne grupy zadań.

Dla poszczególnych inwestycji, dla których będą wymagane zostaną sporządzone szczegółowe raporty oddziaływania na środowisko, w chwili kiedy będzie wykonana dokumentacja na dane przedsięwzięcie.

Tabela 11. Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko (bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych, długoterminowych i stałych i chwilowych) dla zadań inwestycyjnych na terenie Gminy Rzgów

Kierunek działań	Przewidywane oddziaływania	Oddziaływanie na środowisko
Ochrona klimatu i jakości powietrza - Wykonanie projektu budowy oświetlenia ulicy Akacjowej i Modrzewiowej w Starowej Górze - Projekt i budowa oświetlenia ulicznego ul. Przyszkolna w Romanowie - Projekt oświetlenia ul. Okiennej w Starowej Górze	Bezpośrednie	• podczas przeprowadzania inwestycji możliwość wystąpienia emisji spalin i hałasu z urządzeń i maszyn, powstawanie odpadów • wzrost wartości materialnej
	Pośrednie	• wzrost estetyki przestrzeni publicznej
	Wtórne	• wzrost estetyki przestrzeni publicznej • poprawa standardu życia
	Skumulowane	• brak oddziaływania negatywnego w przypadku jednoczesnego wdrażania kilku zadań • w połączeniu z efektami realizacji pozostałych zadań nastąpi ograniczenie zużycia energii i tym samym emisji zanieczyszczeń do powietrza
	Krótkoterminowe	• podczas przeprowadzania inwestycji okresowe pogorszenie warunków akustycznych oraz powstawanie odpadów
	Średnioterminowe	• zmniejszenie strat ciepła w budynku – dodatni efekt ekologiczny
	Długoterminowe	• dodatni efekt ekologiczny • ekonomiczne użytkowanie energii, wzrost oszczędności na wytworzonej energii, zmniejszenie nakładów finansowych ponoszonych na zapewnienie właściwych warunków cieplnych w pomieszczeniach • podwyższenie wartości rynkowej budynku poprzez podwyższenie standardu użytkowego i estetycznego • poprawa standardu życia
	Stale	• ekonomiczne użytkowanie energii, wzrost oszczędności na wytworzonej energii, zmniejszenie nakładów finansowych ponoszonych na zapewnienie właściwych warunków cieplnych w pomieszczeniach • poprawa standardu życia
	Chwilowe	• podczas przeprowadzania inwestycji okresowe pogorszenie warunków akustycznych

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Kierunek działań	Przewidywane oddziaływania	Oddziaływanie na środowisko
Zagrożenia hałasem - Projekt ulicy Wójtowskiej w Starowej Górze - Projekt i przebudowa ul. Usługowej i Śniadeckiego w Starej Gadce i Starowej Górze - Projekt przebudowy ul. Klonowej w Starowej Górze - Wykonanie projektu przebudowy/rozbudowy osiedla Nadrzeczna, obejmujące ulice: Jagiellończyka, Załuski, Łowmiańskiego, Żołnierzy Września - Rozbudowa dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą w miejscowości Gospodarz (ulica Łanowa i Zbożowa) - Projekt i przebudowa drogi nr 106409 E - Rozbudowa skrzyżowania oraz dróg gminnych nr 106443 E,	Bezpośrednie	• podczas przeprowadzania inwestycji możliwość wystąpienia zwiększonej emisji spalin i hałasu z urządzeń i maszyn, powstawanie odpadów, zanieczyszczenia wód w chwili niekorzystnych spływów powierzchniowych • występowanie uciążliwości komunikacyjnych: hałas, emisja spalin i zapylenia, występowanie odpadów m.in. ze sprzątania nawierzchni i zimowego utrzymania, konieczność odprowadzania wód z nawierzchni – typowe oddziaływania infrastruktury drogowej • poprawa stanu technicznego jezdni, bezpieczeństwa i komfortu jej użytkowania
	Pośrednie	• zmniejszenie emisji spalin i pyłów poprzez poprawę nawierzchni dróg i usprawnienie przejazdów • poprawa zdrowia mieszkańców
	Wtórne	• poprawa stanu sanitarnego powietrza – dodatni efekt ekologiczny
	Skumulowane	• możliwość wystąpienia negatywnych oddziaływań w przypadku realizacji kilku zadań równocześnie –planuje się stworzenie harmonogramu niekolidujących robót inwestycyjnych • w połączeniu z efektami realizacji pozostałych zadań nastąpi ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza
	Krótkoterminowe	• podczas przeprowadzania inwestycji możliwość wystąpienia zwiększonej emisji spalin i hałasu z urządzeń i maszyn, powstawanie odpadów, zanieczyszczenia wód w chwili niekorzystnych spływów powierzchniowych
	Średnioterminowe	• występowanie uciążliwości komunikacyjnych: hałas, emisja spalin i zapylenia, występowanie odpadów m.in. ze sprzątania nawierzchni i zimowego utrzymania, konieczność odprowadzania wód z nawierzchni –typowe oddziaływania infrastruktury drogowej • poprawa stanu technicznego jezdni, bezpieczeństwa i komfortu jej użytkowania • zmniejszenie uciążliwości dla środowiska w związku z poprawą nawierzchni – ograniczenie emisji hałasu i wibracji, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza
	Długoterminowe	• występowanie uciążliwości komunikacyjnych: hałas, emisja spalin i zapylenia, występowanie odpadów m.in. ze sprzątania nawierzchni i zimowego utrzymania, konieczność odprowadzania wód z nawierzchni –typowe oddziaływania infrastruktury drogowej • poprawa stanu technicznego jezdni, bezpieczeństwa i komfortu jej użytkowania • zmniejszenie uciążliwości dla środowiska w związku z poprawą nawierzchni – ograniczenie emisji hałasu i wibracji, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Kierunek działań	Przewidywane oddziaływania	Oddziaływanie na środowisko
106490 E, 106443 E w miejscowości Rzgów - Wykonanie projektu przebudowy drogi powiatowej 1233 E w Bronisinie Dworskim - Wykonanie projektu przebudowy drogi powiatowej 2909E ulicy Ogrodowej w Rzgowie (na odcinku od ul. Tuszyńskiej do ul. Literackiej) - Projekt przebudowy ul. Glinianej w Rzgowie - Projekt przebudowy ul. Nasiennej w Rzgowie wraz z rozbudową sieci kanalizacji sanitarnej - Projekt przebudowy ul. Rawskiej, Przejazd i Placu 500-lecia w Rzgowie - Projekt rozbudowy/przebudowy drogi gminnej nr 106217 E	Stałe	- występowanie uciążliwości komunikacyjnych: hałas, emisja spalin i zapylenia, występowanie odpadów m.in. ze sprzątnięcia nawierzchni i zimowego utrzymania, konieczność odprowadzania wód z nawierzchni – typowe oddziaływania infrastruktury drogowej - poprawa stanu technicznego jezdni, bezpieczeństwa i komfortu jej użytkowania - zmniejszenie uciążliwości dla środowiska w związku z poprawą nawierzchni – ograniczenie emisji hałasu i wibracji, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza
	Chwilowe	w fazie realizacji i eksploatacji wskutek wypadków i zdarzeń na drogach (np. wypadki drogowe, zdarzenia z udziałem pojazdów przewożących substancje niebezpieczne, niewłaściwe i niedostateczne zabezpieczenie robót drogowych i samej drogi w wyniku błędnego rozpoznania warunków środowiskowych np. uwarunkowań geologicznych, hydrologicznych powodujących erozję) – wszelkie negatywne oddziaływania będą niezwłocznie eliminowane przez odpowiednie służby

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Kierunek działań	Przewidywane oddziaływania	Oddziaływanie na środowisko
- Projekt rozbudowy/przebudowy ulicy Łąkowej w Rzgowie - Projekt rozbudowy/przebudowy ulicy Żeromskiego w Rzgowie - Rozbudowa/przebudowa ul. Szkolnej w Rzgowie wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu - Wykonanie projektu ul. Inspektowej w Starowej Górze - Przebudowa ul. Żwirowej w Starowej Górze wraz z infrastrukturą - Projekt i przebudowa drogi w Konstantynie - Projekt budowy ronda na ul. Tuszyńskiej/Rzemieślnicza wraz z przedłużeniem ul. Rzemieślniczej do ul. Literackiej		

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Kierunek działań	Przewidywane oddziaływania	Oddziaływanie na środowisko
Gospodarowanie wodami - Wyłupinowanie rowów z wymianą przepustów w Konstantynie i Grodzisku	Bezpośrednie	• naruszenie powierzchni ziemi • podczas przeprowadzania inwestycji możliwość wystąpienia zwiększonej emisji spalin i hałasu z urządzeń i maszyn, powstawanie odpadów • poprawa bezpieczeństwa powodziowego
	Pośrednie	• oddziaływanie pozytywne na faunę i florę najbliższych okolic rowów wokół których planowana jest inwestycja
	Wtórne	• poprawa bezpieczeństwa powodziowego
	Skumulowane	• podczas prowadzenia inwestycji oddziaływania trudne do przewidzenia, dotyczące przekształcenia powierzchni
	Krótkoterminowe	• podczas przeprowadzania inwestycji możliwość wystąpienia zwiększonej emisji spalin i hałasu z urządzeń i maszyn, powstawanie odpadów
	Średnioterminowe	• zależne od szybkości zmian następujących w środowisku naturalnym
	Długoterminowe	• uzależnione przede wszystkim od zastosowanych rozwiązań technicznych oraz sposobu zagospodarowania obiektu na etapie eksploatacji
	Stałe	• retencja wód
Gospodarka wodno-ściekowa - Budowa i projektowanie wodociągów na terenie Gminy Rzgów - Budowa i projektowanie wodociągów na terenie Gminy Rzgów (tereny wiejskie)	Bezpośrednie	• podczas przeprowadzania inwestycji możliwość wystąpienia emisji spalin i hałasu z urządzeń i maszyn, powstawanie odpadów • podczas przeprowadzania inwestycji możliwość ingerencji w istniejącą szatę roślinną (może zostać przekształcona niewielka ilość powierzchni zajmowana przez roślinność ruderalną, której likwidacja nie spowoduje istotnych strat przyrodniczych – nie zostanie naruszona różnorodność biologiczna) – inwestycja prowadzona będzie w pasie drogowym lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie, na terenach zagospodarowanych zabudowy mieszkaniowej • skutkiem realizacji inwestycji będzie wyposażenie mieszkań w infrastrukturę sprzyjającą ochronie środowiska, a zwłaszcza zasobów wodnych
	Pośrednie	• wzrost wartości rynkowej budynków i przestrzeni

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Kierunek działań	Przewidywane oddziaływania	Oddziaływanie na środowisko
- Projekt i budowa spinki wodociągów Huta Wiskicka – Bronisin Dworski - Wykonanie sieci wodociągowej – ul. Żwirowa w Starowej Górze - Spinka sieci wodociągowej Czyżeminek – Gospodarz - Projekt i budowa kanalizacji w ul. Wierzbowej w Starowej Górze - Wykonanie kanalizacji sanitarnej – ul. Żwirowa w Starowej Górze - Projekt budowy kanalizacji sanitarnej w ul. Stromej w Rzgowie - Projekt budowy kanalizacji sanitarnej w ul. Kiepur w Rzgowie - Projekt budowy kanalizacji sanitarnej w ul. Jesionowej w Rzgowie	Wtórne	• wzrost świadomości ekologicznej użytkowników • poprawa standardu życia • przy założeniu funkcjonowania bezawaryjnego sieci kanalizacyjnej nie przewiduje się oddziaływania na środowisko wodno-gruntowe i inne elementy środowiska naturalnego
	Skumulowane	• możliwość wystąpienia negatywnych oddziaływań w przypadku realizacji kilku zadań równocześnie – planuje się stworzenie harmonogramu niekolidujących robót inwestycyjnych • przy założeniu funkcjonowania bezawaryjnego sieci kanalizacyjnej nie przewiduje się oddziaływania na środowisko wodno-gruntowe i inne elementy środowiska naturalnego
	Krótkoterminowe	• w fazie budowy sieci i obiektów towarzyszących – tworzenie wykopów, emisja spalin z urządzeń, odpady, hałas urządzeń – po zakończeniu inwestycji szkody zostaną zniwelowane
	Średnioterminowe	• w przypadku budowy kanalizacji sanitarnej brak konieczności ciągłej kontroli stanu napełnienia zbiornika na ścieki (szamba) i jego opróżniania oraz ograniczenie wycieku z nieuszczelnionych szamb do gruntu i wód gruntowych
	Długoterminowe	• wymuszenie racjonalizacji gospodarki wodno-ściekowej w gminie • poprawa stanu wód • poprawa standardu życia • eksploatacja sieci kanalizacyjnej nie powoduje negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze, powietrze atmosferyczne, wody powierzchniowe, krajobraz, nie emituje hałasu
	Stałe	• korzyści ekologiczne: racjonalizacja gospodarki wodno-ściekowej w gminie, racjonalne wykorzystywanie zasobów wód podziemnych, zmniejszenie ryzyka zanieczyszczenia wody pitnej, poprawa jakości wód podziemnych i powierzchniowych • wzrost wartości rynkowej budynków i przestrzeni • poprawa standardu życia
	Chwilowe	• w sytuacjach awaryjnych (np. uszkodzenie sieci) może nastąpić wyciek wody lub ścieków i potencjalne uszkodzenie terenu, na którym wystąpiła awaria – planowany przebieg sieci umożliwia łatwy dostęp do uszkodzonego elementu sieci i szybką jego wymianę

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Kierunek działań	Przewidywane oddziaływania	Oddziaływanie na środowisko
- Projekt budowy kanalizacji sanitarnej podciśnieniowej w ul. Kwiatowej w Starowej Górze - Projekt budowy kanalizacji sanitarnej podciśnieniowej w ul. Irysowej w Starowej Górze - Modernizacja przepompowni ścieków ul. Cmentarna w Rzgowie - Wykonanie wymiany szafy sterowniczej na przepompowni ścieków w miejscowości Starowa Góra ul. Piaskowa - Projekt i modernizacja przepompowni ścieków ul. Cmentarna przy nr 17 w Rzgowie – ochrona środowiska		
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Bezpośrednie	• podczas przeprowadzania inwestycji możliwość wystąpienia emisji spalin i hałasu z urządzeń i maszyn, powstawanie odpadów • zmniejszenie ilości odpadów niebezpiecznych na terenie gminy • poprawy warunków sanitarnych w miejscu ewentualnego nielegalnego składowania wyrobów azbestowych

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Kierunek działań	Przewidywane oddziaływania	Oddziaływanie na środowisko
- Kontynuacja programu usuwania azbestu - Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy Rzgów - Organizacja konkursów dla dzieci i młodzieży z zakresu prawidłowego postępowania z odpadami	Pośrednie	• ograniczenie emisji pyłu do powietrza
	Wtórne	• brak oddziaływania – odpad azbestowy i odpady z dzikich wysypisk zostaną wywiezione i zabezpieczone w odpowiednim miejscu składowania poza terenem gminy
	Skumulowane	• brak oddziaływań
	Krótkoterminowe	• podczas prowadzenia robót – związane z lokalnymi utrudnieniami na terenie danej inwestycji oraz z koniecznością zachowania szczególnej ostrożności w pracy z azbestem oraz przepisów BHP (oddziaływania na zdrowie ludzi)
	Średnioterminowe	• ograniczenie emisji pyłów do środowiska
	Długoterminowe	• poprawa komfortu życia ludzi • ograniczenie emisji pyłów do środowiska
	Stałe	• poprawa stanu środowiska oraz zdrowia ludzi
	Chwilowe	• brak oddziaływania

7.4. Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych

Oddziaływania skumulowane mogą wystąpić w przypadku jednoczesnego wdrażania kilku zadań przewidzianych do realizacji. Jest to jednak kwestia uzależniona od harmonogramu prowadzonych robót i na obecnym etapie trudna do zidentyfikowania. Na tą chwilę przewiduje się, że zakres i skala planowanych w „Programie...” inwestycji nie powoduje ryzyka skumulowania oddziaływań – realizacja zadań będzie rozłożona w czasie, inwestycje będą prowadzone przy zachowaniu zasad bezpieczeństwa i minimalizacji uciążliwości ich prowadzenia.

Aby uniknąć uciążliwości związanych z oddziaływaniami skumulowanymi należy dokładnie ustalić harmonogram prac oraz na bieżąco informować z określonym wyprzedzeniem zainteresowane strony (tj. mieszkańców, administratorów sieci infrastrukturalnych) o zamiarze prowadzenia prac budowlanych.

Korzystne dla środowiska naturalnego oraz zdrowia lokalnej społeczności jest także łączenie realizacji poszczególnych prac na tych samych obiektach przez różnych administratorów, w tym samym czasie – np. podczas przebudowy nawierzchni odcinka drogi można wykonać wszystkie planowane prace na sieciach infrastruktury, zlokalizowanych w pasie drogowym.

7.5. Oddziaływanie planowanych inwestycji

Oddziaływanie planowanych inwestycji na poszczególne formy ochrony przyrody

Część inwestycji zapisanych w „Programie ...” jest obecnie w fazie koncepcji – brak jest szczegółowych rozwiązań technologicznych, zakresu prac itp. W związku z powyższym nie ma możliwości przeprowadzenia szczegółowej analizy oddziaływania na środowisko.

Dla inwestycji mogących oddziaływać na środowisko zostaną sporządzone raporty oddziaływania na środowisko, w chwili kiedy będzie wykonana dokumentacja techniczna i ustalony zakres inwestycji oraz gdy inwestycja będzie wymagała sporządzenia takiego raportu.

Tabela 12. Oddziaływanie planowanych inwestycji na pomniki przyrody zlokalizowane w Gminie Rzgów

Pomniki przyrody	
Pomniki przyrody podlegają ochronie prawnej	• niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru • wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych • uszkodzenia i zanieczyszczania gleby • dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej • likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych • wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych • zmiany sposobu użytkowania ziemi • wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu • umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką • zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych • umieszczania tablic reklamowych
Oddziaływanie inwestycji: W wyniku przeprowadzenia prac inwestycyjnych na terenie gminy istniejące pomniki przyrody nie będą narażone na łamanie zakazów wprowadzonych w celu ich ochrony. Inwestycje prowadzone będą poza obszarem lokalizacji pomników przyrody.	

Tabela 13. Oddziaływanie planowanych inwestycji na elementy przyrody

Element przyrody	Opis elementu przyrody (cel ochrony, zakazy)	Oddziaływanie inwestycji
Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów	W zakresie ochrony gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów obowiązują następujące akty prawne: • Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2380), • Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409), • Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408). Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie trwałego zachowania gatunków roślin, zwierząt występujących w przyrodzie w stanie dzikim oraz gatunków grzybów. Ochroną gatunkową objęte są gatunki rzadkie, zagrożone wyginięciem w wyniku zmian zachodzących w środowisku determinowanych działalnością człowieka, odgrywających istotną rolę w funkcjonowaniu ekosystemów. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt zabrania: umyślnego zabijania, umyślnego okaleczania lub chwytania, umyślnego niszczenia ich jaj i form rozwojowych, transportu, chowu, zbierania, pozyskiwania, przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków, niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania, niszczenia, usuwania lub uszkodzenia gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień, umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień, zdobywania, oferowania do sprzedaży, wymiany lub darowizny okazów gatunków, wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków, umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca, umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego. Rozporządzenie wprowadza też szczegółowe odstępstwa od zakazów. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin określa gatunki roślin objętych ochroną ścisłą (z wyszczególnieniem gatunków) wymagających ochrony czynnej, gatunki roślin objęte ochroną częściową,	Zarówno na etapie realizacji jak i eksploatacji inwestycji będą podejmowane działania, których skutkiem byłoby naruszenie katalogu w/w czynności zabronionych w odniesieniu do podlegających ochronie zarówno całkowitej jak i częściowej gatunków dziko występujących chronionych roślin, zwierząt i grzybów.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Element przyrody	Opis elementu przyrody (cel ochrony, zakazy)	Oddziaływanie inwestycji
	gatunki roślin objęte ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane oraz sposoby ich pozyskiwania, a także gatunki roślin wymagających ustalenia stref ochrony ich ostoi lub stanowisk oraz wielkość tych stref. W stosunku do dziko występujących roślin należących do gatunków objętych ochroną ścisłą lub częściową, wprowadza się zakazy: umyślnego niszczenia, umyślnego zrywania lub uszkodzania, niszczenia ich siedlisk, pozyskiwania lub zbioru, przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków, zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny lub transportu okazów gatunków, wwożenia z zagranicy i wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków, umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca, umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego. W stosunku do dziko występujących roślin należących do gatunków, o których mowa w lp. 301 w załączniku nr 2 do rozporządzenia, wprowadza się następujące zakazy: przetrzymywania okazów gatunków; zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany lub transportu okazów gatunków. Rozporządzenie wprowadza też szczegółowe odstępstwa od zakazów. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów określa gatunki dziko występujących grzybów objętych ochroną ścisłą, ochroną częściową, ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane oraz sposoby ich pozyskiwania a także gatunki dziko występujących grzybów wymagających ustalenia stref ochrony ich ostoi lub stanowisk oraz wielkość tych stref. W stosunku do dziko występujących grzybów należących do gatunków objętych ochroną ścisłą lub częściową, wprowadza się zakazy: umyślnego niszczenia, umyślnego zrywania lub uszkodzania, niszczenia ich siedlisk, pozyskiwania lub zbioru, przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków, zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny lub transportu okazów gatunków, wwożenia z zagranicy i wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków, umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca, umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego. W stosunku do dziko występujących grzybów należących do gatunków objętych ochroną częściową obowiązują następujące zakazy: umyślnego niszczenia, umyślnego zrywania	

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Element przyrody	Opis elementu przyrody (cel ochrony, zakazy)	Oddziaływanie inwestycji
	lub uszkodzania, niszczenia ich siedlisk, pozyskiwania lub zbioru, umyślnego przemieszczania w środowisku przyrodniczym, umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego. W stosunku do innych niż dziko występujących grzybów należących do gatunków objętych ochroną ścisłą oraz częściową wprowadza się zakaz umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego. Rozporządzenie wprowadza też szczegółowe odstępstwa od zakazów.	
Drożność korytarzy ekologicznych i zadrzewień	W gminie brak jest głównych korytarzy ekologicznych. Przez teren gminy przebiegają natomiast mniejsze korytarze lokalne występujące m.in. w rejonie rzek i cieków powierzchniowych.	Nie przewiduje się działań, które mogłyby naruszyć drożność i funkcjonowanie ekologicznych korytarzy lądowych i wodnych. W ramach przebudowy istniejącej infrastruktury technicznej, np. dróg w razie konieczności przewiduje się m.in. budowę przejść dla zwierząt, budowę przepustów wodnych. Działania te będą ukierunkowane na zniesienie lub ograniczenie barier dla przemieszczania się zwierząt.
Ekosystemy wodno-błotne, łąki i torfowiska	Obszary wodno-błotne stanowią, wraz z obszarami leśnymi, podstawowe układy przyrodnicze, które spełniają funkcje, m.in.: hamują odpływ wód podziemnych do rzek, retencjonują wody podziemne i powierzchniowe, oczyszczają wody, akumulują ograniczony węgiel i azot, podtrzymują i wzbogacają różnorodność form życia. W „Strategii rozwoju obszarów wodno-błotnych w Polsce” określono cele nadrzędne dla takich obszarów: • zapewnienia ciągłości istnienia i naturalnego charakteru środowisk zachowanych dotychczas obszarów wodno-błotnych oraz pełnionych przez nie funkcji ekologicznych, • zatrzymania procesu degradacji i zanikania środowisk wodno-błotnych, • restytucji przyrodniczej obszarów zdegradowanych. Ochrona ta powinna być realizowana w odniesieniu do całych ekosystemów, jak i pojedynczych elementów składających się na różnorodność biologiczną: biotopów wodno-błotnych, zbiorowisk roślinnych, a także cennych gatunków fauny i flory.	Żadne z zadań infrastruktury liniowej, zadań w budynkach, nie będzie realizowane na obszarach wodno-błotnych oraz na terenach łąkowych. Nie przewiduje się aby te działania mogły pogarszać stan środowiska na obszarach wodno-błotnych oraz na terenach podmokłych.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Element przyrody	Opis elementu przyrody (cel ochrony, zakazy)	Oddziaływanie inwestycji
Krajobraz	O rodzaju oddziaływań inwestycji na krajobraz decyduje przede wszystkim ich rozmieszczenie i ciągłość w przestrzeni (charakter liniowy), a także parametry dotyczące wysokości, kubatury czy też materiału konstrukcyjnego. Nowe elementy w krajobrazie mogą przecinać istniejące układy przyrodnicze, przestrzenne i wpływać na zespoły krajobrazowe. Jednakże postrzeganie nowych obiektów w krajobrazie jest odczuciem subiektywnym i w wielu przypadkach zależy od nastawienia wobec nowych, potencjalnych dominant w krajobrazie.	Większość inwestycji zawartych w projekcie dokumentu nie będzie ingerowało znacząco w krajobraz. Inwestycje wykonane na terenach zurbanizowanych będą miały pozytywny wpływ na krajobraz, ponieważ w wyniku ich przeprowadzania zostaną odpowiednio zagospodarowane oraz dostosowane do pełnienia nowych funkcji tereny zaniedbane oraz tereny, gdzie infrastruktura techniczna będzie zmodernizowana i służąca poprawie środowiska. Lokalizacja inwestycji bezwzględnie powinna być przeprowadzona w zgodzie do zapisów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz do istniejących miejscowych planów zagospodarowania, w związku z czym nie powinny naruszać wartości ładu przestrzennego.
Wody powierzchniowe i podziemne (w tym: GZWP Nr 401 Niecka Łódzka) oraz odprowadzenie i oczyszczanie ścieków (w tym wód deszczowych)	Cele środowiskowe i zasady ochrony wód określa ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2025, poz. 960). Wody jako integralna część środowiska oraz siedliska dla zwierząt i roślin podlegają ochronie. Celem ich ochrony jest utrzymanie oraz poprawa ich jakości oraz biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na terenach podmokłych. Cele powinny być osiąganę poprzez podejmowanie działań zawartych w programie wodno-środowiskowym kraju. Działania te w szczególności powinny polegać na stopniowej redukcji i w konsekwencji eliminacji zanieczyszczeń szkodliwych dla środowiska wodnego. W obu przypadkach wskazano na konieczność utrzymania co najmniej dobrego stanu chemicznego wód. W „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”, na podstawie art. 4 RDW (dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna) oraz w „MasterPlanie dla obszaru dorzecza Wisły” określone zostały cele środowiskowe dla wód powierzchniowych, obszarów chronionych oraz wód podziemnych. Zgodnie z zapisami w/w dokumentu, dla naturalnych części wód celem środowiskowym będzie	Inwestycje zawarte w projekcie „Programu ...” nie będą powodować negatywnych skutków i oddziaływań na wody podziemne i powierzchniowe. Działania dotyczące rozbudowy sieci wodociągowej, kanalizacyjnej są inwestycjami proekologicznymi i nie przyniosą negatywnych skutków. W odniesieniu do art.81 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz zapisów „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” i „MasterPlanu dla obszaru dorzecza Wisły” należy stwierdzić, że większość planowanych inwestycji nie będzie wywierać negatywnego wpływu na jakość wód powierzchniowych i podziemnych.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Element przyrody	Opis elementu przyrody (cel ochrony, zakazy)	Oddziaływanie inwestycji
	osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, natomiast dla silnie zmienionych oraz sztucznych części wód - co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Dla wód podziemnych określono następujące główne cele środowiskowe: • zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych • zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych • zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych • wdrożenie działań niezbędnych do odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka. W każdej strefie ochrony wód obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia określone odrębnie dla każdego ujęcia. Znajdują się one w pozwoleniach wodnoprawnych wydanych przez uprawnione urzędy. Dla ujęć wód podziemnych określona jest strefa ochrony bezpośredniej. Nakazy w strefie bezpośredniej dotyczą m.in.: konieczności ogrodzenia strefy w ustanowionych granicach, zagospodarowania strefy zgodnie z projektem i utrzymywania na nim bezwzględnej czystości, zapewnienia odprowadzenia wód opadowych tak, aby nie przedostały się do obudowy studni. W strefach bezpośredniej ochronnych ujęcia wody wprowadza się następujące zakazy m.in.: budownictwa nie związanego ściśle z pracą wodociągu, zajmowania terenu na inne cele poza ujmowaniem wody, zamieszkiwania ludzi, wprowadzania i pobytu zwierząt, rolniczego i ogrodniczego wykorzystywania terenu, lokalizacji zbiorników i rurociągów do magazynowania lub transportu produktów ropopochodnych, olejów, materiałów łatwopalnych itp., wjazdów pojazdów poza niezbędnymi do usuwania awarii lub wykonywania remontów urządzeń służących do poboru wody.	Na terenie Gminy Rzgów znajduje się GZWP Nr 401 Niecka Łódzka. Zbiornik ten posiada strefę ochronną ponieważ wody podziemne nie są równomiernie chronione przed zanieczyszczeniami. Głównym celem ochrony wód podziemnych jest zahamowanie procesów ich zanieczyszczenia, a w miarę możliwości przywrócenie i zachowanie ich naturalnej jakości dla obecnych i przyszłych użytkowników oraz zachowanie naturalnej funkcji tych wód w ekosystemie. Eksploatacja wód podziemnych na terenie opracowania prowadzona jest studniami wierconymi. W każdej strefie ochrony wód obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia określone odrębnie dla każdego ujęcia, które znajdują się w pozwoleniach wodnoprawnych wydanych przez uprawnione urzędy. Strefy te dzieli się na teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej. W ramach strefy pośredniej wyróżnia się część wewnętrzną przylegającą do terenu ochrony bezpośredniej oraz część zewnętrzną. Nakazy w strefie bezpośredniej dotyczą m.in.: konieczności ogrodzenia strefy w ustanowionych granicach, zagospodarowania strefy zgodnie z projektem i utrzymywania na nim bezwzględnej czystości, zapewnienia odprowadzenia wód opadowych tak, aby nie przedostały się do obudowy studni. W strefach ochronnych ujęcia wody wprowadza się następujące zakazy w strefie bezpośredniej m.in.: budownictwa niezwiązanego ściśle z pracą wodociągu, zajmowania terenu na inne cele poza ujmowaniem wody, zamieszkiwania ludzi, wprowadzania i pobytu zwierząt,

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Element przyrody	Opis elementu przyrody (cel ochrony, zakazy)	Oddziaływanie inwestycji
		rolniczego i ogrodniczego wykorzystywania terenu, lokalizacji zbiorników i rurociągów do magazynowania lub transportu produktów ropopochodnych, olejów, materiałów łatwopalnych itp., wjazdów pojazdów poza niezbędnymi do usuwania awarii lub wykonywania remontów urządzeń służących do poboru wody. W strefie pośredniej ujęcia wody zakazuje się: budowy nowych ujęć wód podziemnych dla zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę i dla działalności gospodarczej, lokalizowania inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska, lokalizowania wysypisk i wylewisk odpadów komunalnych i przemysłowych, przechowywania i składowania odpadów promieniotwórczych, wprowadzania ścieków do wód powierzchniowych i do ziemi. Ponadto: lokalizowania zakładów przemysłowych i ferm chowu zwierząt, budowy nowych zabudowań gospodarczych i mieszkalnych, budowy magazynów nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin, zakładania gospodarstw ogrodniczych i sadowniczych o intensywnej uprawie owoców i warzyw, wydobywania kopalin. Zadania zawarte w projekcie dokumentu nie naruszają zapisów co do stref ochronnych ujęć wody i GZWP.
Emisja zanieczyszczeń do powietrza	W sprawie emisji zanieczyszczeń do powietrza za obowiązujące przyjmuje się Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 845).	Wymiana nieekologicznych źródeł ciepła spowoduje znacznie mniejszą emisję zanieczyszczeń do atmosfery, co przyczyni się do poprawy stanu środowiska, atmosfery, ograniczenia zjawiska „niskiej emisji”. Przeprowadzanie inwestycji ma zdecydowanie krótkotrwały wpływ na ludzi na etapie realizacji, a efekty

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Element przyrody	Opis elementu przyrody (cel ochrony, zakazy)	Oddziaływanie inwestycji
		działań w fazie eksploatacji będą znacząco pozytywne i odczuwalne w perspektywie długoterminowej. Realizacja zadań ma zdecydowanie pozytywny wpływ na środowisko.
Oddziaływania pól elektromagnetycznych na tereny zabudowy mieszkaniowej oraz miejsca dostępne dla ludności	Zasady ochrony przed szkodliwym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych reguluje Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2019 r. poz. 2448) oraz Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (t.j. Dz. U. 2022 r. poz. 2630). Ochrona przed niekorzystnym działaniem pola elektromagnetycznego polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska naturalnego poprzez: - utrzymanie poziomów elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego poniżej dopuszczalnego lub co najwyżej na poziomie dopuszczalnym, - zmniejszenie poziomu elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.	W projekcie „Programu ...” nie przewiduje się realizacji inwestycji, które byłyby potencjalnymi emitarami pól elektromagnetycznych i które miałyby znaczący wpływ na tereny zabudowy mieszkaniowej oraz miejsca dostępne dla ludności. Działające na terenie gminy stacje elektroenergetyczne są obiektami ogrodzonymi, gdzie nie występują przekroczenia dopuszczalnych norm promieniowania elektromagnetycznego. Pola elektromagnetyczne emitowane przez urządzenia zamykają się w granicach obiektu i nie wpływają niekorzystnie na otoczenie. Nie przewiduje się lokalizacji urządzeń, które miałyby większy wpływ na promieniowanie elektromagnetyczne dla mieszkańców niż obecnie istniejące.
Gospodarka odpadami	Potencjalnym zagrożeniem dla środowiska są odpady niebezpieczne występujące w strumieniu odpadów komunalnych, które dziś w większości trafiają na składowisko odpadów. Odpady takie zbierane są selektywnie poprzez: Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, sklepy RTV i AGD, pojemniki w instytucjach na konkretne rodzaje odpadów, apteki, stacje demontażu pojazdów, itp. Prowadzenie stałej edukacji i informacji dotyczącej konieczności selektywnego zbierania tych odpadów, ze wskazaniem miejsc ich składowania, a także pokazującej szkodliwość ich oddziaływania na zdrowie i środowisko w przypadku niewłaściwego postępowania, powinno w rezultacie przyczynić się do znaczącej poprawy stanu środowiska w gminie.	W ramach projektu „Programu ...” przewiduje się realizację racjonalnej gospodarki odpadami, w tym: prowadzenie selektywnej zbiórki według zasady "zaśmiecający płaci", odzysk surowców, odbiór odpadów niebezpiecznych. Racjonalna gospodarka oraz prowadzenie selektywnej zbiórki i odzysk surowców, stanie się przyczyną poprawy jakości środowiska, a szczególnie powierzchni ziemi. Istotnym zadaniem gminy jest bezpieczne usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest. W przypadku braku realizacji w/w zadań może nastąpić sytuacja składowania tego rodzaju odpadów w miejscach

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Element przyrody	Opis elementu przyrody (cel ochrony, zakazy)	Oddziaływanie inwestycji
		na ten cel nie przeznaczonych – zanieczyszczenie środowiska oraz zagrożenie dla zdrowia ludzi poprzez niewłaściwe usuwanie azbestu.
Klimat	-	Projekt dokumentu nie przewiduje inwestycji, która miałaby znaczący wpływ na zmianę klimatu i jej otoczenia.
Poziom hałasu	Ustawa z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 647) oraz ustawa z dnia 27 lipca 2001 roku o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2001 r., Nr 100, poz. 1085), regulują przepisy dotyczące klimatu akustycznego. Przepisy tych ustaw są wyrazem nowej, spójnej z ustawodawstwem Unii Europejskiej, polityki w zakresie ochrony środowiska. W odniesieniu do zagadnień akustycznych, wspomniane akty prawne dostosowują przepisy polskie do regulacji UE, w szczególności znajdującej podstawę prawną w regulacjach zawartych w Dyrektywie w sprawie oceny i zarządzania hałasem w środowisku (2002/49/EC). Ocena stanu środowiska w wyniku emisji hałasu dokonywana jest przy pomocy równoważnego poziomu dźwięku wyrażonego w dB. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 112) określa: dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami $L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby. Normy określone dla terenów zabudowy zagrodowej (w odniesieniu do jednej doby) wynoszą: $L_{Aeq D} = 65$ dB w porze dziennej, $L_{Aeq N} = 55$ dB w porze nocnej. Urządzenia stosowane podczas prac budowlanych powinny spełniać wymogi określone w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska (Dz. U. z 2005 r. Nr 263, poz. 2202 z późn. zm.)	Najbardziej uciążliwe dla otoczenia, wśród inwestycji przewidzianych w "Programie...", będą prace związane z przebudową ulic. Roboty drogowe o dużej koncentracji sprzętu budowlanego powodują istotne pogorszenie klimatu akustycznego w otoczeniu miejsca ich realizacji nawet do: 25 m - 83,4 dB(A), 50 m - 73,7 dB(A), 100 m - 58,3 dB(A), 200 m - 48,9 dB(A). Do szczególnie hałaśliwych robót należy zaliczyć: frezowanie nawierzchni, wykonywanie stabilizacji gruntu spoiwami hydraulicznymi oraz układanie warstw nawierzchni (w szczególności ich zagęszczanie). Hałas oraz drgania będą emitowane głównie przez maszyny spalinowe (koparki, ładowarki, spychacze), urządzenia budowlane (wiertarki, młoty, urządzenia pomocnicze, takie jak sprężarki, kompresory) i środki transportu. Maszyny budowlane i środki transportu stanowią źródła hałasu o mocy akustycznej w granicach 95-102 dB. Z tego względu prace budowlane powinny być wykonywane jedynie w porze dziennej. W miarę możliwości należy używać sprzęt i urządzenia w osłonach dźwiękoszczelnych oraz stosować odpowiedni sprzęt i środki transportu, ważna jest tutaj zarówno jakość sprzętu, jego prawidłowa eksploatacja i konserwacja, jak i dodatkowe wyposażenie w urządzenia zmniejszające niekorzystne oddziaływanie na środowisko. Dla sprzętu

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Element przyrody	Opis elementu przyrody (cel ochrony, zakazy)	Oddziaływanie inwestycji
		nowego obowiązują obecnie wymagania odnośnie emisji hałasu do środowiska. Inwestycja drogowa – nawet po jej zakończeniu - będzie nadal oddziaływała na klimat akustyczny okolicy. Hałas drogowy, w przypadku przebudowy drogi, może być mniejszy, niż przed przebudową, ze względu na poprawę stanu technicznego, płynności ruchu itp. Stosowanie powyższych zaleceń pozwoli na ograniczenie emisji hałasu i zminimalizuje negatywny wpływ na klimat akustyczny otoczenia podczas budowy. Na zwiększony poziom hałasu będą narażeni mieszkańcy posesji sąsiadujących z rejonem prowadzonych prac oraz osoby przebywające tymczasowo w pobliżu. Hałas związany z prowadzonymi pracami budowlanymi będzie występować okresowo. Uciążliwości związane z budową będą miały charakter tymczasowy i ustąpią w momencie ukończenia prac budowlanych.
Ryzyko wystąpienia poważnych awarii	Przez pojęcie poważnych awarii rozumie się zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję powstałą w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania, lub transportu w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem. W celu przeciwdziałania poważnym awariom organy Inspekcji Ochrony Środowiska: prowadzą kontrole podmiotów, których działalność może stanowić przyczynę powstania poważnej awarii, prowadzą szkolenia dla organów administracji oraz podmiotów w/w, badają przyczyny powstawania oraz sposoby likwidacji skutków poważnych awarii dla środowiska, prowadzą rejestr zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku, w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska, prowadzą rejestr poważnych awarii.	Zadania w ramach projektu dokumentu zmierzają do poprawy stanu infrastruktury technicznej, żeby zmniejszyć ryzyko awarii i niekorzystnych skutków dla środowiska, np. wycieku substancji ropopochodnych lub niebezpiecznych na drogach, zmniejszenia ryzyka awarii instalacji technicznej.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Element przyrody	Opis elementu przyrody (cel ochrony, zakazy)	Oddziaływanie inwestycji
Obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadających znaczenie dla dziedzictwa kulturowego		Planowane inwestycje nie wpłyną negatywnie na obiekty ważne dla dziedzictwa kulturowego występujące na terenie gminy

Dla obszarów najbardziej cennych pod względem bioróżnorodności konieczne jest opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które w szczególności będą określać wymagania zagospodarowania terenu względem wymogów ochrony środowiska (doliny rzeczne, tereny leśne).

W ramach przedmiotowego dokumentu „Programu ...” zaplanowano realizację przedsięwzięć, które wpłyną na zwiększenie bioróżnorodności oraz liczby terenów zielonych na terenie Gminy:

Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze

Cel główny: Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej

Zadania:

- Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz promocja tych walorów.
- Utrzymanie walorów i funkcji obszarów oraz obiektów objętych ochroną prawną.
- Uwzględnienie w dokumentach planistycznych zachowania zieleni szczególnie na terenach gdzie obserwowana jest silna presja zabudowy.
- Promowanie zalesień jako alternatywnego sposobu zagospodarowania nieużytków i gruntów nieprzydatnych rolniczo.

Zawarte w projekcie dokumentu działania są wystarczające do spełnienia założeń wynikających z Rozporządzenia (UE) 2024/1 991 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych i zmiany rozporządzenia (UE) 2022/869 (Dz. U. UE. L. z 2024 r. poz. 1991) nakładającego cele i obowiązki odbudowy m.in. ekosystemów lądowych, przybrzeżnych i słodkowodnych, odbudowy naturalnej łączności rzek oraz naturalnych funkcji powiązanych równin zalewowych, odbudowy populacji owadów zapylających, odbudowy ekosystemów rolniczych oraz odbudowy ekosystemów leśnych.

Zwraca się też uwagę na właściwy dobór roślinności podczas prowadzenia jakichkolwiek nasadzeń, gdyż gatunki obce mogą się rozsiewać poza teren inwestycji i zagrażać gatunkom rodzimym i chronionym. W związku z tym zaleca się stosowanie wyłącznie gatunków rodzimych np. klon polny, klon zwyczajny, klon jawor, olsza czarna, olsza szara, brzoza brodawkowata, topola biała, dąb bezszypułkowy, dąb szypułkowy, lipa drobnolistna, lipa szerokolistna.

Tabela 14. Oddziaływanie planowanych inwestycji na zdrowie i życie ludzi

Element	Oddziaływanie inwestycji
Zdrowie i życie ludzi	Większość zadań przewidzianych do realizacji na terenie gminy będzie miała pozytywny wpływ na zdrowie i życie ludzi, ponieważ w ich wyniku zmniejszą się niekorzystne oddziaływania np. zmniejszenie uciążliwości hałasu czy emisji spalin w wyniku modernizacji dróg, oszczędne gospodarowanie wodą w wyniku przeprowadzenia inwestycji wodociągowania i rozbudowy kanalizacji sanitarnej, itp. W projekcie „Programu ...” przewidziano do realizacji zadanie usuwania azbestu, które jest zadaniem mającym wpływ na gospodarkę odpadami oraz zdrowie ludzi. Oczyszczenie terenu gminy z azbestu dotyczyć będzie głównie terenów zurbanizowanych. Dlatego też ewentualne szkodliwe oddziaływanie w trakcie rozbiórki będzie dotyczyło tylko niewielkiego obszaru, nie będzie znacząco wpływać na stan środowiska naturalnego. Warunkiem jest właściwe, zgodne z normami bezpieczeństwa, przeprowadzone przez wyspecjalizowane firmy usunięcie pokryć azbestowych. Prace polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest mogą być wykonywane wyłącznie przez wykonawców posiadających odpowiednie wyposażenie techniczne do prowadzenia takich prac oraz zatrudniających pracowników przeszkolonych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy usuwaniu i wymianie materiałów zawierających azbest. Wykonawcy prac powinni posiadać zezwolenie na prowadzenie działalności, w wyniku której powstają odpady niebezpieczne. Prace przy naprawie wyrobów zawierających azbest w obiektach i urządzeniach budowlanych lub prace mające na celu jego usunięcie z obiektu lub urządzenia budowlanego powinny być poprzedzone zgłoszeniem tego faktu właściwemu terenowemu organowi nadzoru budowlanego. Wykonawca prac, polegających na naprawie lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów i urządzeń budowlanych, zobowiązany jest do: • izolowania od otoczenia obszaru prac przez stosowanie odpowiednich osłon, • ogrodzenia terenu prac z zachowaniem bezpiecznej odległości od traktów komunikacyjnych dla osób pieszych, nie mniejszej niż 1 m przy stosowaniu osłon, • umieszczeniu tablic ostrzegawczych o treści: "Uwaga! Zagrożenie azbestem", "Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony", • zastosowania odpowiednich środków technicznych celem zmniejszenia emisji włókien azbestu. Prace związane z usuwaniem azbestu lub wyrobów zawierających azbest muszą być prowadzone w taki sposób, aby wyeliminować uwalnianie azbestu lub co najmniej zminimalizować pylenie do dopuszczalnych wartości stężeń w powietrzu regulowanych przepisami szczególnymi. Zapewnienie powyższego wymaga: • nawilżania wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem lub demontażem i utrzymywania w stanie wilgotnym przez cały czas pracy, • demontażu całych wyrobów (płyt, rur, kształtek) bez jakiegokolwiek uszkodzenia (łamanie, kruszenie, cięcie, szlifowanie itp.), tam gdzie jest to technicznie możliwe, • odspajania materiałów trwale związanych z podłożem przy stosowaniu wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych, wyposażonych w miejscowe instalacje odciągające powietrze. Demontaż wyrobów zawierających azbest nierozdzielnie związany jest z procesem powstawania odpadów. Obecnie jedyną metodą unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest jest ich składowanie na odpowiednich składowiskach odpadów niebezpiecznych.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów
na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Element	Oddziaływanie inwestycji
	Inne projekty przewidziane do realizacji na terenie gminy nie będą miały znaczącego oddziaływania na ludzi. Przy zachowaniu przepisów BHP oraz postępowania przy prowadzeniu inwestycji budowlanych nie powinno dojść do sytuacji, w których narażone byłoby ich zdrowie i życie. Większość zadań przewidzianych do realizacji na terenie gminy będzie miała w perspektywie długoterminowej pozytywny wpływ na zdrowie i życie ludzi, ponieważ w ich wyniku zmniejszą się niekorzystne oddziaływania np. zmniejszenie uciążliwości hałasu czy emisji spalin w wyniku modernizacji dróg, oszczędne gospodarowanie wodą w wyniku przeprowadzenia inwestycji wodociągowania i budowy kanalizacji sanitarnej, itp.

8. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Prawidłowo realizowany rozwój przestrzenny gminy powinien uwzględniać ochronę środowiska naturalnego oraz eliminować wszystkie zagrożenia mogące zakłócić jego funkcjonowanie.

Część obiektów i form zagospodarowania przestrzeni, w stosunku do których przewidziano zadania inwestycyjne, zapisane w projekcie „Programu ...” (np. inwestycje z zakresu przebudowy dróg itp.) już istnieje. Obecny dokument uwzględnia głównie zmiany dotyczące podniesienia atrakcyjności terenów gminnych oraz aktywizacji obszarów wiejskich, zarówno w aspekcie gospodarczym, społecznym, jak i środowiskowym.

Poniżej przedstawiono potencjalne zmiany stanu środowiska, jakie mogłyby mieć miejsce w przypadku braku realizacji ustaleń projektu „Programu ...”:

- pogorszenie jakości powietrza,
- wzrost niekorzystnego oddziaływania hałasu na ludzi,
- pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych w związku ze zwiększonym wytwarzaniem ścieków,
- zmniejszanie się zasobów wodnych,
- postępująca degradacja gleb,
- postępująca degradacja zasobów przyrodniczych oraz walorów kulturowych,
- wzrost zużycia surowców i wody,
- niewłaściwą gospodarkę odpadami komunalnymi, przemysłowymi i niebezpiecznymi,
- pogorszenie jakości życia mieszkańców.

Należy zatem przyjąć, że ewentualne negatywne skutki dla środowiska będą większe przy braku realizacji zamierzeń omawianego dokumentu.

9. Propozycje rozwiązań alternatywnych służących zapobieganiu, ograniczaniu lub kompensacji przyrodniczej negatywnych oddziaływań na środowisko w związku z realizacją projektu „Programu ...” dla Gminy Rzgów

Działania łagodzące to środki zmierzające do zmniejszenia lub nawet eliminacji negatywnego oddziaływania na element środowiska społecznego lub przyrodniczego.

Działania kompensujące to działania najczęściej niezależne od przedsięwzięcia inwestycyjnego, których celem jest kompensacja znaczącego niekorzystnego oddziaływania na środowisko, jakie jest spowodowane realizacją tego przedsięwzięcia.

Projekt „Programu” nie jest konkretnym opracowaniem określającym szczegółowo planowane działania na terenie gminy. Jak wykazano w powyższych rozdziałach większość zaproponowanych do realizacji przedsięwzięć ma pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. Ponadto dokument przedstawia ogólne propozycje inwestycji i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań.

Negatywne oddziaływanie tych inwestycji na środowisko można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależęć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji pozwoli także ograniczyć te oddziaływania.

Ze względu na charakter i skalę planowanych zadań ujętych w „Programie ...” nie przewiduje się wystąpienia zagrożeń dla środowiska naturalnego oraz zdrowia i życia ludzi. Teren, na którym prowadzone będą działania inwestycyjne nie wykracza poza granice administracyjne Gminy Rzgów.

Tabela 15. Proponowane środki i zalecenia minimalizacji niekorzystnych oddziaływań na środowisko

Element środowiska przyrodniczego	Środki/zalecenia minimalizacji niekorzystnych oddziaływań
Zdrowie ludzi	• oznakowanie obszarów, gdzie prowadzone będą prace budowlane w celu zwiększenia bezpieczeństwa ludzi podczas wykonywania tych prac, • stosowanie sprawnego technicznie sprzętu oraz bezwzględne przestrzeganie przepisów BHP, • ograniczanie czasu pracy maszyn budowlanych do niezbędnego minimum w celu zmniejszenia emisji spalin oraz hałasu, • stosowanie systemów zabezpieczających rusztowania oraz maszyny i urządzenia podczas remontów i innych prac budowlanych.
Świat zwierząt	• prowadzenie prac poza okresem lęgowym ptaków czy innych gatunków ważnych ze względów przyrodniczych, których występowanie stwierdzono, • w sytuacji braku możliwości prowadzenia prac w okresie pozalęgowym odpowiednio wcześniej należy zabezpieczyć budynki przed możliwością zakładania w nich lęgówisk, • prowadzenie prac budowlanych i modernizacyjnych w możliwie najkrótszym czasie.
Świat roślin	• wprowadzanie nowych obszarów zieleni urządzonej, dostosowanej do warunków siedliskowych oraz nawiązującej do otoczenia, • zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robót budowlanych z poszanowaniem wymagań ochrony środowiska, • prowadzenie ręcznych wykopów w sąsiedztwie systemów korzeniowych w czasie wykonywania prac budowlanych, • zabezpieczenie pni drzew narażonych na otarcia ze strony sprzętu budowlanego (np. włókniny i obudowy drewniane), • maksymalnie ograniczać rozmiary planów budowy.

Element środowiska przyrodniczego	Środki/zalecenia minimalizacji niekorzystnych oddziaływań
Wody powierzchniowe i podziemne	- zabezpieczenie placów budowy (skład materiałów, odpadów) w sposób zapobiegający kontaktowi z wodami opadowymi i gruntowymi, - zbieranie w sposób selektywny powstających odpadów i gromadzenie ich czasowo do momentu wywozu na składowisko odpadów lub innego zagospodarowania, - kontrola szczelności instalacji paliwowych pojazdów i maszyn wykorzystywanych w czasie prac budowlanych celem zapobieżenia możliwości miejscowego skażenia środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi, - zapewnienie zaplecza socjalnego oraz przenośnych toalet dla pracowników budowy oraz regularne opróżnianie toalet z wykorzystaniem samochodów asenizacyjnych wyposażonych w odpowiedni sprzęt, - zachowanie szczególnej ostrożności w czasie prowadzenia prac w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych.
Jakość powietrza	zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robót w szczególności poprzez: systematycznie sprzątanie placów budowy, zraszanie wodą placów budowy (zależnie od potrzeb), ograniczenie do minimum czasu pracy silników spalinowych maszyn budowlanych.
Powierzchnia ziemi	- przemyślny wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez inwestycje przekształceń środowiska zależęć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań, - zebranie warstwy gleby (humus) przed rozpoczęciem prac ziemnych, a po zakończeniu prac rozplantowanie jej na powierzchni terenu, - przestrzeganie prawidłowej gospodarki odpadami.
Krajobraz	- zintegrowanie nowych przedsięwzięć inwestycyjnych z istniejącą rzeźbą terenu, - niewprowadzanie elementów dysharmonizujących w chronionym krajobrazie.
Klimat	- ograniczanie czasu pracy maszyn budowlanych do niezbędnego minimum celem ograniczenia emisji spalin, - stosowanie nowoczesnego i sprawnego technicznie sprzętu, - stosowanie urządzeń o niskich parametrach emisji zanieczyszczeń.
Zabytki i dobra materialne	- w wyniku realizacji przedsięwzięć nastąpi rozwój i odnowienie infrastruktury technicznej, - w wyniku realizacji inwestycji wzrośnie atrakcyjność gminy dla przyszłych inwestorów oraz zwiększy się standard życia lokalnej społeczności.

Realizacja sieci wodociagowych i kanalizacyjnych

Wszystkie projektowane przekroczenia terenu pod drogami będą wykonywane metodą przewiertu lub przecisku zgodnie z warunkami technicznymi określonymi przez właściwych Zarządców. Przejścia pod ciekami wodnymi wykonywane będą w porozumieniu z Wojewódzkim Zarządem Melioracji i Urzędzeń Wodnych. W przypadku wystąpienia kolizji z istniejącym uzbrojeniem podziemnym w postaci np. sieci wodociągowej, gazowej, energetycznej, telekomunikacyjnej, prace prowadzone będą w porozumieniu z zarządzającymi w/w obiektami.

Zaplecze budowy usytuowane będzie na terenie utwardzonym, wyposażonym w sorbenty do neutralizacji ewentualnych wycieków oraz przenośne sanitariaty. Wykorzystywany sprzęt

będzie sprawny technicznie, a tankowanie maszyn budowlanych odbywać się będzie w wyznaczonych miejscach. Odcinki projektowanej sieci kanalizacyjnej zostaną oddane do użytkowania po sprawdzeniu ich szczelności. Wody z prób szczelności prowadzone będą i zagospodarowane w taki sposób, aby nie powodować zmian stanu wody ze szkodą na gruntach sąsiednich.

Humus składowany będzie oddzielnie i wykorzystany zostanie do prac wykończeniowych. Ziemia używana do prac ziemnych nie może przekraczać standardów jakości środowiska w zakresie jakości gleby i ziemi. Niezanieczyszczona ziemia przeznaczona zostanie do zasypywania wykopów. W przypadku ziemi zanieczyszczonej należy postępować zgodnie z zasadami gospodarowania odpadami. Nadmiar mas ziemnych zagospodarowany będzie mając na uwadze zachowanie wartości przyrodniczych oraz zakaz zmian stanu wody ze szkodą na gruntach sąsiednich. Wykopy powinno się zasypywać sukcesywnie, a w przypadku konieczności pozostawienia otwartych wykopów należy je zabezpieczyć przed lub przykryć siatką tak, aby uniemożliwić wpadanie do nich drobnych zwierząt.

W przypadku zaobserwowania podczas prowadzonych prac budowlanych występowania płazów lub ich wzmożonej migracji ograniczona zostanie ingerencja w miejsca ich przebywania, a w szczególności ich miejsca rozrodu. W celu wyeliminowania potencjalnego negatywnego wpływu planowanych prac przewiduje się odcinkowe szczelne wygrodenie wykopów ogrodzeniem ochronnym uniemożliwiającym przechodzenie płazów. Ponadto wykopy będą regularnie kontrolowane, a ewentualnie uwiecznione w nich zwierzęta będą odławiane i przenoszone poza teren inwestycji w miejsca o podobnych warunkach siedliskowych.

Realizacja przedsięwzięcia wiązać się będzie z nieznaczną trwałą zajętością terenów biologicznie czynnych pod projektowane przepompownie ścieków oraz studzienki kanalizacyjne. Realizacja inwestycji może wiązać się z wycinką drzew i krzewów kolidujących z trasą kanałów i rurociągów. Drzewa i krzewy nieprzeznaczone do wycinki, występujące w sąsiedztwie planowanej trasy sieci, zostaną zabezpieczone np. poprzez odeskowanie, owinięcie pni drzew i przykrycie odkrytych korzeni matami słomianymi, a także w razie potrzeby podwiązanie gałęzi narażonych na uszkodzenia. Prace ziemne w pobliżu bryły korzeniowej przewiduje się wykonywać ręcznie.

Prace związane z budową kanałów sanitarnych wiązać się będą ze wzrostem poziomu hałasu, którego źródłem będzie praca sprzętu budowlanego, środków transportu. Jednak hałas będzie miał zasięg lokalny. Ewentualne uciążliwości będą minimalizowane poprzez prowadzenie prac w porze dziennej 6.00–22.00. W okresie realizacji przedsięwzięcia będą miały miejsce również uciążliwości związane z emisją do powietrza substancji z procesu spalania paliw w silnikach maszyn budowlanych i pojazdów transportowych, prac montażowych. Powyższe emisje będą miały charakter okresowy, a uciążliwości z nimi związane ustaną wraz z ukończeniem prac budowlanych.

Wszystkie wytworzone odpady na etapie realizacji należy prawidłowo zagospodarować, tzn. selektywnie magazynować tymczasowo w wydzielonych i przystosowanych do tego celu

miejscach, w warunkach zabezpieczających przed przedostaniem się do środowiska zanieczyszczeń z zapewnieniem ich sprawnego odbioru poprzez uprawnione podmioty.

Realizacja zadań przebudowy dróg

Odpowiednie zabezpieczenie terenu prac ziemnych, odpowiednie zabezpieczenie krzyżujących się instalacji, właściwe postępowanie ze sprzętem, powstałymi odpadami, przestrzeganie dziennej pory prowadzenia prac, odtworzenie szaty roślinnej naruszonej w czasie budowy, uprzątniecie terenu.

Realizacja zadania usuwania azbestu

Stosowanie się do przepisów BHP oraz przepisów związanych z właściwą rozbiórką, składowaniem i wywozem materiałów zawierających azbest, wykonywanie zadania przez wyspecjalizowane podmioty.

W stosunku do konkretnych inwestycji należy przewidzieć odrębne działania zapobiegające naruszeniom zasobów środowiskowych:

- realizacja zadań rozbudowy infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej – opracowanie koncepcji budowy zgodnej z warunkami ukształtowania terenu i rzeczywistymi potrzebami długoterminowymi, odpowiednie zabezpieczenie terenu prac ziemnych, właściwe postępowanie ze sprzętem, powstałymi odpadami, przestrzeganie dziennej pory prowadzenia prac, odtworzenie szaty roślinnej naruszonej w czasie budowy, uprzątniecie terenu.
- realizacja zadań przebudowy dróg – dopasowanie technologii, zabezpieczenie spływu z nawierzchni jezdni, odpowiednie zabezpieczenie terenu prac ziemnych, odpowiednie zabezpieczenie krzyżujących się instalacji, właściwe postępowanie ze sprzętem, powstałymi odpadami, przestrzeganie dziennej pory prowadzenia prac, odtworzenie szaty roślinnej naruszonej w czasie budowy, ewentualna budowa przejść dla zwierząt, uprzątniecie terenu.
- realizacja zadania usuwania azbestu (stosowanie się do przepisów BHP oraz przepisów związanych z właściwą rozbiórką, składowaniem i wywozem materiałów zawierających azbest, wykonywanie zadania przez wyspecjalizowane podmioty). Prace budowlane powinny zostać wykonane: pod nadzorem archeologicznym oraz Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (jeśli inwestycja dotyczy budynku zabytkowego lub znajduje się w rejonie zainteresowania archeologicznego), w uzgodnieniu z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska i Inspektorem Sanitarnym.

10. Odporność ustaleń projektowanego dokumentu na zmiany klimatu ze szczególnym uwzględnieniem klęsk żywiołowych oraz analiza oddziaływania zmieniających się warunków klimatycznych i środowiskowych

W ostatnich latach zmiany klimatu nasilają się i nie można ich całkowicie powstrzymać. Zmiany średnich warunków klimatycznych na świecie będą w dalszym ciągu postępować, zaś ekstremalne zjawiska pogodowe mogą się nasilać. Zjawiska te mogą obejmować coraz to nowe obszary, które dotychczas nie zostały uznane za obszary narażone na występowanie

tęgo typu zdarzeń. Obserwowany od ostatniej dekady XX w. wzrost temperatury globalnej sprzyja wzrostowi intensywności i częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk klimatycznych i pogodowych, tj. tornada, grad, błyskawice, fale upałów, ulewy i burze. Według zestawienia Europejskiej Agencji Środowiska wśród skutków zdarzeń katastrofalnych dotyczących Europy pod koniec XX w. ze względu na częstotliwość występowania, wartość strat materialnych i liczbę ofiar śmiertelnych dominowały upały, powodzie i burze, w tym deszcze nawalne (wg „Poradnika przygotowania inwestycji z uwzględnieniem zmian klimatu, ich łagodzenia i przystosowania do tych zmian oraz odporności na klęski żywiołowe, oprac. Ministerstwo Środowiska Departament Zrównoważonego Rozwoju, Warszawa, 2015 r.). Zjawiska te stanowią największe zagrożenie dla życia i zdrowia mieszkańców Europy. Obszar Gminy Rzgów nie należy do obszarów szczególnie wrażliwych na skutki zmian klimatu, w tym na częstsze występowanie powodzi i suszy. Przepływające przez gminę rzeka Ner oraz rzeka Dobrzyńka sprzyjają ograniczeniu oddziaływania susz. Realizacja planowanych inwestycji w niekorzystnych warunkach klimatycznych może wpłynąć na ich powodzenie i dalsze funkcjonowanie. Obecnie zmiany klimatu charakteryzują się: wzrastającą średnią temperaturą i zmniejszaniem liczby chłodnych dni, zmniejszaniem się okresu zalegania pokrywy śnieżnej na gruncie, zwiększaniem ilości opadów. Klimat wywiera wpływ na wszystkie rodzaje budownictwa i może mieć znaczenie w przypadku doboru lokalizacji obiektów, ich posadowienia, konstrukcji nośnej, termoizolacyjności, instalacji zewnętrznych oraz wykonawstwa. Warunki klimatyczne Gminy Rzgów są typowe dla Polski Środkowej, pośrednie pomiędzy strefą oddziaływania wpływów oceanicznych z zachodu i wpływów kontynentalnych ze wschodu. Obszar gminy posiada dogodne warunki topoklimatyczne do realizacji zabudowy, m.in. ze względu na dogodne warunki solarne, które ograniczają częstość występowania mgieł i zwiększonej wilgotności. Obszary objęte opracowaniem „Programu ...”, na których dopuszczono możliwość realizacji planowanych inwestycji posiadają dobre walory geotechniczne. Istnieje niewielka możliwość wystąpienia zagrożenia związanego z pożarem, w związku z czym należy również wprowadzić odpowiednie zabezpieczenia w budynkach przed tego rodzaju zjawiskami. Ważne jest, by zabezpieczenia przeciwpożarowe były optymalnie dobrane. Zaleca się m.in. wznoszenie obiektów w możliwie najwyższych klasach odporności pożarowej, właściwą eksploatację urządzeń przeciwpożarowych. Na podstawie przeprowadzonej oceny ustaleń projektu „Programu ...” należy stwierdzić, że realizacja ustaleń dokumentu może pozytywnie wpłynąć na zahamowanie zmian klimatu w skali lokalnej. Nie oznacza to jednak, że działaniami wskazanymi w projekcie „Programu ...” można zahamować proces tych zmian, bo m.in. koncentracja gazów cieplarnianych w atmosferze stale rośnie wobec braku współdziałania w tym zakresie wszystkich krajów.

Szczególne znaczenie mają te ustalenia projektu „Programu ...”, które wpłyną, na ogół pośrednio, na redukcję emisji gazów cieplarnianych.

Istotne znaczenie w zakresie odporności na zmiany klimatu, mają te ustalenia projektu „Programu ...”, które zabezpieczają obszary przed niekorzystnymi zmianami pogodowymi, tj. susze, powodzie, ulewy. Dostosowanie poszczególnych obiektów budowlanych do wystąpienia klęsk żywiołowych realizowane jest poprzez respektowanie na etapie

projektowania i realizacji inwestycji przepisów techniczno-budowlanych oraz norm branżowych.

Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji „Programu ...”

„Program ...” jest ukierunkowany na zwiększanie odporności gminy na zmiany klimatu. Można prognozować, że w sytuacji braku podjęcia działań adaptacyjnych zmiany w środowisku będą dotyczyły przede wszystkim warunków życia ludzi. Brak podejmowania działań w odniesieniu do społeczeństwa będzie wpływał przede wszystkim na bezpieczeństwo, zarówno zdrowia jak i majątku obywateli, oraz jakość życia ludności. Zaniechanie działań adaptacyjnych w najbliższych latach wpłynie na zwiększenie negatywnego oddziaływania powodzi na strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy oraz jego mieszkańców. Wdrożenie działań adaptacyjnych przyczyni się do rozwiązania głównych problemów środowiskowych w gminie. W sytuacji odstąpienia od realizacji działań adaptacyjnych można spodziewać się m.in.:

- braku poprawy jakości powietrza w wyniku utrzymywania się emisji ze źródeł komunikacyjnych
- możliwego zwiększenia zagrożeń stratami wynikającymi z lokalnych podtopień i powodzi od strony rzek w wyniku braku realizacji projektów mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego.

11. Analiza rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zaproponowanych w projekcie „Programu ...” dla Gminy Rzgów

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć w ramach „Programu ...” ma pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. Ponadto dokument przedstawia ogólne propozycje przedsięwzięć i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań.

Skutki środowiskowe podejmowanych działań w ramach „Programu ...” silnie zależą od lokalnej chłonności środowiska lub od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych, dlatego przy wykonywaniu zaplanowanych inwestycji należy rozważać warianty alternatywne tak aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko. Jako warianty alternatywne przedsięwzięcia można rozważać:

- warianty lokalizacji,
- warianty konstrukcyjne i technologiczne,
- warianty organizacyjne,
- wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”. Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni, ponieważ brak realizacji inwestycji może także powodować konsekwencje środowiskowe.

Na etapie sporządzania prognozy dysponowano dokumentami strategicznymi opracowanymi dla Gminy Rzgów, które pozwoliły na sprawdzenie w jaki sposób proponowane w „Programie ...” rozwiązania dostosowane są do planów inwestycyjnych. Realizacja zadań w zakładanych

ramach czasowych będzie w większości przypadków uzależniona od pozyskania środków zewnętrznych (pomocowych).

12. Oddziaływania transgraniczne projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”

Obowiązek rozważania możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć wynika z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 roku oraz z Ustawy Prawo Ochrony Środowiska. Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic państwa, a także te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku.

Gmina Rzgów nie jest położona w obszarze przygranicznym, a realizacja „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035” nie powoduje żadnych konsekwencji dla ewentualnych skutków środowiskowych, których charakter mógłby posiadać znaczenie transgraniczne.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach „Programu ...” ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny.

Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu dokumentu nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

13. Identyfikacja obszarów, na których prowadzona była działalność mogąca z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi

Zgodnie z art. 3 pkt 5a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi to zanieczyszczenie powierzchni ziemi, które zaistniało przed dniem 30 kwietnia 2007 r. lub wynika z działalności, która została zakończona przed dniem 30 kwietnia 2007 r.; rozumie się przez to także szkodę w środowisku w powierzchni ziemi w rozumieniu art. 6 pkt 11 lit. c ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2187), która została spowodowana przez emisję lub zdarzenie, od którego upłynęło więcej niż 30 lat.

Na terenie gminy brak jest terenów wpisanych do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi i potencjalnie historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

14. Identyfikacja istniejących i zamkniętych składowisk odpadów lub ich części oraz terenów, na których gromadzone były odpady, na których występuje zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, ograniczenie możliwości rozprzestrzeniania zanieczyszczeń z terenów innych niż składowiska odpadów, na których gromadzone były odpady

Na terenie Gminy Rzgów znajduje się 1 nieczynne składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, zlokalizowane przy ul. Ogrodowej 115 w Rzgowie. Zarządzającym składowiskiem jest Gmina Rzgów. Składowisko powstało w 1975 r., zamknięte zostało w 2014 roku. Obecnie na terenie składowiska prowadzony jest monitoring biogazu. Aktualnie w Gminie Rzgów przy ul. Ogrodowej 115 funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK).

15. Niedostatki i braki materiałów utrudniające ocenę szkodliwego oddziaływania na środowisko ustaleń projektowanego dokumentu

W trakcie opracowywania „Prognozy ...” utrudnienia dotyczyły braku planów i lokalizacji dla niektórych przedsięwzięć na terenie gminy.

W trakcie prac nad „Programem ...” opierano się na wszelkich dostępnych materiałach dotyczących opracowania diagnozy obecnego stanu środowiska oraz na dokumentach planistycznych gminy i innych podmiotów.

Podczas wdrażania „Programu ...” zakłada się wykorzystanie obecnie znanych i używanych metod, technik, technologii. Dlatego też schematy: oceny, wdrażania, ewaluacji, monitoringu jego wskaźników, i finansowania „Programu ...” zostały nakreślone.

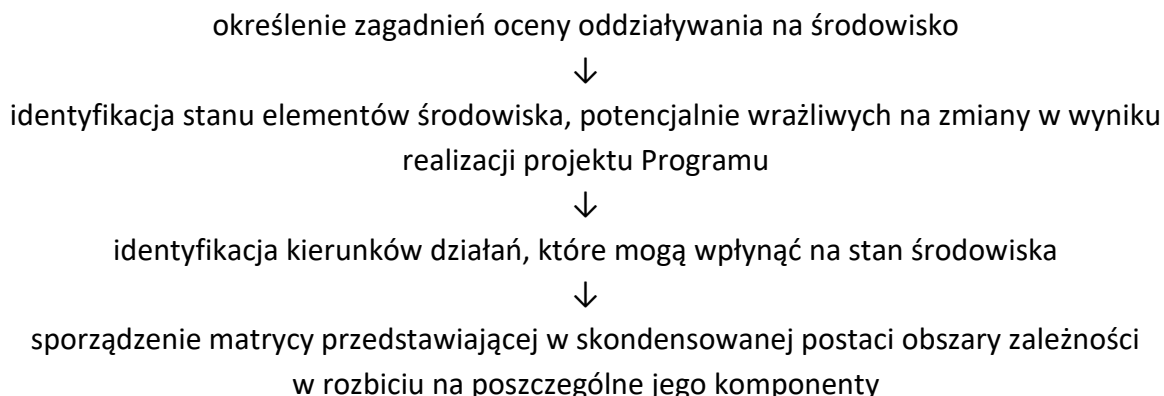
16. Informacje końcowe

16.1. Metody wykorzystane przy opracowaniu „Prognozy ...”

Przy opracowywaniu Prognozy oddziaływania na środowisko dla „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035” posłużono się następującymi metodami:

- aby w pełni ocenić czy poddawany prognozie dokument zawiera elementy zapewniające ochronę środowiska kierujące się zasadą zrównoważonego rozwoju zbadano zgodność „Programu ...” z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla (wspólnotowych, krajowych, wojewódzkich, powiatowych),
- przeprowadzono analizę zgodności dokumentu z innymi dokumentami strategicznymi obowiązującymi na terenie gminy,
- w bezpośrednim badaniu prognozy oddziaływania na środowisko dokumentu „Programu ...” posłużono się metodą sporządzenia matrycy interakcji: wpływ danej inwestycji na poszczególne komponenty środowiska naturalnego oznaczono określonym symbolem.

Schemat przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko

Niniejsza „Prognoza ...” została opracowana na podstawie zapisów ustawy Prawo ochrony środowiska i ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Przy sporządzaniu niniejszej „Prognozy ...” wykorzystano również informacje udostępnione przez: GUS (Główny Urząd Statystyczny), GDOŚ (Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska) w Warszawie, WIOŚ (Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska) w Łodzi, Urząd Marszałkowski w Łodzi, RZGW (Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej) w Warszawie, Starostwo Powiatowe w Łodzi, Urząd Miejski w Rzgowie, GZWik (Gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji) w Rzgowie, a także posiadaną wiedzę i doświadczenia w zakresie ocen oddziaływania na środowisko przedsięwzięć związanych z gospodarką odpadami.

Analizie poddano aktualny i prognozowany stan ochrony środowiska na terenie gminy oraz proponowane kierunki działań w tym zakresie.

16.2. Metody analizy realizacji skutków „Programu ...”

Zasadnicze znaczenie w monitorowaniu i stymulowaniu realizacji projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035” posiada organ wykonawczy gminy. Projekt określa zasady oceny i monitorowania efektów jej realizacji (wskaźniki ilościowe i jakościowe), które pozwolą określić stopień realizacji poszczególnych działań i związane z tym zmiany w środowisku.

Projekt „Programu...” jest dokumentem planistycznym, którego realizacja zależy od bardzo wielu czynników, nie tylko od możliwości inwestycyjnych poszczególnych gmin, ale też od planów i zasobów osób indywidualnych.

16.3. Metody analizy realizacji postanowień projektu „Programu ...”

Projekt „Programu ...” dla Gminy Rzgów określa zasady oceny i monitorowania efektów jego realizacji. W ramach każdego priorytetu zaproponowano wskaźniki ilościowe i jakościowe, które pozwolą określić stopień realizacji poszczególnych działań i związane z tym zmiany w środowisku. Dla każdego wskaźnika określono także źródło pozyskiwania danych do weryfikacji, co znacznie ułatwi ich uzyskanie. Ocena realizacji „Programu ...” na podstawie wyznaczonych wskaźników dokonywana będzie co dwa lata.

W ramach prac nad „Prognozą ...” dokonano ich oceny i weryfikacji. Zamieszczone w „Programie ...” propozycje wskaźników monitorowania jego realizacji są właściwe i pozwalają w pełni ocenić zmiany jakie nastąpią w środowisku w wyniku jego realizacji.

17. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035”, została opracowana zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska i stanowi element procedury postępowania w sprawie oceny oddziaływania tego dokumentu na środowisko przyrodnicze obszaru gminy.

Zakres merytoryczny prognozy wynika z art. 51 ust. 2 w/w ustawy. Celem „Prognozy ...” jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań skutków wykonania „Programu ...” na środowisko i stwierdzenie czy realizacja zawartych w niej założeń sprzyjać będzie ochronie środowiska i zrównoważonemu rozwojowi. „Prognoza ...” ma na celu określenie prawdopodobnych skutków realizacji „Programu ...” na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu. Wpływ ten ma dotyczyć w szczególności: obszarów Natura 2000, bioróżnorodności przyrodniczej, roślin, zwierząt, ludzi, krajobrazu, wód, powierzchni ziemi, powietrza, klimatu, dóbr materialnych i dóbr kultury.

- Gmina miejsko-wiejska Rzgów położona jest w centralnej części Polski, w województwie łódzkim, powiecie łódzkim wschodnim. Gmina Rzgów graniczy z gminami: Pabianice i Ksawerów (powiat pabianicki), Tuszyń i Brójce (powiat łódzki wschodni) oraz z miastem Łódź i miastem Pabianice.
- Gmina Rzgów wchodzi w skład łódzkiej aglomeracji miejskiej stanowiąc dla niej fragment południowego pasa rozwojowego. Gmina położona jest pomiędzy trzema dużymi miastami: Łodzią, Piotrkowem Trybunalskim i Pabianicami.
- Wiodącą funkcją Gminy Rzgów jest rolnictwo. W strukturze użytkowania gruntów dominują użytki rolne, które zajmują ok. 67% powierzchni ogólnej gminy.
- Lasy na terenie gminy zajmują powierzchnię 284,84 ha, co daje bardzo niski wskaźnik lesistości na poziomie 4,3%.
- Gmina Rzgów położona jest w obszarze metropolitalnym aglomeracji łódzkiej, której silne oddziaływanie w dużej mierze decyduje o kierunku rozwoju gminy.
- Główne walory gminy: rzeźba terenu, klimat oraz bliskie sąsiedztwo łódzkiej aglomeracji miejskiej i łatwa dostępność komunikacyjna sprzyja rozwojowi funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej gminy.
- Zgodnie z regionalizacją fizycznogeograficzną Polski wg J. Kondrackiego (z uwzględnieniem aktualizacji z 2018 r.) Rzgów usytuowany jest w obrębie: prowincji Niż Środkowoeuropejski, podprowincji Niziny Środkowopolskie, makroregionu Wzniesienia Południowomazowieckie, mezoregionów Wzniesienia łódzkie i Wysoczyzna Bełchatowska.
- Obszar gminy znajduje się w łódzko-wieluńskim rejonie klimatycznym, typowym dla środkowej Polski charakteryzującym się przenikaniem cech klimatu kontynentalnego i oceanicznego oraz znaczną zmiennością stanów pogody (zwłaszcza wiosną).

- Przez obszar gminy przebiega dział wodny I rzędu między dorzeczami Wisły i Odry. Sieć rzeczna gminy stanowią głównie Ner, Struga z dopływami bez nazw oraz Dobrzynka z kilkoma równoległymi ciekami łączącymi się z Dobrząnką poza granicą gminy. Na wschód od Romanowa jeden słaby ciek prowadzi wody w kierunku Wolbórki – do dorzecza rzeki Pilicy.
- Cały teren gminy znajduje się na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 401 „Niecka Łódzka”, będącego zbiornikiem w utworach kredy dolnej w ośrodku szczelinowym i szczelinowo-porowym.

W projekcie „Programu ...” wyznaczono priorytety w zakresie ochrony środowiska dla gminy:

- poprawa stanu środowiska na terenie Gminy Rzgów w poszczególnych jego obszarach interwencji,
- przyjazny środowisku naturalnemu rozwój gospodarczy Gminy Rzgów.

Na podstawie wskazanych obszarów interwencji dla gminy określono cele ekologiczne, które powinny być realizowane w następujących kierunkach interwencji:

- ochrona klimatu i jakości powietrza,
- zagrożenia hałasem,
- pola elektromagnetyczne,
- gospodarowanie wodami,
- gospodarka wodno-ściekowa,
- zasoby geologiczne,
- gleby,
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- zasoby przyrodnicze,
- zagrożenie poważnymi awariami przemysłowymi.

W „Prognozie ...” przeprowadzone analizę stanu aktualnego środowiska naturalnego w gminie oraz analizę zagrożeń dla jego poszczególnych komponentów. Przeanalizowano możliwy wpływ wskazanych do realizacji zadań na następujące elementy: obszary Natura 2000, różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta i rośliny, wodę, powietrze, powierzchnie ziemi i gleby, przyrodę i krajobraz. Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko (bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych, długoterminowych i stałych i chwilowych) przedstawione zostały w podziale na poszczególne grupy zadań. Ponadto wykazano wpływ inwestycji na:

- poszczególne formy ochrony przyrody,
- chronione gatunki zwierząt, roślin i grzybów,
- na drożność korytarzy ekologicznych i zadrzewień,
- ekosystemy wodno- błotne, łąki i torfowiska,
- krajobraz,
- na wody powierzchniowe i podziemne oraz odprowadzenie i oczyszczanie ścieków (w tym wód deszczowych),

- oddziaływanie pól elektromagnetycznych z urządzeń infrastruktury technicznej w terenach zabudowy mieszkaniowej oraz miejscach dostępnych dla ludności,
- gospodarkę odpadami,
- ryzyko wystąpienia poważnych awarii,
- klimat,
- poziom hałasu,
- zdrowie i życie ludzi.

Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych założeń „Programu ...”. Wykazano, że żadne z proponowanych działań nie ma znaczącego, negatywnego oddziaływania na środowisko. Potencjalne negatywne krótkoterminowe oddziaływania na zasoby środowiska mogą być związane z fazą realizacji inwestycji: rozbudowy infrastruktury technicznej i infrastruktury drogowej. Dla większości przedsięwzięć bezpośrednie oddziaływanie na środowisko będzie lokalne i krótkotrwałe. Oddziaływania te mogą być także znacznie ograniczone poprzez wybór odpowiedniej lokalizacji, właściwą realizację oraz użytkowanie inwestycji. Działania podejmowane w ramach „Programu ...” przyniosą dodatnie – pozytywne – skutki dla środowiska w perspektywie długoterminowej. Ponieważ większość proponowanych przedsięwzięć ma pozytywny wpływ na środowisko proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. W przypadku inwestycji, których oddziaływanie na środowisko może być negatywne należy, przed przystąpieniem do realizacji, rozważyć warianty tak, aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie niekorzystnie oddziaływać. Szczegółowa analiza oddziaływań na środowisko poszczególnych inwestycji możliwa będzie na etapie wydawania decyzji środowiskowej i innych niezbędnych uzgodnień.

Szczegółowy wpływ konkretnej inwestycji na środowisko naturalne powinien zostać określony na etapie trwania procedury oddziaływania na środowisko tejże inwestycji. Organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, uwzględniając łącznie wszystkie uwarunkowania przedsięwzięcia może w drodze postanowienia stwierdzić obowiązek przeprowadzenia oceny jego oddziaływania na środowisko.

Realizacja żadnego z proponowanych działań na terenie gminy nie pociągnie za sobą transgranicznego oddziaływania na środowisko.

W przypadku, gdy „Programu ...” nie zostanie wdrożony prowadzić to może do pogłębiania się problemów ochrony środowiska (co negatywnie wpływać będzie m.in. na zdrowie mieszkańców).

Przeprowadzona analiza i ocena działań zawartych w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035” pozwala na stwierdzenie, że generalnie ich realizacja spowoduje poprawę jakości środowiska, zachowanie różnorodności biologicznej oraz dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego, a także wpłynie na ograniczanie zużywania zasobów środowiskowych.

18. Podpis autora oraz data opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko

Wykonawca opracowania:

PPUH „BaSz” mgr inż. Bartosz Szymusik

26-200 Końskie, ul. Polna 72

tel./fax (41) 372 49 75,

e-mail: basz@post.pl

Przedsiębiorstwo Produkcyjno - Usługowo - Handlowe
B a S z
mgr inż. Bartosz Szymusik
26-200 Końskie, ul. Polna 72
tel./fax (41) 372-49-75
NIP 658/100-14-34

Data opracowania Prognozy: 08 sierpnia 2025r.

Uzasadnienie

W oparciu o art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w art. 14 niniejszej ustawy. Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, programy, o których mowa w art. 17 ust. 1 uchwała odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu albo rada gminy.

Projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035” jest dokumentem zrealizowanym zgodnie z brzmieniem art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska: polityka ochrony środowiska jest prowadzona również za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska oraz miejskich planów adaptacji. Poprzedni „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2021-2025 z perspektywą do roku 2030” przyjęty został Uchwałą Nr XLV/441/2022 Rady Miejskiej w Rzgowie z dnia 2 marca 2022 r. W związku z upływem w roku 2025 czteroletniego okresu realizowania Programu Ochrony Środowiska zachodzi konieczność dokonania kolejnej jego aktualizacji.

Na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035” został poddany opiniowaniu przez organ wykonawczy powiatu. Zarząd Powiatu Łódzkiego Wschodniego uchwałą nr 628/2025 z dnia 6 sierpnia 2025 r. pozytywnie zaopiniował projekt niniejszego dokumentu.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, z 2024 r. poz. 1940, z 2024 r. poz. 1881) projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko został poddany opiniowaniu w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Projekt niniejszego dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko został zaopiniowany przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi pismem znak: WOOS.410.230.2025.MGw z dnia 27 sierpnia 2025 r. oraz Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego pismem znak: NS OZNS.9022.553.2025 z dnia 1 września 2025 r.

W postępowaniu prowadzonym w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, zapewniono możliwość udziału społeczeństwa. Obwieszczenie o możliwości udziału społeczeństwa w opracowaniu wyżej wymienionego dokumentu umieszczono na stronie BIP Urzędu Miejskiego w Rzgowie oraz w siedzibie Urzędu Miejskiego w Rzgowie w dniach od 18 sierpnia do 9 września 2025 roku. W czasie upublicznienia projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, osoby i jednostki organizacyjne zainteresowane w/w dokumentem mogły składać wnioski, zastrzeżenia i uwagi osobiście w siedzibie Urzędu Miejskiego w Rzgowie lub drogą elektroniczną.

W podanym terminie wpłynęły uwagi i pytania mieszkańców Gminy Rzgów dotyczące kierunku rozwoju gminy, problemu uciążliwości i zagrożeń wynikających z chowu i hodowli zwierząt, ochrony klimatu i jakości powietrza oraz gospodarowania wodami. Na pytania udzielono odpowiedzi. Mieszkańcom wyjaśniono, że Program Ochrony Środowiska ma na celu efektywne zarządzanie ochroną środowiska w oparciu o politykę ochrony środowiska. Program ten określa konkretne działania służące ochronie środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, która wskazuje, że wszystkie cele w zakresie ochrony środowiska są istotne i należy dążyć do harmonijnej ich realizacji. W odpowiedzi udzielonej mieszkańcom wskazano, że każda działalność, w tym działalność związana z hodowlą zwierząt, powodująca emisję zanieczyszczeń i hałasu podlega kontroli wyspecjalizowanych instytucji. Prowadzący działalność nie mogą przekraczać obowiązujących norm emisji, ale nie oznacza to, że emisja ma być zerowa. Określają to precyzyjnie przepisy prawne (ustawy i rozporządzenia) i takich aktów prawnych nie można zmieniać ani doprecyzowywać uchwałami Rady Miejskiej. Program Ochrony Środowiska nie stanowi aktu prawa miejscowego, więc zawarte tam zapisy pokazują kierunki działań, ale nie mogą cokolwiek nakazywać lub zabraniać, bo to regulują akty prawne wyższego rzędu. Program Ochrony Środowiska nie jest dokumentem, który mógłby wprowadzać ograniczenia chowu i hodowli zwierząt. Każda nowa działalność dotycząca hodowli większych ilości DJP wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, która ocenia, czy ta działalność nie powoduje przekroczeń dopuszczalnych norm emisji. Mieszkańców poinformowano również, że kwestie związane z jakością powietrza, w tym zanieczyszczeniem powietrza wynikającym ze stosowania kotłów pozaklasowych, regulują zapisy Uchwały Nr XLIV/548/17 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 24 października 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa Łódzkiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, zmienionej Uchwałą nr L/597/22 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 22 listopada 2022 r., zwanej „uchwałą antysmogową”. Zapisy uchwały Sejmiku Województwa Łódzkiego są przepisami wyższego rzędu niż uchwała Rady Miejskiej. W związku z tym Program Ochrony Środowiska nie może nakazywać wymiany kotłów pozaklasowych na nowe. Gmina może wspierać takie działania i pomagać w pozyskaniu środków na te cele. Mieszkańcom wyjaśniono, że kontrole w zakresie stanu wód powierzchniowych i podziemnych, w tym ewentualnego wprowadzania do wód zanieczyszczeń pochodzących z działalności rolniczej, prowadzą wyspecjalizowane instytucje kontrolne, a gmina nie ma podstaw prawnych ani narzędzi do takich kontroli. Przypisana gminom kontrola bezodpływowych zbiorników na ścieki prowadzona jest na bieżąco.

Mając powyższe na uwadze, przedłożenie niniejszego projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rzgów na lata 2026-2030 z perspektywą do roku 2035” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do uchwalenia przez Radę Miejską w Rzgowie należy uznać za zasadne.